

Systeem 1. *de Haas*
2. *Hoogland*
3 *De Jongh*
Geanalyseerde partijen

B/z 135-600

*Uit een manuscript voor
een leerboek voor het damspel
van Benedictus Springer*

Partijen

In aansluiting op de openingsvarianten geven we hier partijen om naar de praktijk de openingen te kunnen bestuderen.

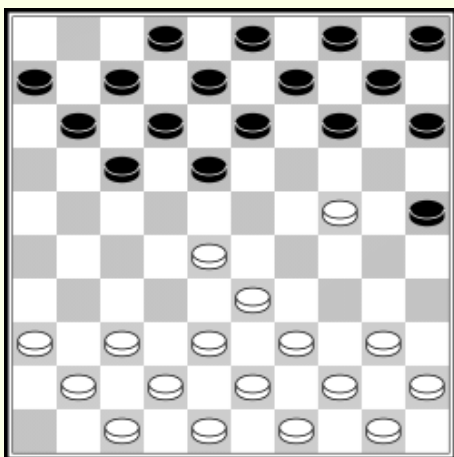
“30-24 variant”

*Partij 1 Gespeeld te Den Haag 7-2-1933 tussen
Wit : J.H.de Hoogh Zwart : Jan Bom*

*1.34-30 17-21 2.31-26 20-25 3.16X17 12X21 4.30-24 19X30 5.35X24 7-12
6. 32-28 21-26 7.37-32 16-21 8.41-37 21-27 9.32X21 26X17 10.46-41 1-7
(Zie diagram 148)*

*Na deze inleidende zetten waar weinig van te zeggen valt begint de
eigenlijke strijd, die zich afspeelt om 't stuk op 24.*

Diagram 148

11.40-34 14-20

*Zwart begint 't stuk op 24 aan te
vallen; niet om 't te winnen, maar om
wit's centrum te verzwakken*

12. 45-40 20X29 13.33X24 10-14 14.38-33
maakt z'n korte vleugel sterk

14. ... 5-10 15. 42-38 17-22 16.28X17 11X22

*Dit is een indirecte aanval. Hij belet n.l.
dat wit de aanval over veld 24 gaat
steunen met centrum en lange vleugel.*

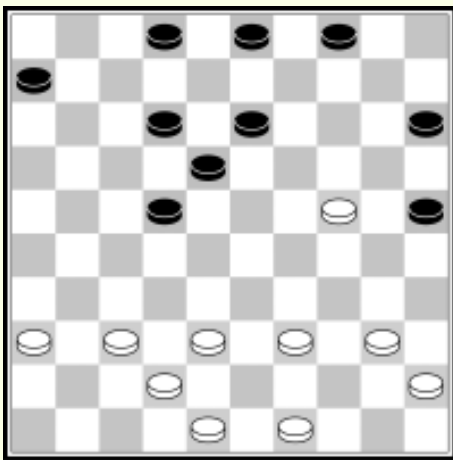
17.47-42 7-11 18.37-32 14-20!

Consequent; duidelijk komt nu zwarts speelplan uit. Hij wil wit met een onproductief deel van z'n schijvenmateriaal op de korte vleugel laten zitten en op een gunstig ogenblik de verzwakte lange vleugel met overmacht aanvallen.

19.32-28 20x29 20.28x17 11x22 21.23x24 10-14 22.41-37 14-20! 23.39-33 20x29 24.34x23! 18x29 25.33x24

Wit heeft zwarts plan doorzien vandaar 't eerst slaan met schijf 34 : onnodig materiaal uitruilen.

25. .... 9-14 26.43-39 12-18 27.50-45 8-12 28.39-33 14-20 29.44-39 20x29 30.33x24 (Zie diagram 149)

30. 4-9

Ogenschijnlijk fout : de schijven 2 en 4 moeten blijven staan om schijf 24 af te ruilen. Echter op 3-9 speelt wit 39-33 en nu zou 9-14 belet zijn door 24-20 en 32-28 : maar zal de tegenwerping zijn dan kan eerste 18-23.

Dit geeft echter nadeel: b.v.

18-23 ; 37-32 13-18; 34-29! 23x34

40x29 9-13, 38-33 13-19a; 24x13 18x9; 29-24! 9-14; 42-38 4-9; 45-40 9-13; 32-27! 22x31; 36x27 en wit staat veel beter. Het stuk op 24 heeft nu succes daar 't niet meer afgeruild kan worden

a 4-9; 32-28! 2-8*; 28x17 12x21; 33-28 8-12; 49-44 12-17; 48-43 6-11, 45-40 11-16; 42-37 21-26; 44-39 17-21; 39-33 18-22; 28x17 21x12; 33-28 +

Vervolgen we nu weer de partij

31.39-33 9-14 32.37-32 3-8!

Hieruit blijkt dat zwart de positie goed gezien heeft : wit heeft zich goed verdedigd en 't is zwart niet gelukt voordeel te behalen.

Daarom neemt hij voorzorgen om de witte voorpost af te ruilen.

33. 49-44 13-19 34.24x13 8x19 35.32-28 12-17 36.36-31

Probeert zwart te omsingelen.

36. ... 14-20 37.48-43 20-24 38.40-35?

Zwak. Veel beter is hier 40-34

38. ... 6-11 39.31-26 11-19 40.44-39

*Wit heeft zich zelf in moeilijkheden gebracht; noch 45-40
 noch 43-39 was hier mogelijk door 19-23. Op 38-32 de volgende variant
 40.38-32 18-23! 41.33-29(beste) 24x33! 42.28x39 22-28! 43.42-37* 17-22
 44.37-31* 28x37 45.31x42 15-20 46.44-40 20-24 47.39-34 24-29!
 48.35-30 2-8 49.40-35 29x40 50.45x34 23-28 51.43-39 19-23 52.30-24 8-13
 met winstkans voor zwart.*

40. .... 2-8 41.38-32

't Komt allemaal op 't zelfde neer wat wit speelt

41. .... 16-21!

Laat wit nu niet meer ontsnappen.

42.39-34 8-13!

Belet 33-29 (22x33! Altijd +1 of dam) en 34-29 (22-27)

43.43-38 22-27!!

*Weer kan 34-29 niet. Thans door 18-22 en 15x24! met de niet te
 couperen dreiging 24-29 want zwart slaat met 22 +*

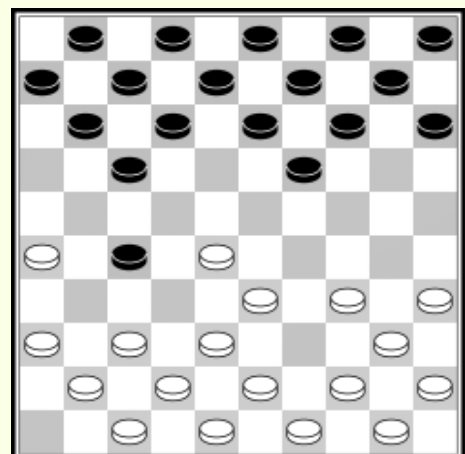
44.45-40 18-23! 45.42-37 13-18!

*Niet 27-31? Wegens 33-29 met goede remisekans. De partij werd
 afgebroken en zonder verder spelen door wit gewonnen gegeven.*

***Partij 2 in de "30-24 variant"
 Gespeeld in de 5^e ronde van het
 "Kampioenschap van Nederland 1934" tussen
 A.K.W. Damme (wit) en R.C. Keller (zwart)***

1.32-28 18-23 2.33-29 23x32 3.37x28 19-24
 4.39-33 14-19 5.41-37 20-25 6.29x20 25x14
 7.46-41 16-21 8.31-26 21-27 (Zie diagram 150)

*Thans is 't zwart die de variant
 inleidt. Deze stand, waarin wit een
 schijf op 't centrum heeft, beperkt deze
 al dadelijk in z'n zetten. Zo is
 onmogelijk : 37-31 wegens de 'Groenzet'*

19-23; €n 34-30 ook wegens een groenzet ; 27-31 of 32 en 19-24

9.44-39 19-23! 10. 28x19 14x23 11.37-31 17-22

Zwart volgt hier een andere methode dan wit in de vorige partij zo men bemerkt

12.33-29 12-18 13.29-24

Wit tracht al dadelijk een tegenactie in te leiden.

13. ... 10-14! 14. 34-30 14-19 15. 30-25 19x30 16.25x34 5-10 17.35-30 10-14

18.30-25 14-19 19. 34-30 15-20

Zwart heeft blijkbaar 't volgende speelplan : schijf 27 staat "safe". Ik verzwak dus met m'n lange vleugel wits korte vleugel, zolang, tot hij daar mede niet meer kan aanvallen en dan beslist de strijd op de lang vleugel en 't centrum, waarin ik 't voordeel aan mijn zijde heb.

20.25x14 19x10 21.30-25 10-14 22.40-34 13-19 23.34-30 8-13

24.45-40 14-20! 25.25x14 19x10 26.40-35 9-14 27.30-25 10-15

28.39-34 14-19 29.34-30 15-20 30.25x14 19x10

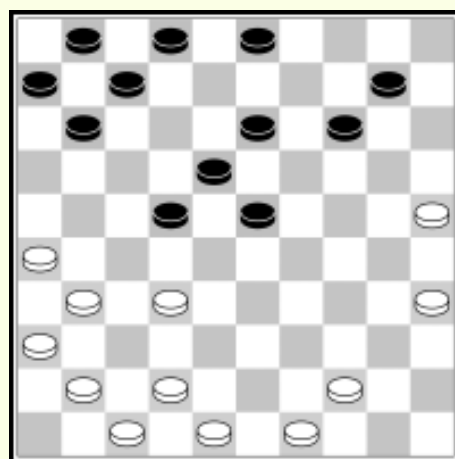
Alles gaat naar zwarts wens. Wit doet geen enkele poging om deze spelgang te beletten.

31.50-44 10-14 32.30-25 4-10 33.38-32

Wit ziet in dat, indien hij zo door speelt 't er donker voor hem uit gaat zien en tracht 't spelgenre te wijzigen.

33. ... 27x38 34. 43x32 (zie diagram 151)

Op 42x33 speelt zwart weer sterk 22-27! Het gevolg van wits afwachtende houding is geweest, dat hij nu al niet op meer dan remise rekenen kan.

34. ... 10-15 35.21-27 22x31 36. 26x37

Weer dat afwachten. Hier moest 36x27!

36. ... 11-17 37.36-31 6-11 38.48-43 7-12 39.42-38 2-8 40.47-42 13-19

41.44-39 8-13 42.32-28!

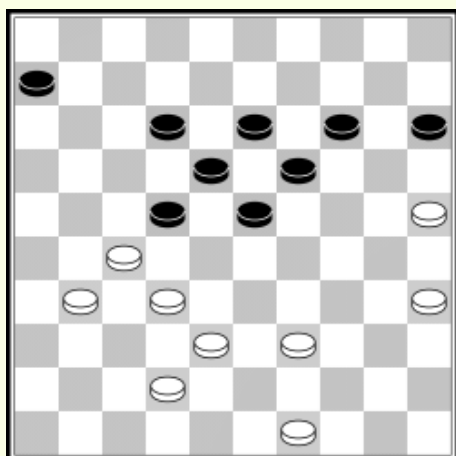
Eindelijk gaat wit trachten om tegenwicht te krijgen.

42. ... 23x32 43.37x28 3-8! 44.41-37 1-6! 45.37-32 17-22!!

Natuurlijk, drijft wit hoe langer hoe meer in de verdediging.

46.28x17 11x22 47.32-27 19-23 48.38-32 13-19 49.43-38 8-13

(Zie diagram 152)

Zwart heeft z'n stand keurig opgebouwd en 't zal wit niet makkelijk vallen nog wat te bereiken.

50.31-26 22X31 51. 26X37 18-22! 52.49-43?

Dreigt weliswaar met 32-28, 25-20 en 42-37 of 43-39 maar is dermate zwak. Men zie de volgende variant

52.32-27 22X31 53.37X26 15-20 54.49-43 20-24

55.39-33 13-18 56.33-28 23X32 57.38X27 19-23 58.42-38 12-17 59.38-33 6-11
60.27-21 14-19 61.21X12 18X7 62.26-21! 7-12 63.21-16 11-17 64.43-38 12-18
65.38-32 18-22 66.25-30! 24X35 67.25-20 35-40 68.20-15 19-24 (beste)
39.15-10 en wij zien geen winst voor zwart.

(Zie verder onder hoofdstuk Eindspel - onder no 1 blz 620)

52. ... 22-28! 53.39-34* 15-20 54.35-30?

Een iets beter remisekansje gaf: 38-33 32-27

54. ... 20-24 55.34-29 23X34! 56.32X23

Op 30X39 volgt 13-18 enz. met 't onafwendbare 29-34 +

56. ... 24X35 57.25-20 (of?) 14X25 58.23X14 34-40 59.14-10 40-45

En wit gaf op: hij is een schijf achter en zwart kan ongehinderd 3 dammen halen (35, 40, 45). Een door zwart krachtig, en door wit zwak gespeelde partij.

Partij 3 in de "30-24 variant" Gespeeld op de Nationale Damdag 1933 tussen Wit: P.C.J. Westra en zwart Jan Bom

1.33-29 19-23 2.32-28 23X32 3.37X28

Meestal wordt 2.29-33 voortgezet. Ook de tekstzet echter is goed.

3. ... 20-25 4.39-33 14-20 5.29-24? 20X29 6.33X24

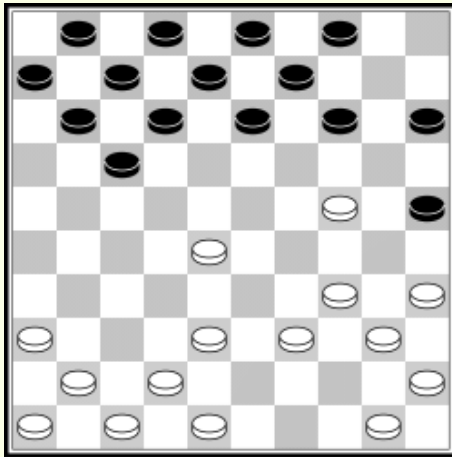
De variant is hier niet goed. Schijf 35 staat slecht en belemmert de goede ontwikkeling der korte vleugel. Bovendien wordt 't centrum zwak tgeen zwart bewijst.

6. ... 18-22! 7.43-39 22x33 8. 39x28 10-14 9.44-39 16-21!

Sterk. Op 21-26 volgt gunstig 21-27 met de dreiging 17-21.

10.49-43 14-20! 11. 39-33(of?) 20x29 12.33x24 5-10 13.41-37 10-14 14.37-32 21-26
15.43-39 26x37 16. 32x41

Zo men zien kan heeft wit thans definitief nadeel: 't centrum en de korte vleugel staan allebeide zwak opgesteld (zie diagram 153)

16. ... 12-18 17.50-44 7-12 18.41-37 1-7

19.37-32 18-22!

Opent opnieuw de aanval tegen wits korte vleugel. Op 39-33 volgt 14-20 en er blijft weinig meer van wits stelling over omdat 34-29 niet kan door 25-30 +1

20.46-41 22x33 21.39x28 12-18 22.48-43

Om op 18-22 met 43-39 te kunnen antwoorden.

22. ... 7-12?

Fout! Zwart overziet dat hij bij de volgende zet niet meer 18-22 spelen kan door 34-29 en 35-30. Juist was hier onmiddellijk weer 18-22.

23.41-37 17-22!

Ziet zijn fout in en bezorgt wit een slechte schijf.

24.24-20 15x24 25.32-28 22x33 26. 38x20 14-19!

27.20-15 9-14?

De reactie op 't goede openingsspel. Sterker was 19-23 om een krachtige centrum-aanval in te leiden (zie diagram 154).

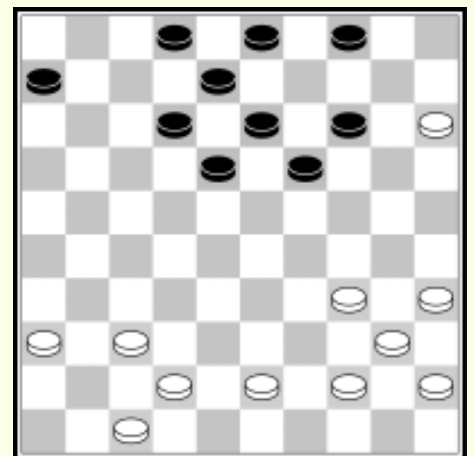
29.44-39 12-17 30.42-38 8-12 31.47-42 6-11

32.34-29 3-9 33.29-24 19x30 34.35x24

Om de schijven van de korte vleugel nog productief te maken.

34. ... 2-7 35.39-34

Op 14-19 en 43-39 en 40-35

35. ... 18-22 36.34-29 12-18 37.38-32 7-12?

Had zwart de nu volgende zet van wit verwacht, voorzeker zou hij 17-21 gespeeld hebben met enig voordeel. Thans neemt wit 't spel in handen.

38.32-27! 22x31 39.36x27! 11-16

Op 17-22 volgt 29-23+

40.42-38!

Op 17-22 volgt 15-10+

40. ... 17-21 41.37-32 21x32 42.38x27 12-17 43.43-38

Op 17-21 : w. 38-32 zwart 21-26* wit 15-10 winstkans.

43. ... 17-22 44.38-32

Forceert +1 maar zwart kan nog precies remise maken.

44. ... 14-20* 45.29-23 18x29 46.27x18

Indien 24x33 dan 20-24 (27x18) 13x22 (32-27) 24-29! (33x24) 22-28 =

46. ... 13x22 47.24x33 16-21! 48.15x24 21-26 32-27 =

Zeer fraai was de wijze waarop wit zich herstelde.

*Partij 3 in de "30-24" variant : Gespeeld in den
wedstrijd om 't kampioenschap van Nederland
tussen
C.J. Lochtenberg (wit) en A. Ligthart*

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3. 43-38 7-12 4.49-43 1-7 5.31-26 19-23

6.28x19 14x23 7.34-30?

Beter is 33-28 enz.

7. ... 22-27! 8.32x21 16x27 9.37-32 17-22?

Gewoon 11-16 is consequenter en sterker.

10.28x17 22-28 11.33x22 18x16 12.41-37 10-14

13.30-25 12-18 14.40-34 14-19 15.25x14 19x10

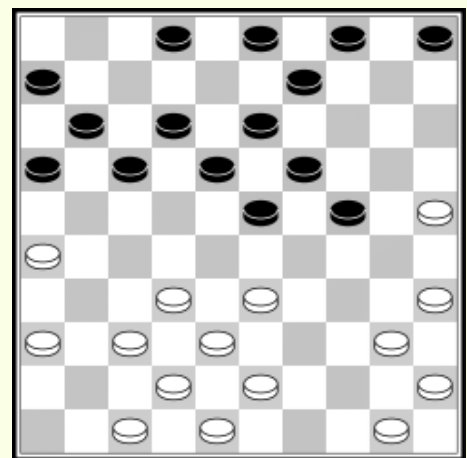
16.37-32 7-12 17.44-40 10-14 18.34-30 15-20

19.39-33 14-19 20.30-25 20-24 21.46-41 12-17

22.41-37 8-12 (Zie diagram 155)

23.33-29

Wit wil blijkbaar met een randschijf geen Hollandse partij accepteren en tevens z'n korte vleugel productief maken.

23. ... 24X33 24.38X29 23X34 25.40X29 19-23 26.35-30 23X34
27.30X39 5-10 28.42-38 17-22 29.50-44 22-27! 30.32X21 16X27 (deze zet werd
overgeslagen in het manuscript)

Zwart leidt opnieuw de variant in.

31.37-32?

Dit aanvallen is hier niet sterk en leidt slechts tot verzwakking.

31. ... 11-16 32.32X21 16X27 33. 48-42 6-11 34.39-34 18-22!

35.38-33 12-18! 36.43-38 18-23!

*Dit gedeelte wordt door zwart sterk gespeeld en hij heeft dan ook
uitgesproken voordeel.*

37.44-39 13-18 38. 34-30 10-14?

Slap gespeeld; agressiever was hier 23-28, bv.

38. ... 23-28! 39.39-34 (of?) 28X39 40. 34X43 22-28 41.42-37 11-17!

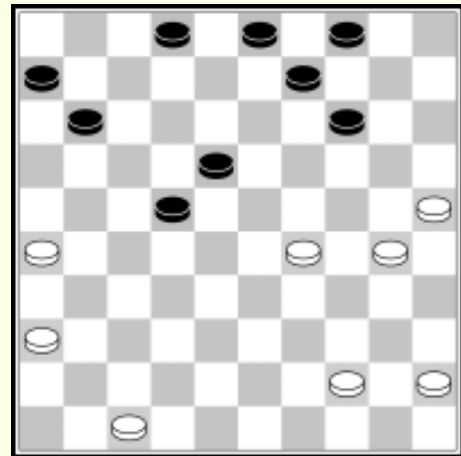
42.45-40 17-22 43.37-31* 9-13 44.43-39 3-9 45.40-34 13-19!

46.39-33 (of?) 28X39 47. 34X43 19-23! enz. en wit heeft niet veel meer te
hopen.

39.39-34! 23-28 40.34-29! 28X39 41.38-32 27X38

42.42X44 (zie diagram 156)

*Nog steeds heeft zwart vrij belangrijk
voordeel, echter niet zo hopeloos meer
als bij de 37^e zet toen zwart
verzuimde 23-28 te spelen.*

42. ... 22-27! 43.44-39 11-17 44.39-33 17-22 45.
47-42!

*Sterk in deze stand omdat wit anders praktisch met een
schijf minder speelt.*

45. ... 9-13 46.42-38 3-9 47.30-24 14-19!

De beste, 2-8 leidt tot niets bv.

47. ... 2-8 48.45-40 8-12 49.40-35 12-17 50.35-30! 14-19(a)

51.25-20 en nu kan zwart alleen remise maken door 17-21,
27-32 18-23 en dan nog zeer moeilijk

a. 50. ... 4-10? 51.24-20 10-15 (of?) 52.30-24 14-19 (of?) ook

22-28 gevolgd door 13-19 verliest 53.20-14!! +

48.45-40 19X30 49.25X34 13-19 50.38-32 27X38 51.33X42 22-27!

Natuurlijk anders speelt wit 36-31

52.40-35 19-23!

Nog wel 't beste; al 't andere geeft snel remise.

53.29-24 23-28 54.34-29 2-8 55.35-30 9-14 56.42-37 8-13

57.30-25 18-22?

Meer kans gaf hier het volgende :

57. ... 4-10!! 58.24-20(a) 10-15 59.20x9 13x4 60.36-31(b) 27x36

61.26-21 28-32! 63.37x28 63-41

En zwart heeft grote winstkans (Zie verder onder

Hoofdstuk eindspelen no 717 blz. 672)

58.24-20 13-18 59.20x9 4x13

En na weinige zetten remise gegeven. Zwart heeft van de geboden kansen niet geprofiteerd. Zijn spel was te weifelend vooral in de opening.

*Partij 4 Gespeeld in den wedstrijd om 't
kampioenschap van Nederland 1934 tussen
F. Raman (wit) en J. v. Dartelen (zwart)*

1.32-28 18-23 2.3 33-29 23x32 3.37x28 20-25

Een voortzetting die veel gespeeld wordt en ten doel heeft de ontwikkeling van wits korte vleugel te belemmeren. Wit kan hier echter onmiddellijk heel goed 29-24 spelen, 'tgeen echter nooit gedaan wordt.

4.41-37 16-21?

Sterker achten wij 12-18.

5.31-26?

Veel beter hier 29-23!

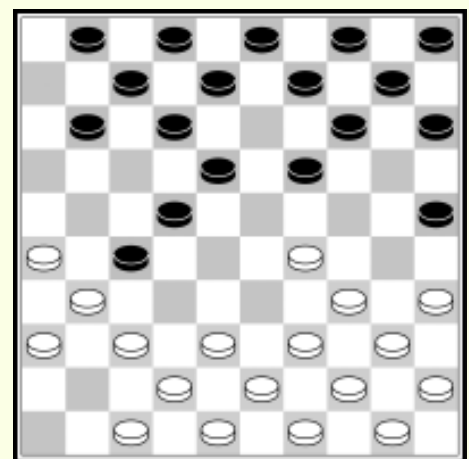
5. ... 21-27! 6.37-31 17-22 7.28x17 11x22

8. 46-41 13-18 9.41-37 6-11

(Zie diagram 157)

10.29-24

*Leidt eveneens de "30-24"
variant in*

10. ... 19x30 11.35x24 14-19!

Maar zwart moet er niets van hebben.

12.24x13 8x19 13.37-32 11-19 14.32x21 16x27

Wits speelplan is nu nog drie maal schijf 27 aan te vallen, zwart dwingend driemaal te verdedigen en daarna schijf 27 af te ruilen met een aanval op zwarts verzwakte korte vleugel.

15.42-37 7-11 16.48-42 2-7 17.37-32 11-16 18.32x21 16x27

19.42-37 7-11 20.37-32 11-16 21.32x21 16x27 22.47-41 1-6

23.41-37 6-11 24.37-32 11-16 25.32x21 16x27

(Zie diagram 158)

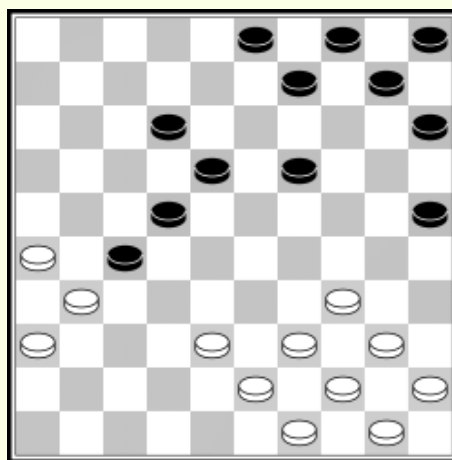
Wits speelplan in z'n geheel gelukt.

26.38-32 27x38 27.43x32 12-17!

28.39-33 3-8 29.33-29 22x33

30.34-30 25x34 31.40x38

Wit ruilt aan zwarts korte vleugel en brengt zelf eigen schijven op de lange vleugel om de aanval des te krachtiger te doen zijn.

31. ... 9-13 32.31-27 4-9!

Dreigt met 18-22 z'n stelling te versterken.

33.27-21! 8-12 34.21-16 10-14

Zwart verdedigt heel goed. Wit wil doorbreken, dan volgt bv.

35.26-21 17x16 36.16-11 12-17! 37.11x22 18x27

38. 32x21 26x17 *En de aanval is afgeslagen.*

35.44-39

Ook 32-27 leidt tot niets bv.

35.32-27 19-23! 36.26-21 17x26 37.16-11 12-17 39.11x22 26-31!

En wits lange vleugel staat vast.

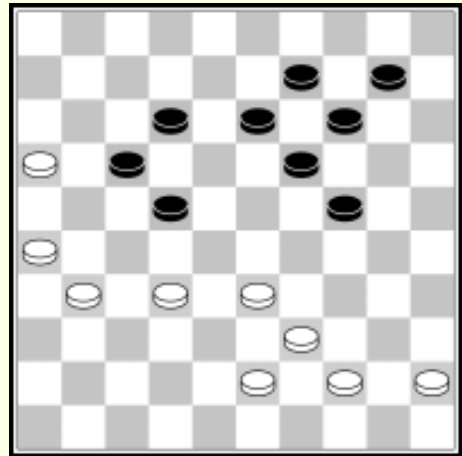
35. ... 15-20 36.50-44 20-24 37.49-43 5-10 38.36-31

Probeert deze schijf ook in de aanval te betrekken maar

zwart belet dit :

38. ... 18-22! 39.38-33!

*Dreigt 33-28 met geweldige aanval
(zie diagram 159)*

39. ... 24-29! 40.33X24 19X30 41.39-33

Op 32-28 :

41.32-28 23X32 42.39X28 13-18!

43.31-27 9-13! 44.28-22(a) 17X28

45.16-11 28-32! 46.27X38 12-17

enz. met beter spel voor zwart.

a 44.26-21 17X26 45.16-11 12-17

*gevolgd door 26-31 en zwart
staat beter.*

41. ... 13-18 42.43-39 14-19

*Zwarts verdediging sluit als een bus. Op 33-28 volgt nu
30-34 waarna op 31 of 32-27 weer 9-13 volgt en wit slecht
staat.*

43.32-28

Belet 19-23 wegens 31-27. Verder dreigt 11-16 met winst.

43. ... 19-23! 44. 28X19 9-14 45. 19-13! (beste) 18X9 46.45-40

Beter was 33-28

46. ... 14-20!

Op 30-25 zou nu gunstig 32-28 volgen.

47.40-34 20-25 48.31-27 22X31 49.26X37 10-14 50.34-29 9-13

51.33-28 13-18 52.39-33 14-20!

*Zwart heeft met de laatste zetten op een aardigheid
gespeeld waar wit niet meer aan ontkomen kan.*

53.37-32 24-30 54.29X40 18-23 55.28X19 20-24 56.19X30 24X45

57.44-40 45X34 58.32-28 34-40

*Wit geeft op in remisestand (Zie hoofdstuk
Eindspelen n° 3 blz 627)*

*Partij 5 : Gespeeld in de "30-24"-variant in den
wedstrijd om
't Kampioenschap van Nederland tussen
C.J. Lochtenberg (wit) - A.K.W. Damme*

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3.43-38 7-12 4.49-43 1-7 5.31-26 19-23
6.28x19 14x23 7.34-30

*Tot de 6^e zet was alles theorie. Hier wijkt wit echter af.
Echter is 33-28 sterker.*

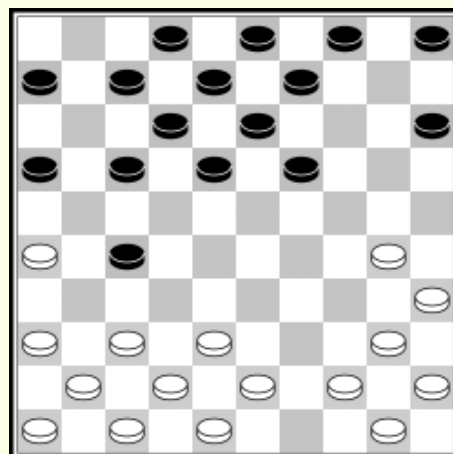
7. ... 22-27! 8.32x21 16x27 9.30-25 11-16

*O.i. was hier 10-14 beter. De schijf op 16 doet hier geen
dienst.*

10.25x14 10x19 11.33-29 23x34 12.39x30
(zie diagram 160)

12. ... 19-23 13.30-25 5-10 14.40-34 10-14
15.34-30 15-20! 16.37-31 7-11 17.31x22 18x27
18.41-37 14-19 19.25x14 19x10 20.44-39

*Hier was o.i. weer 37-31 sterker
daar dan zwarts opstelling op de
korte vleugel minder mooi wordt*

20. ... 12-18 21.39-34 8-12 22.30-25 3-8!

Dé zet in deze standen.

23.45-40 10-14 24.50-45 17-21

*Wil zwart z'n korte vleugel in de strijd mengen dan moet
dit toch gebeuren.*

25.26x17 11x22 26.34-29 23x34 27.40x29 6-11 28.46-41 11-17

29.27-31

*Gaat trachten zwarts korte vleugel met voordeel vast te
houden. (zie diagram 161)*

*Toch is de tekstzet zwak,
hetgeen zwart bewijst.*

29. ... 17-21! 30.31-26 (beste) 22-28!

31.26x17 12x21

*Belet 41-37 en 43-39 en 42-37
(dit door 28-32 en 27-31)*

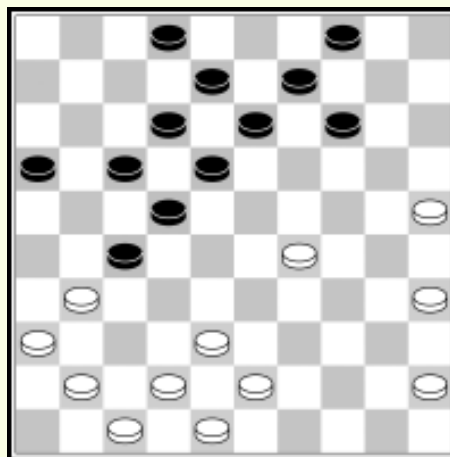
32.38-33 28x39 33.43x34 8-12

34.41-37 18-22 35.34-30 2-8 36.30-24 13-18 37.35-30 12-17 38.37-31

*Moet toch komen, spelen met 45 helpt niet omdat 24-20
toch niet kan.*

38. ... 21-26 39.24-20 26x37 40.42x31 16-21 41.30-24

Op 31-26 volgt...

De volgende bladzijde ontbreekt in het manuscript.

41. ... 21-26 42.47-42 26x37 43.42-31 27-32 44.29-23 18x29

45.24x33 8-13 46.45-40 13-18 47.40-34 14-19 48.34-30 18-23

49.30-24 19x30 50.25x34 9-13 51.20-14 13-18 Remise.

De bladzijden 159 tot en met 326 ontbreken.

1.33-28 18-22

Door ons genoemd: De Moderne Hollandse Opening

*Partij 1 Gespeeld als 3^e partij in de match om het
Wereldkampioenschap 1934 tussen
M. Raichenbach (wit, Fr.) en R.C. Keller (zwart, Nl)*

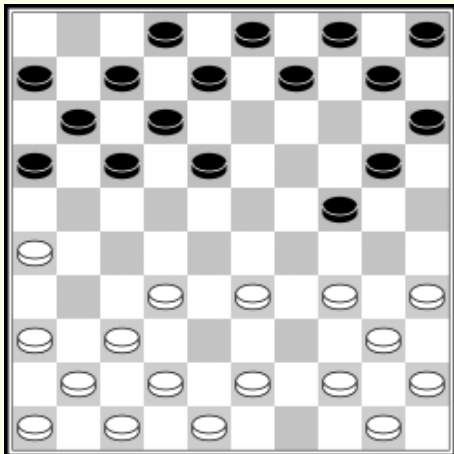
1.32-28 18-22 2.38-33

Het oude theoretische antwoord is 31-27 maar wordt weinig meer gegeven.

2. ... 12-18 3.43-38 7-12 4.49-43 1-7 5.31-26 19-23 6.28x19 14x23

Zie voor opmerkingen betreffende deze stelling blz. 60 en 61

3.33-28! 22x33 8.39x19 13x24 9.38-33 (Zie diagram 343)

9. ... 18-23

34-30 wordt belet door 23-29

10.42-38 23-29 11.34x23 24-30 12.35x24 20x18

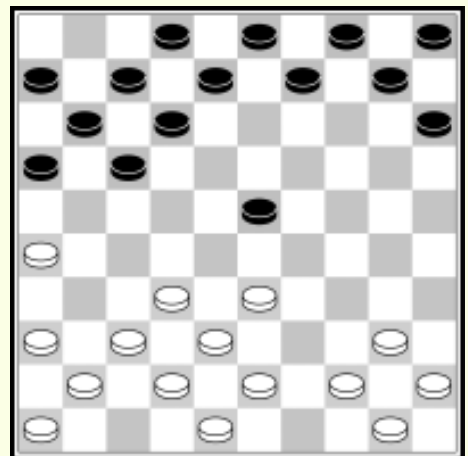
Zwart heeft zich nu tempi verschaft.

13.47-42 18-23 (Zie diagram 344)

Zwart volgt de gebruikelijke methode: trachten de Hollandse partij te bereiken.

14.37-31 12-18 15. 32-27!

Sterk gespeeld; op 8-13 volgt 41-37-32 met uitstekend spel.

15. ... 7-12 16.27-21 16x27 17.31x12 9x18

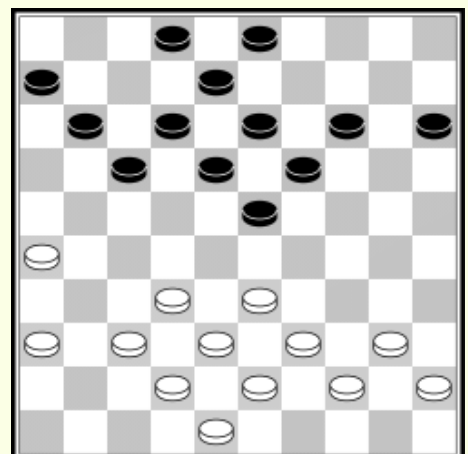
18.41-37 10-14 19.46-41 4-9 20.44-39 9-13

21.37-32 5-10 22.50-44 14-19 23.41-37 10-14

(Zie diagram 345)

Tot nu toe was 't steeds maar weer stand op bouwen.

Nu begint de feitelijke strijd pas.

24.40-35 17-22

Dit lijkt ons niet 't sterkste, hoewel over de opbouw der stelling met de randschijf verdeeldheid is. Zie bijvoorbeeld volgende variant :

24. ... 15-20 25.44-40(A) 20-24 26.40-34 14-20 27.32-27 2-7 Er dreigde 27-22 eventueel gevolgd door 33-29, 43-39 of 34-29 en 43-39

28.37-32 11-16 29.34-30 20-28 30.42-37 25X34 31.39X30 7-11 32.37-31 3-9

33.43-39 9-14 34.48-43 24-29 35.33X24 23-28 36.32X23 18X20

37.27-22 17X28 38.26-21 16X27 39.31X33 met enig voordeel voor zwart.

A 32-27 enz. geeft 't zelfde spel als boven.

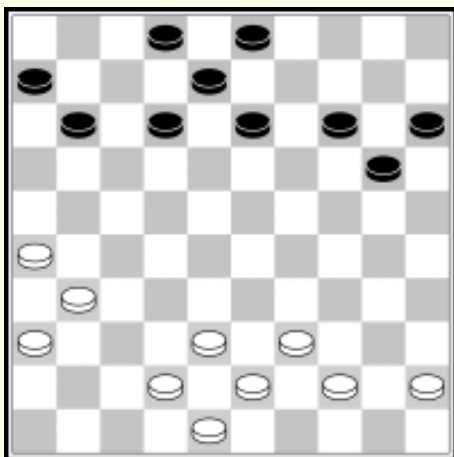
25.37-31

Niet sterk. Beter is direct 32-27 met volkomen gelijk spel.

25. ... 23-29!

Sterk! Verschaft zich weer tempi.

26.33X24 19X30 2 7.35X24 22-28 28.32X23 18X20 (Zie diagram 346)

Het is nu weer stand opbouwen waar thans alles van afhangt.

Zwart staat thans wel beter.

29.42-37 11-17 30.37-32 14-19 31.31-27 20-24

32.27-21

Zoekt z'n heil aan den rand om ook schijf 36 productief te maken.

32. ... 13-18 33.21-16 15-20 34.39-33 6-11?

Waarom deze zet? daarmee kan gewacht worden.

35.16X7 12X1 36.36X31 8-13 37.31-27 3-8 38.32-28 8-13 39.43-39 18-23

De enige, om nog iets van de partij te maken.

40.28-22 17X28 41.33X22 13-18 42.22X13 19X8

Thans zijn de stellingen weer volkomen in evenwicht.

43.27-22! *Zeer sterk*

43. ... 12-18 44.22X13 8X19 45.26-21 2-8 43.21-17 1-7 47.39-33 20-25

48.38-32 8-13 49.33-28!

Zwart staat thans zelfs enigszins nadeliger.

49. ... 24-30 50.28-22 23-29 51.32-27 30-34 52.27-21 29-33 53.21-16 7-12!

Forceert de remise

54.17x8 13x2 55.16-11 34-39 56.44-40 33-38 57.11-6 38-43! =

Want op 40-34 volgt :

58.40-34 39x30 59.48x39 30-34 60.39x30 25x34 61.45-40 (of?) 34x45

62.6-1 19-23 63.1x29 45-50 =

Partij 2 Gespeeld in 't Kampioenschap van Nederland 1934 tussen R.C. Keller (wit) en A. Ligthart (zwart)

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3.34-29 7-12 4.40-34 1-7 5.42-38

Tot zover alles theorie.

5. ... 19-23 6.28x19 14x23 7.32-28 23x32 8.37x28 10-14

(Zie diagram 347)

*Beter is hier 22-27 met uitstekend spel
voor zwart.*

9.45-40! *Belet 14-19*

9. ... 5-10 10.41-37 16-21

Maakt het onregelmatig.

11.31-26! 21-27 12.37-32!! 20-25

*Dit is wel't beste; op 11-16 zou volgen
32x21 (16x27)36-31 (27x36) 26-21(17x26)
28x17 (12x21) 29-24 enz. met dam.*

13.32x21 11-16 14.46-41 16x27 15.50-45 13-19

Wel de beste. Op 14-20 volgt weer boven aangegeven dam

16.29-24! 19x30 17.35x24 9-13 18.34-29 13-19

(Zie diagram 348)

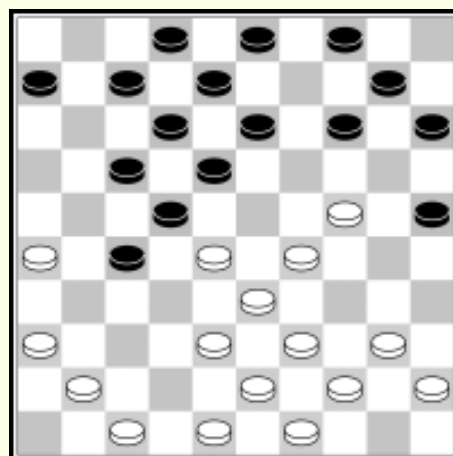
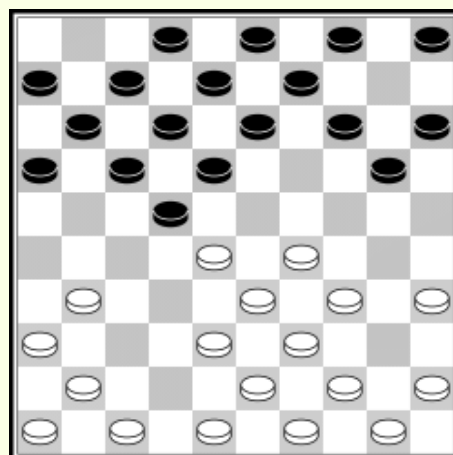
Op 14-20 bv. volgende variant :

18. ... 14-20 19.48-42(A) 10-14

20.38-32 (B) 27x38 21.43x32 14-19

22.40-35 19x30 23.35x24 3-9 (C)

24.42-38 9-14 25.44-40 14-19

26.40-35 19x30 27.35x21 13-19 28.24x13 8x19! 29.36-31 6-11!
 30.31-27 (beste) 22x31 31.26x37 20-24 32.29x20 15x24 enz. met slechts
 weinig voordeel voor wit

A 19.40-34; 41-37 verliest een schijf door 18-23

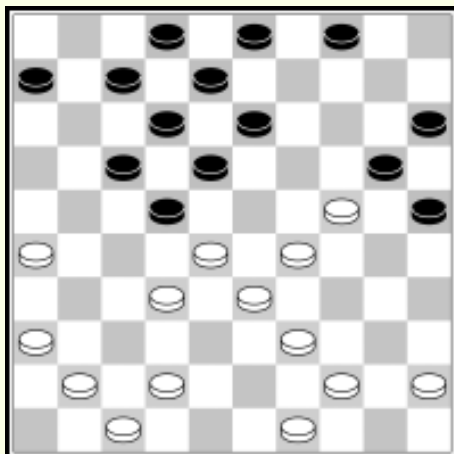
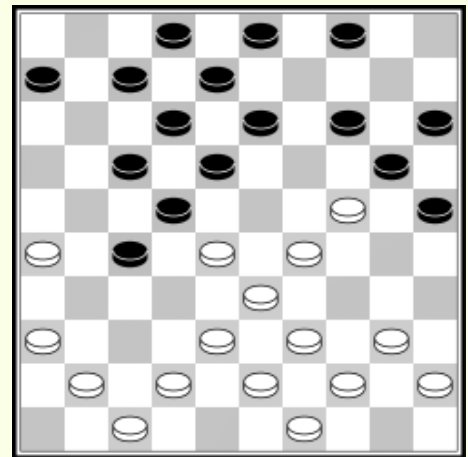
19. ... 10-14 20.48-42 14-19 21.45-40 19x30 22.29-23 18x29 23.33x35 22x33
 24.30x29 De beste op 39x28 krijgt wit gevaarlijk spel door 7-11
 24. ... 20-24 25.29x20 25x14 met voordeel voor zwart

B (zie diagram 349)

41-37 verliest door 27-32, 22x31, 17-22, 12x41
 en 13-19 dam

40-34 komt tot variant A

Ook 28-23 is onmogelijk derhalve was de
 gespeelde zet 38-32 vrijwel gedwongen.

(zie diagram 350)

C. 23. ... 13-19 24.24x13 19x8 (a)

25.32-27 22x31 26.26x37 8-13 27.37-32 20-24
 28.29x20 25x14 41-37 met enig voordeel
 voor wit door z'n sterk centrum

a. 24.8x19 25.26-21 17x26 26.28x8 3x12!

27.32-28 18-23 28.29x18 12x32 29.42-37 32-38

30.33x42 20-24 31.36-32 4-9 32.31-27 7-12

33.37-32 19-23 34.41-37 9-13 35.42-38 2-8 36.38-33 12-18! Op 33-28 volgt nu
 26-31! en wit moet een schijf verliezen.

19.24x13 18x9 Hier is 8x19 sterker.

20.40-34 12-18 21.48-42 8-12 22.38-32

Wit ziet geen voordeel in 't handhaven van deze stelling.

22. ... 27x38 23.43x32 3-8

Het is opmerkelijk dat in deze variant zo vroeg de kroonschijven
 gespeeld zijn.

24.44-40!

Een mooie zet waarmede wit op een prachtige slagzet speelt.

24. ... 14-19?

Loopt erin, maar 't is geen schande; men zie slechts de schitterende combinatie die wit nu maakt.

25.26-21!! 17x26 26.28x17 12x21 27.32-27! 21x32 28.41-37! 32x41 29.42-37 41x32
30.29-23 18x38 31.39-33 38x29 32.34x1!!

Schitterend. Na nog een enkele zet te hebben gespeeld gaf zwart op. Een zeer fraaie partij, die aantoont dat de moderne school ook wel anders kan, dan de mathematische afruïltactiek toepassen.

Partij 3 Gespeeld in den wedstrijd om 't Kampioenschap van Nederland 1934 tussen A. Ligthart (wit) en A.K.W. Damme (zwart)

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3.34-29 7-12 4.40-34 1-7 5.31-26

Een afwijking van de speelwijze uit de vorige partij. Deze zet is goed, en leidt mits correct voorgezet tot gelijk spel.

5. ... 20-25

Zwart voelt blijkbaar niet veel voor 't theoretische 19-23

6.45-40 14-20 7.50-45
(Zie diagram 351)

7. ... 20-24

Andere zetten leiden tot niets, bv.

7. ... 19-24 (AB) 8.43-38 10-14

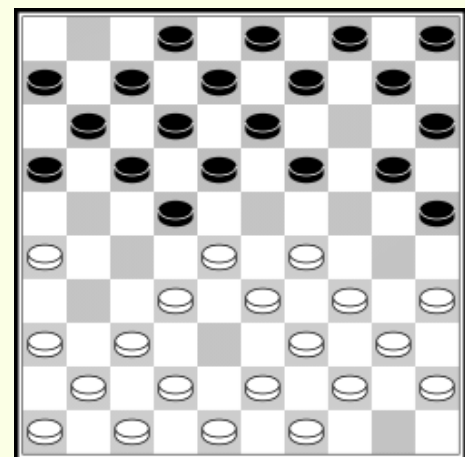
9.48-43 5-10 (CD) 10.36-31 16-21 (E)

11.41-36 11-16 12.46-41 7-11 13.31-27 22x31

14.36x27 17-22 (beste) 15.28x17 11x31

16.26x17 12x21 17.37x17 18-23*

18.29x18 13x11 19.33-29 24x33 20.39x28 en wit staat beter.

A. (Zie diagram 351)

7. ... 19-23 8.28x19 13x24 9.32-28! 9-13 10.37-32 10-14 11.43-38 5-10

12.41-37 16-21 13.48-43 11-16 14.46-41 7-11

Op 21-27 volgt 36-31, 26-21, 28x17, 35-30 en 29-24 dam

15.37-31 2-7 16.41-37 4-9 17.47-41 21-27

Op 13-19 volgt 35-30 - 29-23

18.32x21 16x27 19.37-32 +1 want op 11-16 volgt 35-30 en 29-24
gevolg door 33x24

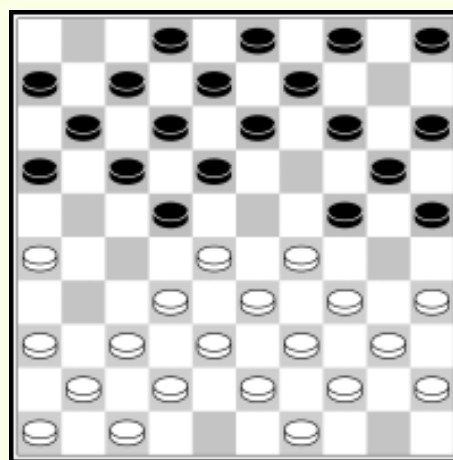
B. 7. ... 10-14 8.37-31 5-10 9.42-38 19-23 10.28x19 14x23 11.31-27 22x31
12.26x37 17-22 13.35-30 10-14 14.48-42 17-22

Op 14-19 volgt 32-28, 37x17, 30-24, 29-23 voordeel

15.32-28 23x32 16.37x28 7-11 17.41-37 16-21 18.46-41 21-26 19.37-32 17-21
20.28x17 11x22 21.32-28 21-27 22.28x17 12x21 23.29-24 20x29
24.34x12 8x17 25.41-37 enz. met voordeel wit

C. (zie diagram 352)

9. ... 13-19 10.37-31 9-13 11.41-37 4-9
12.46-41 5-10 13.32-27 18-23 14.27x18
23x32 15.38x27 12x23 16.29x18 13x22
17.27x18 17x21 18.26x17 11x13
ongeveer gelijk spel

D. 9. ... 16-21 10.37-31 11-16 11.41-37 7-11
12.46-41 13-19 13.31-27 22x27 14. 36x27
17-22 15.28x17 11x31 16.26x17 12x21
17.37x17 8-13 18.41-37 18-23
19. 29x18 13x11 20.33-29 en 39x28

E. 9. ... 5-10 10.36-31

Op 13-19 nu dezelfde variant als in C. Uit deze analyse blijkt wel dat andere varianten zwart geen enkele kans op voordeel bieden.

8.29x20 25x14 9.42-38 14-20 10.34-29 10-14

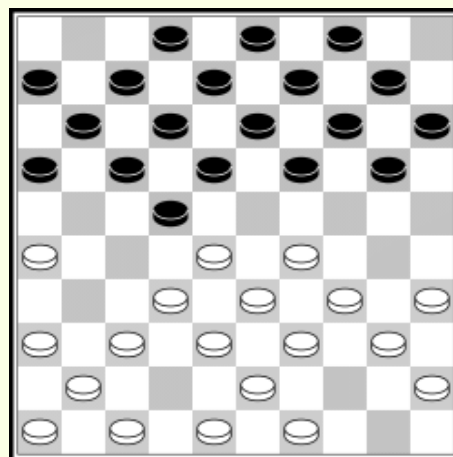
11.40-34 5-10 12.44-40?

(Zie diagram 353)

Voor de schijfwinst die zwart nu maakt, vragen wij bijzondere aandacht daar deze zeer geraffineerd is en verrassend.

12. ... 20-24!! 13.29x20 15x24!

Dreigt nu met 24-29, welke zet na

49-44, 48-42, 47-42 enz. schijfwinst oplevert. Op 34-29 volgt 10-15 en 15x24 en 24-29 is niet meer te verhinderen. Gedwongen is derhalve :

14.28-23 18x29 15.34x23 19x28 16.32x23 10-15!

Dreigt nu met 14-20 en 24-30

17.40-34 14-20!

Dreigt 24-29. Op 34-30 volgt 22—27 en 24-30 is niet te pareren.

Op 23-19 volgt 24-29 (34x23*) 13x24 en 24-30 is niet te pareren.

18.34-29 13-18!!

Thans is de schijf onherroepelijk verloren. Er dreigt onafwendbaar 22-28.

19.47-42 22-28 20.33x13 24x44 21.49x40 9x29 22.43-39 8-13

23.35-30 20-25 24.48-43

Op 39-33 en 33x24 volgt 34-39!

24. ... 25x34 25.39x30 4-9 26.43-39 9-14 27.37-32 2-8 28.30-25 13-19

29.41-37 8-13 30.36-31 15-20 31.39-33 20-24 32.33-28 13-18!!

Wit kan nu de schijf terugwinnen maar komt v/d regen in de drup.
(Zie diagram 354)

33.28-23 19x28 34.32x34 24-30!

35.34-29 30-35 36.40-34 35-40

En wit verliest

33.46-41 18-23 34.31-27 16-21

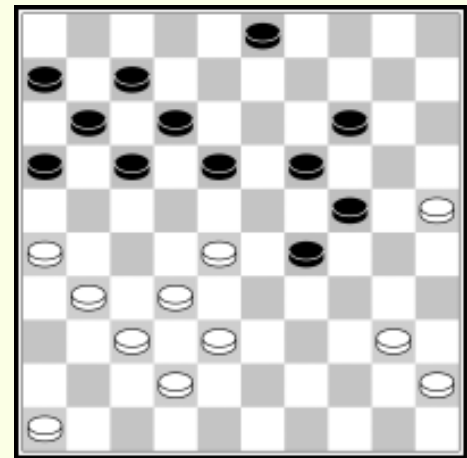
3-8 is hier niet goed bv.

34. ... 3-8? 35.27-22!

Op 8-13 volgt nu : 22-18 (13x33) en 40-34

Op 17-21 volgt : 22-17 en 40-34

Op 16-21 volgt 41-36 en zwart verliest de gewonnen schijf weer. Zoals hij nu speelt houdt hij vrijwel gewonnen spel

35.27x16 12-18 36.37-31 17-22 37.28x17 11x22 38.41-36 22-28! 39.42-37 28-23

40.26-21 33x42 41.37x48 6-11 42. 31-27?

Hoewel wit z'n schijf terug gewonnen heeft staat hij desondanks slecht.
De tekstzet verliest echter meteen.

42. ... 24-30! 43.25x34 18-22 44.27x18 23x12 45.34x23 19x37

Nu gaat schijf 21 verloren en schijf 37 houdt twee witte

schrijven vast. Zeer terecht gaf hij dan meteen op. Wit heeft deze partij wel zeer slecht behandeld.

Partij 4 Gespeeld in den wedstrijd om het Kampioenschap van Z.-Holland 1933 tussen J.M. Bom (wit) en C. Janneman (zwart)

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3.43-38 7-12 4.49-43 1-7 5.31-26 18-23

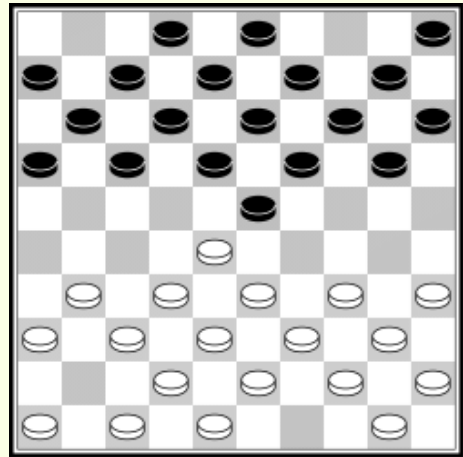
*Deze afwijking van de gebruikelijke voortzetting lijkt ons niet sterk.
De lange vleugel blijft in deze spelgang moeilijk te ontwikkelen.*

6.37-31 13-18 7.31-27 22x31 8.26x37 9-13 9.37-31 4-9 10.41-37

(Zie diagram 355)

10. ... 17-22

*Zwart wil blijkbaar geen Hollandse
partij, wat wel begrijpelijk is daar
zwart moest winnen om kans te
behouden.*

11.28x17 11x22 12.46-41 7-11 13.31-27 22x31

14. 36x27

*Wit wil natuurlijk wel Hollands spelen in verband met de minder goede
opstelling van zwarts lange vleugel.*

14. ... 11-17 15.41-36 17-21 16.33-28 23-29!

Leidt hier zeer sterk de variant Molimard in.

17.34x23 18x29 18.39-33 2-7

Sterker lijkt ons 19-23x23. Wit krijgt dan moeilijk spel.

19.363x24 20x29 20.44-39 14-20

De uitruil door 29-33 en 19-23 geeft geen voordeel.

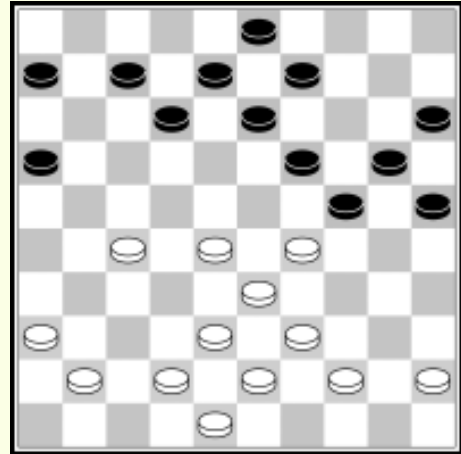
21.40-34 29x40 22.35x44 10-14 23.38-33 5-10 24.42-38 19-24 25.39-34 14-19

26.47-42 10-14 27.44-39 20-25 28.50-44 14-20 29.37-31 21-26 30.34-29 26x37

31.32x41

(Zie diagram 356)

De stand is ongeveer gelijk. Zwart kan 19-23 spelen met goed spel.

31. ... 9-14?

Uit overdreven zucht naar complicaties. Thans ontkomt zwart niet aan nadeel.

32.41-37 25-30 33.37-32 3-9 34.5-40!

Op 35-30 of 20-25 volgt nu 40-34 met groot voordeel.

34. ... 30-34 35.39x30 34x25 36.43-39 12-17 37.42-37 17-21 38.27-22!

Zet de aanval krachtig door.

38. ... 21-26!?

Dit kost dam. Echter ook op 7-12 heeft zwart zeer weinig kans op enig resultaat. (Zie diagram 357)

Bv.

38. ... 7-12 39.29-23 12-17 (beste)

40.22x11 6x17* 41.36-31 21-26

42.31-27 8-12 43.48-43! 20-24

44.40-34! Op 13-18 volgt nu 34-30 en

44-40 dam. Op 17-21 volgt 34-30 en

zwart heeft geen zet meer (Ga dit na!)

Gedwongen is derhalve

44. ... 15-20 45.27-22 En hoe zwart

speelt, hij staat zeer slecht. Hieronder twee varianten:

45. ... 16-21 46.22x11 21-27 47.32x21 26x6 48.34-30

Op 13-18 volgt: 37-31, 44-40 dam.

48. ... 20-25 49.37-31 25x14 50.39x30

Op 13-18 weer 43-39 en 44-40

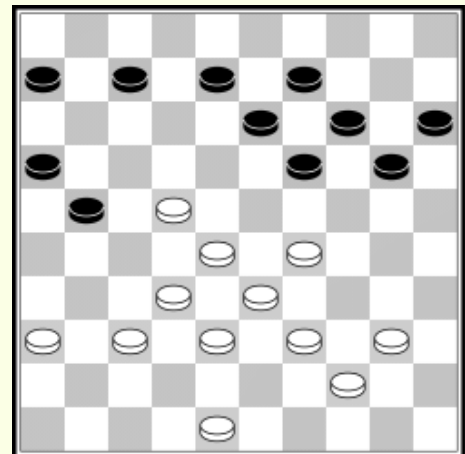
50. ... 6-11 51.31-27 11-16 52.43-39 en zwart verliest. Er dreigt 28-22 +

Op 13-18 volgt 44-40 altijd dam.

Variant 2

45. ... 12-18 46.23x21 16x18 47.37-31 26x37 48.32x41 20-25 (of?)

49.41-36 24-30 50.36-31 14-20 51. 31-26 20-24 52.26-21 enz. +

39.28-23 19x17 40.37-31 26x28 41.33x2 14-19 4 2.38-33 6-11 43.36-31 19-24 44.29-23?

Beter was 31-27 (8-12) 2x30 (35x24) 29-23 met voordeel.

Thans forceert zwart gemakkelijk de remise.

44. ... 13-19! 45.23x12 20-25 46. 2x30 25x43!!

Dit was wit ontgaan

47.48x39 11-17 48.12x21 16x36 49.33-28 36-41 50.28-23 41-47 51. 23-18 Remise.

Een interessante partij.

Partij 5 Gespeeld in 't Kamp. van 's Gravenhage 1933

Tussen

J.M. Bom (wit) en C.R. Tybout jr. (zwart)

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3.43-38 7-12 4.49-43 1-7 5.31-26 19-23 6.28x19 14x23

7.32-28 23x32 8.37x28

(Zie diagram 358)

Hier wijkt wit af van de tot nu toe gevolgde speehwijzen. De ervaring heeft geleerd dat deze variant wit zeer moeilijk spel geeft.

8. ... 16-21!

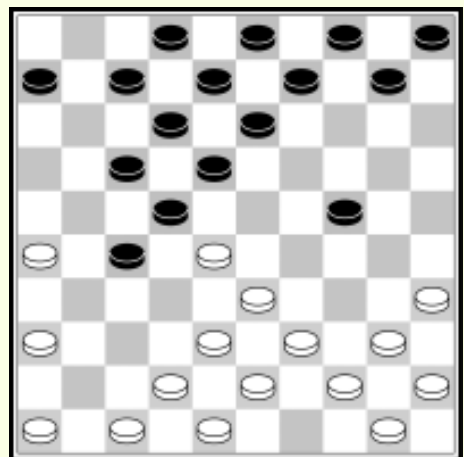
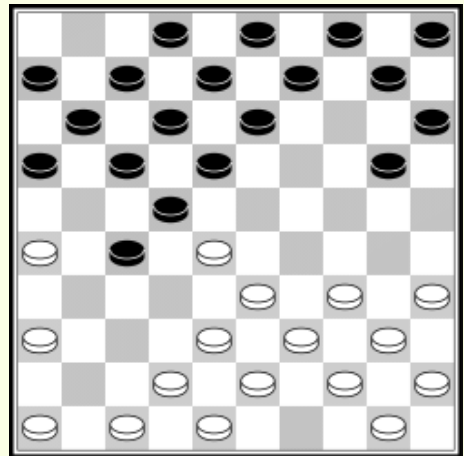
Dé methode

9.41-37 21-27 10.37-32 11-16 11.32x21 16x27 12.34-29 20-24

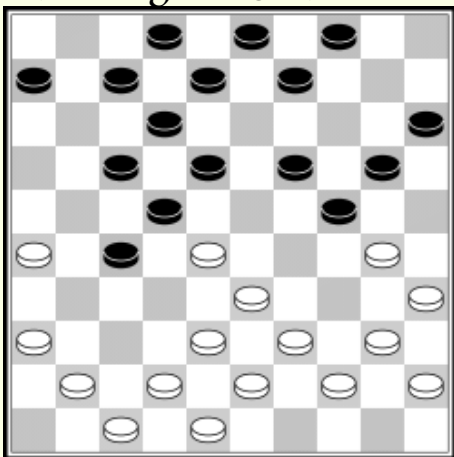
13.29x20 15x24

(Zie diagram 359)

Zwart speelde deze zet, in de mening dat hij nu door voortdurend achter schijf 28 te lopen deze schijf kon winnen; hij vergat echter dat wit kalm laat slaan en dan 33-29 kan spelen!

14.40-34 10-14 15.45-40 5-10 16.50-45 13-19 17.46-41 10-14 18.34-30 14-20!
 (Zie diagram 360)

Wit kan nu als volgt z'n vrij belangrijk nadeel beperken:

19.41-37 27-32(A) 20.38x27 22x31
 21.36x27 18-22 22.27x18 12x41
 23.47x36 20-25 (of?) 24.42-38 23x34
 25.40x20 15x24 26.39-34 4-10
 27.44-39 8-13 28.48-43 10-15
 29.36-31 7-12 30.34-29 en zwarts
 voordeel is grotendeels verdwenen.

A. 19. ... 7-11 20.37-32 11-16 21.32x21 16x27
 22.42-37 27-31 (of?) 6-11 is onmogelijk door 36-31 en 26-21
 23.36x27 22x42 24.48x37 18-23 25.47-41 23x32 26.37x28 19-23
 27.28x19 24x13 28.30-25 9-14 29.38-32 6-11 30.43-38 11-16
 31.40-34

En ook nu is zwarts voordeel tot een minimum gereduceerd.

19.30-25?

Daar had zwart op gespeculeerd!

19. ... 27-32! 2 0.25x23 18x29 21.38x18 29x49 22.36-31

De dam door 26-21 enz. is niet goed door 32-28 en 2-7.

22. ... 12x32 23.48-43 49x38 24.42x33

Dreigt nu met 33-29: gelijk spel

24. ... 24-29!! 25.33x24 9-14!

(Zie diagram 361)

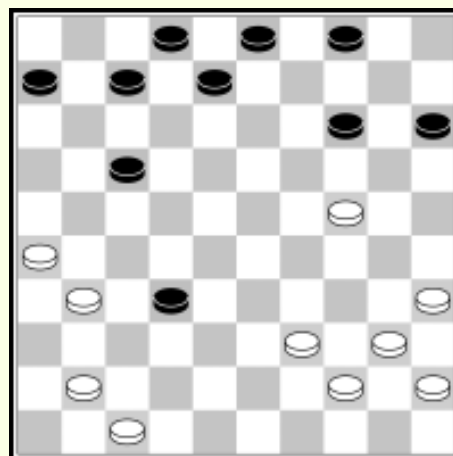
Duidelijk tekent zich nu zwarts voordeel af. De zwarte schijf 32 zit als een wig in de witte positie.

26.40-34 7-12 27. 34-29 32-38!

Drijft de wig er zeer diep in.

28.41-37 12-18 29.31-27!

De enige kans op een gelijk spel is zwarts schijf 38 in 't nauw te drijven.

29. ... 6-11!

Belet 37-32 door 14-19

30.27-21 8-12 31.35-30 11-16?

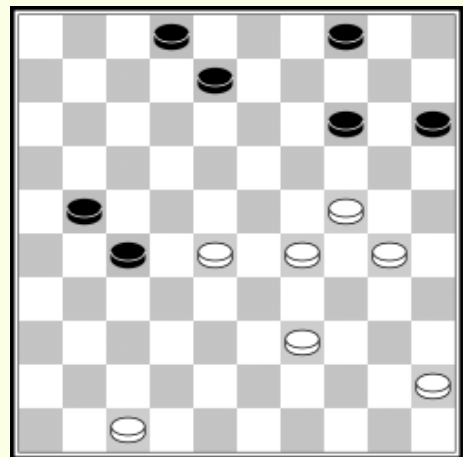
Verkeerd berekend; zwart dacht een winnende aanval te krijgen, maar wit beschikt net over genoeg verdediging.

32.39-33! 16x27 33.33x42 18-22

Dreigt met 14-19 en 27-32. Op 42-38 volgt zeer sterk 22-28.

34.37-32* 27x38 35.42x33 22-27 36. 33-28! 3-8 37.44-39 17-21 38.26x17 12x21

(Zie diagram 362)

39.39-33 21-26 40.30-25

Dreigt 24-20 en 25-20 =

40. ... 4-9 41.24-20! 15x24 42.28x20 26-31

43.20-15 31-37 44.25-20 14x25

45.15-10 9-14 46.10x19 8-13 (of?)

47.19x8 2x13 48.45-40 25-30

49.33-29 27-32!!

De laatste kans. Op 30-34 volgt 47-41 =

Ook kan wit door 28-22 enz. remise maken doch... hij denkt het vlugger te doen en verliest precies!

50.40-35?? loopt erin

50. ... 32x34 51.35x24 34-39 52.24-20 39-43 53.20-25*

Op 20-14 volgt 13-19! En 43-49 +

53. ... 43-49! 54.47-42* 37x48 55.15-10 48-37!

En wit gaf op. Op 10-4 speelt zwart 34-32! + en op 10-5 : 37-46

Een door wit zeer zwak behandelde partij.

*Partij 6 Gespeeld in de wedstrijd om 't
Kampioenschap
van Nederland 1934 (Herkamp) tussen
R.C. Keller (wit) en B. Dukel (zwart)*

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3.32-27

Ook deze zet leidt wel tot gelijk spel.

3. ... 19-23 4.28X19 14X23 5.42-38 10-14
(Zie diagram 363)

6.34-29

Om hierna 37-32 en 31-26 te spelen.

6. ... 29X34 7.40X29 13-19

*Meestal wordt hier 5-10 (37-32)
14-19 (31-26) gespeeld. Deze
variant is echter ook goed.*

8.37-32 18-23 9.27X18 23X12

Ook 23X34 geeft geen voordeel.

10.41-37 8-13 11.46-41 12-18 12.32-28 7-12 13.37-32 2-8

14.41-37 5-10 15.44-40 1-7 16.50-44 19-23 17.28X19 14X34

18.40X29 20-25 19.47-42 18-22

(Zie diagram 364)

*Gespeeld uit zucht naar
complicaties. Eenvoudiger spel
geeft 10-14-20-24 en 25X14*

20.32-28 16-21 21.37-32

*Wil 't spel blijkbaar
overzichtelijk houden.*

21. ... 21-27

't Beste anders volgt 31-26

22.32X21 17X37 23.22X31 10-14 24.28X17 12X21

Dadelijk 11X22 is sterker.

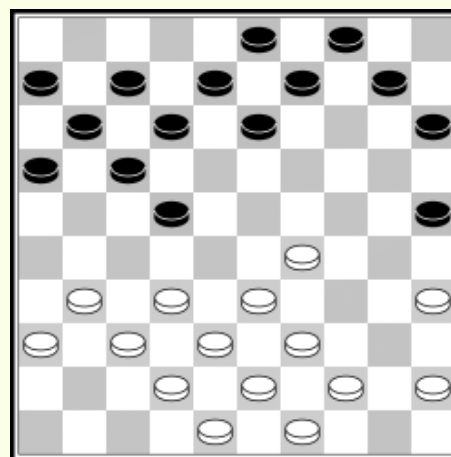
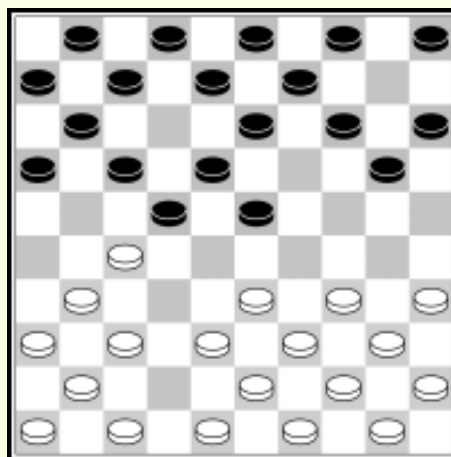
25.31-26 14-20

Hier was nu 21-27 sterker om de korte vleugel intact te laten.

26.26X17 11X22 27.48-42 13-18 28.42-37 9-13 29.44-40 20-24

30.29X20 25X14

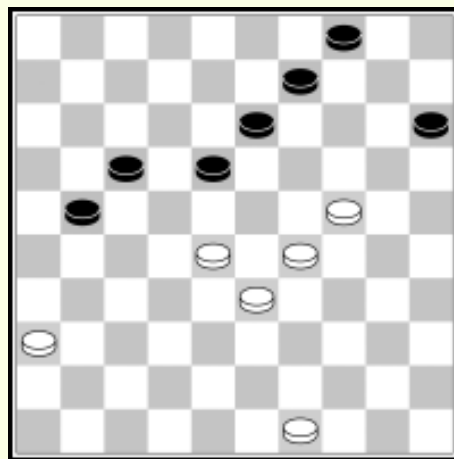
De stand is nu ongeveer gelijk.

31.35-30 7-12 32.30-25 6-11 33.40-34 18-23 34.34-29 23X34
 35.39X30 14-19 36.30-24 19X30 37.25X34 11-16 38.38-32 12-17
 39.34-29 17-21 40.32-28! 21-27 41.37-31 8-12 42.31X22 12-18
 43.22-17 21X12 44.29-24 16-21 45.45-40 12-17 46.40-34 3-9
 47.34-29

(Zie diagram 365)

*Wit heeft z'n stand mooi
 opgebouwd en nu wel enig
 voordeel*

47. ... 21-26 48.43-38

*Op 't schijnbaar sterke 28-23
 volgt 27-22 en 13-19*

48. ... 17-21 49.49-44 18-22

50.28X17 21X12 51.44-39

*Onder 't motto : "Men kan nooit weten". Op 12-17 nl.
 volgt 36-31 en 38-32!*

51. ... 9-14 52.29-23 13-18!

Op 24-19 (18X29) 19X10 volgt 4-9 met gelijk spel.

53.33-29 18X22 54.39-34 14-20 55.24-19! 22-27 56.19-13 20-24

57.29X20 15X24 58.23-19 26-31 59.19X30 31-37 60.30-24 27-31

Remise gegeven.

*Hoewel wit materieel voordeel heeft is dit slechts
 tijdelijk daar zwart bij 't dam halen enkele schijven
 wint. Remise was dus terecht.*

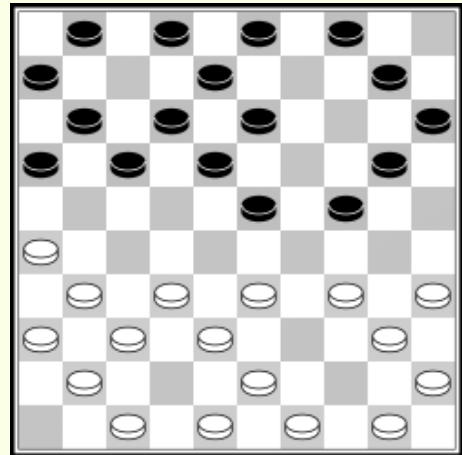
*Partij 7 Gespeeld in de Internationale
 Vierkamp van de
 Damclub "IJmuiden" 1934 tussen
 M. Raichenbach (wit) en B. Dukel (zwart)*

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3.31-26 7-12 4.37-31 19-23 5.28X19
 14X23 6.33-28

Ook 31-27 kon hier met gelijk spel

6. ... 22X33 7.39X19 13X24 8. 44-39 10-14 9.41-37 9-13 10.46-41
 14-19 11.42-38 5-10 12.39-33 19-23
 (Zie *diagram 366*)

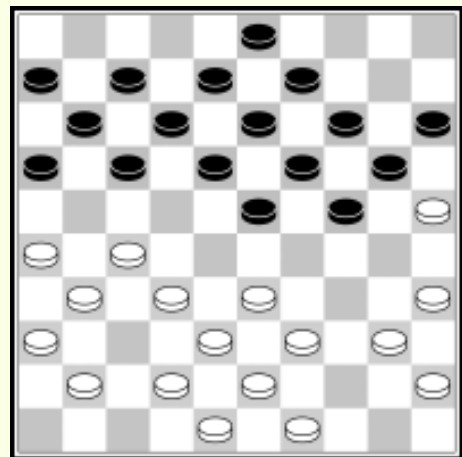
*De enige consequente
 voortzetting,
 wanneer zwart wil profiteren
 van
 schijf 26.*

13.34-30 13-19
*Durft blijkbaar 23-29 niet aan. Dit
 evenwel is toch sterker dan de
 tekstzet.*

14.47-42 !
*Belet 20-25 door 32-27, 40X20 35-
 30
 en 27-21 +1*

14. ... 8-13 15.30-25 10-14 1 6.50-44 2-8
 17.44-39 4-9 18.31-27 1-7 19.37-31
 (Zie *diagram 367*)

19. ... 27-21 20.26X17 12X21 21.41-37
*Op 31-26 volgt 7-12 en nu zeer
 gunstig
 24-29 met voordelig spel voor zwart*

21. ... 21-26 22.40-34
*Laat zwart los. Men zie de volgende variant als wit
 tracht zwart*

*in de opsluiting te houden.
(Zie diagram 368)*

21.49-44

*De enige; op 33-28 speelt zwart
18-22 en 24x44*

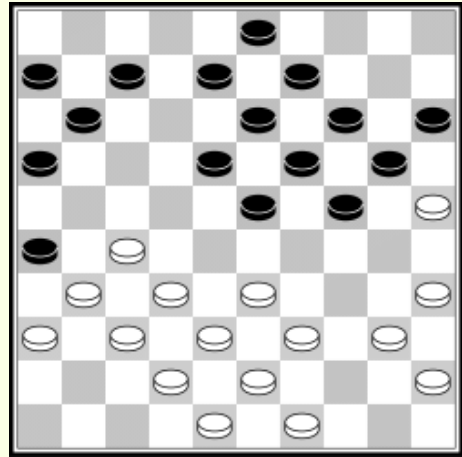
21. ... 24-29! 22.33x24 20x29

23.39-33 14-20 24.25x14 9x20

25.33x24 20x29 26.44x39 7-12

27. 39-34 11-17 28.27-21 enz.

Met volkomen spel.

*22. ... 24-30 23.35x24 20x40 24.45x34 7-12 25.34-29 23x34
24.45x34 7-12 25.34-26 23x34 26.39x30 15-20! 27.30-24 20x29
28.33x24 19x30 29.25x34 14-19 30.43-38 9-14 31.27-22! 18x27
32.31x22 19-23 33.38-33 12-18 34.32-27 23-28 35.27-21! 26x17*
36.24-29 18x27 37.33x31*

*Het resultaat van de gehele afwikkeling is dat wit
voordeel heeft.*

(Zie diagram 369)

37. ... 13-19 38.39-34 8-13

39.34-30 16-21!

*Om deze vleugel beter op te
stellen.*

40.37-32!

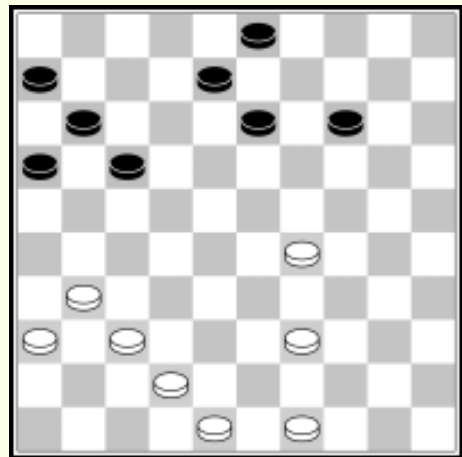
*Dreigt met de gevaarlijke
opsluiting
door 31-26*

40. ... 21-26 41.32-27!

*Sterk. Belet een goede ontwikkeling
der schijven 6, 11 en 17*

41. ... 26x37 42.42x31 11-16?

*Beter is 3-8 met dreiging 17-22. En op 29-24 volgt dan 19-
23 met
goed spel.*

43.31-26 3-8 44.48-42! 13-18 45.42-37!

Wit speelt zeer sterk en laat zwart niet meer ontsnappen.

45. ... 18-23

*Ook andere zetten helpen niet bv.
(Zie diagram 370)*

45. ... 8-13 (A B C D)

46.37-32! 19-23 (E)

47.29-24 6-11 (F)

48.36-31 +1 want op 17-22 volgt
32-28 en 28x6 +

F 47. ... 17-22 48.49-43! 22x31

49.36x27 +1 want 6-11 kan niet
door

32-28 en op 14-19 volgt 43-39
met

dezelfde dreigingen.

E 46. ... 17-22 47.49-43 22x31

48.36x27 6-11 49.32-28 11-17 op 14-20 volgt 28-23 en 30-25
+

50.43-39 14-20 (of?) 51.28-23 19x28 52.30-25 en wit zal
winnen.

D 45. ... 17-22 46.37-32! 22x31 47. 36x27 6-11 48.32-28 11-17

49.49-43 8-13 50.43-39 (Zie variant E)

C 45. ... 14-20 46.37-31 17-22 (of?) 47.30-25 19-23

48.25x14 23x34 49.49-44 +

B 45. ... 6-11 46.37-32 17-22 47.49-44 22x31 48.36x27 11-17

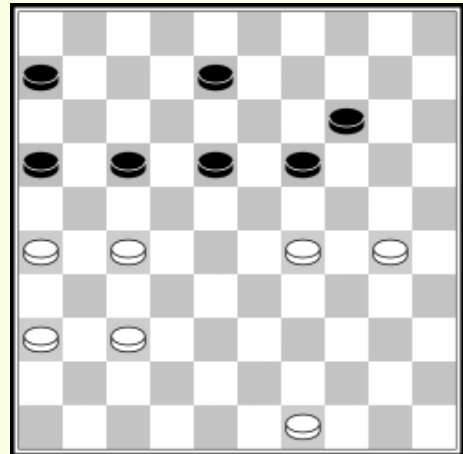
49.32-28 8-13 50.44-39 (zie variant E)

A 45. ... 8-12 46.32-28 14-20 (of?) 47.28-23 19x28 48.30-25 +

*Hieruit ziet men dat ook andere zetten dan 45. ... 18-23
niet helpen.*

46.28x19 17-22 47.30-24! 22x42 48.24x2

En wit won

*Partij 8 : Gespeeld in den wedstrijd om 't
Kampioenschap van Nederland 1934 tussen
R.C. Keller (wit) en P.J. v. Dartelen (zwart)*

1.33-28 18-22 2.31-27 22x33 3.39x28

*Dit is een der oudste varianten in de Hollandse
opening. De Haes en Battefeld taxeerden de stand nu
(± 1910) voor wit voordelig.*

Men is reeds lang van dit standpunt teruggekomen

3. ... 17-21 4.44-39 12-18

Meer wordt hier 19-23x23 gespeeld, hetgeen sterker is.

5.39-33 7-12 6.37-31 19-23

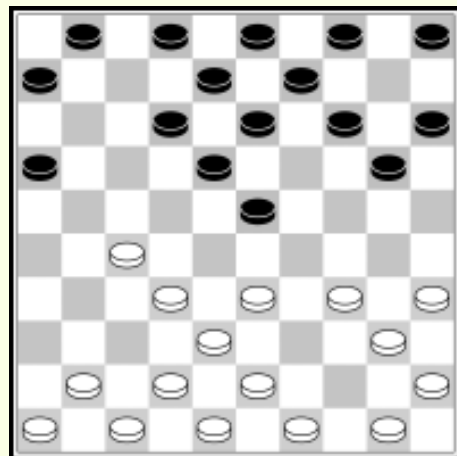
Nu is 21-26 te verkiezen boven de tekstzet.

7.28x19 14x23 8.31-26 ! Natuurlijk

8. ... 10-14 9.26x17 11x31 10.36x27

(Zie diagram 371)

*De eerste schermutselingen
zijn voorbij en beide spelers
hebben een goede stand
verkregen*

10. ... 5-10 11.41-37 1-7 12.46-41 7-11

13.34-30!

*Zwart hield vak 19 open om
wit te beletten 't centrum te
bezetten. Thans dwingt wit z'n tegenstander dit vak te
bezetten. Er dreigt sterk 30-25. Op 20-25 volgt 33-29! En
zwart krijgt een randschijf.*

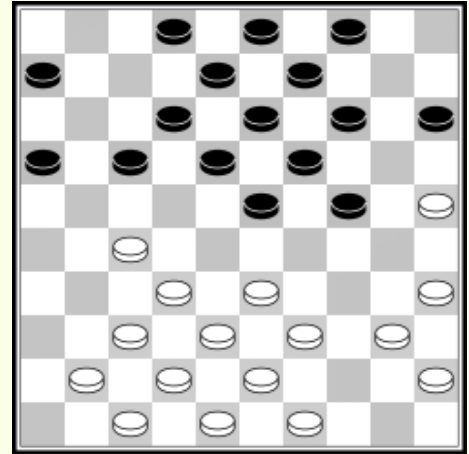
13. ... 14-19 14.50-44

Handhaaft de boven aangegeven combinatie.

14. ... 10-14 15.30-25 11-17 16.44-39 20-24

(Zie diagram 372)

*De spanning is hiermede
afgelopen, en zwart heeft nu
iets vrijer spel.*

17.41-36 14-20 18.25X14 9X20

19.37-31 24-30 !

*Een eigenaardige zet, waarvan
de bedoeling straks blijkt.*

20.35X24 20X29 21.33X24 19X30

*Op 40-35 volgt nu 17-21 en 23-28. 40-34 kan gevaarlijk
worden door 30-35 met de dreiging 35-40.*

22.49-44 4-9 23.38-33 30-35 24.42-38 17-21!

(Zie diagram 373)

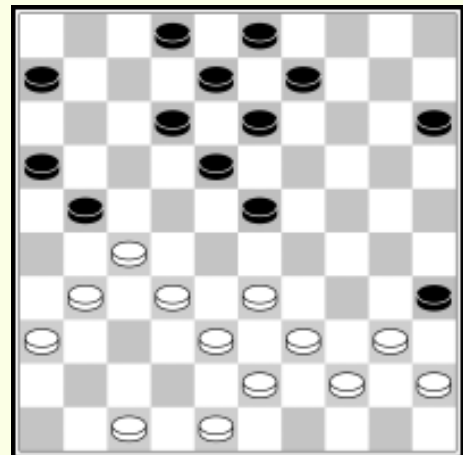
Een sterke zet

25.31-26 2-7! 26.26X17 12X21

29.36-31!

Mooi.

*Op 21-26 volgt 33-28 (26X37)
28X19! (13X24*) anders volgt
38-33+; 32X41*

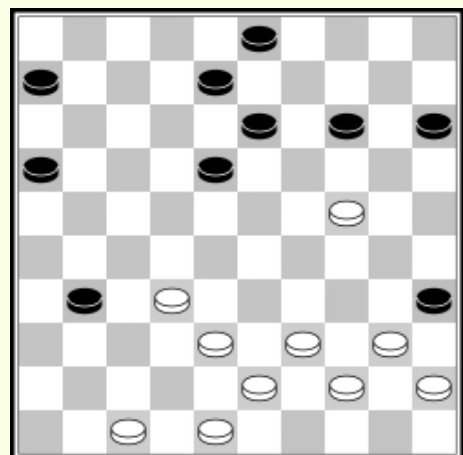

27. ... 9-14! 28.31-26 (of?) 23-29!! 29.26X17 7-11! 30.33X24 11X31

(Zie diagram 374)

Zwart heeft nu voordeel

- 1. Schijf 45 kan niet in het spel
worden betrokken.*
- 2. Schijf 24 moet verdedigd
worden.*
- 3. De lange vleugel wordt door
zwart aangevallen.*
- 4. Er bestaat gevaar voor
omsingeling.*

31.40-34 6-11 32.34-29!

Op 14-19 komt nu 45-40-34 waarna wit deze schijf productief gemaakt heeft.

32. ... 11-17 33.39-33 17-21 34.45-40!

Vergelijk punt 1 bij de 30^e zet Wit brengt deze schijf in het spel.

34. ... 21-17 35.32x21 16x27 36.43-39

Hier moet 33-28 waarna 't zwart moeilijk zal vallen nog iets te bereiken.

36. ... 18-22!

Natuurlijk belet nu deze zet

37.47-41!

Een aardigheidje. Op 31-36 volgt 29-23 en 33-29

37. ... 13-18 38.41-37 31x42 39.48x37 8-13 40.38-32 27x38

41.33x42 22-27 42.39-33 14-19!

Sterk zoals uit 't vervolg blijkt.

43.24-20* 15x24 44.29x20 3-9 45.42-38?

(Zie diagram 375)

Zwart kan nu als volgt de winst forceren :

45. ... 18-23!!

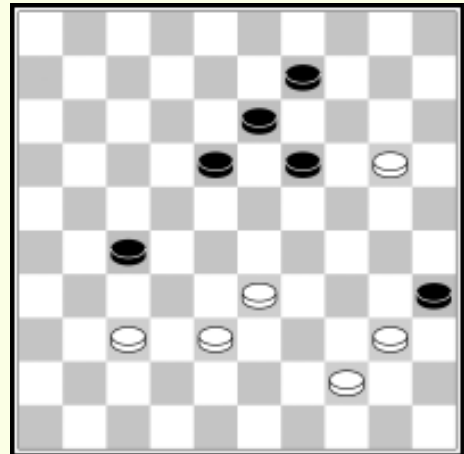
Er dreigt nu 27-32 (38x27*) en 19-24.

Dit volgt op 44-39 en 40-34. Op 37-32 volgt 13-18 en 19-24 +

Blijft over : 46.20-15 9-14! Nu

volgt op 40-34 : 23-29 en op 37-32 27-31 met winst.

47.44-39 35x44 48.39x50 23-29!! 49.33x24 19x30 + (zie hoofdstuk Eindspelen)

45. ... 9-14?

Zie bovenstaande analyse.

46.20x9 13x4 47.44-39 35x44 48.39x50 18-23 49.50-45

En na enige zetten liep de partij remise.

*Partij 9 – Gespeeld in de “Twaalfkamp 1933”
der damclub “D.J.O” tussen
C.M. Schouten (wit) en J.M. Bom (zwart)*

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18 3.42-38 7-12 4.47-42 1-7

Ook de speelwijze die wit hier volgt is goed, mits correct voortgezet

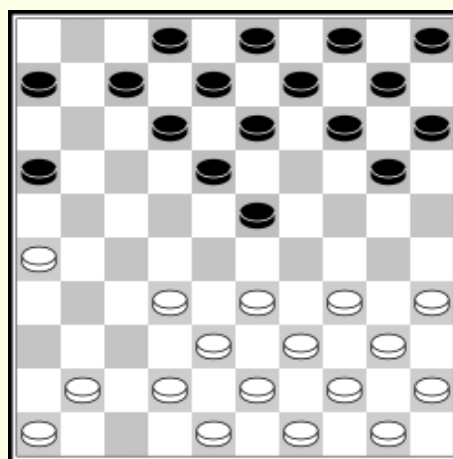
5.31-27?

31-26 of 34-29 is hier beter.

5. ... 22X31 6.36X27 17-22! 7.28X17 11X31 8.37X26 19-23

(Zie diagram 376)

Groot nadeel behoeft wit uit deze ontwikkeling niet te ontstaan, echter de witte positie wordt nu moeilijker te behandelen dan de zwarte.

9.41-37 14-19 10.46-41 10-14 11.33-28?

Dit is zeer zwak. Hier moest 34-29 met ongeveer gelijk spel.

11. ... 7-11!

Gaat onmiddellijk 't centrum bedreigen

12.39-33 12-17 13.44-39 8-12 14.50-44 2-8 15.34-29 23X34

16.40X29

Een poging om weer van de Hollandse Partij af te komen maar zwart geeft daar thans geen kans meer voor.

16. ... 20-24! 17.29X20 15X24 18.45-40

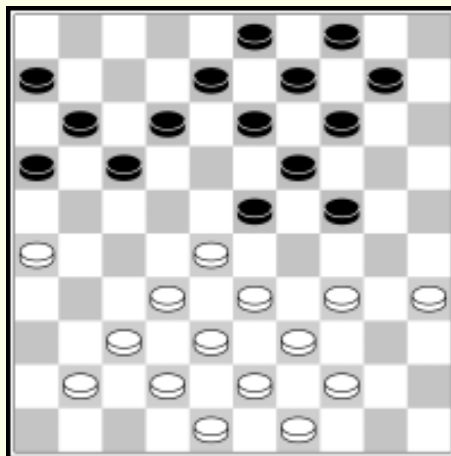
Hier komt al het nadeel van de randschijf uit : 44-40 is de zet. Deze wordt belet door 24-29 enz. gevolgd door 17-21 +

18. ... 5-10 19.40-34 18-23
(Zie diagram 377)

*Zwart heeft de stelling weer tot
't klassieke beeld herleid*

20.34-29 23X34 21.39X30 13-18!
22.44-39 9-13 23.30-25 4-9
24.41-36 10-15 25.37-31 18-23
26.31-27 14-20! 27.25X14 9X20

Belet een eventueel 27-21 enz. door 24-30 +

28.49-44 3-9! 29.44-40 9-14!
39-34 verliest thans als volgt
(Zie diagram 378)

30.39-34(A) 20-25! 31.43-39 12-18
Op 48-43 volgt nu dam door
17-21, 16-21, 18-22 en 23-29
32. 30-31 17-22! 33.28X17 11X22
34.42-37* 6-11 35.48-42 of
43 11-17 +

A 30.36-31 12-18 31.42-37(a) 17-22
32.28X17 11X22 33.40-34 24-29

34.33X24 20X40 35.35X44 8-12 36.44-40 19-24

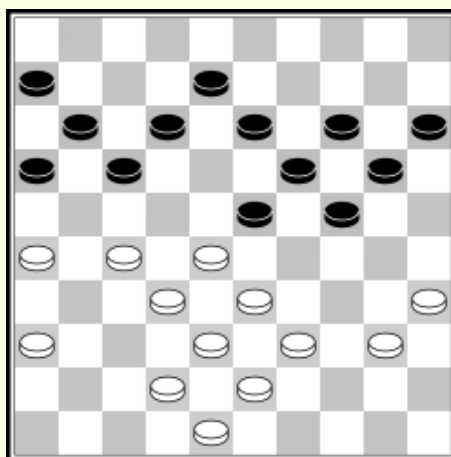
37.40-35 13-19 38.39-34 15-20 39.46-39 20-25 40.48-43 6-11

41.34-30 25X34 42.39X30 24-29 43.30-25 22-28

44.35-30 11-17 +

*Andere zetten voor wit komen op 't zelfde neer of
verliezen sneller.*

a Elke andere zet leidt tot de hoofdvariant.

30.40-34 24-29! 31.33X24 20X40 32.35X44 23-29!!

Forceert schijfwinst. Er dreigt reeds 29-33 en 17-21

33.39-33

27-21 verliest op dezelfde wijze een schijf als in de partij geschiedt.

33. ... 14-20! 34.33x24 20x29 35.27-21* 16x27 36.32x21 11-16
37.42-37 16x27 38.37-31 29-33! 39.31x11 33x22 40.38-32 6x17
41.32-27 22x31 42.36x27 12-18 43.27-21 8-12 44.21-16 19-23

En wit verloor. De hoofdoorzaak van z'n verlies ligt in z'n 11^e zet ! Zwart heet zeer goed de zwakte van deze zet aangetoond.

Oud-Franse Verdediging (1.33-28 17-21)

*Partij 1 : Gespeeld in den wedstrijd om 't Kamp. van
Z. Holland 1934, tussen
G.v.d. Waals (wit) en J.M. Bom (zwart)*

1.33-28 17-21 2.39-33

Een veel gespeelde variant is ook 2.31-26

2. ... 21-26 3.44-39 11-17 4.50-44 28-23

Is maar een nutteloze uitruil, hoewel 't spel gelijk blijft.

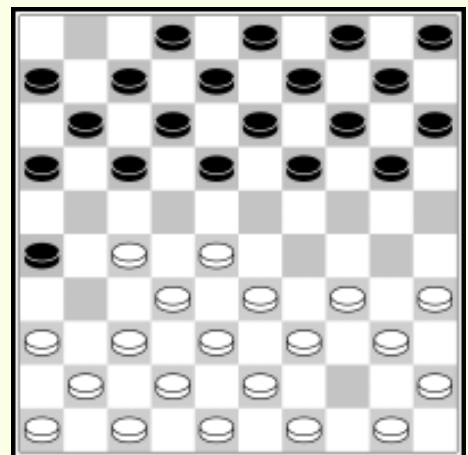
4. ... 6-11 5.31-27 1-6 (zie diagram 379)

*Op 17-21 volgt sterk 27-22 en 28-23
gevolgd door 32-27 met uitstekend
spel.*

6.27-22 18x27 7.32x21 16x27

8.28-23 19x28 9.33x31

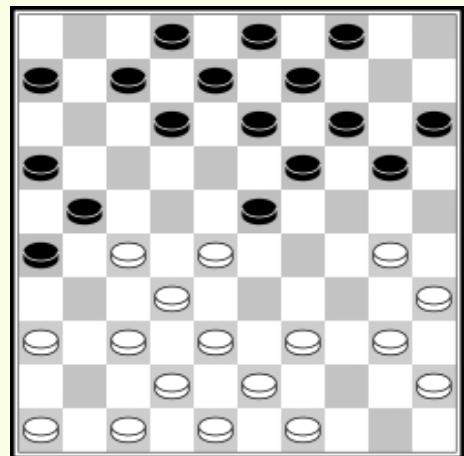
*Het is onbegrijpelijk dat wit die
moest winnen, om kampioen te
zijn hier op vereenvoudiging
speelt. In alle opzichten is hier 37-31x31 beter.*

9. ... 14-19 10.31-27 10-14 11.39-33 5-10 12.44-39 19-23 13.37-32 14-19

14.41-37 10-14 15.34-30 11-16 16.33-28 17-21!
(Zie diagram 380)

*Schijf 46 is in ontwikkeling achter
gebleven en kan door de
klaverblad stand (16,21,26)
moeilijk ontwikkeld worden.
Zwart staat derhalve iets
voordeliger.*

17.39-33 20-24 18.43-39 12-18

19.30-25 7-12 20.40-34 14-20! 21.25X14 9X20

*Wits korte vleugel is al bijna geheel krachteloos en zwart
heeft dan ook positief voordeel.*

22.34-30 20-25 23.49-43 25X34 24.39X30 4-9 25.30-25 15-20!

26.25X14 9X20 27.43-39 20-25

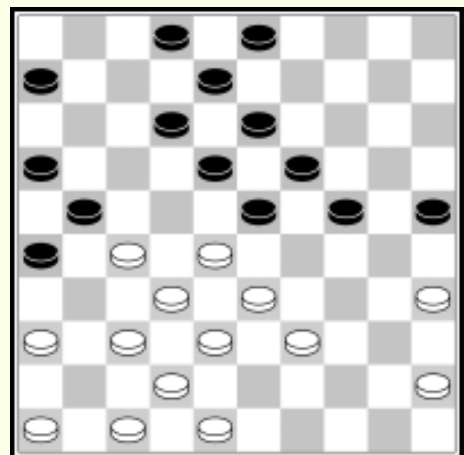
(Zie diagram 381)

*Zwart heeft een ideale stelling ; er
dreigt een sterke aanval tegen
wits korte vleugel.*

28.37-31 (of?) 26X37 29.42X31 21-26

30.47-42 26X37 31.42X31 23-29!!

Zet krachtig de aanval door.

32.39-34 (beste) 29X40 33.35X44

*Op 45X34 wordt wit vernietigd door
16-21, 18-22, 12X21, 24-30*

33. ... 18-23! 34.49-41 3-9!

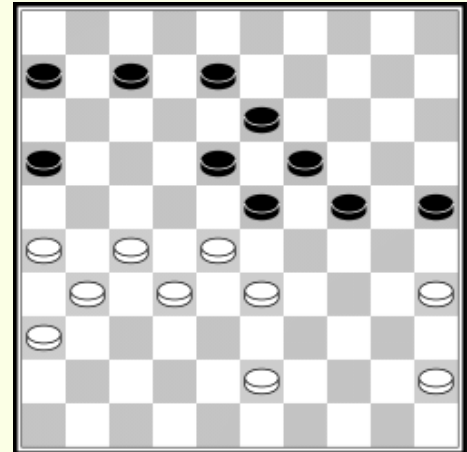
Brengt ook de kroonschijf naar de aanval.

35.41-37 9-14 36.48-43 14-20! 37.31-26 24-30 38.37-31 2-7 39.44-40!

Dit verzwakt slechts de korte vleugel

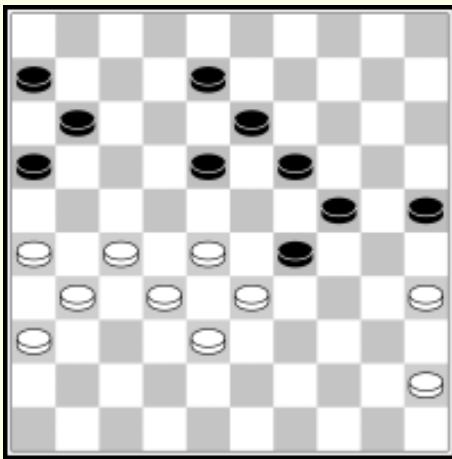
39. ... 20-24 40.40-35 30-34! 41.43-39(of?) 34X43 42.38X49 12-18
43.49-43 (Zie diagram 382)

*Schijf 49 moet naar veld 38 daar
anders de lange vleugel geheel
krachteloos wordt.*

43. ... 7-11 44.43-38 23-29 45.27-21!

*De beste.
Zie bv. het volgende
(diagram 383)*

45.45-40 25-30! 46.40-34 (of?) 30X39
47.33X44 29-34 48.44-39 (of?) 34X43
49.38X49 24-30 50.35X24 19X30
51.49-43(a) 30-34

*De volgende twee pagina's ontbreken.
De partij eindigde overigens in
remise*

45. ... 16X27 46.32X21 29-34 47.21-16 08-12 48.16X07 12X01
49.26-21 18-23 50.35-30 23X43 51.30X48 19-23 52.31-27 23-29
53.33-28 24-30 54.36-31 01-07 55.28-22 07-12 56.22-17 12-18
57.21-16 29-34 58.16-11 34-40 59.45X34 30X39 60.11-07 39-44
61.07-02 44-49 62.02X35 49X12 63.35-19 12-07 64.31-26 07-02
65.19-14 02-16 66.14-19 16-49 67.19-02 49-16 68.02-19 18-22
69.19-35 22-28 70.35-24 16-49 71.24-08 06-11 72.08-13 49-16
73.13-35

*Manuscript gaat verder, doch de opening van volgende
partij en de namen van de spelers ontbreken.*

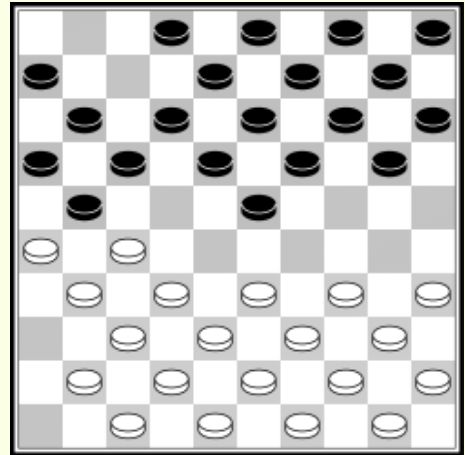
5. ... 17-22 6.28x17 21x12

26x17 is sterker, maar wit wil de theoretische variant vermijden

7.44-39 6-11 8.46-41 1-6 9.31-27 11-17 10.36-31 7-11 11.50-44

(Zie diagram 385)

Zwart behandelt de opening niet sterk. Hij speelt teveel op de korte vleugel en verwaarloost de lange.

11. ... 17-21?

Zie bovenstaande opmerking.

12.26x17 12x21 13.33-28!

Is niet bang voor de opsluiting.

13. ... 20-24 14.38-33! 14-20 15.42-38 10-14

Sterker is 24-29. Zie bv de volgende variant

(Zie diagram 386)

19. ... 4-10 20.40-35(beste) 29x40

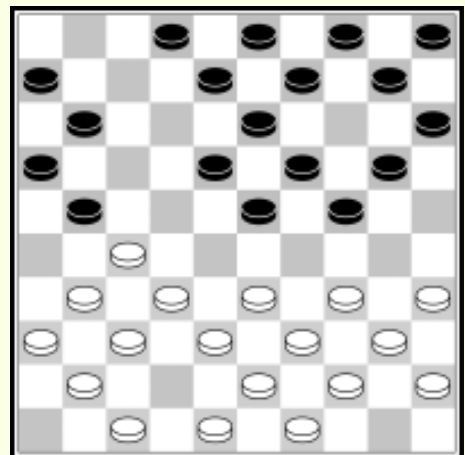
21.40x34 15-20 22.31-26 20-25

23.26x17 11x33 24.39x28 14-20

25.44-39 20-24 26.39-33 10-14

27.34-29 23x34! 28.30x39 5-10

Met voordeel voor zwart.

16.34-29! 25x34 17.40x29 5-10

18.41-36 8-12 19.47-42 21x26

20.44-40 20-25 21.29x20 15x24

22.27-22! 18x27 23.31x22

Heeft nu een voordelige variant van het Hoogland systeem.

23. ... 12-18?

(Zie diagram 387)

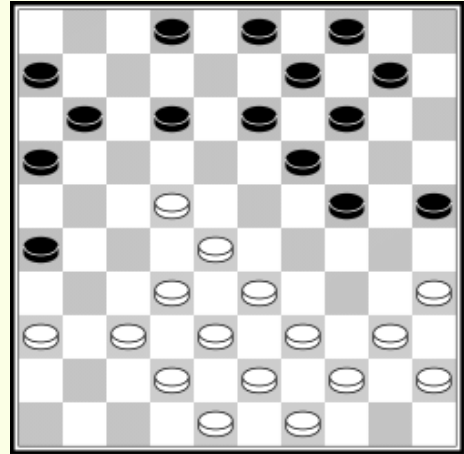
Beter is hier 12-17

24.22-17! 11x22 26x28x17 2-8

*De beste. Op 16-21 komt 17-11
en 37-31 +*

26.32-27!

Dreigt met 27-21, 17-11 en 37-31 +

26. ... 8-12* 27.17x8 13x2 28.33-28 10-15 29.37-32 9-13

30.36-31! 26x37 31.42x31

Opent de aanval tegen zwarts verzwakte vleugel.

31. ... 3-8 32.31-26 14-20 33.39-33 24-29?

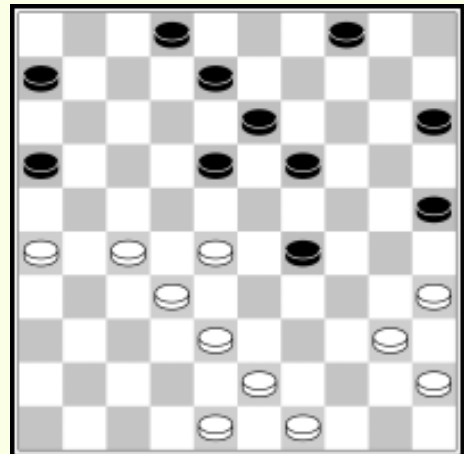
34.33x24 20x29

(Zie diagram 388)

*Weer zwak. Thans is 't spel
vrijwel verloren.*

35.28-22! 2-7 36.22-17!

*Op 7-11 nu 40-34 Bovendien
dreigt 17-11 en 27-21 +*

36. ... 8-12 (of?) 37. 17x8 13x2

38.43-39 7-12 39.39-34 19-23??

*Zwart gaat nu ten gronde. 19-24 gaf de langste
verdediging.*

40.49-4! 12-17* 41.43-39 15-20* 42.39-33 6-11 *Wanhoop!*

43.33x15 4-10 44.15x4 2-8 45.15x22 17x37 46.38-32! 37x28

47.34-30 20x34 48.40x18 en wit won.

*Een door zwart zeer zwak gespeelde partij. Wit heeft
goed geprofiteerd van de fouten van zijn tegenstander.*

*Partij 3 ; Gespeeld in de wedstrijd om 't
Kampioenschap van België 1934, tussen
Demesmaeker (wit) en A. Noël (zwart)*

1.33-28 17-21 2.31-26 20-24 3.26x17 11x33 4.38x20 15x24

De theoretische variant.

5.43-38?

Sterker is 32-28 om 19-23 te beletten.

5. ... 10-15? *Sterker is 19-23*

6.49-43 7-11 7.34-30 11-17 8.30-25 17-21

9.32-28! (Zie diagram 389)

9. ... 2-7

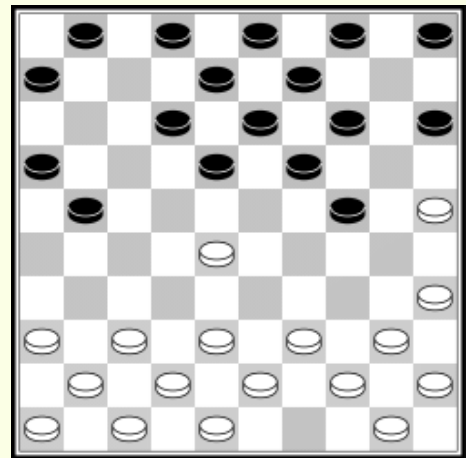
Waarom niet gewoon 1-7?

10.39-33 7-11 11.44-39 21-26

12.37-32 11-17 13.41-37 17-21

14.40-34 24-30

*Het beste; anders komt de lange vleugel van zwart in
moeilijkheden door 34-30*

15.35x24 19x30 16.45-40?

Zwak, beter is 34-29 om te profiteren van schijf 35.

16. ... 30-35 17.50-45?

Hier was 50-44 alsnog sterker.

17. ... 35x44 18.39x50 14-20?

*Er wordt wel zeer zwak gespeeld ! Eerst 11-17 en 26x17
gevolgd door 5-10 en 14-19 geeft gelijk spel.*

19.25x14 9x20 20.43-39 5-10 21.45-40 10-14 22.50-45 14-19

23.36-31 21-27 24.31x22 18x27 25.32x21 26x17

(Zie diagram 390)

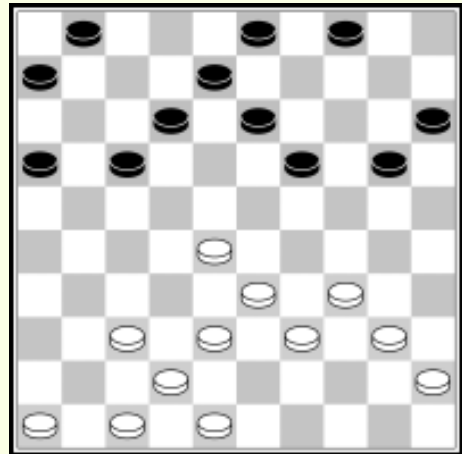
26.38-32?

Gewoon 37-32 is sterker.

26. ... 17-21 27.42-38 4-9 28.46-41 1-7

29.47-42 7-11 30.41-36 20-25!

Een zeer goede zet in verband met de minder gunstige opstelling van wits korte vleugel.

31.40-35 12-18 32.48-43 18-23 33.36-31 9-14??

Een blunder 15-20-24 was hier 't spel waarmee zwart voordeel krijgt.

34.34-30! 25x34 35.39x30 14-20?

Langer verdediging gaf het volgende :

35. ... 23-29 36.33x24 14-20 37.45-40 20x29 38.43-39 3-9(of?)

39.39-34 9-14 40.34x26 8-12 41.38-33 15-20 42.33-29 20-25

43.30-24 en wit wint

36.30-24 20x29 37.33x24 19x30 38.33x24 23-29 39.24x33 13-19

En wit won. Een door beide spelers zeer zwak gespeelde partij.

*Partij 4 : Gespeeld in de wedstrijd om 't
Kampioenschap van
België 1934 tussen
Demesmaeker (wit) en P. de Lodder (zwart)*

1.33-28 17-21 2.31-26 20-24 3.26x17 11x33 4.38x20 15x24

5.43-38?

Wil maar niet aan 32-28 !

5. ... 19-23! 6.49-43 14-19 7.34-30 10-14 8.32-28 23X32
 9.37X29 5-10 10.41-37 6-11 11.49-41 11-17 12.30-25 10-15
Om 40-34 waarop nu 14 volgt te beletten.

13.36-31 1-6 14.41-36 17-21!

(Zie diagram 391)

*Sterk gespeeld. Op 31-26 volgt
 7-11 met groot voordeel.*

15.37-32 21-26 16.39-33 26X37

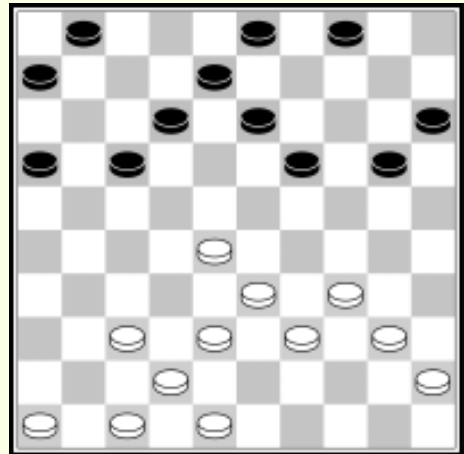
17.32X41 18-23! 18.42-37 23X32

19.37X28 13-18! 20.47-42 9-13

21.41-37 4-9 22.37-32 16-21

23.44-39 21-26 24.40-34 24-30?

*De Belgen schijnen een zekere
 voorliefde voor deze zet te
 hebben.*

25.35X24 19X30 26.45-40?

Zie de opmerkingen bij de vorige partij.

26. ... 30-35 27.50-45? 35X44 28.39X50 14-19 29.45-40 18-23

30.40-35 15-20 31.25X14 9X20 32.34-30?

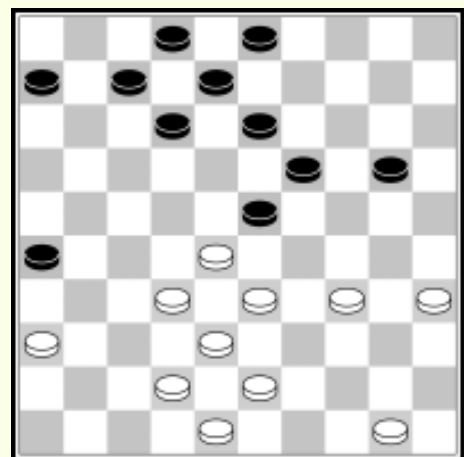
*Beter is hier 33-29 met kans op
 aanval (Zie diagram 392). Nu
 ontkomt wit niet aan nadeel.*

32. ... 20-24 33.30-25 12-18

34.36-31 26X37 35.42X31 7-12

36.31-26?

*Een grove fout, waar door wit
 ernstig nadeel krijgt.*

36. ... 12-17! 37.48-42 3-39

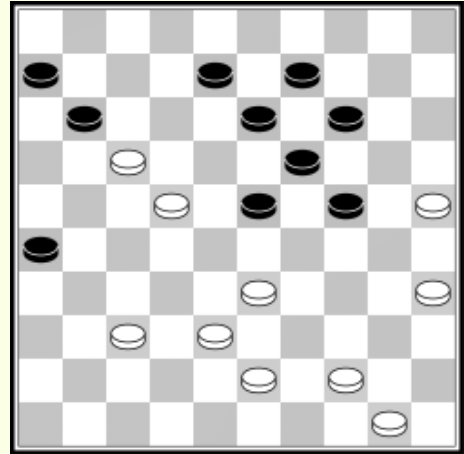
38.42-37 18-22 39.26-21(of?) 17X26

40.28X17 2-7 41.32-27 7-11

42.27-22 9-14

(Zie diagram 393)

*Wit heeft thans weinig kans
meer op enig gunstig resultaat.*

43.50-44 11-19

*Het heeft Vrouwe Fortuna
behaagd wit nog een kans te
geven. Als volgt kan wit zich
redden.*

44.44-39 16-21?(A,B,C) 45.37-32 21x12 46.22-18 13x22

47.32-28 23x32 48.38x7 met grote winstkansen voor wit.

A 44.23-28 17-12! 45.8x17 22x11 46.16x7 33x22 ongeveer
gelijk spel

B 44. ... 8-12 45.17x8 13x2 46.22-17

*Op 16-21 nu 17-11, 37-31 en 38-32 Op 2-7 volgt 't
zelfde.*

46. ... 2-8 47.38-32 26-31 (beste) 48.17x26 16-21

49.33-28 21x12 50.28-22 =

C 44. ... 23-29? 45.22-18! 13x11 46.35-30 24x35 47.33x2 +

44.43-39?

Zie bovenstaande analyse

44. ... 16-21 45.17-11 6x28 46.33x22 8-12 47.38-32 12-17

Op 12-18 volgt 25-20!

48.22x11 21-27 49.32x23 26x6 50.39-33 23-29 51.33-28* 29-34

*En zwart won. Een aardige partij. Jammer dat wit bij
de 44^e zet de gelijk spel brengende voortzetting miste.*

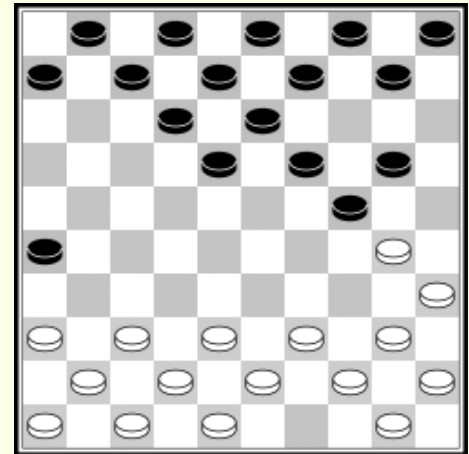
*Partij 5 : Gespeeld in de wedstrijd om 't
Kampioenschap van België 1934
tussen
Demesmaeker (wit) - G. Havaert (zwart)*

1.33-28 17-21 31-26 20-24 3.26x17 11x33 4.38x20 15x24 5.43-38
*Het schijnt de lievelingszet van Demesmaeker te zijn.
Echter is 32-28 sterker.*

5. ... 14-20
Weer wat nieuws.

6.34-30 16-21 7.49-43 21-26 8.32-28
*Op 20-25 volgt 19-23 en 10x19
(Zie diagram 394)*

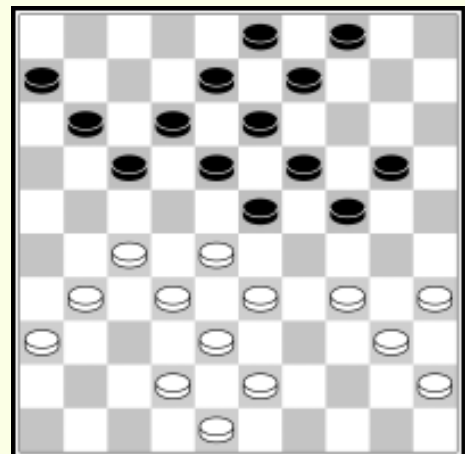
8. ... 20-25! 9.39-33 25x34
10.40x20 10-15 11.44-39 15x24 12.37-31
*De Belgen schijnen zeer bevreesd
hun tegenstander randschijven
te bezorgen of te laten behouden!*

12. ... 26x37 13.41x32 18-23 14.46-41 5-10 15.41-37 10-14
16.36-31 12-18 17.31-27 7-12 18.47-41 1-7 19.41-36 7-11
20.37-31 12-17 21.50-44 8-12 22.44-40 2-8 23.39-34 14-20
(zie diagram 395)

*Zwarts laatste zet is niet sterk.
De randschijf is hier niet te
vrezzen, daar wits korte vleugel
te zeer verzwakt is.*

24.34-30! 4-10 25.27-22! 18x27
26.31x22! 10-15 27.36-31 24-29??
Een grove blunder.

Wit won nu door 22-18 (13x33) 20-24 29x20 en 35x16 een schijf en daarmee de partij. Het beste voor zwart ware geweest 11-16 en 16x7 waarmee ongeveer gelijk spel overblijft.

Uit voorgaande partijen blijkt wel, dat het damspel in België, waar het eerst de laatste jaren op komt, nog niet zo'n hoog peil bereikt als in Holland en Frankrijk.

Partij 6 : Gespeeld in de wedstrijd om 't Kampioenschap van den Haag 1933, tussen J. Buller (wit) en J.M. Bom (zwart)

1.33-28 17-21 2.39-33 21-26 3.44-39 11-17 4.28-23

Deze zet is goed, maar er wordt onnodig door geruïld, waarom we deze zet afkeuren.

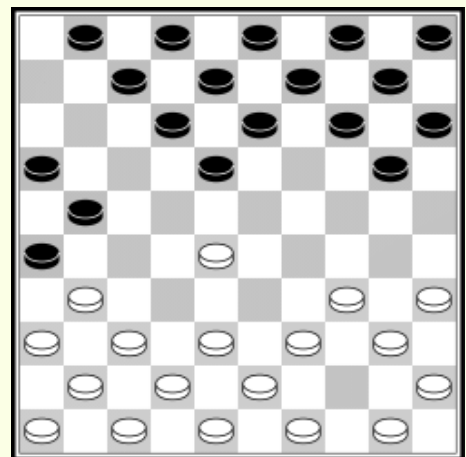
4. ... 19x28 5.33x11 6x17 6.32-28 17-21

(Zie diagram 396)

Ook 't volgende kan zwart spelen, maar geeft evenmin voordeel :

*6. ... 18-23 7.28x19 14x23
8.39-33 17-22 anders volgt 33-28
9.31-27 22x31 10.36x27 10-14
11.37-32 5-10 12.41-37 24-19
13.46-41 10-14 14.33-28*

Zwart kan nu de volgende dam nemen 23-29, 16-21, 26-31, 7-11, 16x18, 18x28, 19x46 maar wit neemt hem met gelijk spel af.

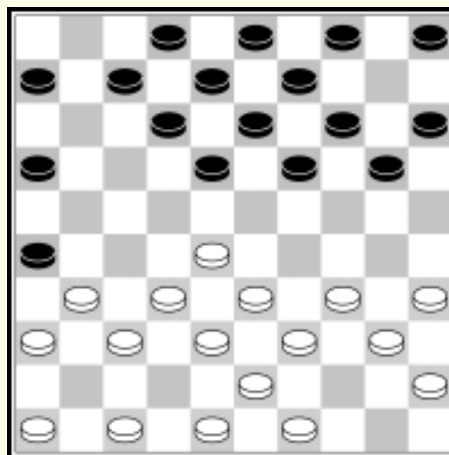

7.39-33 14-19 8.50-44 10-14 9.44-39 1-6 10.37-32 26X37

11.42X31 21-26 12.41-37

(Zie diagram 397)

*Beter was hier i.p.v. 12.41-37 de
afruil door 32-27*

12. ... 20-24 13.47-42 14-20

14.31-27 18-23 15.34-29 23X34

16.39X30? Beter was 40X29

16. ... 20-25! 17.49-44 25X34

18.40X20 15X24 19.37-31 26X37 20.32X41 13-18!

Belet 41-37 waardoor schijf 43 goed in 't spel zou komen.

21.42-37 18-23 22.37-32

*Beter is 27-22, maar wit krijgt dan een moeilijk te
behandelen stelling.*

22. ... 7-11 23.41-37 5-10 24.37-31

Op 44-39 wint zwart door 24-29, 9X18 en 8-13

24. ... 9-13 25.46-41 4-9 26.41-37 10-14

Op 12-17 maakt wit dam door 35-30, 33-29 en 28-22 +

(Zie diagram 398)

27.31-26

*Wit kan op 7 komen maar 't
geeft geen voordeel bv.*

27.33-29 24X42 28.43-38 42X22

29.27X7

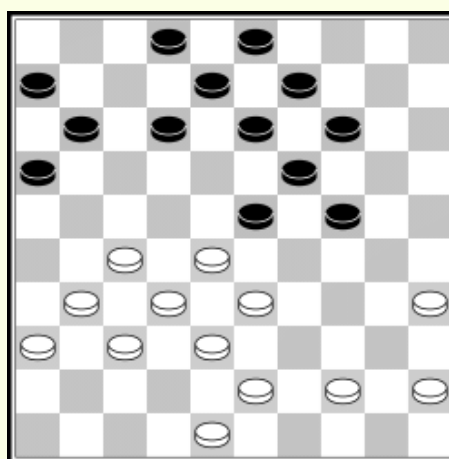
*Nu kan zwart onmiddellijk
26-21 enz. met voordeel spelen.*

Ook kan

29. ... 23-29 30.7-1* anders volgt 8-12

30. ... 19-23 31.32-28* 23X41 32.36X47* 11-17 33.1X34 13-18

34.34X26 6-11! gevolgd door 11-17 met voordeel.

27. ... 14-20 28.37-31 20-25 29.43-39 12-17!

Om wit in 't centrum te bedreigen.

30.48-43 8-12!

(Zie diagram 399)

*Weer kan wit op 7 komen, doch
thans verliest de combinatie.*

31.33-29 24x42 32.43-38 42x22

33.27x7 13-18!!

Op 31-27 volgt 17-21 +

Op 32-27 : 17-21 en 11x22 (7-1*)

16-21 en 2-7 +1

Op 7-1 volgt 2-7 +

Op 39-33 of 34 of 44-40 volgt

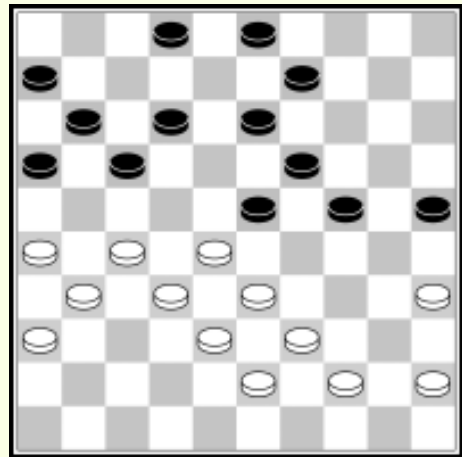
17-21, 11x22 (7-1*) en 2-7 +

*Blijft over : 34.32-28 23x32 Op 7-1 nu weer 19-23 met de
onontkoombare dreiging 27-32 en 2-7 +*

Het beste is ; 35.39-33 32-38! 36.33x42 17-21!

37.26x17 11x22 38.7-1* 19-23 39.44-40(of?) 25-30!

40.35x24 2-7! +1

31.44-40 2-8 32.40-34

27-22 is onmogelijk door 24-30 enz. +1

27-21 enz. laat door 11-16 vrijwel verloren spel.

32. ... 9-14! 33.27-22

*34-30 enz. verliest door 24-29 en 17-21. Het offer 35-30 en
33-29 faalt op 17-21!!*

33. ... 14-20!

Belet 34-30 en forceert schijfwinst.

34.31-27(of?) 17-21! 35.26x17 12x21 36.34-30(of?) 25x34

37.39x30 20-25! 38.36-31* 25x34 39.31-26* 11-17!! 40.22x11 6x7

41.27-22??

En zwart won door 21-27 en 23x32 enz.

Deze partij is weerom een bewijs voor de zwakte van een randschijf in een klassieke stand.

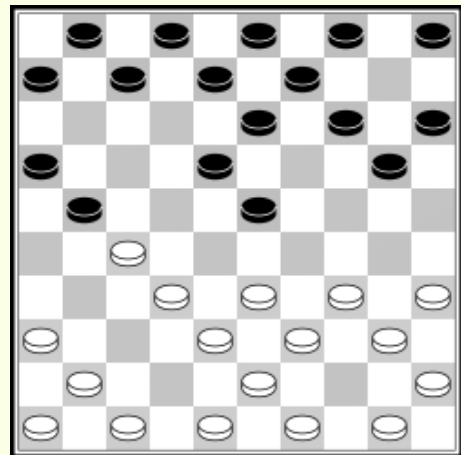
*Partij 7 : Gespeeld in de Onderlinge wedstrijd
van D.J.O.
tussen
C. Spoelder (wit) en J.M. Bom (zwart)*

1.33-28 17-21 2.39-33 21-26 3.44-39 16-21 4.21-27 11-17 5.37-31?
Beter is 27-22 en 28-23 gevolgd door 32-27

5. ...26x37 6.42x31 19-23
Ook 21-26 is hier heel goed.

7.28x19 14x23 8.31-26 10-14
9.26x17 12x21
(zie diagram 400)

*De oude theorie schatte nu de
zwarte stand zeer voordelig.
In werkelijkheid bestaat 't
voordeel slechts daarin, dat
schijf 46 voor wit moeilijk te
ontwikkelen is.*

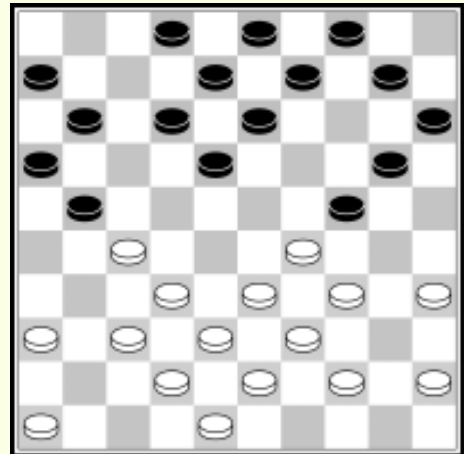

10.47-42 5-10 11.34-29 23x34 12.40x29

*Wits laatste zet is zwak. Het is in 't algemeen niet
sterk tegelijkertijd op de velden 27 en 29 te spelen,
zonder een schijf op 28.*

12. ... 14-19 13.41-37 19-24 14.50-44 7-12 15.44-40 1-7
 16.40-34 7-11 17.49-44
 (Zie diagram 401)

*Hoopt op 2-7, dan speelt wit
 37-31 en indien dan 21-26? :
 21-26? : 34-30 en 13-19 +!*

17. ... 20-25 18.29x20 25x14 19.44-40
*Nog steeds heeft zwart enig
 voordeel*

19. ... 18-23?
Nu herstelt wit zich geheel.

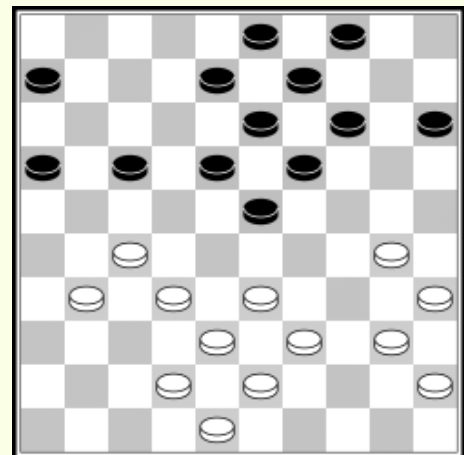
20.37-31! 2-7

Op 21-26 volgt 33-29 +1

21.31-26 14-19 22.26x17 11x31 23.36x27 10-14 24.34-30 12-18?
*De stand was volkomen gelijk, nu echter krijgt wit 't
 voordeel aan zijn kant. Hier moet 13-18.*

25.46-41 7-12 26.41-36 12-17 27.36-31?
 (Zie diagram 402)

*Eerst moest hier 33-28 waarna
 wit voordeel gekregen had.
 Thans herstelt zwart zich.*

27. ... 17-22! 28.31-26 22x31

29.26x37 18-22!

*Om de weg voor de schijven 13, 9
 en 4 vrij te maken.*

30.30-25!

*Om met 33-29 en 40x29 de aanval op schijf 22 te
 openen, maar zwart voorkomt :*

30. ... 23-28!! 31.32x23 19x28 32.33-29 16-21! 33.40-34 6-11
 34.34-30 11-17 35.39-33 28x39 36.43x34

Dit is nog wel 't beste, de rest laat wit slecht spel.

36. ... 22-27! 37-30-24 13-18 38.34-30 21-26

Hier werd de partij afgebroken en zonder verder te spelen door wit opgegeven. We zullen eens nagaan in hoeverre dat terecht is.

(Zie diagram 403)

Onmiddellijk uitgeschakeld is hier 38-33. Er blijven nog 3 zetten over voor wit.

1 48-43, 2 45-40, 3 37-32

Beginnen we met de laatste.

Variant 1

39.45-40 27-31 40.43-34(A) 31-26

41.48-43* 8-13! 42.43-39

*Op 38-32 of 33 volgt 26-31,
36-41 met winst.*

42. ... 26-31 43.37x26 36-41 44.42-37(of?) 41x43

45.39x48 14-20! 46.25x14 9x20 47.30-25(B) 4-9

48.25x14 9x20 49.48-42(of?) 3-9! 50.42-37(of?) 18-23

51.29x18 20x40 52.35x44 13x22 +

*B 47.48-42 4-9 48.30-25(of?) 9-14 49.42-37 3-9 gevolgd
door 18-23 +*

A 40.38-32 31-36 41.32-27(of?) 26-31 42.37x26 36-41

43.27-21(of?) 18-23 44.29x18(of?) 41-47 45.21x12 47x15+

Variant 2

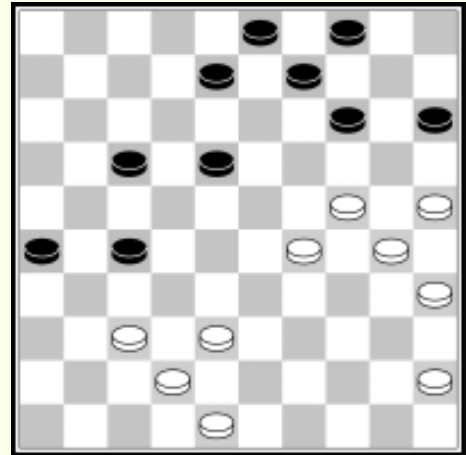
39.37-32 27-31 40.32-28(of?) 31-37 41.42x31 26x37 +

Variant 3

39.48-43 27-31 40.43-39 31-36 41.39-33 26-31 42.37x26 36-41

+

Inderdaad blijkt uit deze analyse dat wit verloren stond. Niettemin keuren wij zo vroegtijdig opgeven af en had wit zeker moeten doorspelen.

*Partij 8 : Gespeeld als 2^e partij in de match om
't Wereldkampioenschap 1934
tussen
R.C. Keller (wit) en M. Raichenbach (zwart)*

1.33-28 17-21 2.39-33 21-26 3.44-39 18-23 4.44-39 18-23

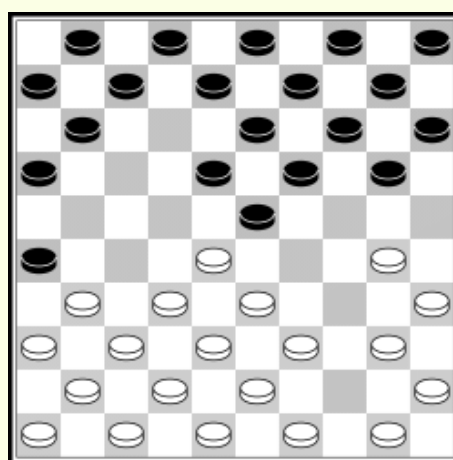
Dit is de meest moderne wijze van spelen.

4.34-30 12-18

Op 20-25 speelt wit 31-27 enz. met voordeel.

5.31-27

(Zie diagram 404)

*I.p.v. 31-27 is 't volgende ook
interessant.*

5.30-25 11-17 6.28-22 17x28 (beste)

7.33x22 18x27 8.31x22 7-12

9.50-44 1-7 10.32-27 20-24

11.37-31 26x37 12.42x31 12-18

13.41-37 7-12 14.46-41 14-20

*15.25x14 9x20 enz. met interessant spel. Misschien enig
voordeel voor wit.*

5. ... 20-25! 6.37-31 26x37 7.42x31 25x34 8.39x30 15-20!

9.41-37?

Sterker is hier 30-25

9. ... 20-25! 10.40-34 14-20 11.34-29 25x34 12.29x40

*Zwart heeft nu z'n lange vleugel ontwikkeld en wits
korte verzwakt.*

12. ... 20-24 13.50-44 10-15 14.44-39 5-10 15.40-34 15-20!

(Zie diagram 405)

*Om op 34-30 weer met 20-25 te
vervolgen.*

16.49-44 10-15 17.44-40 7-12
18.46-41 11-17 19.27-22 18X27
20.31X11 6X17 21.47-42 17-21
22.36-31 13-18 23.31-27 21-26
24.41-36 9-13 25.34-30 4-9

Hier lijkt ons 20-25 sterker.

(Zie diagram 406)

26.30-25 1-6 27.25X14 9X20
28.37-31 26X37 29.42X31 2-7

*Stond schijf 7 op 11 dan was de
stand symmetrisch. Zwart heeft
dus twee tempi meer dan wit,
hetgeen een klein voordeeltje
beduidt.*

30.40-34 24-29 31.33X24 20X40 32.35X44 Om tempi te winnen.
32.15-20 33.48-42 7-11 34.42-37!

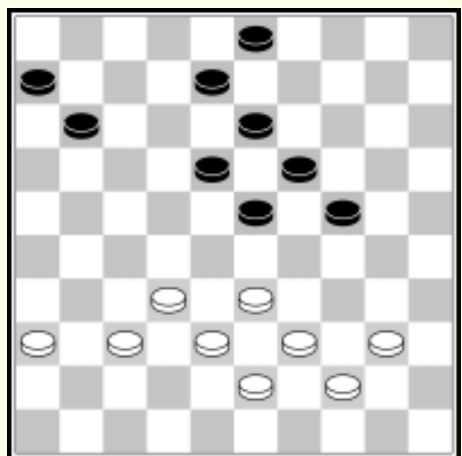
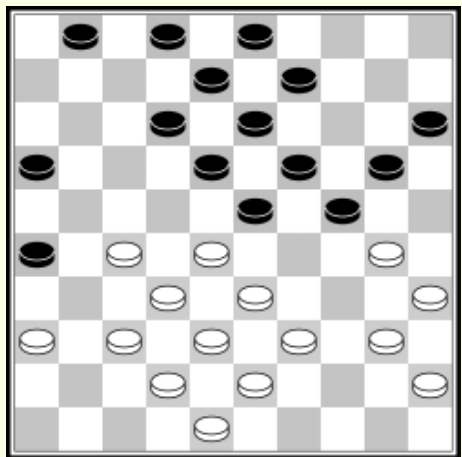
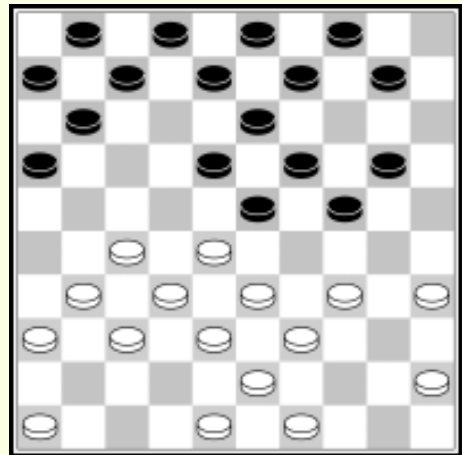
*Ogenschijnlijk niet sterk. Het vervolg wijst 't doel uit
van deze zet.*

34. ... 20-24 35.45-40 12-17 36.28-22 17X28 37.27-21 16X27
38.31X33

(Zie diagram 407)

38. ... 8-12 39.37-31 12-17 40.31-27?
*Zwak, veel beter is 32-27 of 31-26,
hetgeen gelijk spel geeft, bv.*

40.31-26 17-22 41.32-27 22X31
42.36X27 11-17 43.38-32 17-22
44.40-34 22X31 45.26X37 6-11
46.32-27 11-17 47.37-31 3-9(a)
48.43-38 9-14(b) 49.38-32 14-20

50.33-29 24x33 51.39x28 20-24 52.44-40 24-29(of?)
53.31-26

En wit wint.

a 17-21 en 23-28 geeft remise. Ook 3-8-12 leidt tot remise.

b Remise geeft hier 17-21, 23-29 en 13-18.

Deze spelgang toont aan dat hier van nadeel voor wit geen sprake is.

40. ... 11-16 41.36-31 17-22! 42.31-26 22x31 43.26x37 6-11
44.37-31 11-17 45.31-26 17-22!

Dreigt 22-27 met gewonnen spel.

46.32-28 23x32 47.38x27 22x31 48.26x37 16-21 49.37-32 18-23
50.40-34 13-18 51.32-27 21x32 52.33-29 24x33 53.39x37 18-22
54.37-31

Hier gaf Keller zelf naderhand als volgt de remise aan :

54.34-30 22-27 55.43-38 3-9 56.44-39 9-14 57.39-34 14-20

58.30-25 20-24 59.34-30 24x35 60.25-20 Remise

(Zie hoofdstuk Eindspelen onder no. 20 blz. 711)

54. ... 19-24 55.44-40 3-9 56.40-35 9-14 57.43-39 23-28
58.34-30 24-29 59.30-25 29-33

Zie verder Hoofdstuk Eindspelen onder no. 21 blz.711).

De partij liep remise doch zwart had moeten winnen.

Met bovenstaande partij besluiten we de reeks partijen in deze variant en gaan over tot de :

De Moderne Centrum Verdediging

1.33-28 19-23

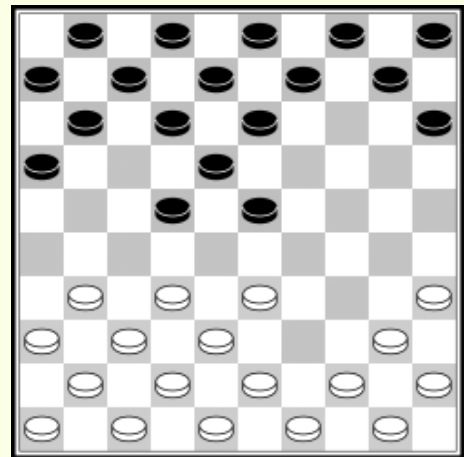
*Partij 1 : Gespeeld als 5^e partij in de match om
het Wereldkampioenschap 1934
tussen
M. Raichenbach en R.C. Keller*

1.33-28 19-23 2.28X19 14X23 3.39-33 10-14 4.34-30 14-19
20-25 is onmogelijk door 33-28

5.30-25 17-22 6.25X14 19X10
(Zie diagram 408)

7.44-39 10-14 8.32-28 23X32
9.37X17 11X22 10. 41-37 5-10
11.31-26 18-23 12.37-31 12-18
13.50-44 14-19 14.31-27 22X31
15.26X37

*De gehele opening is zeer
regelmatig verlopen, en de
stand is dan ook volkomen gelijk.*

15. ... 18-22

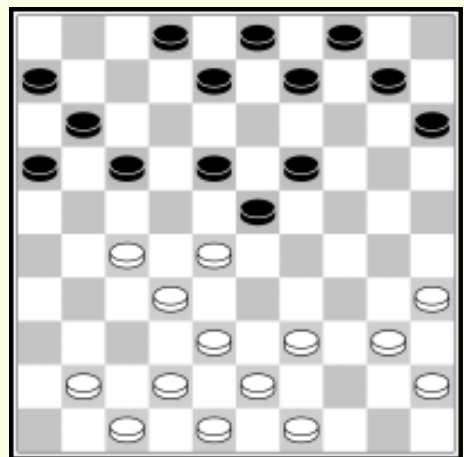
Logischer en ook sterker is 10-14 gevolgd door 7-12 en 1-7

16.37-32 13-18 17.36-31 7-12 18.33-28 22X31 19.39X28 1-7
20.31-27 7-11 21.46-41 12-17 22.44-39
(Zie diagram 409)

22. ... 17-22

*Een blijkbare zucht om de
Hollandse Partij te vermijden.
Sterker is : 22. ... 8-12 enz.*

23.28X17 11X31 24.41-36! 31-37
25.42X31 15-20 26.31-27 9-13
27.39-33 20-24 28.47-42 4-9
29.43-39 24-30?

Zie opmerking bij de 22^e zet. Deze zet is al zeer zwak en wit profiteert er uitmuntend van :

*30.35X24 19X30 31.42-37 30-35 32.37-31 35X44 33.49X40!
Dreigt met 39-34-29 met krachtige aanval.*

*33. ... 6-11 34.39-31 11-17 35.34-29! 23X4 36.40X29 17-21
37.31-26! 10-15 38.26X17 18-23 39.29X18 13X11 40.32-28 11-17
41.36-31 17-21* 42.38-32 21-26(of?) 43.33-29 26X37 44.32X41
Wel staat wit nu wat verder opgedrongen maar
gewonnen is 't niet. Zwart beschikt over voldoende
verdediging.*

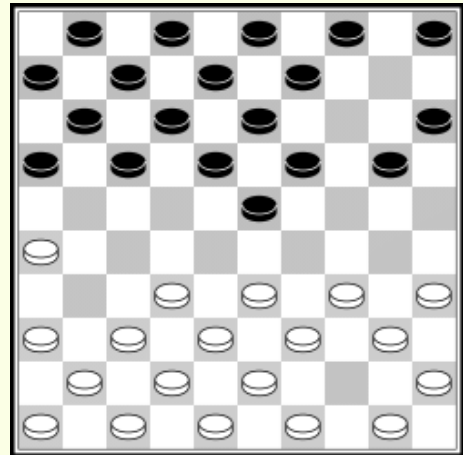
*44. ... 8-13??
Een formidabele fout. Hier moest natuurlijk 8-12!*

*45.28-22!
Natuurlijk. Zwart geeft op!!
Ook dit laatste is onvergeeflijk, en blijkbaar voort-
gekomen uit een down stemming. De partij is hier nog
lang niet "uit" en zwart beschikt nog over zeer veel
verdediging.
Een door zwart zeer zwak gespeelde partij.*

*Partij 2 : Gespeeld in de wedstrijd om het
Kampioenschap van den Haag 1934
tussen
J.M. Bom (wit) en C.J.J. Diederik (zwart)*

*1.33-28 19-23 28X19 14X23 3.39-33 10-14
4.44-39 14-19 5.31-26
(Zie diagram 410)*

Wit zou de leiding veroveren indien hij deze partij won, vandaar dat hij op complicaties speelt. De tekstzet heeft daarbij 't voordeel dat hij niet tot vanbanque spel leidt.

5. ... 5-10 6.37-31 10-14 7.41-37 17-21

Hier is 17-22 beter. Er dreigt dan 22-28 enz. en 23-29 met tempowinst. Het beste voor wit is thans 31-27 waarna zwart voordeel heeft behaald.

8.26x17 12x21

Naar 22 slaan is beter.

9.31-26 7-12

Heel goed is hier ook 21-27

10.26x17 12x21 11.46-41 1-7 12.35-30! 7-12!

Op 20-25 : 30-24 en 32-27

13.50-44 11-17 14.30-35 2-7

Beiden willen zich niet verklaren vandaar de afwachtende zetten.

15.40-35 7-11 16.44-40 21-26 17.49-44 23-28

Zwart heeft een doel gevonden. Het feit dat 46 al opgespeeld is en 49, doen hem besluiten op 27 te spelen.

18.32x23 19x28 19.33x22 18x27 20.37-32!

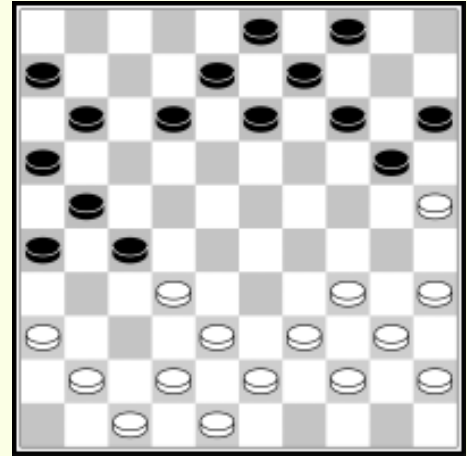
Is niet bang van deze opsluiting.

20. ... 17-21

Ik heb A gezegd, dus nu ook B is zwarts leus.

(Zie diagram 411)

Intussen heeft wit zijn doel bereikt : complicaties zijn niet uitgebleven.

21.41-37 13-19 22.39-33 12-18 23.43-49!

Natuurlijk, de strijd gaat zich afspelen op wits korte vleugel.

23. ... 8-13 24.33-28 18-22(of?) 25.28x17 11x22 26.39-33 13-18

27.44-39 19-23 28.34-30 6-11 29.39-34

Dreigt sterk met 34-29

29. ... 14-19 30.25x14 9x20

Op 19x10 volgt sterk 30-24

31.30-25 4-9 32.25x14 9x20 33.34-29 23x34 34.40x29 11-17

35.45-40 19-24

Op 19-23 komt zeer sterk 29-24!

36.40-34 20-25 37.29x20 25x14 38.35-30 14-19 39.20-25 3-9

40.34-30 9-14 41.30-24 19x30 42.25x34 14-19 43.34-30! 25-20?

Daar heeft wit op gespeculeerd. Deze schijnbaar zo goede zet leidt snel tot verlies.

44.30-25! 18-23(of?) 45.25x14 19x10

Zwart had nu slechts gerekend op 33-28 waarna hij met 17-22 vervolgen kan. Wit speelt nu echter :

46.36-31! 27x36 47.33-28! 22x33 48.38x18

En zwart gaf na enkele zetten de partij op.

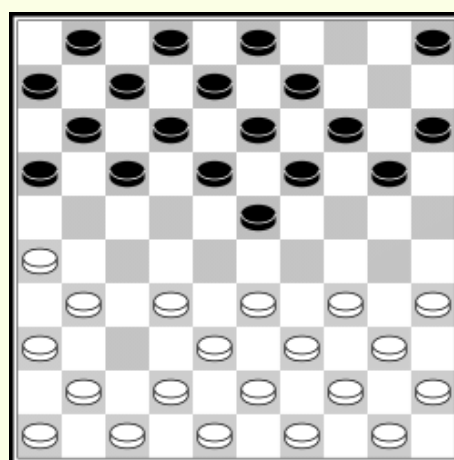
*Partij 3 : Gespeeld in de wedstrijd om het
Kampioenschap van Den Haag 1934
tussen
J.M. Bom (wit) en J.J. Kemmers (zwart)*

1.33-28 19-23 2.28x19 14x23 3.39-33 9-14
Onnodig, 10-14 is wel zo goed

4.44-39 14-19 5.50-44 4-9 6.31-26! 10-14 7.37-31
(Zie diagram 412)

*Is hier niet bang voor 23-29.
Dit verzwakt slechts zwarts
lange vleugel.*

7. ... 20-24 8.41-37 14-20 9.46-41 20-25
*Bereidt een bevrijdings-
maneuver voor daar hand-
haven van de stand nadeel
geeft.*

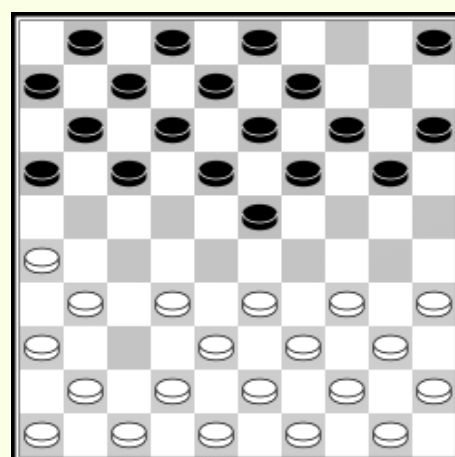
10.31-27 24-29 11.33x24 19x30 12.35x24 23-28 13.32x23 18x20
(Zie diagram 413)

*Na 't verbreken van de stand
heeft wit enig voordeel behaald.
De lange vleugel van zwart
heeft erg geleden.*

14.37-32 5-10 15.41-37 10-14

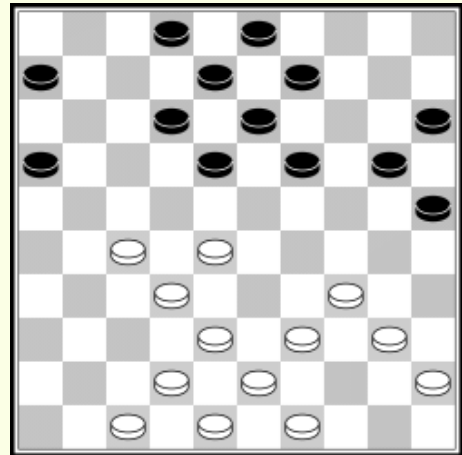
16.37-31 14-19 17.39-33 17-21

*Moet toch de korte vleugel
ontwikkelen 17-22 en 12x23 is
gevaarlijk door de schijf op 25. 12-18 en 13-18 kunnen
evenmin gespeeld worden.*

18.26x17 12x21 19.31-26 7-12 20.26x17 11x31 21.36x27 12-18
 22.44-39 1-7 23.33-28 7-12
 (Zie diagram 414)

*De openingsschermutselingen
 zijn afgelopen en wit gaat met
 voordeel 't middenspel in.*

24.39-33 20-24 25.42-37 2-7
 26.37-31 9-14 27.31-26 14-20
 28.43-38 18-23 29.48-43 12-18
 30.47-42 7-11 31.49-44 24-30 32.34-29! 23x34 33.40x29 20-24
Durft 19-24 niet aan.

34.29x20 25x14 35.42-37 30-35 36.45-40 15-20 37.40-34 18-23
 38.27-22 11-17 39.22x11 16x7 40.37-31 7-11 41.31-26 8-12 42.27-21
*44-40 is onmogelijk door 23-29 en 14-20. Deze dreiging
 drukt al lang op 't witte spel, vandaar dat wit
 voortdurend op de lange vleugel speelt.
 Met de tekstzet legt wit een klein valletje, dat succes
 heeft door de grote tijdnoed waarin zwart verkeert.*
 42. ... 3-8? 43.32-27! 23x32 44.21-16 32x21 45.16x9 23x12
 46.26x17
 En wit won.

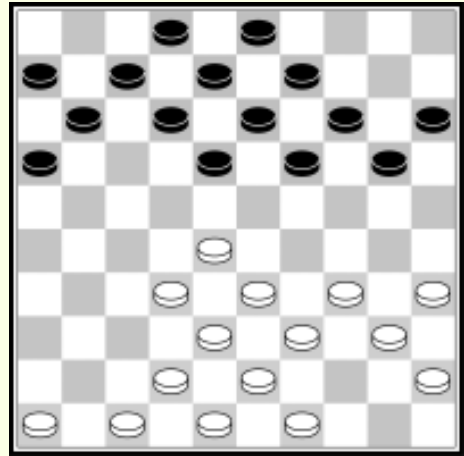
*Partij 4 : Gespeeld in de tientallenwedstrijd
 Den Haag - Gelderland tussen
 J.M. Bom (wit) en Th. Jacobs*

1.33-28 19-23 2.28x19 14x23 3.39-33 10-14 4.34-30 14-19
 5.30-25 17-21

*Hier is deze zet niet zo sterk als in de Moderne Franse
 opening daar hier na 19x10 sterk 32-27 volgt.*

6.25x14 9x20 7.31-26 4-9 8.26x17 12x21 9.44-39 7-12
 10.40-34 1-7 11.50-44 21-26 12.44-40 5-10 13.36-31 10-14
 14.32-28 23x32 15.37x28 26x37 16.41x32
 (Zie diagram 415)

*Wit staat me iets beter
 opgesteld: verder valt er
 weinig van te zeggen.*

16. ... 11-17 17.46-41 17-21
 18.41-37 21-26 19.35-30 16-21
*Op 20-25 volgt 30-24 en 28-23
 met voordeel.*

20.30-25 21-27 21.32x21 26x17 22.38-32 6-11?
*Zwak hier is schijf 6 én positioneel en combinatief
 ("Coup Royal" bv. !) een zeer belangrijke schijf. 7-11 was
 de zet.*

23.43-38 17-21 24.37-31 21-26 25.31-27 11-19 26.42-37 18-22
 27.28x17 12x21 28.33-28 7-12 29.47-42 13-18 30.38-33 9-13
 31.42-38

*Wit heeft thans voordeel. Zwarts opstelling der beide
 vleugels is zwak. Bovendien geeft hij bij de volgende
 zet blijkt deze stelling absoluut verkeerd te beoordelen.
 De zet is hier 20-24. Hij speelt echter :*

31. ... 19-24?? 32.48-43 24-29??
*Een grove blunder die eenvoudig een schijf verliest.
 Zwart stond echter reeds zeer slecht.*

33.34x23 18x29 34.33x24 20x29 35.39-33 en wit won
 gemakkelijk.
 Een door zwart zeer zwak behandeld middenspel.

Gaan we nu over tot :

“De variant De Jongh”

Zo genoemd naar de beroemde damspeler
Herman de Jongh,
die deze variant veel speelt.

(1.33-28 18-23 2.39-33 12-18 3.31-27)

Partij 1 : Gespeeld in den wedstrijd om 't
Kampioenschap van Nederland 1934 tussen
R.C. Keller (wit) en J.H. Vos (zwart)

1.33-28 18-23 2.39-33 12-18 3.31-27 7-12 4.37-32

Deze zettenreeks is de inleiding.

*Bij de derde zet speelt de Jongh in zijn variant voor
zwart 17-21 (Zie ook partij De Jongh - Molimard)*

5. ... 1-7 5.44-39

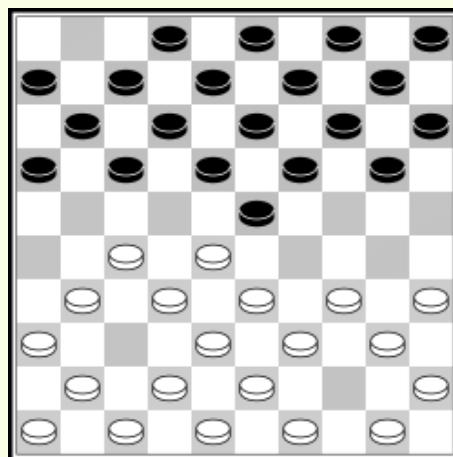
(Zie diagram 416)

*Zwart besluit hier tot de kans-
gevende “variant Molimard” :*

5. ... 23-29 6. 34X23 18X29

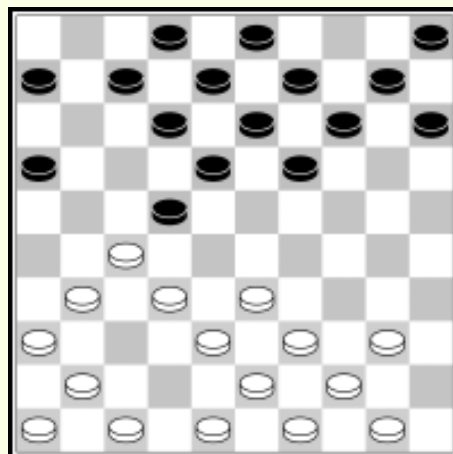
7.33X24 20X29 8.40-34

*Het beste. Er dreigt sterk 17-21
waarna de lange vleugel
moeilijk tot ontwikkeling komt.*

8. ... 29X40 9.35X44 13-18

*Sterker lijkt ons hier 17-21 en op
31-26 kan dan of 19-21 of 15-20
beide o.i. met wat beter spel
voor zwart.*

10.38-33 9-13 11.42-38 4-9

12.45-40 17-22 13.28X17 11X22

(Zie diagram 417)

*Zwart wil blijkbaar geen
klassieke partij.*

14.31-26 22X31 15.26X37 7-11 16.40-34 12-17 17.50-45 8-12

18.44-40 2-8 19.32-28 17-21 20.37-32 21-26 21.41-37 11-17

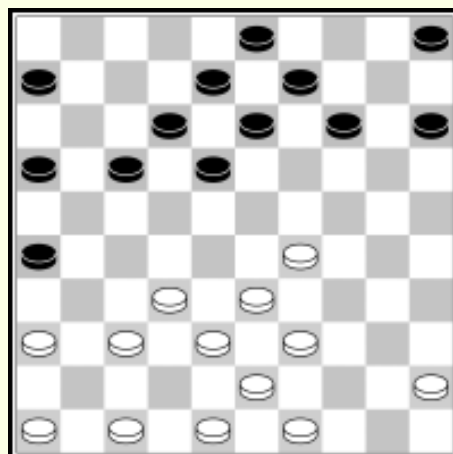
22.34-29 19-23

Anders wordt wit te sterk op 't centrum

23.28X19 14X34 24.40X29 10-14

(Zie diagram 418)

*De tweede fase in de partij
begint : stand opbouwen.*

25.32-28 14-19 26.29-24

*Wit weet blijkbaar niet wat hij
moet beginnen vandaar de
overigens volkomen doelloze
uitruil.*

26. ... 19X30 27.28-23 18X29 28.33X35 5-10 29.46-41 10-14

30.37-32 17-22 31.41-37 12-18 32.39-33 14-19 33.47-42 16-21

34.32-28 18-23 35.28X17 21X12 36.37-32 15-20 37.33-28 20-24

38.43-39 12-17 39.36-31 26X37 40.42X31 8-12 41.31-27 6-11

42.45-40 9-14 43.48-42 14-20 44.49-43 20-25 45.40-34 11-16

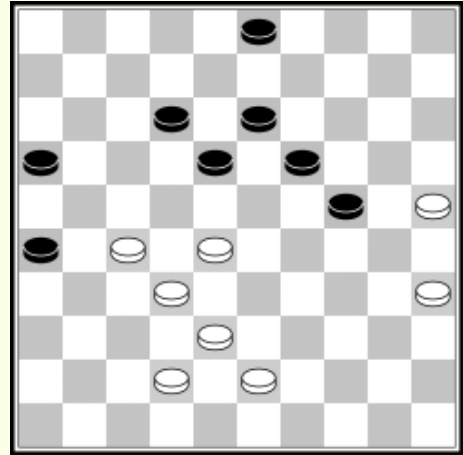
46.34-30 25X34 47.39X30 17-21 48.30-25 21-26

*Het gehele middenspel is zonder incidenten verlopen.
Zwart heeft nu wat tempovoordeel.*

(Zie diagram 419)

49.28-22 3-9 50.43-39 9-14
51.42-37 12-17(of?) 52.22x11 16x7
53.27-22 7-11 54.32-27 14-20
55.25x14 19x10 56.39-34 10-14
57.38-33!

Remise gegeven. Een voorbeeld, van wat men enkele jaren geleden ($\pm$ 1925-1932) de partij vond: afwachten en geen complicaties en de beslissing uitstellen tot 't spel ...?

Partij 2 : Gespeeld in de wedstrijd om 't Kampioenschap van Nederland 1934 tussen C.J. Lochtenberg (wit en J.H. Vos (zwart)

1.33-28 18-23 2.39-33 12-18 3.31-27 7-12 4.37-32 1-7 5.44-39 23-29
6.34x23 18x29 7.33x24 20x29 8.40-34 29x40 9.35x44

Tot hier is de partij gelijk aan de vorige.

(Zie diagram 420)

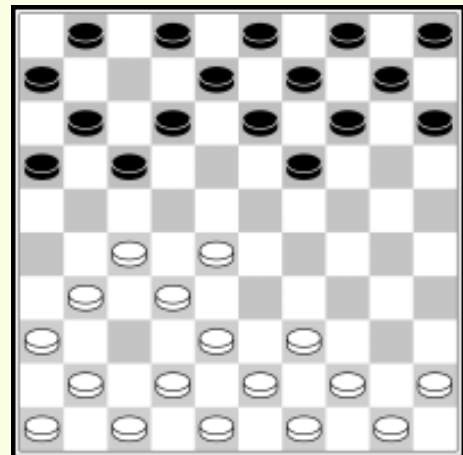
Zwart wijkt nu af met

9. ... 15-20 10.41-37

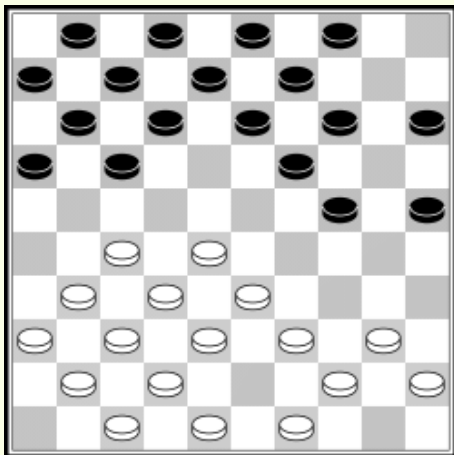
Sterker is 38-33 zoals in de vorige partij geschiedde.

10. ... 19-24

Zwart zoekt tempi om te profiteren van de ophoping van materiaal aan de lange vleugel van wit.

11.45-40 10-15 12.46-41?

Belet 't opkomen met 38-33 en 42-38 daar op de laatste zet volgt 17-21 en wit een hopeloze opsluiting krijgt.

12. ... 5-10 13.50-45 20-25!
14.39-33 14-19 15.43-39 10-14
(Zie diagram 421)

Wit heeft enkele foutjes gemaakt waarvan zwart goed geprofiteerd heeft.

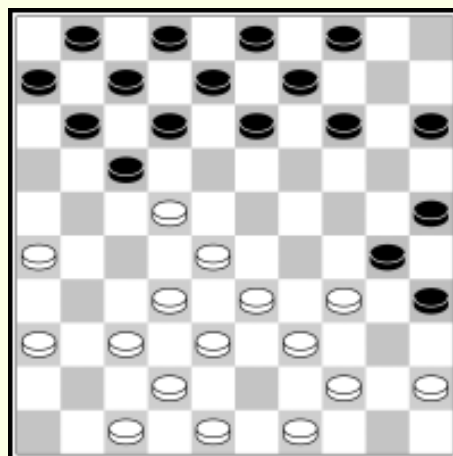
16.40-34 24-30 17.31-26

Moet toch op een of andere manier de lange vleugel ontwikkelen.

17. ... 30-35 18.36-31 19-24

19.41-36 24-30 20.27-21 16x27 21.31x22

De Hoogland-variant is hier niet gunstig, omdat wit met teveel materiaal op de lange vleugel zit. beter was 32x21 (Zie diagram 422)

21. ... 14-20 22.44-40 35x44

23.39x50 30x39 24.33x44

Weliswaar heeft wit met deze uitruil de korte vleugel versterkt, maar 't centrum verzwakt.

Beter was dan ook 22.33-29!

24. ... 9-14 25.49-43

Beter is 38-33 enz.

25. ... 14-19 26.44-39

Op 29-23 (17x28!) krijgt wit een zeer gevaarlijke schijf op veld 23.

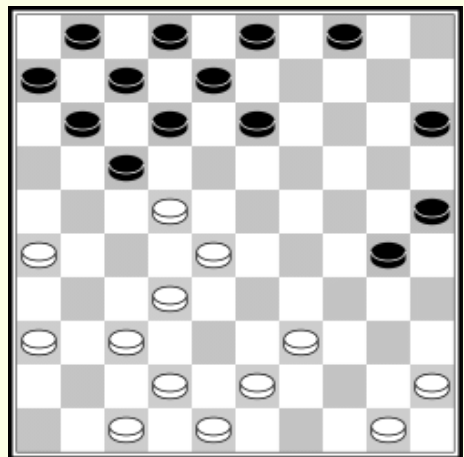
26. ... 20-24 27.38-33! 24-29! 28.33x24 19x30
(Zie diagram 423)

29.43-38! 30-35 30.50-44 15-20
31.45-40! 20-24 32.40-34 24-30
33.38-33 4-9!

Sterker is hier 3-9

34.42-38 9-14 35.34-29

*Om 't centrum te versterken
ware hier 23-29! beter geweest.*

35. ... 14-20 36.47-42 20-24 37.29x20 25x14 38.33-29!

Zeer goed, 't centrum moet beslissen.

38. ... 14-20 39.38-33! 20-24 40.29x20 30-34 41.39x30 35x15
42.42-38 3-9! 43.33-29 9-14 44.44-40 13-19 45.40-35 15-20
46.29-23

(Zie diagram 424)

*Zwart moet oppassen anders
wordt 't witte centrum te sterk.*

46 ... 11-16! 47.22x11 6x17
48.36-31 8-13 49. 31-27 7-11
50.48-43 20-24 51.43-39?

*Sterker is hier 27-22 waarna de
volgende remise-variant ontstaat :*

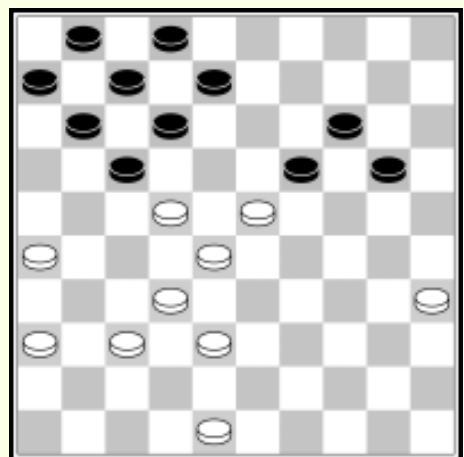
51.27-22 12-18 52.23x21 16x18 53.43-39 14-20 54.26-21 20-25
55.38-33 11-16 56.21-17 18-22 57.17-11 (beste) 16x7
58.28x17 24-30 59.35x24 19x30 60.33-29 13-19
61.24x13 34-39 64.17-11=

51. ... 13-18 52.39-33 18x29 53.35-30 24x35 54.33x13 35-40
55.28-23 40-44 56.37-31

*De partij blijkt ook nu remise. Op 44-49 volgt 32-28-22.
Zwart maakt nu echter een fatale blunder*

56. ... 44-50?? 57.32-28 50x22 58.27x7 +

Jammer van deze blunder. Overigens een mooie partij.

*Partij 3 : Gespeeld in de wedstrijd om 't
Kampioenschap van Nederland 1934
tussen
R.C. Keller (wit) en C.J. Lochtenberg (zwart)*

1.33-28 18-23 2.39-33 12-18 3.31-27 7-12 4.37-31
(Zie diagram 425)

Hier wijkt zwart af met

4. ... 17-22 5.28X17 11X22
*Dreigt nu met 22-28 en 23-29
en met 23-29 ineens.*

6. ...31-26 22X31 7.26X37 23-29
*Ontwikkelt hiermee de lange
vleugel.*

8.33X24 19X39 9.44X33

*Er is op deze verdediging van zwart alles te zeggen, dat
ze moeilijk tot interessant spel zal leiden.*

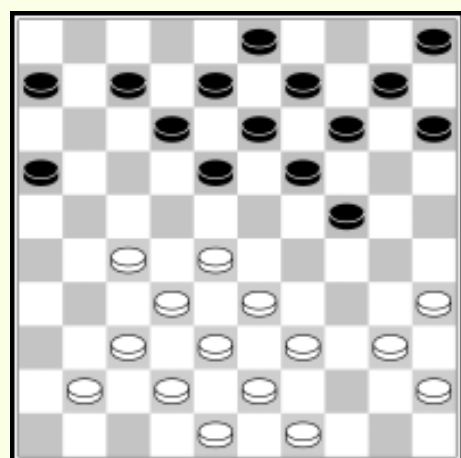
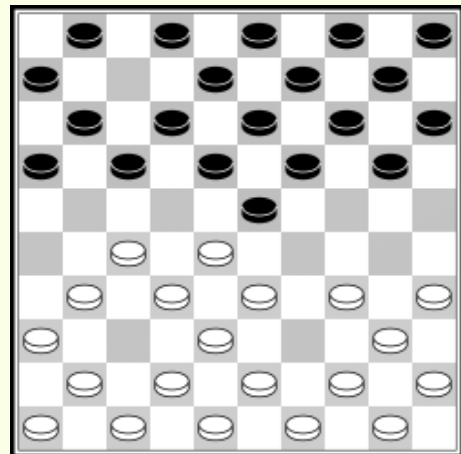
9. ... 16-21 10.50-44 14-19 11.32-28 1-7 12.36-31 21-26
13.31-27 9-14!

Waarmee niet gewoon 10-14 en 5-10?

14.37-31 26X37 15.41X32 7-11 16.46-41 4-9 17.44-39 2-7
18.41-37 11-16 19.47-41 20-24?
(Zie diagram 426)

*Nu komt schijf 5 moeilijk tot
ontwikkeling. Beter was dan
ook 19-23.*

20.40-34! 7-11?
*Nu komt de gehele lange
vleugel slecht te staan.
Aangewezen was 14-20*

21.34-30! 11-17 22.37-31!

Om op 17-21 direct 31-26 te kunnen spelen.

22. ... 15-20

Het noodzakelijke gevolg van zwarts speelwijze.

23.30-25 10-15 24.49-44 17-21 25.31-26 18-23

Nog wel 't beste.

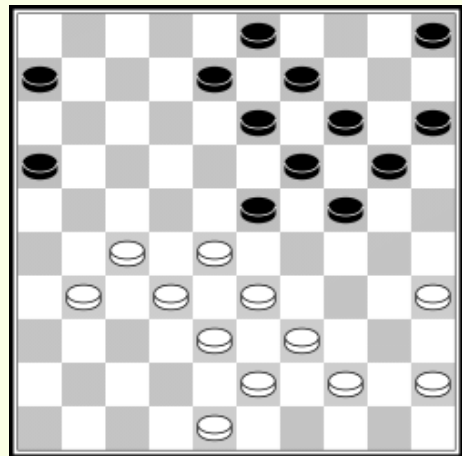
26.26x17 12x21 27.41-37 21-26

Hier was 8-12 sterker. Thans volgt sterk :

28.37-31 26x37 29.42x31

(Zie diagram 427)

Wit heeft zeer goed van zwarts fouten geprofiteerd en heeft thans reeds vrijwel gewonnen spel.

29. ... 24-29

Dit leidt tot schijfverlies maar anderen zetten geven ook geen enkele kans op herstel.

30.33x24 20x29 31.39-33! 14-20(of?) 32.25x14 9x20

33.33x24 20x29 34.44-39 3-9 35.39-33 29-34(of?)

36.28-22! 19-24* *Er dreigde 23-29*

37.31-26 9-14 38.22-17! 14-19 39.17-12 8x17 40.27-21 16x27

41.32x12 6-11 (of?) 42.26-21!!

Op 11-17 volgt 48-43 en 33-29 met winst. Wit heeft thans de winststelling verkregen.

42. ... 5-10 43.21-16 11-17 44.12x21 10-14

En na een serie onbelangrijke zetten door wit gewonnen.

Wit heeft uitmuntend van zwarts fouten geprofiteerd en fraai de partij tot winst gevoerd.

*Partij 4 : Gespeeld in 't Kampioenschap van
Nederland 1934 tussen
C.J. Lochtenberg (wit) en F. Raman (zwart)*

1.33-28 18-23 2.39-33 12-18 3.31-27 7-12 4.37-31 17-21

Deze zet is goed maar vermijdt elke verwikkeling.

5.31-26 20-24 6.26x17 11x31 7.36x27 24-29 8.33x24 19x39

9.28x18 14x23 10.44x33

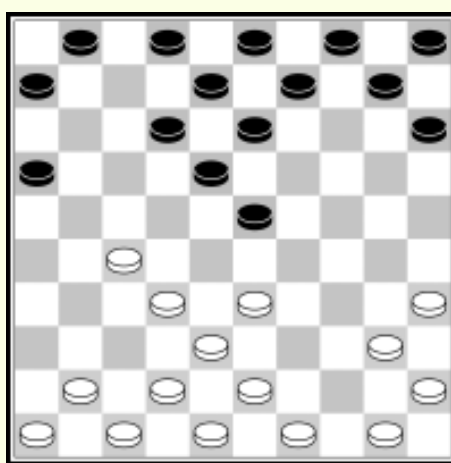
(Zie diagram 428)

10. ... 10-14 11.35-30 5-10

12.30-25 1-7 13.41-37 14-19

14.40-35 10-14 15.35-30 14-20

*Om te beletten dat de schijven
25 en 30 opgelost worden. Nu
blijft er een aan de rand.*

16.25x14 19x10 17.45-40 10-14 18.40-35

*Wit speelt te veel aan de korte vleugel, dit leidt slechts
tot verzwakking en kan ernstige gevolgen hebben.*

18. ... 15-20! 19.50-45 14-19 20.46-41 20-24 21.49-44 9-14

22.44-40

*De laatste twee zetten zijn door wit gespeeld om
verdere verzwakking door 14-20-25 te voorkomen.*

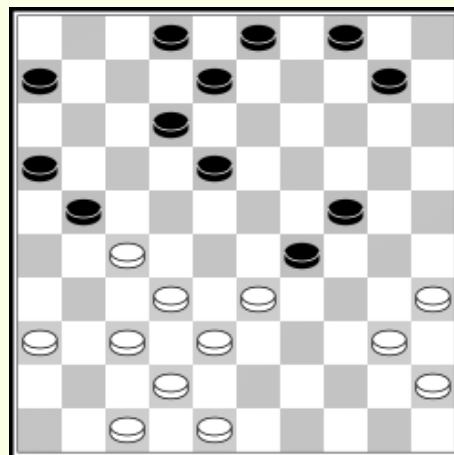
22. ... 7-11 23.30-25 11-17 24.41-36

*Het schijnbaar sterke 17-21 faalt op 27-22, 36-31! en 33-29
met schijfwinst.*

24. ... 14-20 25.25x14 19x10 26.33-28 24-29 27.28x19 13x24

*Op 13-19 als 26^e zet was gevolgd : 28-22 35-30 43-39 met
dam.*

28.43-39 17-21 29.39-33
(Zie diagram 429)

29. ... 24-30 30.35x24 29x20
Anders krijgt zwart gevaarlijk spel, bv.

29. ... 8-13 30.33-28 13-19

31.37-31 21-26(**A**) 32.42-37 18-23

33.27-22 12-17(**B**) 34.22x11 16x7

35.31-27 10-14 36.47-42 4-9 37.37-31 26x37 38.42x31 9-13

39.48-42 7-12 40.43-39 3-8 41.39-34 2-7

met moeilijk spel voor zwart.

A 31. ... 10-14 32.27-22 18x17 33.31x22 14-20 34.40-34 29x40

35.42x34 20-25 36.24-29 24x33 37.38x29 19-24

38.29x20 25x14 39.22-18 12x23 40.23x10 5x14

41.36-31 2-8 42.31-27 8-13 43.42-38 13-19 44.38-33 3-9

45.48-43 15-20 46.43-39 9-13 47.39-34 20-25 enz.

gelijk spel

B 33. ... 10-14 34.22-18 4-9 35.18x7 2x11 36.31-27 9-13

37.47-42 *met moeilijk spel voor zwart*

31.37-31 10-14

Zwart handhaaft de schijf op 21 om wit te beletten vrij met de lange vleugel te spelen.

32.31-26 14-19 33.26x17 12x21 34.40-35 8-12 35.36-31 2-8

36.31-26 3-9 37.26x17 12x21 38.42-37 9-13 39.47-42 20-24

Remise gegeven. Dit is fout van zwart. Hij heeft hier voordeel en mag in een dergelijke stand nooit remise geven.

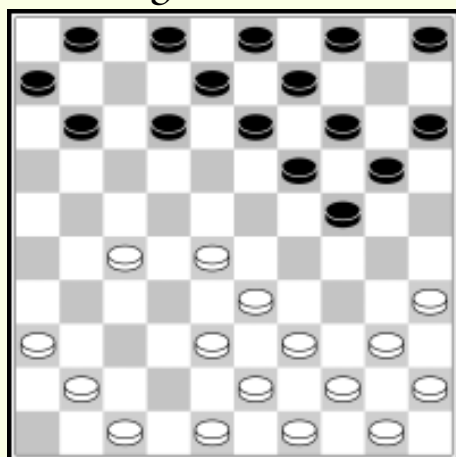
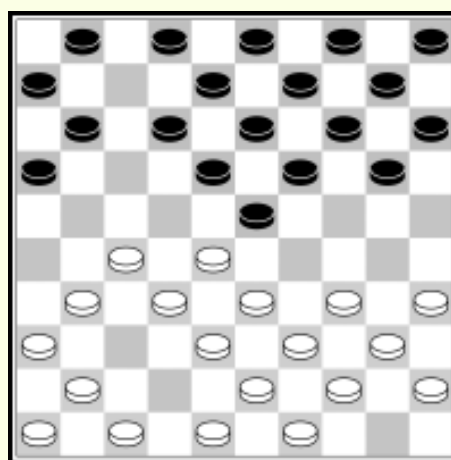
*Partij 5 : Gespeeld in de wedstrijd om 't
Clubkampioenschap van Nederland 1932 tussen
R.C. Keller (W.Z.D.V.) met wit en B. Springer
(D.J.O)*

1.33-28 18-23 2.39-33 12-18 3.31-27 17-21 4.37-31 7-12 5.44-39
Om de spelgang uit de vorige partij te vermijden.

5. ... 21-26 6.50-44 26x37 7.42x31
(Zie diagram 430)

7. ... 20-24 8.41-37
*Op 't schijnbaar sterke 12-17
volgt nu 34-29, 40x20 en
27-22! met voordeel.*

8. ... 14-20 9.46-41 10-14
10.27-21 16x27 11.31x22 18x27
12.32x21 23x32 13.37x28
(Zie diagram 431)

*Dit is ook 't systeem van "De
Jongh" : het beletten van de
ontwikkeling van zwarts lange
vleugel. De consequentie
hiervan is de randschijf op 21.
De meningen over deze spel
opvatting zijn nogal verdeeld.
Het antwoord moet de praktijk
geven.*

13. ... 12-18 14.41-37 5-10 15.37-32 11-16!
Sterk op 47-42 bv. volgt :

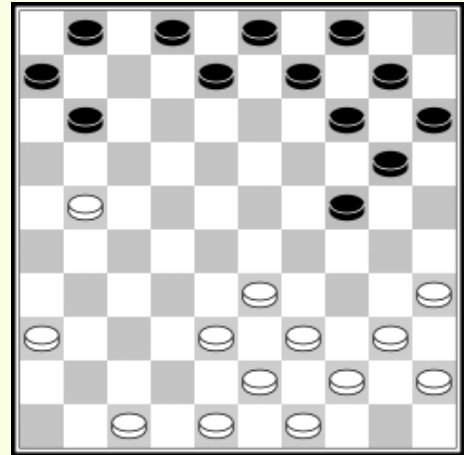
16.47-42 16x27 17.32x21 18-23! 18.36-31(a) 23x32
19.38x27 19-23! 20.43-38 23-29! 21.34x23 24-30
22.35x24 20x18 met belangrijk voordeel.

a. 38-32 kan niet door 23-29 en 24-30 + Op 34-30 als 18^e zet

krijgt zwart voordeel door 20-25. 47-42 als 16^e zet zou dus zwak zijn. Op 48-42 komen er zo goed als dezelfde varianten. Het beste is 't door wit gespeelde :

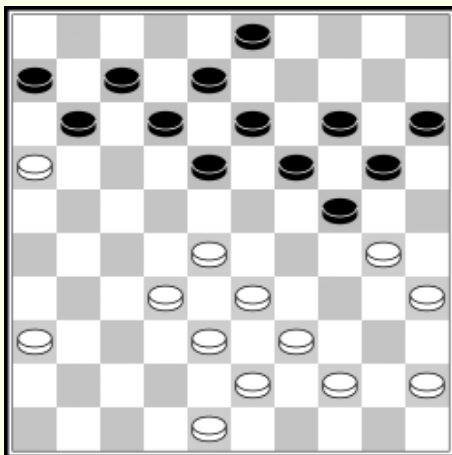
16.34-29 16x27 17.32x21 18-22! 18.28x17 19-23 19.28x18 13x11
(Zie diagram 432)

Zwarts lange vleugel staat nog steeds niet mooi, maar dit nadeeltje wordt gecompenseerd door schijf 21.

20.21-16 1-7 21.40-34 9-13
22.33-28 4-9 23.39-33 8-12
24.44-39 13-8 25.47-42 2-8
26.42-37 9-13 27.37-32 14-19 28.34-30 10-14 29.49-44

(Zie diagram 433)

29. ... 18-23 30.30-25 11-17
31.36-31 12-18 32.44-40 24-29!
33.33x24 20x29

39-33 kan nu niet door 18-22

34. 31-27 8-12 35.40-34

Handhaven van den stand is niet goed bv. (Zie diagram 434)

35.39-34 (A,B,C) 3-9!

36.48-42 (of?) 18-22

37.27x18 13x33

Er dreigt nu 7-11.

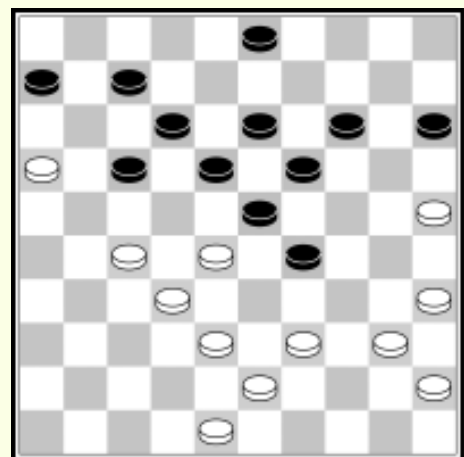
Op 35-30 volgt deze zet direct op 34-30 eerst 33-39 en dan 7-11.

Wit moet dus met 16-1 offeren :

38.16-11 7x16 39.34-30

Op 35-30 volgt 33-39! met winst.

39. ... 33-39!! 40.43x34 17-22!

- A* 35.35-30 verliest meteen door 18-22
- B* 35.39-33 29-34! 36.40x29 23x34 37.43-39 (beste)
 35-30 gaat niet door 34-40 en 14-20
 37. ... 34x43 38.48x39(a) 19-24 39.39-34 13-18
 40.34-30 18-22 41.27x18 12x23 42.45-40(of?) 3-8!
 42.40-34 17-22! 44.28x17 23-29 45.34x23 19x37
 46.60x10 15x4 en zwart zal winnen
- a* 38.38x49 3-9 39.45-40 15-20 40.40-34 18-22!
 41.27x18 12x23 42.34-30 13-18 43.49-43 20-24
 44.43-38 9-13 45.48-43
 Op 48-42 't volgende : 48-42 (7-12) 42-37 (6-11)
 16x7 (12x1) 37-31 (1-7) 31-27 (7-12) en zwart wint.
 45. ... 7-12 46.43-39 6-11 47.16x7 12x1 48.39-34 1-7
 49.34-29 23x34 50. 30x39 18-23! 51.39-34 23-29
 52.34x23 17-22 +
- C* 35.48-42 3-8 36.42-37(a) 14-20 37.35x14 19x10
 38. 28x19 13x24 39.40-34 29x40 40.35x44 10-14
 met voordeel voor zwart.
- a* 36.39-34 Voor 39-33 zie B
 36. ... 17-21 37.34-30
 Op 43-39 volgt 29-33 en 14-20 met vrijwel gewonnen spel. Op 28-22 speelt zwart 23-28 +
 op 42-37 volgt 29-33! En 14-20 met groot voordeel
37. ... 6-11! 38-42-37 11-17 39.40-34 29x40 40.45x34* 15-20
 41.43-39 20-24 42.39-33 21-26 43.34-29 23x34
 44.30x39 17-22! 45.28x17 12x21 46.33-28 8-12
 47.39-33(I) 18-23! 48.27-22 12-18! 49.16x27 7-11!! +
- I* 38-33 is onmogelijk door 14-20 enz.
 39-34 kan niet door 24-30. Blijft over :
 47.28-22 18-23 48.38-33(beste) 24-30 49.35x24 19x30
 50.25x34 23-28 +
 Uit deze analyse blijkt wel dat wits 35^e zet wel de beste was.

35. ... 29x40 36.45x34 3-9?

Zwart durft de consequenties van 15-20-24 en 3-8 niet

aan. Echter 't spel vervalft dan in bovenstaande variant a en deze zettenreeks is dus beter dan de tekstzet.

37.39-33 15-20 38.16-11! 7x16 39.33-29

Wit heeft zich met een fraai offer kansen gescheept en zwart moet nu de beste verdediging geven om aan verlies te ontsnappen.

39. ... 30-24 40.29x30 23-29 41.34x23 18x29

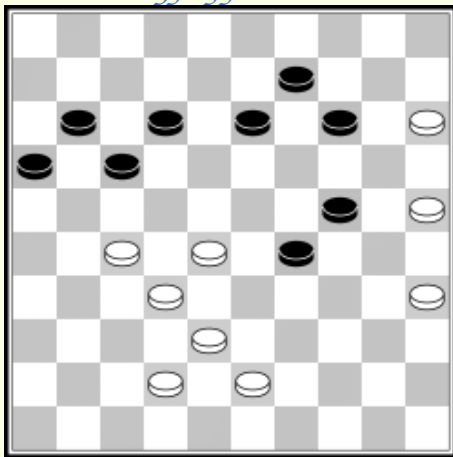
De witte aanval ziet er nu dreigend uit, doch zwart beschikt precies over voldoende verdediging.

42.20-15 19-24

Belet 25-20 en 15-10 door 9-13! =

43.48-42 6-11

Op 42-37 en 43-39 volgt nu 16-21. Wit besluit tot een schijfoffer. (Zie diagram 436)

44.28-23 19x28 45.32-28 13-19

46.38-33 9-13 47 25-20 14x25

48.15-10 24-30! 49.35x24 19x30

Belet wit 't dam halen.

50.33-29 30-35!

Zwart dreigt nu met twee schijven meer eveneens naar

dam te gaan. Door zwarts sterke verdediging moet wit genoeg nemen met remise.

51.10-4

Dreigt 29-23

51. ... 13-19! 52.4x22 17-21 53.22x6 21x34 =

Wit speelt 6-1 en 34-39 ontstaat een "drie om een" eindspel dat door 35-40 remise loopt.

Hier mede hebben we de gebruikelijke voortzettingen in deze opening behandeld. Voor de consequentie variant de Jongh zie blz.....

Oud-Hollandse opening

1.33-28 18-23 2.31-27 ....

*Partij 1 : Gespeeld in de competitie der
H.D.D.B.*

tussen

J.M. Bom (D.J.O) wit en W. v/d Werff (H.D.C.)

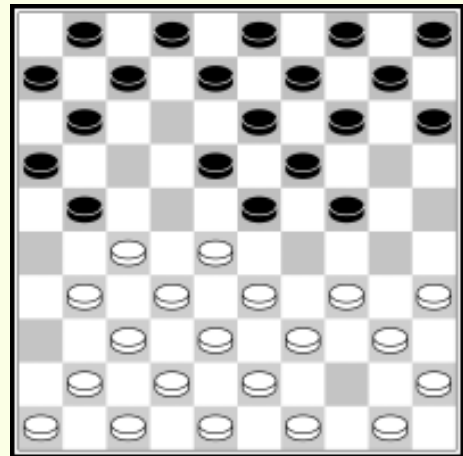
1.33-28 18-23 2.31-27 17-21

Hier gaf de oude theorie 20-24 aan.

3.39-33 12-18 4.44-39 20-24 5.36-31?

(Zie diagram 436)

*Gespeeld uit zucht naar ver-
wikkelingen maar desniettemin
fout. Wit krijgt veel
moeilijker spel dan zwart.*

5. ... 15-20 ?!

*Dit kan tot de bekende
symmetrische variant leiden*

*(door 34-30) die nadelig is voor wit, omdat deze de
voorzet heeft. Toch is 31-26 beter.*

6.41-36 10-15

Op 21-26 volgt nu sterk 24-29x29 gevolgd door 27-22!

7.31-26!

Natuurlijk

7. ... 7-12 8.26x17 11x31 9.36x27 6-11 10.46-41 11-17

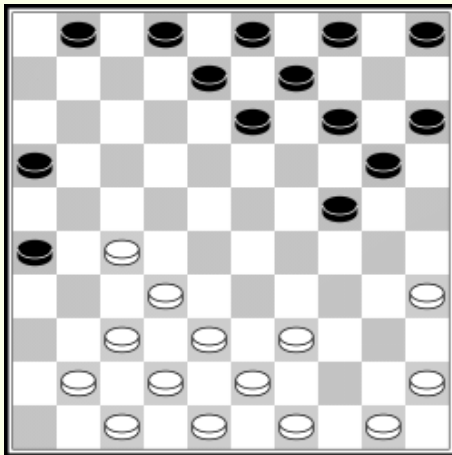
11.34-29! 23x34 12.40x29 17-22?

*Denkt wit aan twee vleugel vast te houden maar
overziet wat wit nu speelt.*

13.28x17 12x21 14.27-22! 18x27 15.29-23 19x28

16.33x31 21-26 (of?) 17.31-27

(Zie diagram 437)

Wit heeft thans zichtbaar voordeel.

17. ... 13-18 18.32-28! 9-13

19.37-32 4-9 20.41-37 20-25

Nog wel de beste ontwikkeling van deze vleugel.

21.50-44 14-20 22.37-31 26X37 23.32X41

Beter is hier 42X31, 'tgeen de aanval onmiddellijk opent.

23. ... 5-10 24.41-37 10-14 25.37-32 14-19 26.42-37 24-30

Waarom al deze schijven naar de rand?

27.35X24 19X30 28.37-31

45-40 kon niet door 30-34! en 18-23 +

28. ... 9-14 29.31-26 14-19 30.47-42 20-24

Op 45-40 volgt nu 19-23 en 30-35 +

31.38-33

(Zie diagram 438)

Beter is hier, te trachten de aanval onmiddellijk door te zetten met 28-22-17 enz.

31. ... 30-34 32.39X30 24X35

33.42-38 15-20 34.45-40

Het is onbegrijpelijk dat wit niet 28-22 speelt.

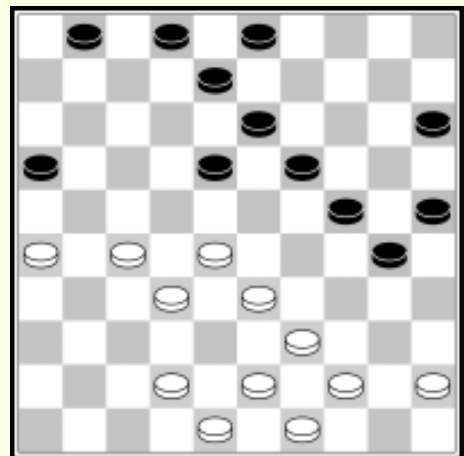
34. ... 20-24 35.40-34 18-23 36.43-39 8-12 37.28-22

Eindelijk! Maar nu kan schijf 16 productief gemaakt worden voor de verdediging.

37. ... 12-17! 38.22X11 16X7 39.48-42 24-29 40.33X24 19X30

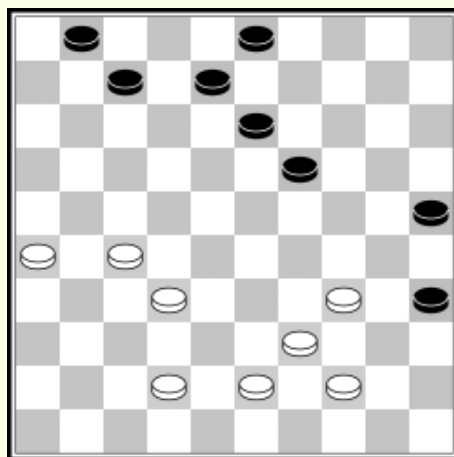
41.38-33 2-8 42.49-43 23-29! 43.33X24

Op 34X23 krijgt zwart grote winstkansen door 30-24 en 25X34!

43. ... 10x19 !
(Zie diagram 439)

Wit heeft nog steeds voordeel door de slechte stand der schijven 25 en 35 maar in geen geval is dit voldoende om te winnen.

44.43-38 8-12 45. 38-33 12-18

46. 26-24 3-8 47.32-288 1-6 48.42-37 7-11 49. 28-22!

Zwak. Veel beter is hier 19-23 hetgeen snel tot remise voert bv.

49. ... 19-23 50.21-26(of?) 11-17 51.22x11 6x17

52. 27-21 17x26 53.16-11 23-28! 54.33x22 18x27

En na 11-7 speelt zwart 27-31 met een eenvoudige remise. Dit was dus 't aangewezen spel voor zwart.

50.21-16 19-23?

De beslissende fout. Alsnog kon zwart zich door 11-17 redden.

51.16x7 12x1 52.22-17! 13-19 53.37-31 25-30(of?) 54.34x25 19-24

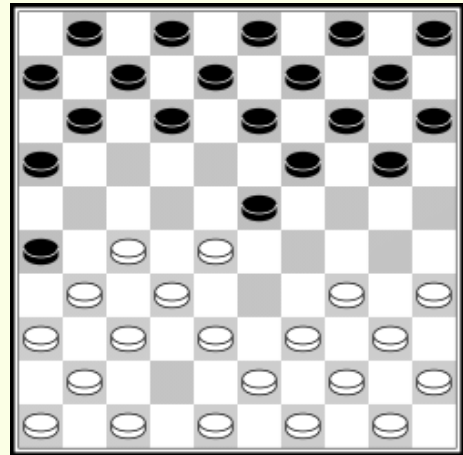
55.39-34 1-7(of?) 56.25-20! 24x15 57.17-12

En wit won. Door beide spelers is deze partij niet sterk gespeeld.

*Partij 2 : Gespeeld in de Onderlinge wedstrijd
van D.J.O. tussen
J.M. Bom (wit) en C.D. Borderwijk (zwart)*

1.32-28 18-23 2.31-27 17-21 3.37-31 21-26 4.42-37!?
(Zie diagram 440)

*Het is wits bedoeling de
variant van blz. 117 te spelen.
Het aardige van 42-37 is dat
hij sterker is dan 41-37 omdat
daarop zwart sterk met 12-17-
21 voortzet*

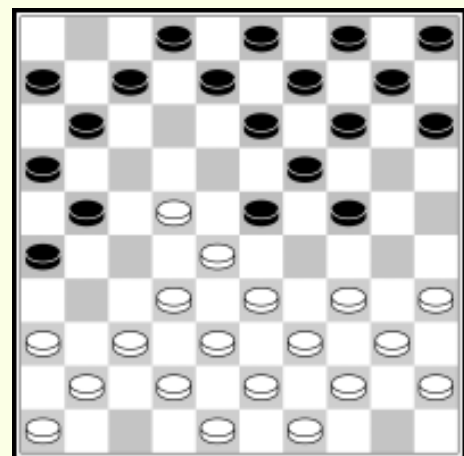
4. ... 11-17?

Niet sterk, 't volgende is beter :

*4. ... 12-18 5.47-42 7-12 6.27-22(A) 18x27 7.31x22 12-17
8.39-33 1-7 9.44-39 17-21 10.50-44! 20-24(B)
11.33-29 (C,D) 24x33 12.38x18 11-17 13.22x11 13x33
14.39x28 6x17 15.36-31 17-22 16.28x17 21x12 17.32-28! 19-23
18.28x19 14x23 19.31-27 10-14 20.44-39 14-19 21.37-32 5-10
22.42-38 10-14 23.39-33 9-13 24.33-28 4-9 25.41-37 enz.
met ongeveer gelijk spel. Schijf 36 kan een nadeeltje
worden maar 't behoeft niet.*

D (Zie diagram 441)

*11.34-29 23x34 12.40x20 25x24
13.44-40 10-15 14.40-34 14-20
15.34-29 20-25 16.29x20 25x14
en wit heeft een nadelige
variant van het Hoogland
systeem. Omdat de lange
vleugel te veel schijven heeft die
niet in 't spel gebracht kunnen
worden.*

C (Zie diagram 441)

11.34-30 14-20 12.30-25 10-14! 13.40-34(of?) 24-29
14.33x24 20x40 15.45x34 5-10 16.39-33 15-20 17.43-39 10-15
18.34-30(a) 20-24 19.44-40 14-20 20.25x14 9x20
21.30-25(b) 4-9 22.25x14 9x20 23.40-34(c) 24-29
24.33x24 20x40 25.35x44 15-20 26.39-33 20-24
27.49-43 3-39 28.44-39(d) 23-29!
en zwart wint een schijf.

d (zie diagram 442)

28.43-39 9-14

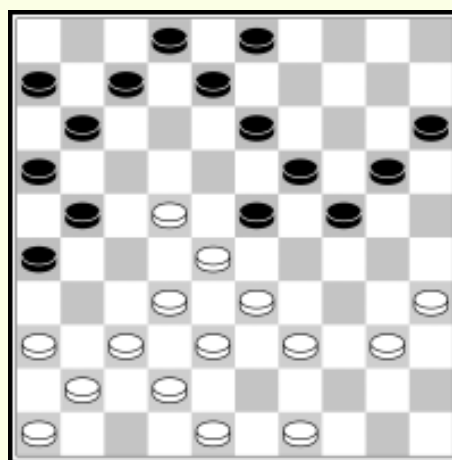
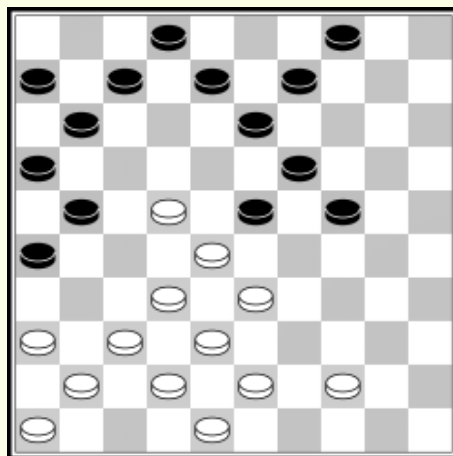
Dreigt met 13-28 en 21-27 +
Op 39-34 volgt 26-21, 13-18,
11x22, 23-29 met winst
Op 44-40 volgt 13-18 en 21-27
Op 37-31x31 volgt 21-27
Blijft over 48-43 :
29.48-43 23-29 30.44-40* 7-12!
31.22-17

Op 39-34 volgt schijfwinst of dam door 21-27
(speel dit na!)

31. ... 11x22 32.28x17 21-27 33.32x21 16x27
34.33-28 12x21 35.39-34(of?) 8-12 36.34x23 13-18
37.43-39(of?) 18x29 38.39-34(of?) 12-17 39.34x23 17-22
40.28x17 21x12 en zwart won een schijf met
gewonnen spel.

c (zie diagram 443)

23.39-34 3-9 24.33-29 24x33
25.38x18 8-12 26.36-31* 12x23
27.31-27 7-12 28.41-36 12-18
29.42-38 20-24 30.49-43 15-20
31.43-39 20-25 32.46-41 2-8
33.36-31 8-12 34.41-36 9-14
35.39-33 12-17 36.48-42* 24-30!!
37.35x24 19x39 38.28x10* 39x28
39.32x12 21x41 40.12x21 26x48 41.36x47 16x8 +
(zie verder Hoofdstuk eindspelen onder n° 23, blz. 714)

b (zie diagram 444)

21.39-34 4-9 22.30-25(I) 11-17
23.22x11 6x17 24.25x14 9x20
25.34-30 20-25 26.40-34 7-12
27.36-31 12-18 28.31-27 15-20
29.41-36

met gelijk spel

I 22.33-29 24x33

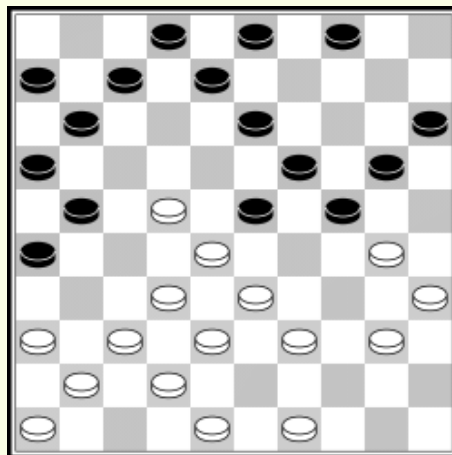
23.38x18 21-27!!

24.32x12 16x27! 25.22x31 13x33

Op 30-25 volgt nu 33-38! +

26.49-43(of?) 20-25!! 27.31-27 9-13 28.37-31 26x37

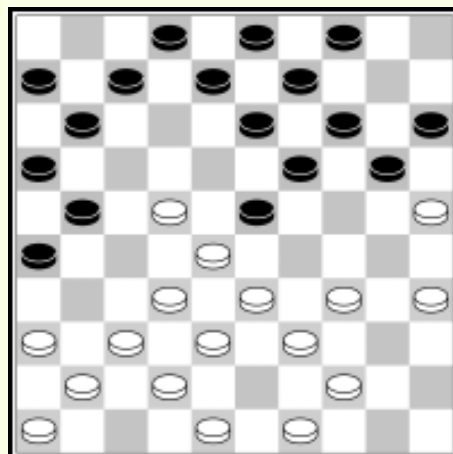
29.42x31 33-39!! en zwart wint want de dreiging
19-23-29 is niet te keren.

a (zie diagram 445)

18.33-29 8-12 19.29x18 12x23
20.39-33 2-8 21.33-29 8-12
22.29x18 12x23 23.44-39 7-12
24.39-33 11-17 25.22x11 6x17
26.39-31 20-24 27.31-27 12-18
28.41-36 en nu 27-22 en 37-31
met gelijk spel.

Wel merkwaardig dat wit in
deze schijnbaar slechte stand voor hem, gelijk spel kan
behalven.

B (zie diagram 446)

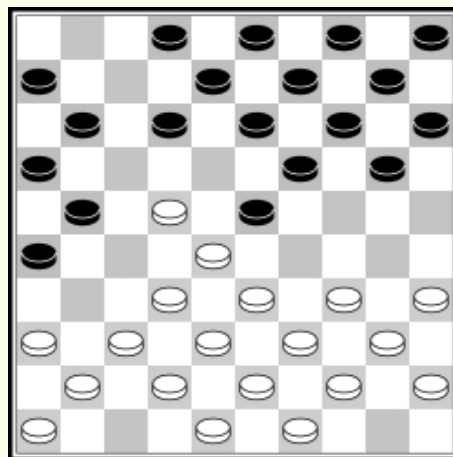
Met 49-44 kon wit op een mooie
damzet spelen die reeds zeer oud
is (reeds voor 1890 uitgevoerd!)

22-18 13x22 28x17 11x22

33-28 22x33 38x7 2x11

37-33 26x28 39-33 28x30 35x2!

Zuiver beschouwd is 50-44
echter sterker. Op 7-12 kan

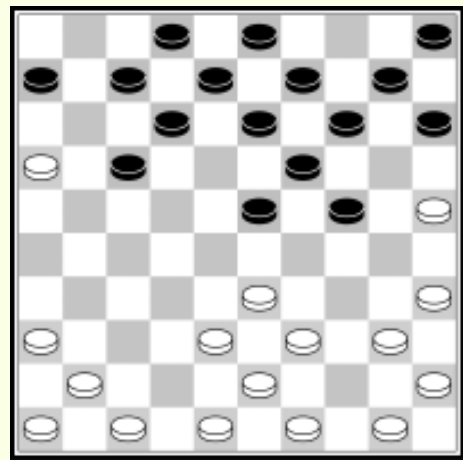

dan toch 22-18 en 33-28 met gelijk spel.

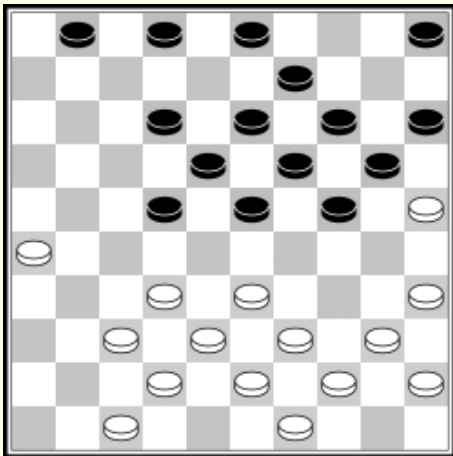
*A Het blijft vrijwel 't zelfde of wit eerste de korte vleugel op brengt of direct over veld 22 ontwikkelt.
Uit bovenstaande varianten blijkt wel dat zwart op 12-18 veel kansen krijgt.*

5.27-21! 16x27 6.31x11 6x17 7.39-33 1-6 8.44-39 13-18
9.28-22! 18x27 10.32x21 9-13 11.34-30 4-9 12.30-25 20-24
13.37-32 17-22 14.21-16 22-27 15.32x21 26x17
(Zie diagram 447)

Wit staat wat beter door de slechte stand van zwarts lange vleugel.

16.41-37 12-18 17.46-41 7-12
18.37-32 15-20 19.41-37 10-15
20.36-31 17-22 21.31-26 6-11
22.16x7 12x1 23.50-44 8-12 24.48-42

(Zie diagram 448)

Een eigenaardige zet gebaseerd op een variant die wit hier zag en die werkelijk in de partij geschiedt

24. ... 24-29 25.33x24 20x29
26.39-33 14-20 27.25x14 9x20
28.33x24 20x29 29.44-39 22-28??

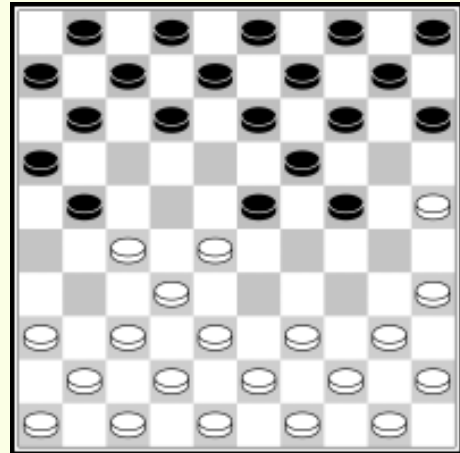
Schijnbaar zeer sterk; echter, wint wit nu een schijf als is aangegeven op blz. 125 no. B.

Een door beide partijen nogal riskant gespeeld partijtje.

*Partij 3 : Gespeeld in den wedstrijd om 't
clubkampioenschap van Nederland
tussen
H. v. Maanen (wit) en R.C. Keller (zwart)*

1. 33-28 18-23 2.31-27 20-24 3.34-30 17-21 4.30-25
(Zie diagram 449)

*De oude theorie geeft hier
39-33 aan. De tekstzet is
echter ook goed.*

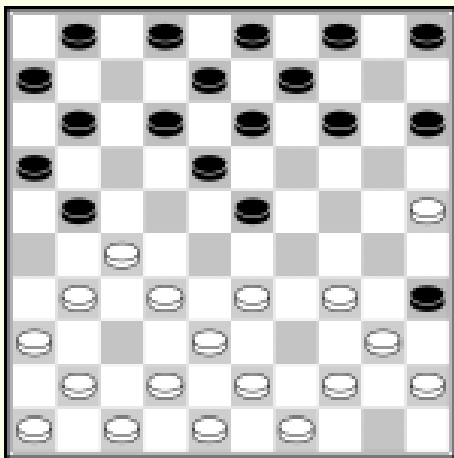

4. ... 12-18 5.40-34
*Hier was 39-33 meer op zijn
plaats*

5. ...24-30 6.35x24 19x30
7.28x19 14x23

*Deze uitruil, reeds aangegeven door de oude theorie,
wordt door sommige damspelers heden ten dage
afgekeurd omdat zwart een randschijf krijgt.
Hier is de ruil zeker op z'n plaats. Hij belet 't vrij
spelen der beide vleugels van wit.*

8-44-40 30-35 9.50-44 7-12 10.39-33 10-14 11.37-31
(Zie diagram 450)

*Op 21-26 volgt 33-29, 27-21,
38-32, 42x22 en 29x16.
Het aantal schijven is dan
gelijk maar schijf 27 moet
verdedigd worden.*

11. ... 1-7!

Nu dreigt wel degelijk 21-26.

Op 43-39 bv. 't volgende :

12.43-39 21-26 13.41-37 5-10 14.49-43 14-19

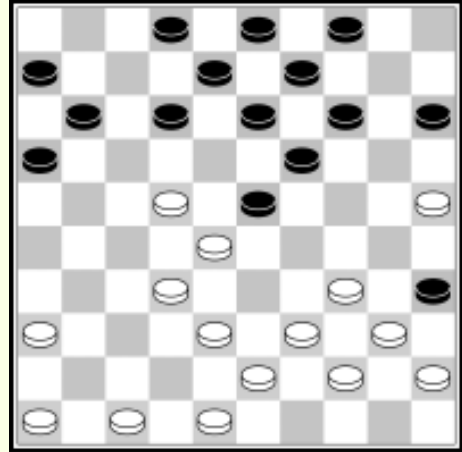
15.33-28(A,B,C) 10-14 16.27-22(D) 18x27 17.31x22 12-18
 18.37-31 26x37 19.42x31 18x27 20.31x22 7-12
 21.34-29(E) 23x34 22.40x29 12-18 23.32-27* 18-23
 24.29x18 11-17 +1

E (zie diagram 451)

*Er dreigt 12-18 met schijfwinst.
 Wit heeft in de diagramstand
 nog 2 zetten om dit te beletten,
 nl. 1.*

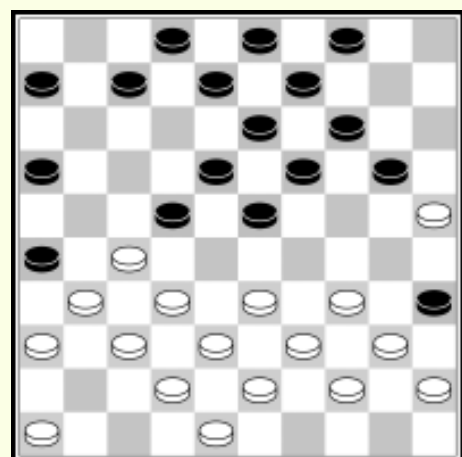
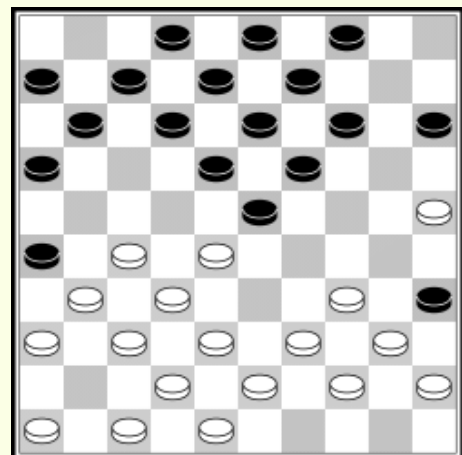
21.29-33 12-18 22.22-17(of?)
 11x22 23.28x17 23-29!
 24.34x12 13-18 +

2. 21.36-31 12-17! Dreigt 14-20 en 19x10 +
 22.34-29(of?) 23x34 23.40x29 19-24 24.29x20 15x24
 25.46-41 14-19 26.41-37 17-21 27.31-27* 8-12
 28.39-33 12-18 29.47-42 21-26 enz. en wit staat slecht.

D (zie diagram 452)

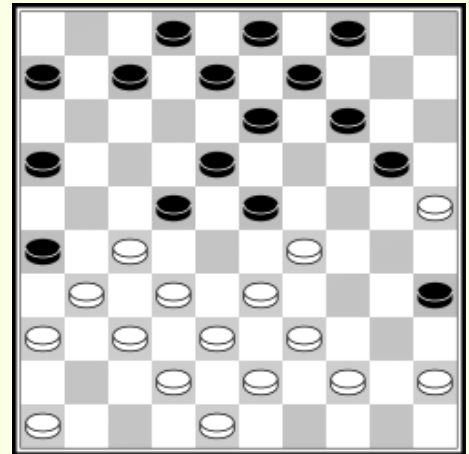
*Op 39-33 dam door 16-21, 18-22,
 12x21, 23-29. Spelen we dus 38-33
 16.38-33 12-17! 17.42-38 17-22!
 18.28x17 11x22 19.47-42 15-20
 20.33-28(a,b) 22x33 21.39x28 7-12
 22.27-22(c) 18x27 23.31x22 12-18
 24.27-31 26x37 25.42x31 18x27
 26.31x22 20-24 27.48-42 24-29
 28.46-41 2-7 29.41-37 7-11
 30.36-31 8-12 31.31-27 12-17
 32.43-39 14-20 33.25x14 9x20
 En wit heeft geen goede zet
 meer. Op 39-33 volgt 19-24 +
 Op 37-31 eveneens.*

a (zie diagram 453)

20.34-29 23x34 21.40x29 19-23

22.29-24(I) 20X29 23.33X24 8-12 24.24-20* 13-19
 25.20-15 3-8 26.45-40 8-13 27.39-34 19-24 28.43-39 (of?)
 28. ... 24-30 29.48-43 2-8 30.46-41 7-11 en zwart wint
 I (zie diagram 454)

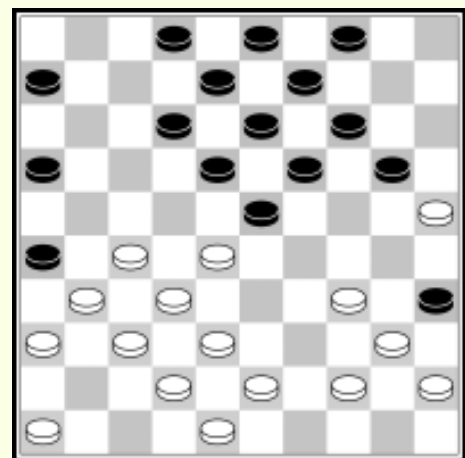

22.39-34 14-19 23.25X14 9X20
 24.43-39 4-9
 Nu zijn twee speelwijzen
 Mogelijk 1^e
 25.48-43 9-14 26.46-41 7-12
 27.45-40 3-9 28.29-24 20X29
 29.33X24 19X30 30.34X25 13-19
 31.39-34* 20-7 32.43-39* 8-13
 wit heeft geen zet meer.

2^e
 25.44-40 35X44 26.39X50 9-14 dreigt 8-12 en 23-28
 27.48-43 7-12 28.43-39 19-24 en wint want aan de
 dreiging 24-30 gevolgd door 22-28 en 16-21 is niet te
 ontkomen.

b (zie diagram 453)
 20.33-29 7-12? Op 39-33 volgt nu 23-28. Op 38-33 volgt
 22-28 en 16-21. Op 46-41 volgt 2-7 en wit heeft weer geen
 zet meer.

c (Zie diagram 455)
 23.38-33 4-10 24.42-38 10-15
 25.34-29* 23X34 26.40X29 20-24
 27.29X20 15X24 28.27-22 18X27
 29.31X22 12-18 30.32-27 18-23
 31.37-32 8-12 32.46-41 2-7
 33.41-37 7-11 34.43-39 12-17
 En wit slaat slecht.

C (zie diagram 456)

15.27-22 18x27 16.31x22 12-18

17.32-27 7-12 18.34-29(xyz) 23x34

19.40x29 19-23 20.44-40

Op 39-34 volgt 23-28

20. ... 35x44 21.39x50 23x34

22.50-44 10-14 23.33-28(of?) 14-19!

24.37-32 18-23!

En behoud schijf 34

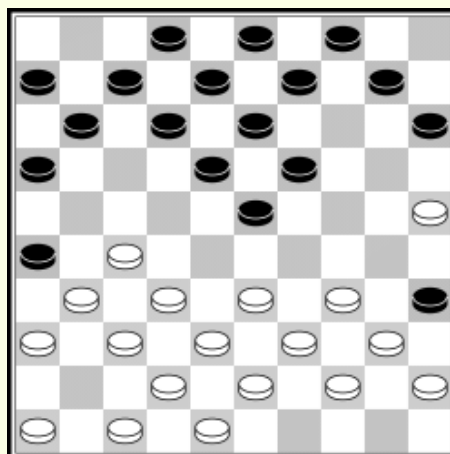
Op 44-39 volgt 12-17, 15-20 en 19x10 +

Op 38-33 't volgende :

25.38-33 23-29!! 26.33x24 19x30

Op 44-40 volgt nu 12-18, 2-7 16-21 +

En bij elke andere zet volgt 30-35 waarmede
de schijf behouden is.

x (zie diagram 457)

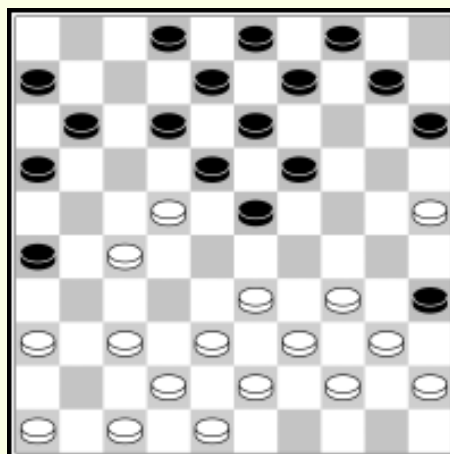
19.37-32 26-31!!

Dreigt 11-17 en 31x22

20.42-37* 31x42 21.48x37 10-14

22.33-28* 4-10

En wit is in een hopeloze
opsluiting terecht gekomen.
De kroonschijf is weg en
ook de korte vleugel staat
zwak.

y (zie diagram 457)

19.37-31 26x37 20.42x31 23-28

Wel kan wit nu dam maken door 31-26, 27-21, 25-20,
38-32 (27x19!) 48-43 en 34x05 maar zwart neemt deze
onmiddellijk door 9-14 met winst af. Het beste is :

21.22-27 12x32 22.38x27 10-14 23.33x22 8-12

Met voordeel voor zwart.

Ook 10-14 als 20^e zet geeft zwart groot voordeel.

z (zie diagram 457)

19. 33-29 10-14 20.37-31 26x37 21.42x31 15-20 22.46-41 20-24

23.29x20 23-29 24.34x23 19x17

met groot voordeel voor zwart.

Wits lange vleugel staat minder goed en de schijven 20 en 25 staan slecht.

B (Zie diagram 456)

15.33-29 10-14 16.27-22(**a,b**) 18x27 17.31x22 12-18
18.32-27 7-12 19.37-31(**c,d,e,f,g,h**) 26x37 20.42x31 14-20
21.25x14 9x20 22.47-42 14-20 23.46-41 9-14 24.41-37 12-17
25.38-33 17x28 26.33x22 8-12 27.43-38 2-8 28.31-26 3-9
29.27-21 (beste) 16x27 30.22x31 20-24 31.29x20 15x24
32.34-30 (beste) 24-29 33.30-25 26-28 enz. met groot
voordeel voor zwart.

h (zie diagram 460)

19.36-31 2-7

En wit verliest een schijf.

g 19.38-33 23-28

En zwart wint een schijf

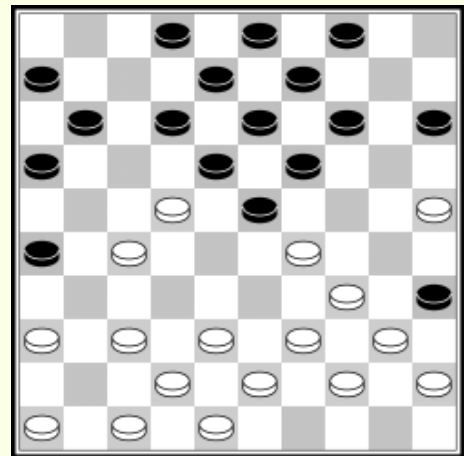
f 19.39-33 23-28

en zwart wint een schijf

e 19.37-32 26-31!

En wit heeft geen

verdediging tegen 11-17 en 31x22 +1

d 19.38-32 16-21 +

c 19.47-41 4-10 20.37-32

37-31 geeft het spel uit de hoofdvariant

20. ... 12-17 21.41-37 (**I**) 17x28 22.29-24(of?) 19x30

23.34-29 23x34 24.32x12 8x17 25.40x29 17-21 +

I Op 42-37 volgt dezelfde afwikkeling alleen speelt zwart

Dan i.p.v. 17-21 = 14-19-32 +

b 16.38-33 12-17 17.42-38(**I**) 17-22 18.47-42(**II**) 15-20!

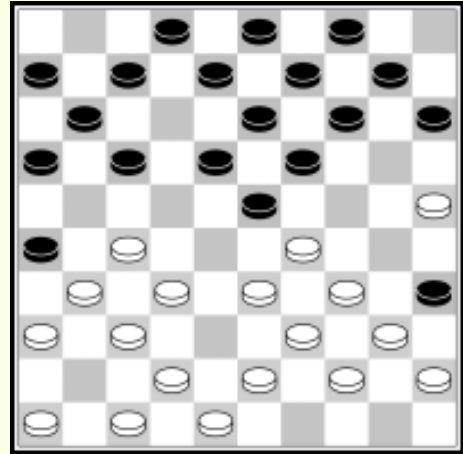
19.29-24* 19x30!! 20.34-29* (33-28 verliest) 23x34

21.40x229 8-12 22.25x34 14-19 23.45-40(of?) 19-23

En wit verliest een schijf.

I (zie diagram 462)

17.33-28 17-22 18.28x17 11x22
19.42-38(x) 15-20 20.47-42 7-12
En wit verliest want op
38-33 volgt 22-28 en 16-21
Op 33 volgt 33-28

x 19.29-24 19x30 20.34-29 23x34
21.40x29 14-19 22.25x34 15-20!

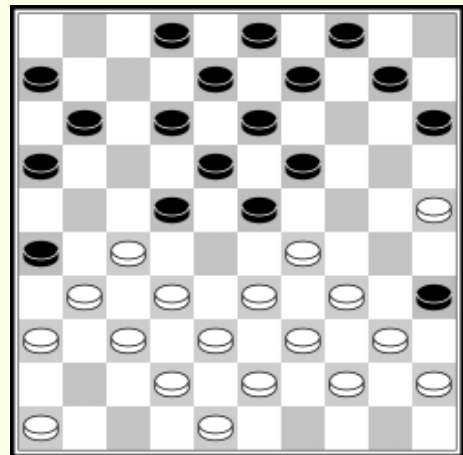
23.42-38 19-23 24.47-42 7-12 25.45-40 2-7 26.39-33 9-14
27.44-39

Op 43-39 volgt 3-9 en binnen enkele zetten wint
zwart een schijf.

27. ... 35x44 28.39x50 13-19! 28.43-39 8-13 30.50-44 3-9
31.48-43 8-13 32.44-40 19-24 33.40-35 14-19 en wit verliest
een schijf.

II (zie diagram 463)

18.29-24 19x30 19.34-29 23x34
20.40x29 14-19 21.25x34 19-23
22.29-24(of?) 7-12
23.24-29(beste) 23x34
24.39x30 11-17

Dreigt 13-19 en 25x14
25.30-25* 19-24 26.47-42 9-14
27.43-39 14-19 28.33-28(beste) 19x30 29.25x34 22x33
30.39x28 18-23! 31.28x19 13x24 en wit staat zeer slecht
Door de opsluiting aan de lange vleugel

a (Zie diagram 461)

16.39-33 14-20 17.25x14 19x10 18.33-28
27-22 leidt tot een der vorige varianten door 12-18
18. ... 11-17 19.28x19 13x33 20.38x29 17-21 21.42-38 18-23
22.29x18 12x23 enz. met slecht spel voor wit.

A (zie diagram 456)

*15.34-29 23x34 16.40x29 10-14 17.27-22 18x27
18.31x22 12-18 19.32-28 18x27 20.28-23 19x28 21.33x31*

Met ongeveer gelijk spel.

Deze analyse toont aan dat zwart zeer veel kansen krijgt als wit als 12^e zet 43-39 speelt i.p.v. 't in de partij gekozenne :

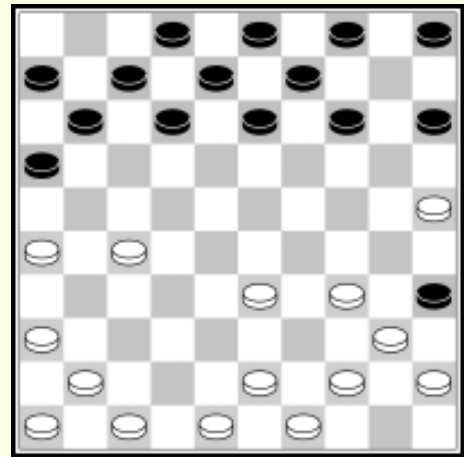
12.31-26 23-28! 13.32x23*

Op 33x22 volgt 13-19, 4-10, 11x31 14-20 dam

13. ... 21x32 14.38x27 18x38 15.42x33

(Zie diagram 464)

Zwart heeft nu voordeel behaald. De witte stelling kan geen krachten ontwikkelen en beide vleugel hebben moeilijkheden met de ontwikkeling.

15. ... 11-17 16.47-42

De uitruil 17-21 komt wit ten goede door 42-37

16. ... 13-18 17.42-38 9-13 18.46-41 14-19 21.34-29

Wit moet iets doen tegen zwarts ontwikkeling. Toch is de variant die wit hier kiest, niet goed. Beter ware 44-39 en 39x50.

21. ... 5-10 22.29-24 19x30 23.25x34

Heeft nu schijf 25 in 't spel gebracht

23. ... 10-14 24.34-29

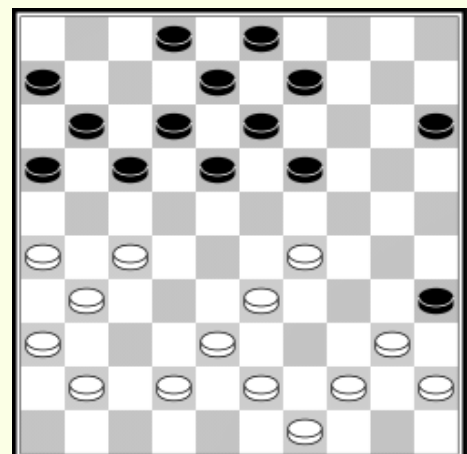
Hier achten wij 44-39 en 39x50 sterker.

24. ... 14-19 25.48-42

(Zie diagram 465)

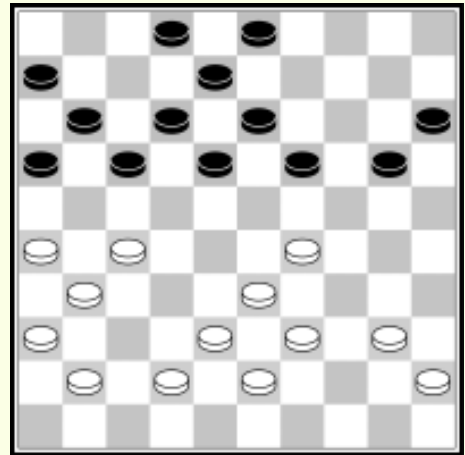
25. ... 9-14 26.44-39 35x11

27.29x40 14-20 28.27-22

(zie diagram 466)

Wit moet iets doen tegen de dreigende insluiting door 19-24. De tekstzet is gevaarlijk doch de enige die kans op enig tegenspel geeft.

28. ... 17x28 29.33x22 18x27

30.31x22 19-24 31.39-34*

Op 39-33 volgt :

31.39-33 12-17! 32.33-28(of?) 22x33 33.38x29 en nu 17-21 en 13-18 + Op 31.38-33 volgt eveneens 12-17 +1

31. ... 24x33 32.38x29

Zwart speelt dit gedeelte zeer sterk, en er blijft van de witte stelling niet veel over.

32. ... 13-19 33.36-31 8-12 34.41-36 2-8 35.43-38 3-9

36. 38-33 20-25! 37.33-28 11-17! 38.22x11 16x7

Dreigt nu 19-23 +1

39.31-27

29-23 is slecht door 19-24 met de dreiging 24-30 en 30-35-40 met 24-29!

39. ... 25-30! 40.34x25 19-23 41.ad lib 18x38 42.40-34 6-11

43.45-40

Zwart heeft prachtig gespeeld en thans de winststelling bereikt. (Zie diagram 467).

Jammer genoeg mist hij bij de volgende zet de winst.

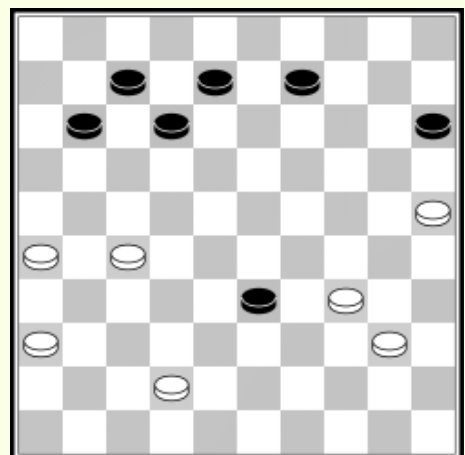
43. ... 11-17?

Fout. Juist was hier 11-16 bv.

43. ... 11-16, 44.40-35(A) 12-17

46.25-30(of?) 7-12!

En schijfverlies is niet af te wenden.

A 44.26-21 7-11 45.36-31 11-17 46.31-26 8-13 47.40-35 13-18

Met de onafwendbare schijfwinst dreiging.

44.27-21!! *Gedwongen maar sterk*

44. ... 8-13

Op 7-11 volgt nu 34-29 en 21-16

45.36-31 9-14 46.40-35 13-18 47.31-27 14-19 48.25-20!

Geeft zwart geen kans

48. ... 15x24 49.34-29 33-39 50.29x20 15x24(of?)

51.20x29 39-44 52.29-24 44-50 53.24-20 50-28 54.42-38 28-5

55.20-14 5x49 56.21-16 49x24 57.16x27 *en na enkele zetten remise gegeven. Jammer dat zwart bij de 43^e zet de winst miste.*

“Springervariant”
In de Hollandse opening
1.33-28 20-25

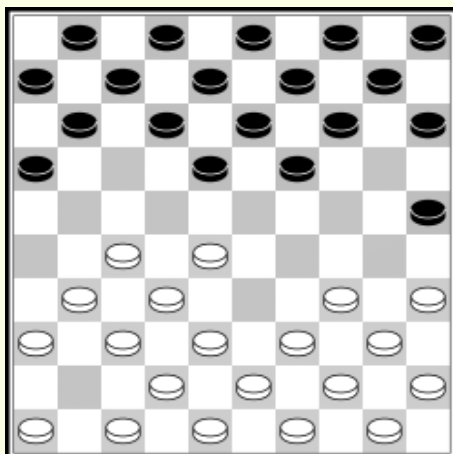
*Partij 1 : Gespeeld in de wedstrijd om 't
Kampioenschap van Z.-Holland tussen
H.C. de Kroes v/d Zanden (w) en J.M. Bom (z)*

1.33-28 20-25 32-27 17-21

Wit dreigde met 28-22 en 27-21 tempi te winnen.

3.37-32 21-26 4.41-37

(zie diagram 468)

*Wit volgt de spelgang, die
theoretisch door Springer zelf is
aangegeven. Inderdaad geeft
deze spelgang een bevredigend
resultaat, mits : .....
men deze variant goed kent !*

5. ... 14-20 6.39-33 10-14 7.44-39 5-10

8.5044 20-24 9.34-29?

*Hier is 27-22 de zet (zie bij de Springervariant)
Nu krijgt zwart voordeel door :*

9. ... 19-23 10.28X30 25X23 11.35-30 14-19 12.33-28?

*Weer een klein foutje. Eerst 30-25 is beter. Thans
maakt zwart weer tempi :*

12. ... 19-24! 13.30X19* 23X14 14.39-33

Beter lijkt hier de ontwikkeling 38-33, 42-38, 47-42, enz.

(Zie diagram 469)

14. ... 14-19 15.44-39 10-14

16.39-34 14-20 17.43-39 18-23

18.49-43 12-18 19.27-22 het beste.

*Deze ontwikkeling moet toch
komen.*

19. ... 18X27 20.31X22 7-12

21.47-41 1-7 22.37-31

Dit moet toch eens geschieden.

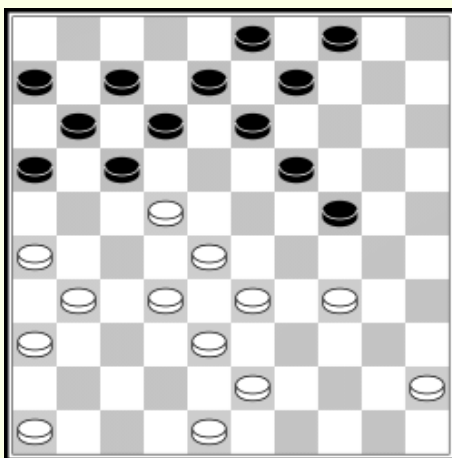
22. ... 26X37 23.42X31 12-17

*Maakt 't zo moeilijk mogelijk, 'tgeen geen wonder is,
daar zwart slechts bij winst gebaat was.*

24.41-37 8-12 25.31-26 2-8 26.37-31 20-24 27.34-29 23X34

28.40X29 15X24 29.39-34 4-10!

(Zie diagram 470)

*Op 34-29 volgt 10-14 en er is
geen verdediging tegen 19-23 +1*

30.43-39 9-14!

*Ook nu kan 34-29 niet door 3-9,
waarna 19-23 weer niet te
ontgaan is.*

31.45-40 10-15 32.40-35 14-20

33.34-29 20-25 34.29X20 15X24

35.31-27 ?

*Langer verdediging 39-34 hoewel wit ook dan ten onder
gaat aan de opsluiting.*

35. ... 3-9!

Met 19-23 kan zwart eenvoudig een schijf winnen. Nu kan wit 't voor zwart nog lastig maken door 39-34.

36. 48-43 ?

Dit verliest dadelijk een schijf.

36. ... 25-30 ! 37.36-31 ?

Het beste was 22-18 en 26x37. Nu maakt zwart de partij uit door 30-34 en 19-23 altijd dam.

Een door wit zwak behandelde partij.

*Partij 2 : Gespeeld in de Onderlinge wedstrijd
van D.J.O. tussen
J.J. Kemmers (wit) en J.M. Bom (zwart)*

1.33-28 20-25 2.39-33 14-20 3.44-39 10-14

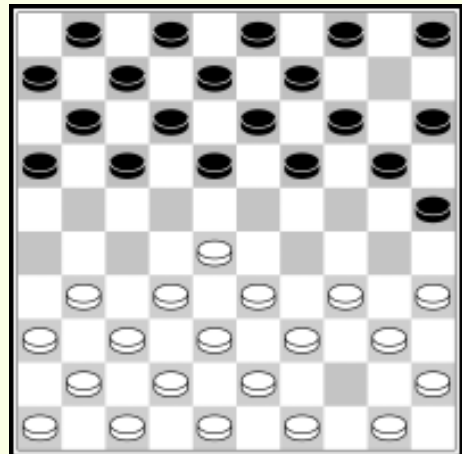
(Zie diagram 471)

*Hier wijkt wit van de gewone
spelgangen af met :*

4.34-30 25x34 5.39x30 20-25

6.40-34 ?

Beter was hier 30-24 !

6. ... 5-10 7.43-39

Om alsnog tot 30-24 te komen, maar nu is 't te laat.

7. ... 15-20! 8.49-43 10-15 9.31-27 18-23 10.36-31

Op 37-31 volgt een nieuwe verzwakking der korte vleugel door 23-29!

10. ... 12-18 11.41-36 17-22! 12.28x17 11x22

Zeer goed. Wit staat nu voor de keus om of een randschijf door 31-26 te accepteren, of door 50-44 en 33-28 opnieuw z'n korte vleugel te verzwakken. Op 50-44 't volgende bv. :

13.50-44 7-12! 14.33-28(A) 22x33 15.38x29*

Anders volgt 33-29 en 26x34 +1

15. ... 20-24 16.29x20 15x24 17.44-40 1-7 18.42-38 4-10
enz. met groot voordeel voor zwart

A *Het beste is :*

14.34-29 23x34 15.33-28 22x33 16.38x40 25x34

17.39x30 20-25 18.44-39 25x34 19.39x30 15-20

20.33-28 18-23 21.42-38 20-24

Met voordeel voor zwart.

13.31-26 22x31 14.36x27 7-12 15.33-28

*Dit kan zeer gevaarlijk worden in verband met de
opsluiting rechts en de randschijf op 26.*

15. ... 20-24 16.50-44 1-7 17.46-41!

*Een goede zet, waarmede wit op een combinatie speelt
(zie diagram 472)*

Bovendien dreigt sterk 27-21.

*Daarom was zwarts laatste zet
1-7 zwak. Daar moest 6-11, bv.*

16. ... 6-11 17.46-41 11-17

18.27-21(A) 16x27 19.32x21 23x32

20.37x28 24-29 21.34x23 25x34

22.39x30 18x29 23.41-37 4-10

24.38-32 19-23 25.28x19 14x23

26.42-38 10-14 27.44-39 13-18 28.30-25 8-13 29.21-16 1-7

*Met zeer interessant spel waarin zwart de beste kansen
heeft.*

A *Wit moet oppassen voor 't volgende*

18.41-36 1-7 19.37-31 ?

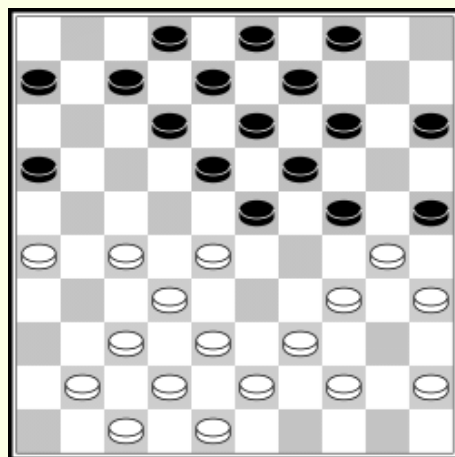
Zwart wint nu op aardige wijze een schijf.

19. ... 24-29! 20.45-40(of?) 18-22! 21.27x18 13x33

22.39x28 29-33!! 23.38x18 13x11 en tegen 23-29 is geen
verdediging. Ga dit na !

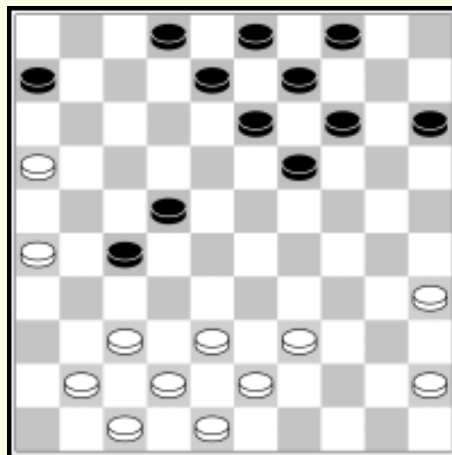
17. ... 7-11? Loopt er in.

18.27-22! 18x27 19.32x21 16x27(beste) 20.34-29! 24x22

21.44-40 25X34 22.40X16
 (zie diagram 473)

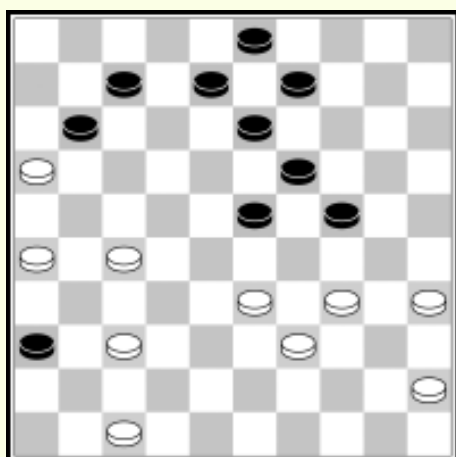
*Thans heeft wit zich met
 voordeel bevrijd*

22. ... 27-31* 23.37-32 31-36
 24.41-37 19-23! 25.39-33 2-7!
 26.43-39 13-18! 27.48-43 9-13
 28.39-34 14-19 29.34-29 23X34
 30.33-28 22X33 31.38X40

*Wit heeft z'n voordeel verzuimd en zwart heeft thans
 weer minstens gelijk spel.*

31. ... 15-20 32.42-38 20-24 33.40-34 18-23 34.43-39 6-11!
Gaat profiteren van wits randschijven.
 35.38-33 4-9 36.32-27 24-30? (zie diagram 176)

*Een verkeerde combinatie die
 hoogstens remise oplevert.
 Hieronder enkele varianten die
 duidelijk demonstreren dat wit
 hier weinig meer te hopen had.*

36. ... 8-12 37.37-31(**A****B****C**) 11-17
 38.27-21 36X27 39.21X32 9-14
 40.33-28(**D****E**) 13-18 41.34-30 3-8

42.39-33(**F****G**) 7-11 43.16X7 12X1 44.45-40 8-12 45.47-42* 1-7
 46.30-25 7-11 47.42-38* 23-29 48.32-27* 18-23(*beste*)
 49.25-20 met remisekansen voor wit.

A 37.37-32 11-17 38.27-21 13-18 39.33-28 9-13 40.39-33 3-8!
 41.32-27* 23X32 42.27X38 19-23 43.45-40

Op 34-30 volgt 36-41-46

43. ...9-13 +

B 37.34-30 13-18 38.45-40 11-17 39.40-34 3-8 40.27-21 8-13
 41.30-25 9-14 42. 34-30(of?) 17-22 en wit verliest

C 37.27-21 9-14 38.34-30 13-18 39.45-40 11-17 40.40-34 3-8
 41.30-25 8-13 (zie verder **B**)

I 52.30-24 19x30 53.35x24 12-18 en wit heeft geen zet want op 41-36 loopt 32 door en op 33-29 eveneens.

Bovenstaande varianten tonen wel aan dat doorspelen voor zwart zeer gunstig is.

*36. ... (24-30) 37.34x25! 23-29 38.33x24 19x30 39.25x34! 7-12
40.16x18 13x42 41.47x38 36-41 42.38-32!*

Zwart kan nu geen dam halen.

42. ... 8-12 43.39-33 9-13 44.32-27 13-18 45.27-21 18-22

46.21-26 12-17 47.26-21 17x26 48.26-21

Remise gegeven. Door beide partijen niet geheel vlekkeloos behandeld.

*Partij 3 : in 't Kampioenschap van
Den Haag 1934, tussen
M.B. de Jong(wit) en J.M. Bom(zwart)*

1.33-28 20-25 2.38-33

Wel goed, maar onnodig; wel zo goed is 39-33

2. ... 14-20 3.43-38 10-14 4.49-43 5-10 5.31-26!?

*Een zet van twijfelachtige waarde; tot slecht spel
behoeft hij niet te leiden bv. (zie diagram 479)*

5. ... 20-24 6.36-31 14-20

7.41-36 10-14 8.34-29 18-23 (beste)

9.29x18 12x23 10.28-22! 17x28

11.33x22 met interessant spel.

5. ... 20-24 6.36-31 14-20

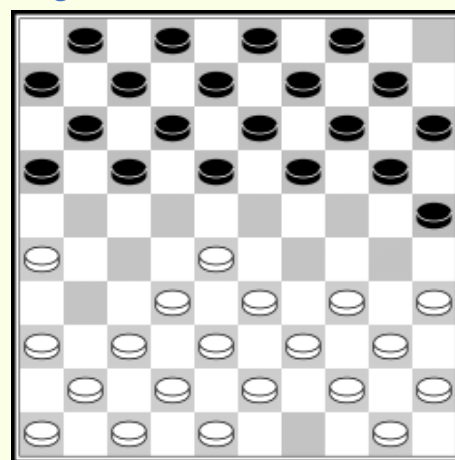
Wit kan nu dam maken door 28-22

37-31, 38-32 (27x49) 48-43 en 34x5.

Zwart wint dan echter eenvoudig :

9-14

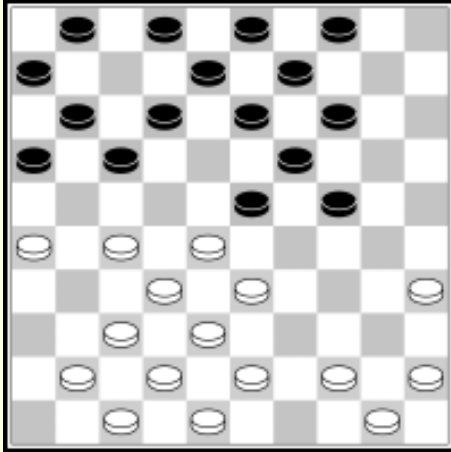
7.34-30?

Dit is zwak, beter is 41-36 en afwachten hoe zwart verder voortzet.

7. ... 25X34 8.39X30 20-25! 9.41-36 25X34 10.40X20 15X24
11.31-27 10-14 12.46-41 18-22! 13.27X18 12X23! 14.36-31 7-12
15.31-27

Dreigt zich te herstellen door 27-21 (zie diagram 480)

15. ... 17-21 16.26X17 11X31
17.37X26 12-17!

Anders komt toch 26-21

18.41-36 6-11 19.44-39 1-6
20.42-37 4-10 21.47-42 10-15
22.45-40 14-20 23.39-34 13-18
24.37-31 9-13 25.50-45 8-12
26.34-30 20-25! 27.40-34 2-8 28.34-29!!
(zie diagram 481)

Het eigenaardige hier is dat de tekstzet, hoewel deze een schijf verliest, praktisch de remise forceert. Men zie slechts 't vervolg.

28. ... 23X34 29.30X39 24-29 30.23X34 19X30 31.35X24 17-21
32.26X17 11X44 33.43-39* 44X33 34. 38X29

Het vervolg wijst uit, hoe sterk een schijf op 24 kan zijn wanneer deze niet uitgeruild kan worden.

34. ... 6-11

Zwart tracht blijvend veld 22 te bezetten om zo schijf 24 te kunnen uitruilen.

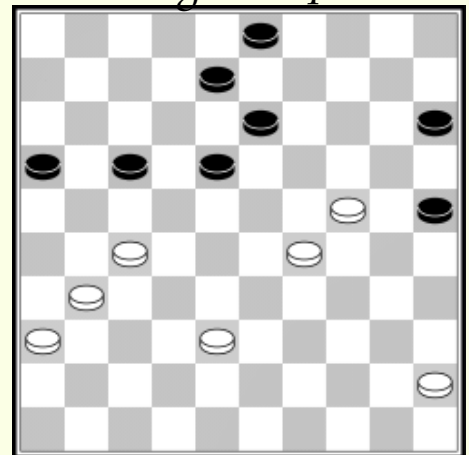
35.48-43 11-17 36.32-27! 17-21 37.42-38!

De stand toont zeer duidelijk dat 't voor zwart zeer moeilijk zal zijn nog winstkansen te behouden.

39. ... 3-9 40.45-40 18-22

Wat anders ? Op 17-22 volgt 38-33! en zwart heeft geen goede zet, op 17-21 volgt sterk 27-22 !

Diagram 461

41.27x18 13x22 42.38-32 8-13 43.31-26 13-18(of?) 44.36-32 9-13
45.32-27?

Hier geeft 40-34, 31-27 zowel als 32-28 remise.

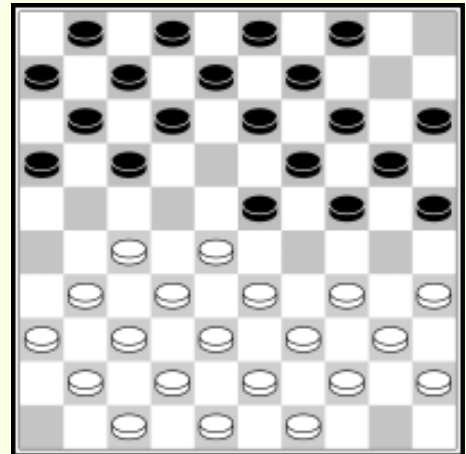
45. ... 22-28 ! 46.40-35 17-22

En wit gaf op. Een interessant partijtje waaruit blijkt dat schijfwinst nog lang niet altijd partijwinst behoeft te betekenen. Voor de remise bij de 45^e zet zie hoofdstuk Eindspelen on no. 25 blz. 717

Partij 4 : Gespeeld tussen M. Raichenbach (wit) en H. de Jongh (zwart)

1.33-28 20-25 2.39-33 15-20 3.44-39 10-15 4.31-27 5-10
5.50-44 20-24 6-37-31 15-20 7.47-37 10-15 8.46-41 18-23!
(Zie diagram 482)

*Zwarts laatste zet is zeer goed.
Op 34-30 houdt wit een top-
Zware lange vleugel.*

9.31-26!

*De beste. Reeds dreigt sterk
27-21 of 34-30*

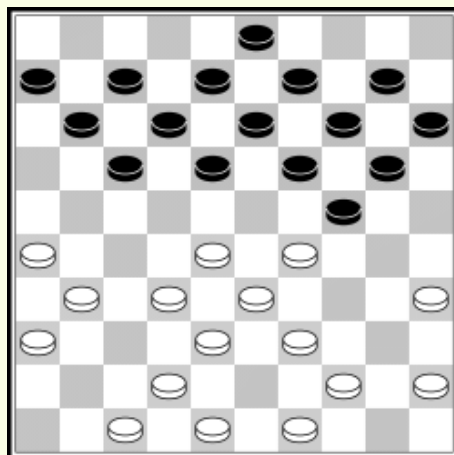
9. ... 12-18

*Beter is hier 23-29 (34x23) 24-30 (35x24) 20x18 waarna
wit : 27-22 (18x27) 32x21 (16x27) 28-23 enz. met gelijk spel*

10.27-21! 16x27 11.32x12 8x17* 12.36-31 23x32 13.37x28 7-12
14.41-36 2-8

*De voorkeur verdient 18-23. Op 38-32 volgt dan :
23-29 (34x23) 24-30 (35x24) 20x27 (31x22) 19-24! met
moeilijk spel voor wit. Het beste voor wit is 34-29 enz.
met gelijk spel na 18-23*

15.34-30 25x34 16.40x29 1-7 17.38-32 4-10 18.43-38
(zie diagram 483)

18. ... 17-22! 19.28x17 11x22
Op 32-28 nu 19-23! en 20-24
Op 31-27 volgt ook sterk 19-23

20.49-43 19-23! 21. 33-28 ?
Jammer; hier maakt wit een blunder. Hij overziet een meerslagje.

21. ... 23x34! 22.39x19 22x33!

23.38x29 14x34! 24.42-38

Op 44-40 volgt 13-19-23 en de schijf is niet terug te winnen.

24. ... 10-14 25.47-42 14-19 26.38-33 19-24 27.33-28

44-40 kan niet door 6-11, 24-30 en 18-23

27. ... 13-19 28.42-38 9-13 29.26-21 20-25

En na een serie onbelangrijke zetten gaf wit op.

Andere Openingen

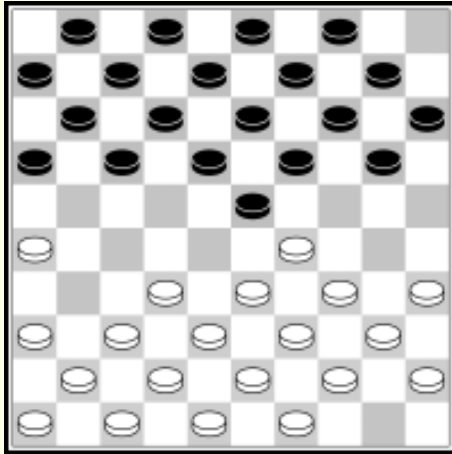
A : Hekstelling Opening

1.34-29 of 1.33-29

Door ons zo genoemd, omdat uit de opening de hekstelling als theoretische spelgang in vroeger jaren aangegeven werd. Ook hierbij in begrepen is de openingszet 1.33-29

Partij 1 : Gespeeld om 't Kampioenschap van Z-Holland 1933 tussen N. Cohen (wit) en J.M. Bom (zwart)

1.33-29 19-23 2.39-33 14-19 3.44-39 10-14 4.50-44 5-10
5.31-26 (zie diagram 484)

Deze variant is de laatste jaren vooral sterk in de mode ; hij geeft dan ook interessant spel.

5- ... 20-25 6.37-31 14-20
7.41-37 20-24

Hier geeft 10-14 zeer interessant spel, bv.

7. ... 10-14 8.46-41 17-22 9.32-27(**AB**) 12-17(**C**)
10.29-24(**D**) 20x29 11.33x24 19x30 12.35x24 14-19
13.40-35 19x30 14.35x24 7-12 15.44-40 1-7 16.49-44 23-28
17.38-33(**EFG**) 17-21 18.26x17 12x32 19.42-38 11-17
20.38x27 17-21 21.47-42 21x32 22.42-38 9-12 23.38x27 12-17
24.43-38 17-21 25.48-43(**H**) 21x32 26.38x27 6-11
27.3-29 2-7 28.43-38 8-12 29.40-34(**I**) 9-14 30.45-40(**J**) 14-19
31.40-35 19x30 32.35x24 4-10! 33.44-40 10-14
34.24-20(**K**) 15x24 35.29x9 3x14 36.34-29 25-30!
37.40-34(**L**) 30-35 38.38-32 (**M**) 14-20 39.32x23 16-21
40.27x16 20-24 41.29x20 18x40 met winst.

M (zie diagram 485)

38.34-30 35x24 39.29x9 13x4
40.33-29* 4-10

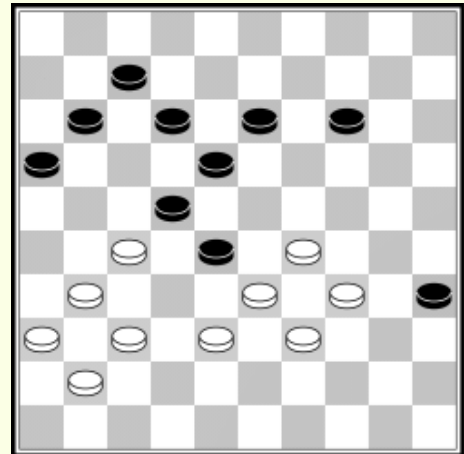
*Op 38-32 volgt nu 10-14
(32x23) 22-28 (23x32)
18-22! enz. en winst*

41.38-33 10-14 42.29-24 12-17
*Gedwongen is nu 31-26
op 33-29 volgt 16-21 en*

*28-32+ waarna zwart winstkansen heeft. Als 41^e
zet kan wit nog als volgt spelen :*

*41.29-24 10-14 42.39-34 op 38-33 de hoofdvariant
42. ... 11-17*

43.24-19(of?) 14x23 en wit heeft geen zet meer.

L (zie diagram 486)

Op 40-35 volgt 13-19 enz. +

Op 38-32 :

37.38-32 30-35! 38.32x23 35x44

39.39x50 13-19 en zwart wint.

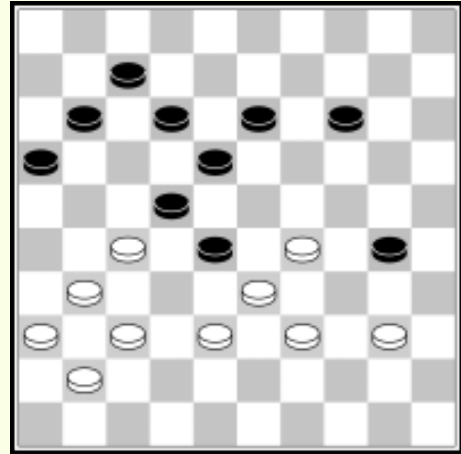
Op 37.39-34 :

37.39-34 30x39 38.33x44 11-17

39. 38-32* 13-19 40.32x23 19x28

41.40.34(beste) 16-21 42.27x16 28-32 43.22x24

Met zeer groot voordeel voor zwart.

K (zie diagram 487)

Op 38-32 redt zwart zich door :

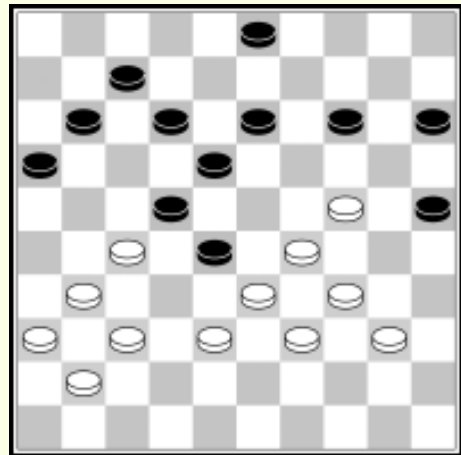
34.38-32 11-17 35.32x23 13-19

36.24x13 18x9 37.27x18 25-30

38.34x25 14-19 39.23x14 12x43

Met grote winstkans

Op 34.40-35 volgt 25-30 en 13-19

J (zie diagram 488)

*Op 39-32 volgt weer de
combinatie uit variant K*

30.24-20 15x24 31.29x9 3x14

32.34-29 25-30! 33.44-40

Na 38-32 (13-19) 32x23 (19x28)

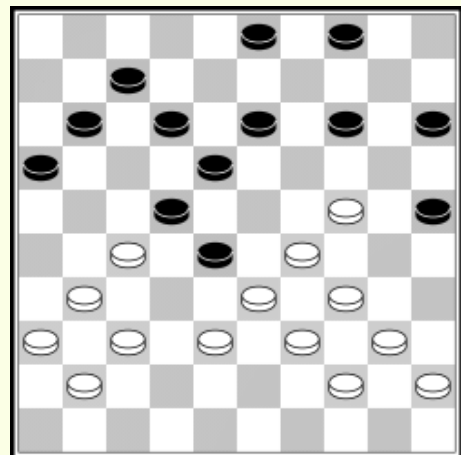
*moet toch 44.40 waarna zeer
sterk 30-34! volgt van zwart*

33. ...30-35! 34.40-34* 14-20 35.28-23* 18x40 36.27x9 3x14

37.45x34 12-17 38.33x22 17x28 Op 38-32 nu 20-24-29!

39.38-33 7-12 40.33x22 12-17 41.31-27 17x28 42.37-31 11-17

*43.31-26 13-18 44.41-37 20-25 45.37-31 17-22 enz. met winst
kansen voor zwart omdat op 26-21 28-32 volgt en op*

34-29 25-30. *Beter is als 43^e zet 27-22 te spelen.*

I Op 38-32 volgt weer 9-14 en 13-19 enz...

H Op 38-32 volgt sterk 8-12 en 18x38 !

G (zie diagram 489)

17.34-29 28-32 18.37x28 22x33

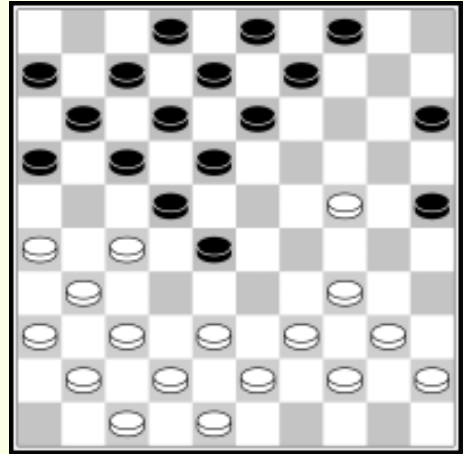
19.39x28 17-21 enz. +

F 17.34-30 25x34 18.39x30

Op 40x29 weer 't zetje als in G

18. ... 28-32 19.37x28 22x33

20.38x29 18-22 enz. + 1

E (zie diagram 489)

17. 40-35 9-14

Op 38-33 volgt nu 14-20 (34-29*) 18-23 ! + 1

Op 34-29 volgt 28-32 (37c28) 22x33 (39x28) 17-21 +

Op 34-30 : 28-33! (38x29) 13-19 (24x13) 18x9 ! +

Op 44-40 : 28-32 (22x44) en 25-30 vrij zeker met Schijfwinst. Het beste is

18.24-20 15x24 19.34-30 25x34 20.39x10 4x15

21.38-32 (beste) 3-9 22.32x23 18x29 23.27x18 12x23

Met enig voordeel voor zwart.

D (zie diagram 490)

10.38-32? 7-12! 11.43-38(a) 1-7

12.49-43 4-10!

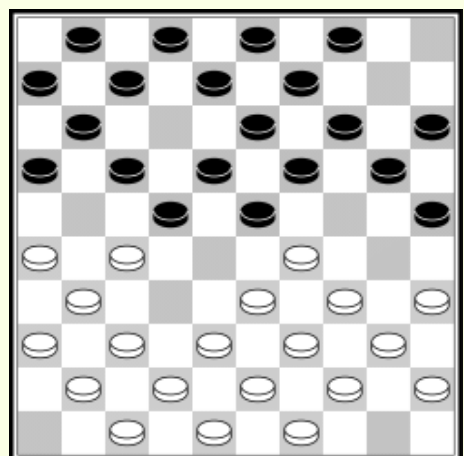
En wit heeft geen zet meer.

Dit is altijd 't gevaar in dit soort standen.

a Op 't zelfde komt neer 42-38 enz.

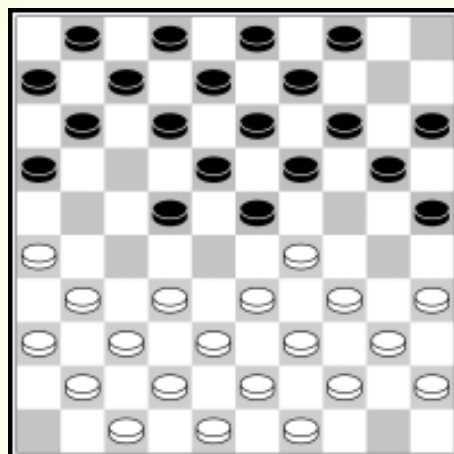
C (zie diagram 490)

Schijf 17 terug op 12. 11-17 geeft zowat 't zelfde spel als de hoofdvariant. Alleen wordt met 12-17 wit 37-32 belet.

B (zie diagram 491)

9.32-28 23X32 10.37X17 11X22
11.29-24 20X29 12.33X24 19X30
13.35X24 14-20 (beste)
14.39-33 20X29 15.33X24 13-19
16.24X13 8X19
Met enig voordeel voor wit.

A (zie diagram 491)

9.31-27 22X31 10.36X27 11-17 11.41-36(a) 6-11 12.47-41 1-6
13.36-31 17-22 14.32-28 23X21 15.26X28 20-24
16.29X18 12X32 17.37X28 20-24 18. 34-30 (beste) 25X34
19.40X20 15X24 enz. met ongeveer gelijk spel.

a op 27-21 speelt zwart na wederzijds slaan 17-22 met voordeel. Bovenstaande varianten doen zien dat als 7^e zet ook 10-14 voor zwart speelbaar is en interessant spel geeft.

7. ... 20-24 8.29X20 25X14 9.35-30 17-22

Om tempi te winnen : de enige methode om van de randschijf te profiteren.

10.30-25 22-28! *Het logische gevolg*

11.33X22 18X27 12.31X22 23-29 13.34X23 19X17 14.46-41 12-18

15.39-33 7-12 16.44-39 14-19 17.37-31 10-14 18.41-37

(zie diagram 492)

Zwart kan niet goed schijf één in 't spel brengen.

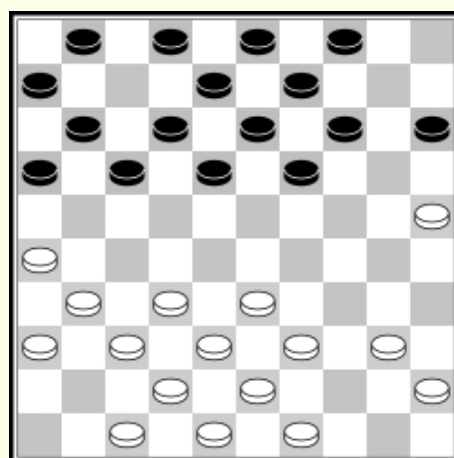
18. ... 19-24 19.31-27 18-23

Dreigt 24-29 (33X24) 23-28

(32X23) 17-21 en 12X41

20.37-31 13-19 21.42-37 9-13

17-21 en 12X21 is hier van geen waarde, daar wit geen enkele schijf te veel heeft aan de lange vleugel.

22.47-42 4-9 23.40-34

Ook de korte vleugel van wit staat nu niet fraai opgesteld (zie diagram 493)

23. ... 12-18

Laat wit aan de lange vleugel vrij.

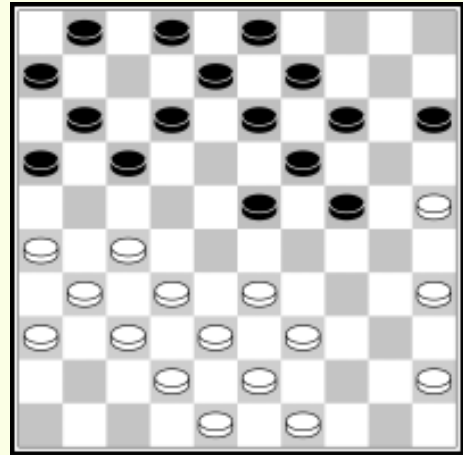
24.27-21 16x27 25.32x12 18x7

Om weer tempi te winnen.

26.37-32 7-12 27.32-27 1-7

28.42-37 12-18 29.37-32 7-12 30.33-28

In dit geval niet slecht daar zwart moeilijk meer tot de opstelling 6, 11, 16, 17 kan komen.

30. ... 2-7 31.39-33 14-20 32.25x14 9x20 33.43-39

Dit is de voorbereiding tot de "coup royal"

33. ... 11-16 34.49-44 3-9 35.44-40 20-25

Op 39-34 nu : 16-24 (27x16 beste) 18-22 (28x17) 12x21 (16x27) 24-30 met dam.

36.48-42

Anders gaat de dreiging van de coup royal door 27-22 enz. verloren.

36. ... 9-14!

De coup royal door 27-22 of 27-21 geeft nu nadeel. Het beste is 42-37.

37.27-22? 18x27 38.31x22?

Ook dit is door zwarts 36^e zet belet. Zwart won nu als is aangegeven op blz. 23

*Partij 2 : Gespeeld als 9^e partij in de match om
't Wereldkampioenschap 1934 tussen
M. Raichenbach (wit) en R.C. Keller (zwart)*

1.34-29 19-23 2.40-34 14-19 3.45-40 10-14 4.50-45 5-10

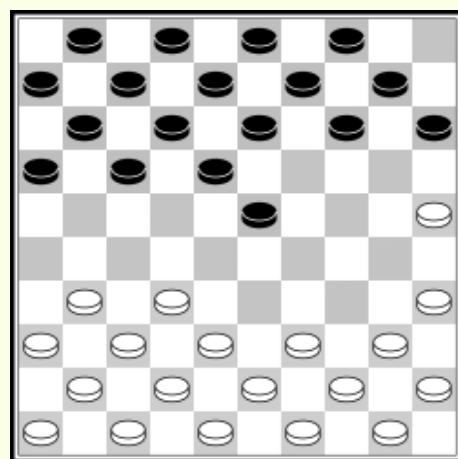
Dumont, een bekend Frans dammer beveelt hier 32-28 en 37x28 aan. Door 18-23 gevolgd door 14x23 krijgt zwart echter bevredigend spel. In de vorige partij geschiedde hier 31-26. Raichenbach kiest hier de voortzetting van Fabre :

5.29-24 20x29 6.33x24 19x30 7.34x25
(zie diagram 494)

O.i. heeft zwart nu wat vrijer spel.

7. ... 18-22

Belet 39-33 en tracht tevens door 23-28 en 22-27 tempi te winnen.

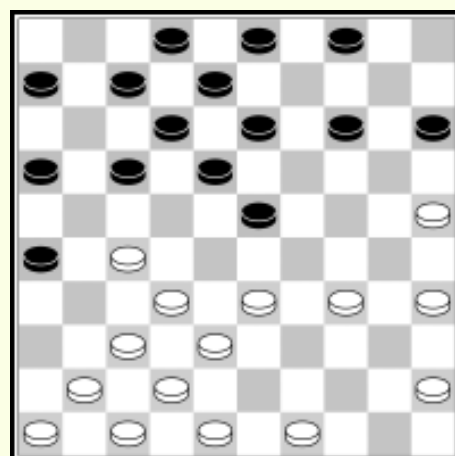

8.31-27 22x31 9.36x27 17-21 10.39-33 21-26 11.33-28 12-18
12.28x19 14x23 13.44-39 7-12 14.39-33 11-17 15.33-28 9-14
16.28x19 14x23

Zwart tracht meester van het centrum te blijven en tevens wits lange vleugel een gunstige ontwikkeling te beletten.

17.43-39 10-14 18.39-33 1-7 19.40-34
(zie diagram 495)

Het is zwart gelukt enig voordeel te behalen. Wits beide vleugels staan niet mooi opgesteld.

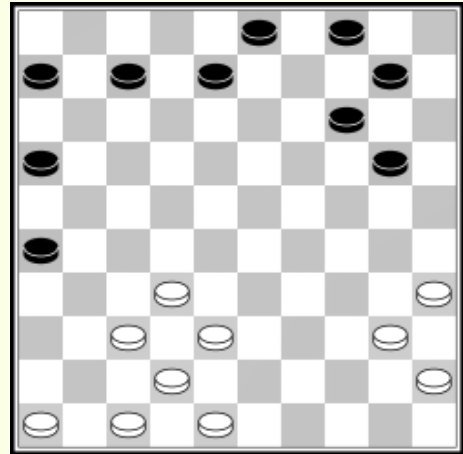

19. ... 17-22 *Beter is hier 17-21 gevolgd door 13-19*
 20.41-36 22X31 21.36X27 13-19 22.34-30 8-13 23.49-44 2-8
 24.44-40

Zwart komt tempi te kort en besluit daarom tot een grote ruil.

24. ...14-20 25.25X14 19X10 26.33-28 15-20 27.28X19 13X24
 28.30X19 18-22 29.27X18 12X14
 (zie diagram 496)

Thans is de stand weer volmaakt gelijk.

30.32-28 20-24 31.47-41
Beter is de opbouw
 46-41-36-31-27

31. ... 7-12 32.37-31
Logisch vervolg op de 31^e zet.

32. ... 26X37 33.41X32 4-9 34.46-41 9-13 35.41-37 6-11
 36.48-43 12-18 37.43-39 14-19 38.37-31 8-12 39.31-27 3-8
 40.42-37 18-23

Hier blijkt dat er een tempo-verschil in de stelling zit, waardoor wit nadeel heeft.

41.40-34 10-14 42.34-30 11-17 43.30-25 17-21 44.45-40 12-17
 45.40-34 8-12 46.34-30 21-26 47.38-33

Het volgende is hier fout :

47.39-33? 17-21! 48.28-22(of?) 12-18 49.33-28(of?) 24-29
En wit verliest.

Ook 't volgende verliest :

47.28-22(*A*) 17X18 48.38-33(of?) 26-31!! 49.27X36* 12-18! +
A 47.39-34 17-21! 48.28-22(*a*) 24-29! 49.22-17* 29X40
 35X44* op 17X8 volgt 13X2 en 23-28

50. ... 23-28 ! +

a 48.38-33 23-29 49.34X23 13-18

50.25-20 (of?) 18x38! 51.20x9(of?) 19-23!!
Altijd winst. Op 32x43 volgt 21x41.
De tekstzet was dus wel 't beste.

47.17-21 48.37-31 26x37 49.32x41 21x32 50.28x37 13-18?
Jammer, hier was een mooie winst aanwezig :
50. ... 23-29!! 51.33-28* 29-33!! 52. 28-23* 33x44
53. 37-31 23x32 54. 30x17 16-21!! 55. 17x26 44-49
56. 41-36(beste) 49-43! En zwart wint. Zie hoofdstuk
Eindspelen onder no 38, blz. 721

51.37-32 18-22 52.32-28! 23x32 53.39-34 22-28 54.33x22 32-28
32-37 en 24-29 geeft ook remise door 30-24

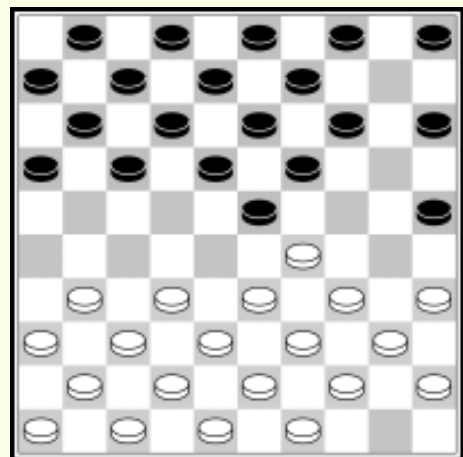
55.34-29 24x33 56.30-24 Remise.
Een mooie partij waarin zwart jammer genoeg de winst miste.

Partij 3 : Gespeeld op 1 april 1934 in de onderlinge wedstrijd van D.J.O. tussen G. Sneepels (wit) en J.M. Bom (zwart)

1.34-29 19-23 2.40-34 14-19 3.45-40 10-14 4.50-45 20-25
(zie diagram 497)

Hierdoor wordt de vereenvoudigende Fabre voortzetting verhinderd.

5.33-28?
Beter is hier 31-26 of 32-28

5. ... 17-22! 6.28x17 11x22
7.31-27 22x31 8.36x27 14-20 9.41-36 6-11 10.27-21
Om 11-17-21 te beletten, waarna wit zwak staat.

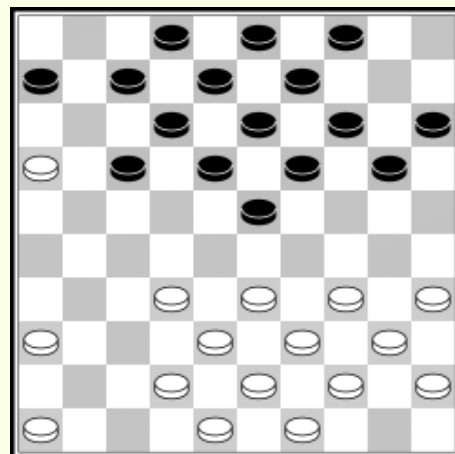
10. ... 16x27 11.32x21 11-17 12.21-16 20-24

Neemt genoeg met 't theoretische voordeeltje van schijf 16.

13.29x20 25x14 14.38-33 5-10 15.42-38 15-20 16.47-42 10-15
17.37-32 1-6?

(zie diagram 498)

Veel beter is hier 23-29 waardoor wits lange vleugel verzwakt wordt.

18.33-28! 20-24 19.34-30 7-11

Op 18-22 volgt zeer sterk 16-11!!

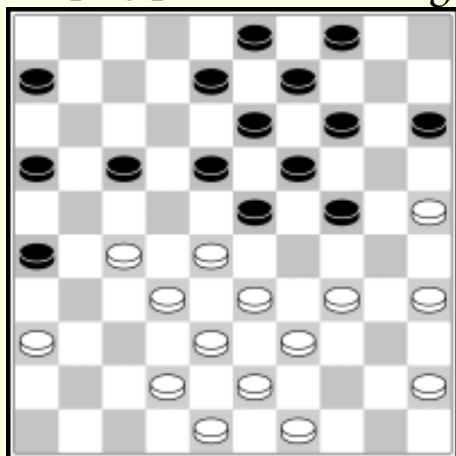
(22x33) op 17x26 volgt 46-41 met

voordeel 38x18 (13x22) 32-27! (7x16*) enz. gelijk spel

20.16x7 12x1 21.46-41 6-11 22.41-37 1-16 23.37-31 17-21

24.31-27 1-6 25.39-33 2-7 26.44-39 7-11 27.30-25 11-17

28.40-34 21-26 (zie diagram 499)

Een aardige lokzet. Wanneer wit schijfwinst gaat spelen krijgt hij nadeel. Men zie 't vervolg.

29.25-20 14x26 30.34-29 23x34

31.39x30 25x34 32.37-21 16x27

33.32x14 9x20 34.49-44 4-9! 35.44-40

Op 44-39 volgt 13-18 en 20-25!

35. ... 24-29 36.33x24 20x29 37. 42-37 13-19

Zwart moet oppassen voor de volgende formatie :

27, 28, 32, 38 met de dreiging 38-33 +1

38.38-32 8-12 39.36-31 6-11 40.34-27 11-16 41.48-42 15-20

42.42-38 19-24!

Zeer juist, belet 43-39 waarna wit zich zou herstellen.

43.37-31 26x37 44.32x41 12-17 45.41-36 9-13 46.36-31 13-18
47.31-26

Op 28-23 volgt : 18-22 en 17-22 +

47. ... 16-21!

Een laatste poging om winstkans te krijgen.

48.38-32 22x33 49.32-27 *Remise gegeven.*

Een interessante partij.

Partij 4 : Gespeeld in de Stedenwedstrijd 's Gravenhage - Rotterdam 1934 tussen J.M. Bom en Ph. Idzerda

1.34-29 19-23 2.40-34 14-19 3.45-40 20-25 4.50-45 10-14
5.31-26

Zie de opmerking bij de vorige partij

5. ... 14-20 6.37-31 20-24 7.29x20 25x14 8.41-37 15-20

9.46-41 5-10

*In de partij Cohen - Bom werd in een dergelijke stelling
35-30 gespeeld. Hier gaat dit bezwaarlijk daar dan
20-25 volgt.*

10.31-27 10-15 11.36-31 17-21 12.26x17 12x21 (zie diagram 500)

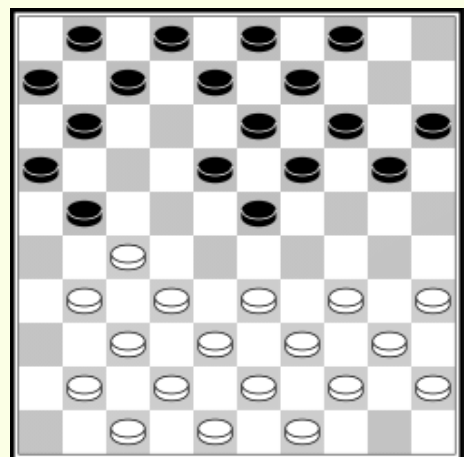
*Zwart probeert het eens met een
opsluiting : 31-26 kan niet door
7-12 en 23-29 na wederzijds
slaan. 41-36 wordt belet door
23-28*

13.34-30 Sterker is 33-28.

13. ... 21-26 14.41-39 7-12 15.39-34

*Wit drijft naar onberekenbaar
spel.*

15. ... 20-24 *Op 20-25 volgt 34-29!*

16.44-39 24-29! 17.33x24 23-28 18.32x23 18x20 19.39-33 19-23
20.33-29 1-7

12-18 is niet sterk door 27-22.

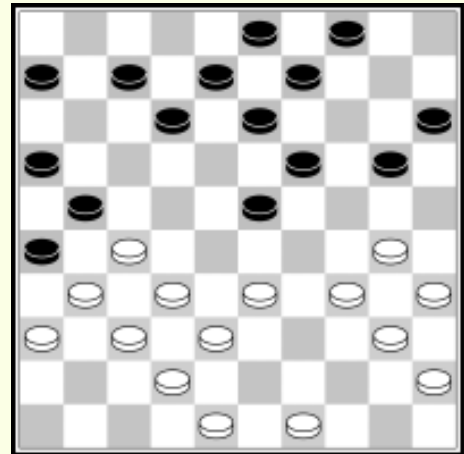
21.29x18 12x23 22.38-32

*Aanvaardt een gevaarlijke opsluiting, maar er dreigde
7-12-17-21.*

22. ... 11-17 23.42-38 17-21 24.38-33 14-19 25.47-42 7-12

26.43-38 2-7 (zie diagram 501)

*Het enige dat wit heeft bereikt
door z'n riskant spel is een
gevaarlijke opsluiting links.*

27.49-43 20-24 28.33-28 12-18

*Was bang voor 28-22 maar
daarop volgt 12-18.*

29.43-39 7-12 30.30-25

Beter is hier 38-33 en 43-38.

30. ... 24-29!!

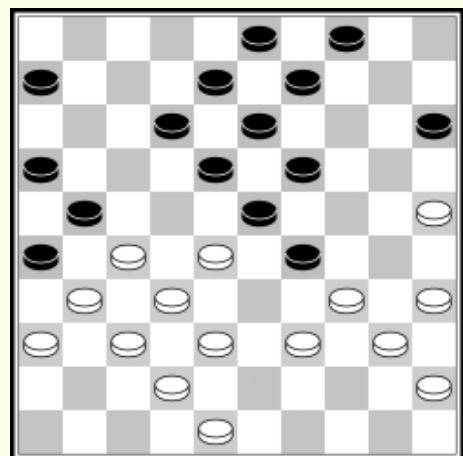
Laat wit vrijwel slechts één zet :

31.27-22 18x27 32.31x22 12-18 33.37-31 18x27 34.31x22 29-23

*Zwart maakt "lucht". Toch is 't de vraag of doorspelen
niet beter is.*

35.38x18 21-27 36.32x21 26x17 37.22x11 13x44 38.40x49 6x17
(zie diagram 502)

*Het resultaat van de
afwikkeling is dat wit enig
nadeel heeft.*

39.34-30 8-13 40.45-40 9-14

41.30-24 19x30 42.25x34 17-22

43.49-43 3-8 44.43-38 8-12

45.42-37 12-18 46.48-43 16-21 47.43-39 14-19 48.39-33 4-9
Overziet de drie om twee die wit gemakkelijk remise geeft.

49.35-30? 9-14? 50.40-35? 19-23
Een eigenaardig geval van damblindheid; nu pas komt wit tot de "ontdekking".

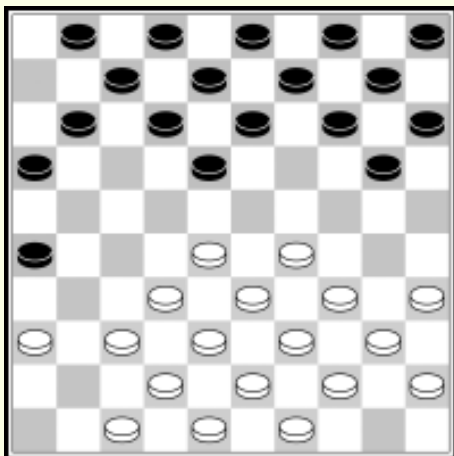
51.33-28 22x31 52.36x16 23-28 53.16-11 28-32 54.11-7 32-37
55.7-2 13-19 56.2x24 =
Een door wit zeer riskant gespeelde partij.

*Partij 5 : Gespeeld aan bord één van de
ontmoeting W.Z.D.V. (Arnhem) en D.O.S.
(Amsterdam) tussen
R.C. Keller (wit) en L. Duitz (zwart)*

1.33-29 19-23 2.32-28
Deze variant komt niet voor in de 34-29 variant.

2. ... 23x32 3.37x28 17-21
31-26 wordt nu belet.

4.39-33 21-26 5.44-39 26x37 6.41x32 11-17 7.46-41 17-21
8.41-37 21-26 9.50-44 6-11 (zie diagram 503)

Zwart wacht af hoe wit verder voortzet. De volgende zet echter zal zwart wel verrast hebben.

10-29-32! 18x29 11.34x23
Een zeer sterke aanvallende zet.

11. ... 11-17

*Gaat zwart omsingelen. Veiliger echter was hier 12-18.
12.36-31! 17-21 21.31-27 20-25*

Blijft om de witte stelling heen trekken. Deze tactiek kan succes hebben doch is gewaagd.

14.40-34 14-20 15.44-40 7-11 (zie diagram 504)

Zwart houdt hardnekkig aan z'n omsingelingstactiek vast.

16.34-29 13-18

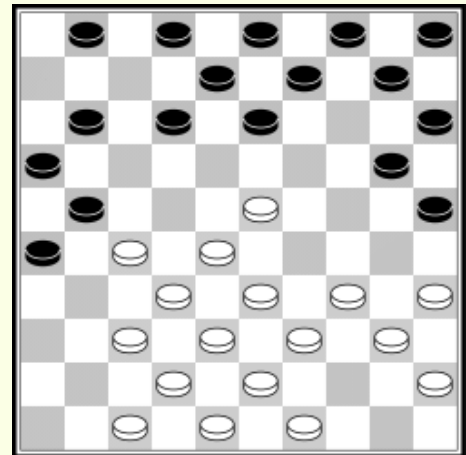
Consequent maar fout.

20-24 (29x20) 25x14 is sterker.

17.35-30! 25x34 18.39x30 11-17 19.30-24!

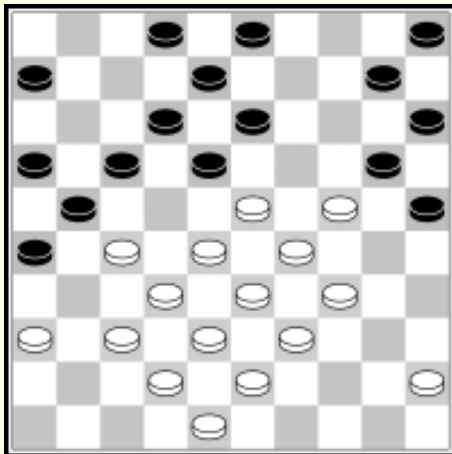
Wit staat thans prachtig

opgesteld en 't zal zwart nu moeite kosten nog iets te bereiken.

19. ... 10-14 20.40-34 20-25 21.43-39 14-20 22.49-43 9-13

23.47-41 4-10 24.41-36 1-6 (zie diagram 505)

Uit de laatste zetten van wit kan men opmaken dat hij onmachtig is iets tegen de witte aanval te beginnen. Hij moet maar afwachten.

25.45-40 3-9 26.40-35 9-14

27.27-22 18x27 28.37-32 26x37

29.42x11 6x17

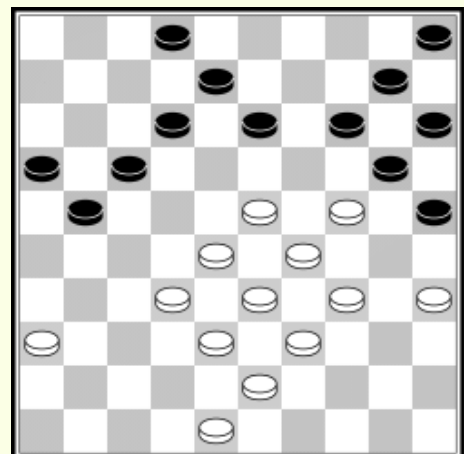
(zie diagram 506)

30.34-30!

Zeer sterk. Zwart dreigde door 14-19 en 13-19 zich enigszins te herstellen.

30. ... 25x34 31.39x30

Op 20-25 volgt nu 24-20 +

31. ... 21-27

Om enig tegenwicht te verkrijgen op de andere vleugel.

32.32x21 16x27 33.30-25 (zie diagram 507)

33. ... 17-21

Ook 17-22 verliest bv.

33. ... 17-22 34.28x17 12x21

35.43-39 21-26(**A**)

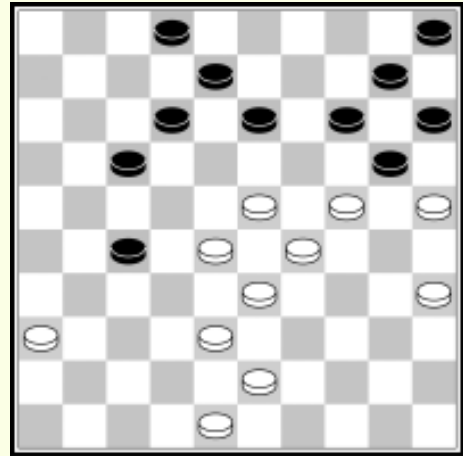
36.48-42!! 13-19(**B**) 37.24x13 8x28

38.33x31 26x48 39.39-34! 48x30

40.35x24 2-8* 41.38-32 8-13*

42.32-28 13-18* 43.28-23! 18-22(**C**)

44.36-31! +

Op 14-19 slaat wit 24x13

C op 14-19 (24x22) en 20-24 speelt wit :

43. ... 14-19 44.24x22 20-24 45.29x20 15x24

46.22-17 10-14 47.17-11 14-20 48.25x14 24-30 49.14-9 30-34

50.9-4 34-39 51.11-6 39-43 52.23-18 en wit wint door 't overmachtsspel van 4 tegen 2 stukken (zie theorie over 't Eindspel)

B Voor 2-7 of 8-12 zie **A**. Blijft over :

36. ... 26-31 37.33-28 13-19(**a**) 38.24x13 8x19 39.39-34 2-8

40.34-30 8-13(**b**) 41.30-24 19x30 42.25x34! 13-19* (er dreigt 32-27 enz.) 43.43-30 20-25* 44.30-24 19x30

45.35x24 14-19 (beste) 46.24x13 25-30 47.13-8 30-35

48.8-2 35-40 49.2-35 40-45 50.35-40 45x34 51.29x40 +

a 37. ... 8-12 38.28-22 27x18 39.36x27 2-7 40.38-33 7-11

41.33-28 11-16 of 17 42.39-33 +

b 40. ... 8-12 41.30-24 19x30 42.25x34 20-35(of?)

43.35-30 14-20 44.38-33 10-14 45.30-24 12-17

46.23-18 +

A 35. ... 2-7 36.48-42 7-11 37.42-37 11-16 38.33-28 27-32

39.38x27 21x41 40.36x47 16-21(**a**) 41.28-22 21-26*

42.22-17 +

a 40. ... 8-12 41.28-22 12-17 42.22x11 16x7

43.39-33 13-19 de beste 7-12 enz. verliest snel

44.24x13 20-24(x) 45.29x9 15-20 46.25x14 10x39
47.13-8 7-11

Op 39-44 : 8-2 (7-12) 9-3 en 12-18 kan niet door
3-12, waardoor zwart in een theorie eindspel
vervalt van 4 tegen twee stukken (zie
Eindspeltheorie)*

48.9-4

*Op 39-44 nu 4-22 en er is weer een theoretisch
gewonnen eindspel voor wit. Op 11-17 volgt 8-3
dus :*

48. ... 39-43 49.4-22! 11-16* 50.22-39! 43x34
51.35-30 34x25 52.8-2! En wit wint want de schijven
5 en 25 komen niet over de lijn 2-35 en schijf 16
wordt tegen gehouden door schijf 47.

x 44. ... 14-19 45.23x14! 20x18* 46.25-20!! 15x24
47.29x20 en 20-15-10 is niet te verhinderen
want op 10-15 volgt 20-14.

34.48-42 12-17 35.43-39

Er dreigde 17-22 en 13-19

35. ... 8-12 36.42-37 13-18 37.37-32?

Sterker is 37-31 hetgeen de winst vrijwel forceert

37. ... 2-7 38.39-34 7-11 39.23-19 14x23 40.28x19 10-14

41.19x10 5x14 42.24-19 14x23 43.25x14 15-20! 44.14x25 17-22

45.34-30 23x34 46.30x39 11-16 47.25-20

en wit won na een lang eindspel.

*Een zeer mooie en leerzame partij waarin wit krachtig op
aanval speelde.*

*Partij 6 : Gespeeld als 6^e partij in de match om
de wereldtitel 1934 tussen
R.C. Keller (wit) en M. Raichenbach (zwart)*

1.33-29 20-24 2.29X20 15X24

*Een weinig voorkomende verdediging tegen deze
opening, die echter niet als slecht gekwalificeerd kan
worden.*

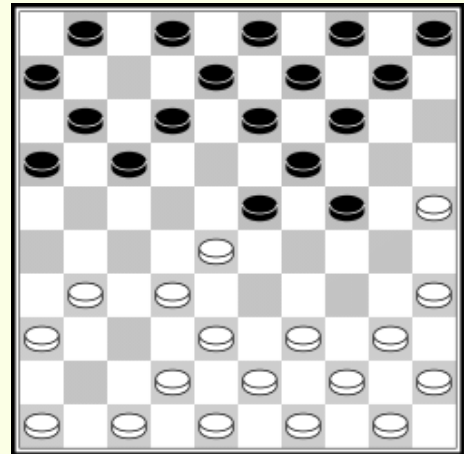
3.32-28! 18-23 4.34-30!

*Probeert de lange vleugel van zwart in moeilijkheden
te brengen.*

4. ... 23X32 5.37X28 12-18 6.41-37 7-12 7.30-25 18-23

8.37-32! (zie diagram 508)

*Wits laatste zet is sterk. Hij
heeft een schijf minder op de
lange vleugel dan zwart en wil
daarvan profiteren. Dit is de
methode van spelen in de
Hollandse Partij.*

8. ... 10-15 9.46-41 17-21

10. 41-37 12-18 11. 31-27 21-26 12. 40-34!

*Dreigt met sterke klaverblad stelling zodat zwart
besluit tot :*

12. ... 14-20 13. 25X14 9X20 14. 45-40 4-9 15. 39-33 1-7

16. 44-39 7-12 17. 49-44

(zie diagram 509)

*Hierdoor wordt 12-17 belet door
34-29 en 27-21.*

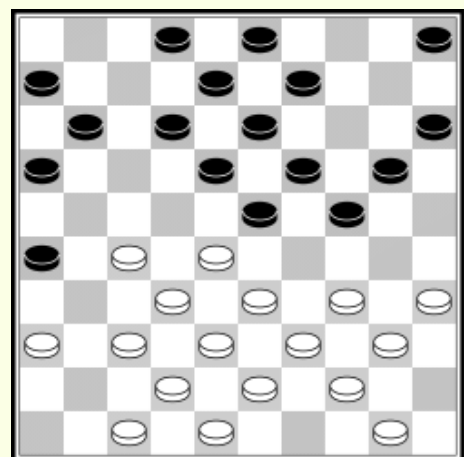
Op 11-17 kan volgen :

34-29 (23X43) 27-22 (18X27) 32X21

(16X27) 28-23 (19X28) 33X11 (6X17)

37-31 (26X37) 42X11 (12-17) 11X22

Met enig voordeel

17. ...20-25 ?

Op 5-10-14 volgt 50-45 en 34-29x29 met voordeel. Toch ware dit te verkiezen boven de tekstzet die al zeer zwak is.

18. 50-45 5-10

Zwart moet nu rekening gaan houden met eventuele dreigingen van combinaties op de randschijf.

19. 47-41

Zoals Keller zelf na de partij aangaf is hier 36-31 beter. Op 11 of 12-17 volgt dan 34-30 (25x34) 40x20 (15x24) 35-30 (24x35) 33-29 (23x34) 39x30 (35x24) 28-22 dam. 10-14 is vrijwel gedwongen. Daarop volgt 27-22 (18x36) 34-30 (25x34) 40x7 (8-12*) 7x18 (13x22) 28x17 (11x22) waarna Keller opmerkt dat wit nu geen houvast heeft. O.i. heeft wit dan echter echter belangrijk voordeel door de slechte opstelling der zwarte schijven 26 en 36.

19. ...15-20

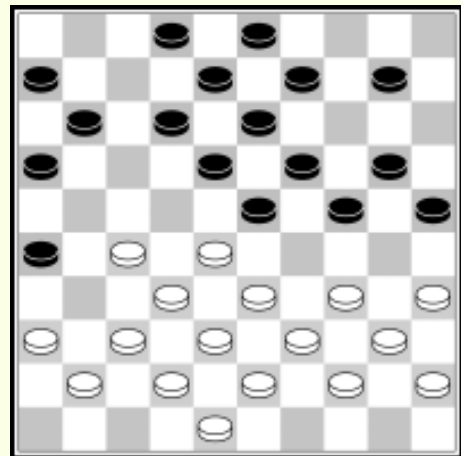
(zie diagram 510)

20. 36-31 10-15 21. 41-36 24-29

22. 33x24 20x29 23. 27-22 18x27

24. 31x22

*Dreigt nu met 37-31 (26x37)
32x41 met schijfwinst.*

24. ... 9-14 25. 35-30

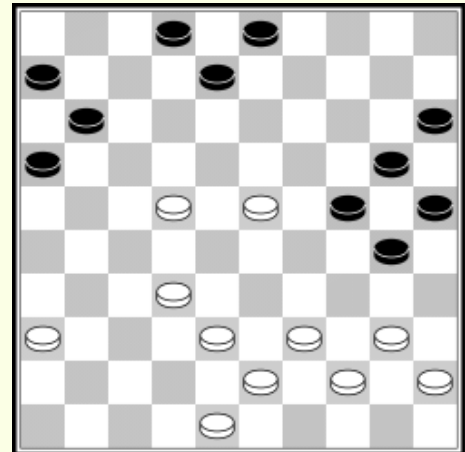
Dreigt nu door voortdurend achter schijf 29 te lopen deze te winnen. Bovendien dreigt 30-24 eventueel gevolgd door 34-30 +

25. ...12-18 26. 37-31 26x37 27. 42x31 18x27 28. 31x22

Nog steeds dreigt 30-24.

28. ...14-20* 29. 30-24! 19X30 30. 28X19 13X24 31. 34X23
(zie diagram 511)

Wit heeft thans vrij belangrijk voordeel. Het is prachtig te zien hoe Raichenbach zich thans verdedigt.

31. ...30-35

Anders volgt 40-35

32. 32-28 8-13 33. 38-32 11-17!

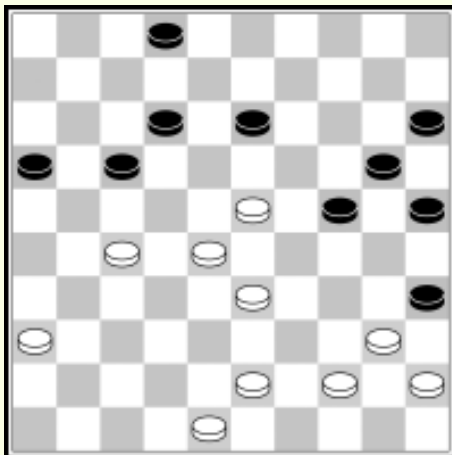
Ruikt de sterke centrumschijf 22 van wit en verzwakt daardoor de positie van schijf 23.

34. 22X11 6X17 35. 32-27

Er dreigde 13-18

35. ...3-8 36. 39-33 8-12!

(zie diagram 512)

Dwingt tot verwijdering van schijf 23 waardoor de zwarte positie aan kracht wint.

37. 23-19 25-30! 38. 19X08 2X13

Nu dreigt sterk 24-29 waarna zwart zelf in 't voordeel zou komen.

39. 44-39 35X44 40. 39X50 30-35

41. 36-31!

Op 17-21 nu 28-22 21X32, 33-29 24X33, 22-18 13X22, 43-38

41. ... 24-29 42. 33X24 20X29 43. 31-26 15-20 44. 27-22 20-24

45. 22X11 16X07 46. 28-22?

Sterker is hier 26-21 gevolgd door 43-38.

46. ... 13-19! 47.43-39 12-18 48.22X13 19X8 49.39-34 29X40

50.45X34 8-13 51.48-43 13-19 52.43-38 19-23 53. 38-33 07-12

54. 26-21 12-18! =

Er volgt nl. 21-17 (35-40) 34X45 (23-29) 33-28 (18-22) 28-23

(29x18) 17x28 (24-29!) 50-44 (29-33) 28x39 (18-22) =
Remise door een drie om één einde. (zie hoofdstuk
Eindspelen - Theorie van drie tegen een.)

Een mooie positiepartij waarin wit misschien iets te weinig kreeg dan hem toekwam. Echter zwart heeft zich keurig verdedigd nadat z'n stelling zo te lijden had gehad van de witte aanval.

Tot zover de partijen in deze opening.

We gaan over tot :

Springervariant met Wit of Hoekopening.

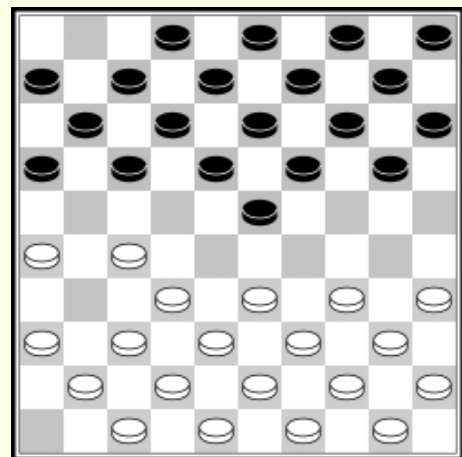
1.31-26

Partij 1 : Gespeeld in de Huishoudelijke
wedstrijd der damvereniging D.J.O. 1934
tussen

J.M. Bom (wit) en C.D. Bordewijk (zwart)

1.31-26 18-23 2.36-31 12-18 3.41-36 7-12 4.46-41 1-7 5.31-27
(zie diagram 513)

Meestal wordt nu met 20-24 voortgezet. Zwart wil echter niet trachten van de randschijf te profiteren en speelt :

6. ... 17-22 7.36-31

Wil niet door 32-28

vereenvoudigen. Nu echter kan zeer gunstig 23-28 volgen bv.

6. ... 23-28! 8.32x23 19x28 9.34-29 20-24 10.29x20 15x24

11.40-34 11-17 12.45-40 10-15 13.34-30 14-20 14.30x19 13x24
15.40-34 5-10 16.50-45

Op 34-30 volgt 28-32!! +1 want 30x19 (32x21) en
schijf 19 gaat verloren.*

16. ... 8-13 17.44-40(A) 3-8 18.49-44 20-25 19.34-29(B) 13-19
20.29x20 15x24 21.40-34 8-13 22.44-40(C) 10-15 enz. met
interessant spel. Voordeel voor zwart.

C Het beste is :

22.33-29 24x33 23.38x29 16-21 24.27x16 28-32 enz. met
voordeel voor zwart.

B Ook hier is 33-29 beter met dezelfde variant als in C.

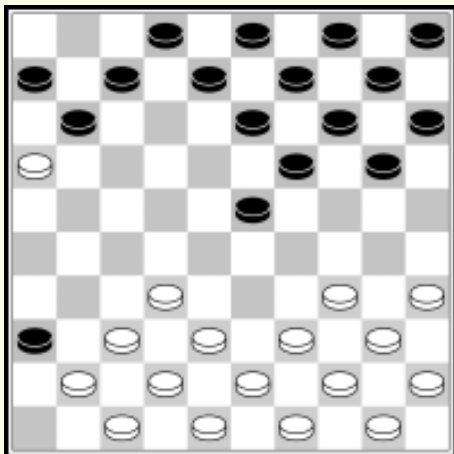
A 17.38-32 10-14 18.32x23 18x40 19.45x34 14-19
20.27x18 12x23 21.34-30 20-25 22.42-38 25x34
23.39x30 15-20 24.44-39 20-25 25.37-32 25x34
26.39x30 13-18 27.41-36 9-13 28.31-27 7-12 enz. met
Ongeveer gelijk spel.

6. ... 22-28?

Sterker is 23-28 (zie bovenstaande aantekening)

7.33x22 16-21? *Hier is 23-29 beter.*

8.26x17 12x21 9.27x16 18x36 (Zie diagram 514)

*Het voordeel van wit is nu
duidelijk te zien : zwarts beide
vleugels hebben moeilijkheden
met hun ontwikkeling.*

10.34-30 13-18

*Op 20-25 volgt 39-33 en de korte
vleugel wordt weer verzwakt.*

11.30-25 9-13 12.40-34 4-9 13.34-30 7-12

*Schijf 16 belemmert in deze stelling de ontwikkeling van
zwarts korte vleugel en zwart ruilt dus maar uit*

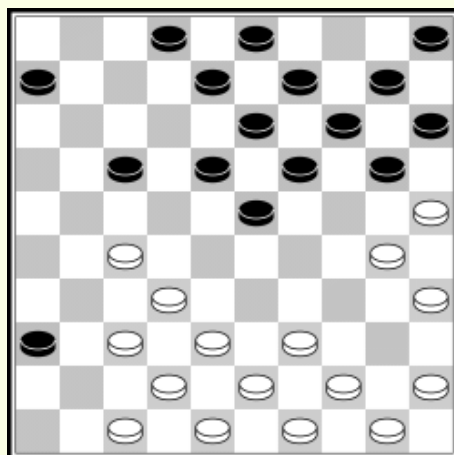
14.16x7 12x1 15.32-27! *Belet 18-22 enz.*

15. ... 1-7 16.37-32 7-11 17.41-37 11-17 18.37-31?
 (zie diagram 515)

Dit is niet sterk. Beter ware hier 39-33 enz. geweest

18. ... 6-11 19.31-26 2-7 20.27-21 7-12
 21.21-16 17-22 22.16x7 12x1
 23.32-27 22x31 24.26x37 18-22!
 25.38-32 23-28!! 26.32x23 19x28
 27.43-38 20-24! 28.30x19 14x23

Zwart heeft nu z'n positie verbeterd. En hoewel nog niet volkomen gelijk spel, zal 't wit toch moeilijk vallen iets definitiefs te bereiken.

29.45-40 10-14 30.40-34 14-19 31.50-45 5-10 32.44-40 10-14
 33.48-43 14-20! 34.25x14 9x20

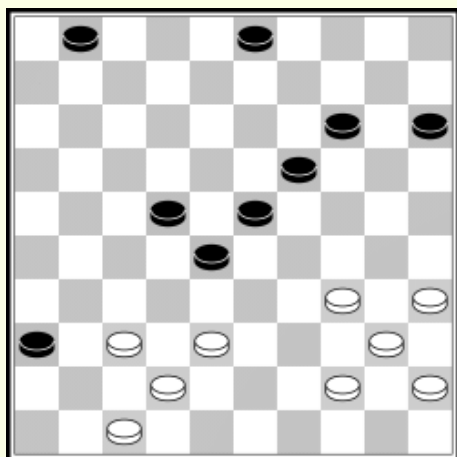
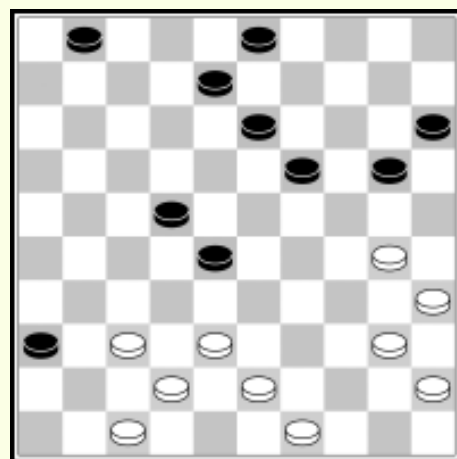
Sterker dan 19x10. Daarop volgt gunstig 35-30.

35.34-29 23x34 36.39x30

Op 40x29 volgt sterk 20-24x24 (zie diagram 516)

Zwart heeft zich keurig hersteld en zelfs moet wit nu oppassen, anders krijgt hij nadeel door z'n teruggetrokken stelling.

36. ...19-23 37.30-25 13-19 38.25x14 19x10
 39.43-39 10-14 40.39-34 8-13

41.49-44 13-19? *Zwak. Wit kan nu voordeel behalen, bv.*
 (zie diagram 517)

42.34-29! 23x34 43.40x29 14-20(A)
 44.38-32 19-24* 45.32x23 24x33
 46.35-30! 1-7 47.45-40 7-12

48.40-34 20-25(**B**) 49.30-24 3-9 50.23-19! 9-17(of?)
 51.19x10 15x4 52.24-19 4-9(of?) 53.37-32 12-17 (beste)
 54.32-28 22-27 55.28x39 27-31 56.39-33! 17-21 (of?)
 57.33-28! 21-26(of?) 58.28-22!! +
 (zie hoofdstuk Eindspelen onder no. 32)

A 43. ... 15-20 44.45-40 19-24 45.38-32 24x33 46.32x28 22-27
 Anders volgt 37-32-28

47.35-30 3-9 48.30-25 9-13(of?) 49.40-34 14-19
 de beste anders volgt 34-29 en 19-14 +
 50.25x14 10x14 51.34-29 33x24 52.23-19 13-18
 53.19x30 18-22 =

B er dreigt 30-25 en 34-29 bv.

48. ... 12-17 49.30-25 20-24 50.34-29 24-30 51.29x38 30-35
 52.23-19 en nu beslist 19-14

42.44-39?

Zie bovenstaande analyse die veel meer kans geeft.

42. ... 19-24 43.34-30 14-19 44.30-25 15-20 45.25x14 19x10
 46.39-34 24-29* 47.35-30 10-14 48.30-25 3-9 49.40-35 29x40
 50.45x34 9-13

Remise gegeven.

*Een interessante partij, echter door beide niet vlekkeloos
 gespeeld.*

Partij 2 : Gespeeld in den wedstrijd om 't Kampioenschap van Nederland 1934 tussen J.H. Vos (wit) en N. Cohen(zwart)

01.31-26 19-23

De zet der moderne school.

02.37-31 14-19 03.41-37 10-14

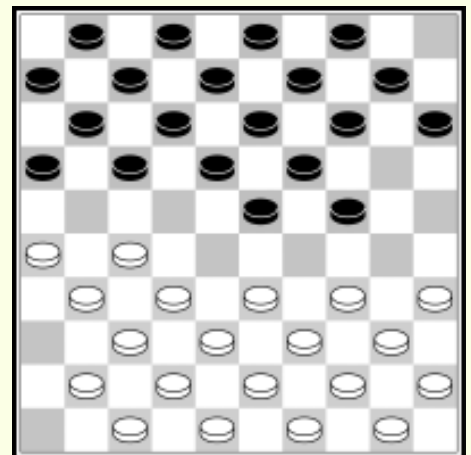
04.46-41 05-10 05.31-27 20-24

06.36-31 (zie diagram 518)

Op 17-21 nu bv volgende variant

6. ... 17-21 7.26x17 12x21

8.33-28 14-20 9.41-36 21-26

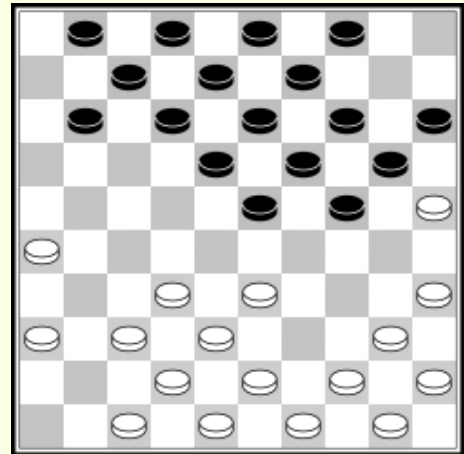

10.39-33 10-14 11.44-39 7-12 12.34-29 23X34 13.40X29 1-7
 14.27-22 18X27 15.31X22
 Met gunstige Hoogland-variant voor wit.

06. ... 15-20 07.34-30 10-15 08.30-25 17-22 09.41-36 11-17 10.33-28
 Bereidt nu een gunstige 2 om 2 voor.
 10. ...22X33 11.39X28 06-11 12.28-22 17X28 13.27-21 16X2
 14.31X33 (zie diagram 519)

*Hoewel zwart opgesloten staat,
 is van nadeel in deze stelling
 geen sprake :*

- 1^e heeft zwart geen overbodige schijven op de lange vleugel
- 2^e heeft wit een randschijf

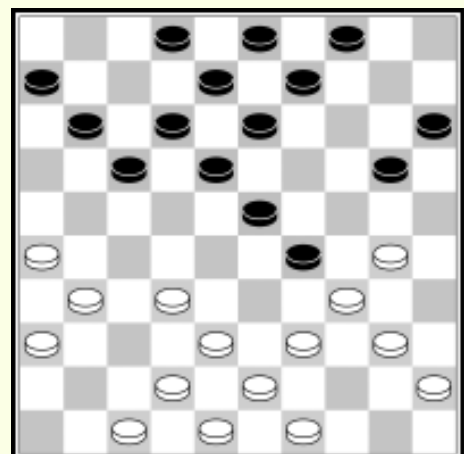

14. ...11-17 15.37-31 24-29
 16.33X24 20X29 17.44-39 14-20! 18.25X14 19X10
 Zwart heeft thans een goed ontwikkelde stelling
 verkregen.

19.50-44 10-14 20.39-34
 Aanvallen door 39-33 heeft geen zin daar zwart altijd het
 maneuver 1-6 en 23-28 ter beschikking staat. De enige
 methode om voordeel trachten te behalen is de
 omsingelingstactiek die Vos hier dan ook hanteert.

20. ... 01-06 21.44-39 07-11 22.35-30 14-20!
 (zie diagram 520)

*Zwart speelt op enige kleine
 kansen bv. volgt op 30-24 23-28!
 (24X22) 17X37 en er dreigt nu
 11-17-21 +1 Om dat te beletten
 moet 31-27 maar dan vervolgt
 zwart met 37-41-46*

23.30-25

Er dreigt bovendien 20-24 en 17-21 +1

23. ...13-19 24.25X14 19X10 25.32-27

Om tenslotte schijf 29 te kunnen gaan bedreigen.

25. ... 10-14 26.27-21

Om tempi te winnen, waar 't in dit genre om draait

26. ...09-13 27.21-16 04-09 28.16X07 12X01

(zie diagram 521)

Ook zwart zorgt ervoor genoeg tempi ter beschikking te hebben.

29.38-32 08-12 30.42-38 06-11 31.32-27

Hetzelfde maneuver als bij de 25^e zet

31. ...01-06 32.27-21 14-20

33.21-16 03-08 34.16X07 12X01

Natuurlijk beter dan 2x11 in verband met de tempi kwestie.

35.38-32 08-12 36.43-38 01-07 37.32-27 02-08 38.27-21 09-14

39.21-16 07-11

Steeds herhaalt zich 't zelfde spel: wie zal tenslotte de meeste tempi houden?

40.16X07 12X01 41.31-27 08-12 42.48-42 01-07 43.42-37 20-25

44.37-32 14-20

Wit blijkt de meeste tempi te hebben. Zwart moet nu zijn positie verzwakken.

45.47-42 07-11 46.49-43 11-16 47.39-33!

(zie diagram 522)

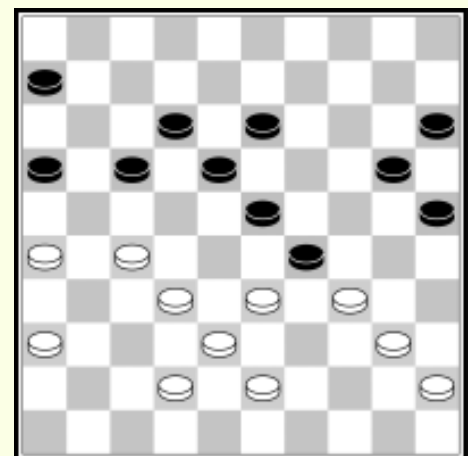
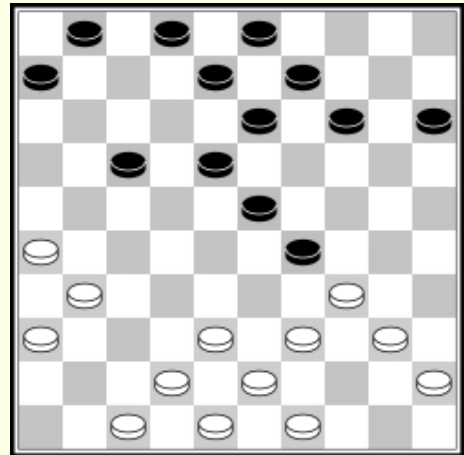
Wits laatste zet is sterk. Op 17-22 volgt: 33x24 en slaat zwart nu

22x31 dan 36x27 en 32-28 +

Op 20x29 ook 32-28 +

Ook 6-11 is zwak.

Het beste is wel wat zwart speelde

47. ...20-24

Op 33-28 nu 24-30! Met zekere remise.

48.42-37 17-22!

Zwart redt zich nu fraai

49.37-31(beste) 22-28! 50.33x22 24-30! 51.22-17! 30x48

52.17x28 48-30 53.38-33 29x38 54.32x43 30x48 55.27-21 16x27

56.31x13 25-30! 57.13-8 30-35 58.8-3 35x44 59.45-40 44x35

60.3-12 48-39 =

Een interessante partij.

Partij 3. Gespeeld in de IJmuider Vierkamp 1934 tussen

B. Dukel (wit) en R.C. Keller (zwart)

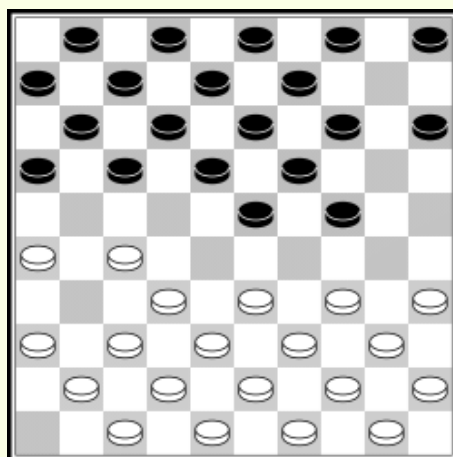
1.31-26 19-23 2.36-31 14-19 3.41-36 10-14 4.46-41 20-24

5.31-27 (zie diagram 523)

*Tot hier is de partij gelijk aan
de vorige. Zwart wijkt nu af
met :*

5. ... 14-20 6.36-31 17-21

*Ook in deze variant houdt wit
gelijk spel zoals blijkt.*

7.26x17 12x21 8.41-36 7-12

Op 21-26 volgt zeer sterk 27-22 met voordeel

9.27-22 18x27 10.31x22

*Dreigt nu met 33-29. Zwart besluit de veilige weg te
nemen.*

10. ...11-17 11.22x11 16x7 12.34-30 12-18

Op 20-25 volgt 33-28 en 40x18 met voordeel

13.30-25 7-12 14.25x14 9x20 15.37-31 21-26 16.42-37 6-11

17.47-42 11-17 18.33-28? (zie diagram 524)

De zwakte van deze zet wordt op eigenaardige wijze bewezen :

18. ...17-21!

Dreigt nu 21-27 +1

19.31-27

Misschien is 35-30 en 31-27 beter.

19. ...23-29! 20.27x16 29-33

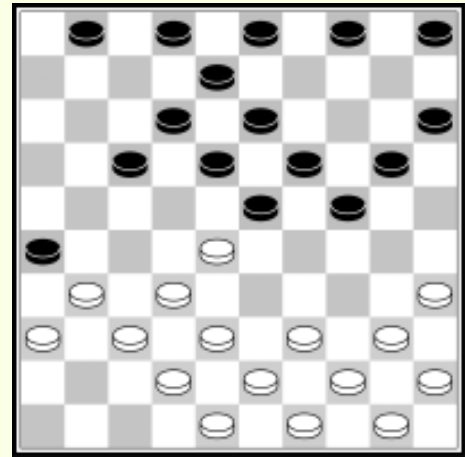
21.38x29 24x22 22.43-38

Hier is 32-28 wellicht beter.

22. ...22-27! 23.32x21 26x17 24.49-43 5-10 25.39-33 10-14

26.44-39 20-24 27.50-44 14-20 28.37-32 4-9 29.40-34 19-23

30.34-30 13-19 31.42-37 (zie diagram 525)

Het is zwart gelukt vrij belangrijk voordeel te behalen. Wits laatste zet is beter dan 30-25 Daarop volgt 8-13 en 9x20 en zwart heeft 't spel geheel in handen.

31. ...20-25! 32.37-31 25x34

33.39x30 8-13 34.43-39 9-14 35.33-28

Gespeeld om 24-29 en 23-28 te beletten waarna 't er donker voor wit uitziet.

35. ...14-20!

30-25 kan toch niet door 18-22.

36.39-33

Om hinderlijke voortzettingen als 23-29 te beletten.

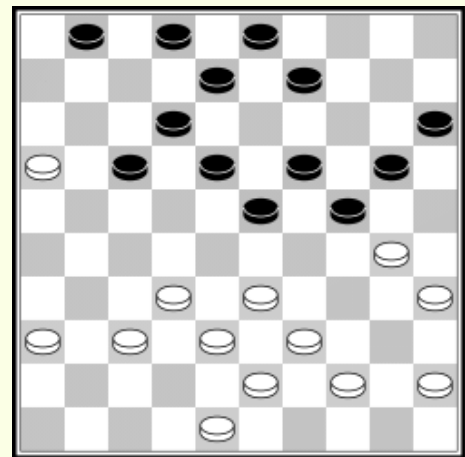
36. ... 20-25! 37.44-40(of?) 25x34 38.40x20 15x24 39.48-43 3-9

40.31-26 1-7! 41.43-39 9-14! 42.36-31 14-20! 43.45-40 7-11

44.16x7 12x1! 45.31-27 2-7

En wit gaf op. Er kan nog volgen

46.40-34 20-25 47.24-21(of?) 7-12 48.21-16 1-7!

En wit verliest.

Een door zwart keurig gespeelde partij waarin hij wit a.h.w. onder de voet gelopen heeft.

*Partij 4 : Gespeeld in 't Kampioenschap van
Z.-Holland 1934 tussen
H.C. de Kroes v.d. Zanden en J. Kalden*

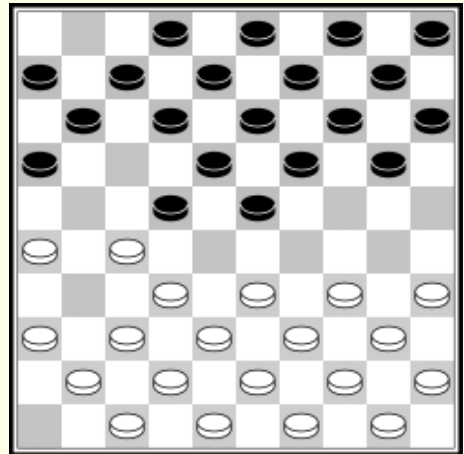
01.31-26 18-23

De oude zet die volgens de vroegere opvattingen tot voordeel leidde.

02.36-31 12-18 03.41-36 7-12 04.46-41 1-7 05.31-27 17-22

(zie diagram 526)

Wit komt nu gemakkelijker tot ontwikkeling als na 20-24 enz. Derhalve is 20-24 te prefereren boven 17-22.

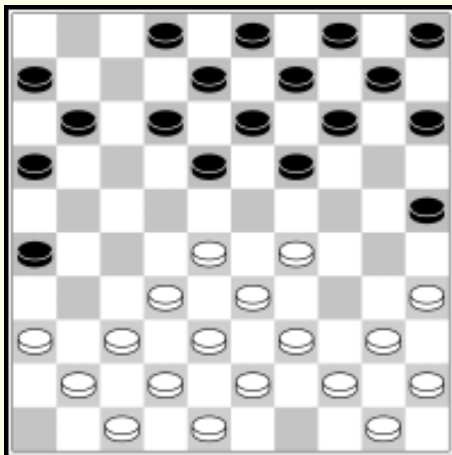

06.32-28 23X21 07.26X28 16-21

19-23 om de lange vleugel te ontwikkelen is beter.

08.38-32 21-26 9.43-38 11-16 10.49-43 7-11 11.34-29 20-25

(zie diagram 527)

Zwart wil blijkbaar de theoretische paadjes niet bewandelen, anders had hij hier zeker 19-23 gespeeld.

12.39-34

Op 14-20 thans 29-23! enz.

12. ...11-17 3.44-39 17-22 14.28X17 12X21

15.50-44 18-22 16.32-28

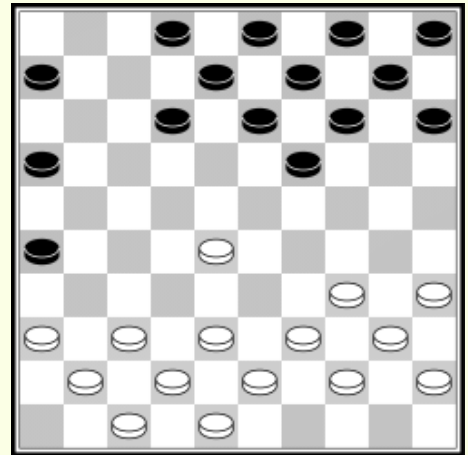
*Hier was de stelling rijp voor 29-24 of 29-23
Nu kan zwart gelijk spel behalen.*

16. ...14-20 17.28x17 21x12 18.33-28 20-24 19.29x20 25x14
(zie diagram 528)

*Wit heeft nu een zeer
bevredigende stelling.*

20.39-33 12-17 21.44-39 17-21
22.37-32 21-27 23.32x21 26x17
24.41-37

*De afruil 28-23 verbetert slechts
de zwarte stelling.*

24. ... 19-23 25.28x19 14x23 26.37-32 10-14 27.35-30

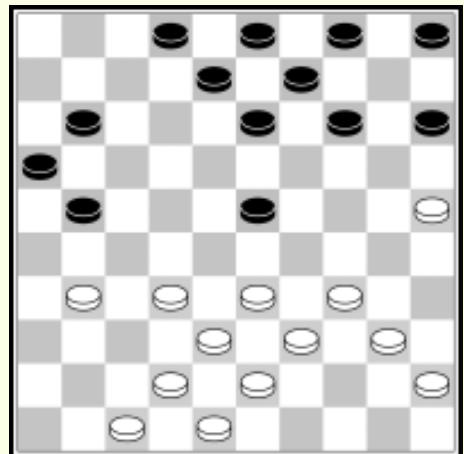
*Beter is direct 36-31-26. Straks krijgt wit moeilijkheden
met de ontwikkeling van deze schijf.*

27. ...17-21 28.30-25 6-11 29.36-31
(zie diagram 529)

*De zet die wit moeilijkheden
brengt. Zwart speelt het
vervolg nu zeer instructief*

29. ...13-18 30.31-27

Op 31-26 volgt sterk 21-27

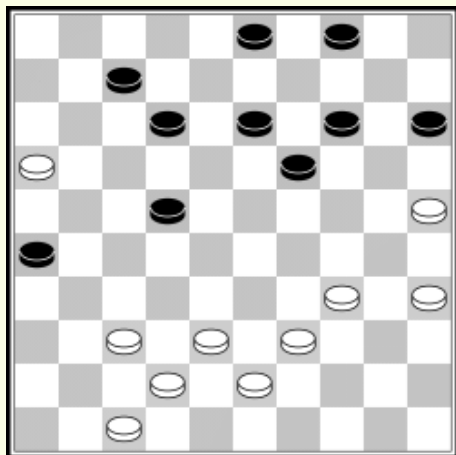
30. ... 11-17 31.42-37

*Dit vergroot de moeilijkheden. Beter was 40-35. Op 17-22
kan dan altijd het maneuver 34-30 en 32-28.*

31. ...8-12 32.40-35 21-26! 33.27-21* 16x27 34.32x21 17-22!

35.21-16 2-7 36.34-29 23x34 37.39x30 18-23! 38.33-29 23x34

39.30X39 14-19 40.48-42 5-10 41.45-40 10-14 42.40-34 9-13
(zie diagram 530)

Zwart wacht met 19-23 tot wit tempogebrek heeft.

43.34-29 12-18 44.39-33 4-9
45.29-24 19X30 46.25X34 14-19!
47.34-30 19-23!

Wit kan nu zonder groot nadeel deze schijf niet uitruilen

48.37-32 9-14 49.30-25 14-19 50.33-29 23X34 51.32-28 22X33
52.38X40 26-31!

Zeer juist ! Belet nu elke mogelijkheid van spelen op deze vleugel.

53.40-34 18-23! 54.34-30 15-20 55.25X14 19X10 56.30-24

Tracht tegenspel te verkrijgen.

56. ... 10-15!

*Beter dan 10-14 waarop 43-39 34-30 gevaarlijk wordt.
Thans dreigt 3-9 14-20 +1*

57.35-30 13-18! 58.30-25 18-22! 59.43-39

Op 25-20 volgt 23-29 met gewonnen spel.

59. ... 22-27 60.39-34 3-9! Nu dreigde wel 25-20-14

61.47-41 *De rest verliest snel.*

61. ... 27-32 62.25-20 23-28?

Het offer 31-37 had eenvoudig gewonnen.

63.41-36!! 32-37* 64.36X27 37X48 65.16-11!! 48X36

66.11X2 15X24 67.2X35 Remise (zie hoofdstuk Eindspelen)

Een door zwart zeer mooi gespeelde partij. Jammer dat hij op 't kritieke moment de winst verzuimde.

*Partij 5. Gespeeld in de IJmuider Vierkamp 1934
Tussen
B. Dukel en M. Raichenbach*

1.31-26 18-23 2.33-29

*Een zeer weinig gespeelde zet die normaal opkomen van
12-18 belet door 29-24 en 32-28.*

2. ...13-18 3.39-33 20-25 4.44-39 14-20 5.37-31 8-13 6.32-27

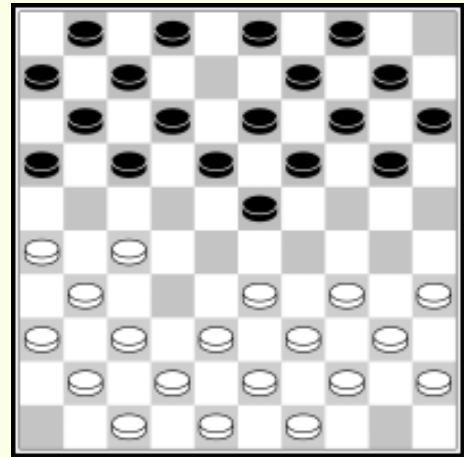
Dreigt nu sterk 29-24 te spelen.

06. ... 20-24 07.29x20 25x14 08.41-37 15-20 09.46-41 10-15

10.50-44 5-10 (zie diagram 531)

11.33-29

*Wit volgt een geheel andere
methode van spelen dan
gewoonlijk met een randschijf
gespeeld wordt. In deze speel-
wijze wordt echter zwart teveel
't centrum, en daarmee 't
initiatief gelaten.*

11. ...17-22 12.37-32 20-25

Gaat wit omsingelen.

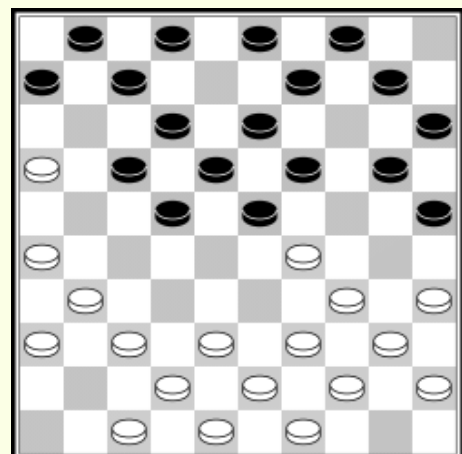
13.41-37 11-17 14.27-21

*Niet 38-33 bv. 38-33 (14-20) 42-38 (6-11) 48-42 (1-6) 47-41
(10-14) en wit heeft geen goede zet meer.*

14. ...16x27 15.32x21 14-20 16.21-16
(zie diagram 532)

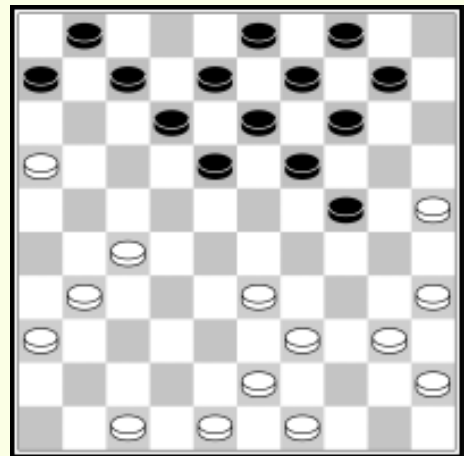
16. ... 20-24

*Wil complicaties vermijden en
alleen van de minder goede
opstelling van wits lange
vleugel profiteren.*

17.29x20 25x14 18.34-30 15-20 19.30-25 20-24 20.39-33 2-8
 21.44-39 17-21! 22.26x28 23x41 23.42-37 41x32 24.38x27
 (zie diagram 533)

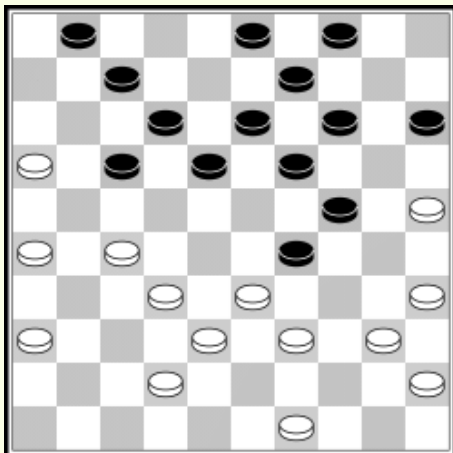
*Zwart heeft nu voordeel door
 1^e de slechte stelling van wits
 beide vleugels
 2^e Z'n eigen sterk centrum*

24. ...18-23 25.47-42 10-15
 26.42-38 6-11 27.48-42 12-18?

*Opbrengen der lange vleugel
 door 13-18 9-13 enz. is veel sterker.*

28.31-26 11-17 29.38-32 08-12 30.43-38 23-29 (zie diagram 534)

*Er dreigt nu 24-30 met dam.
 Op 42-37 volgt 7-11 (16x7) 12-18
 (7x18) 13x42 (38x47) 29x27 +*

31.40-34 29x40 32.35x44 15-20

*Een eigenaardige zet die wit geen
 voordeel oplevert. Toch lijkt ons
 19-23 en 14-19 beter.*

33.27-21 04-10 34.32-28 10-15 35.28-22 18x27 36.21x32 24-29
 37.33x24 20x29 38.32-27 17-22

*Dit ligt geheel buiten de lijn van het zwarte spel.
 Sterker is 12-18 enz.*

39.27x18 13x22 40.42-37 19-23 41.44-40 12-18 42.37-31 07-12
 43.31-27 22x31 44.36x27 12-17 45.27-21 15-20 46.21x12 18x07
 47.38-32 09-13 48.49-43 13-18 49.43-38 18-22 50.32-27 22x31
 51.26x37

De stand is nu weer zowat gelijk

51. ...20-24 52.40-34 29X40 53.45X34 24-29 54.34-30 29-34
 55.38-33 34X43 56.33-29 23X34 57.30X48 *en na weinige zetten
 remise gegeven.*

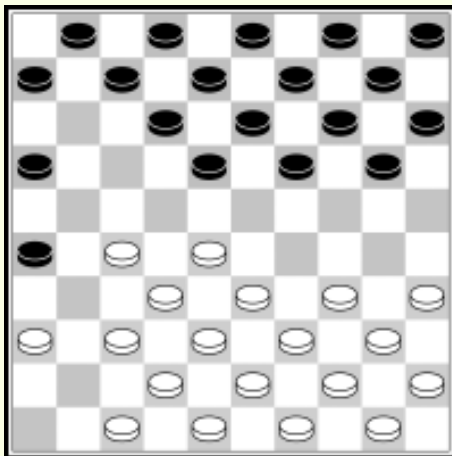
*Het voordeel dat zwart aanvankelijk bezat heeft deze slechts
 matig uitgebuit waardoor wit gelegenheid kreeg zich te
 herstellen.*

Poolse opening

1.31-27

*Partij 1. Gespeeld in de match om 't
 Wereldkampioenschap 1934 tussen
 R.C. Keller en M. Raichenbach*

1.31-27 17-21 2.37-31 21-26 3.32-28 26X37 4.41X32 11-17
 5.46-41 17-21 6.41-37 21-26 (zie diagram 535)

*Tot zover is alles theoretisch
 verlopen. De laatste zet belet dat
 wit tempi maakt door 27-22 en
 28-23.*

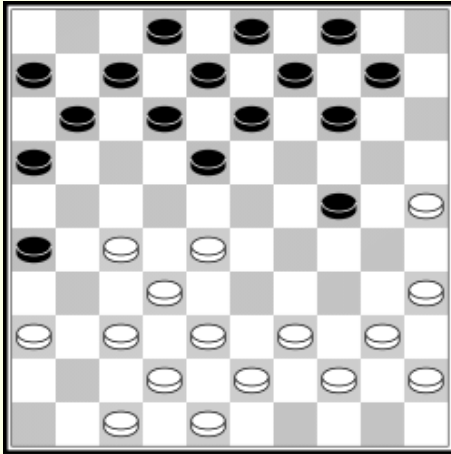
*Wit staat nu voor de keus z'n
 lange vleugel te verzwakken door
 37-31 of 34-30 of 29 te spelen.
 Hij besluit tot :*

7.34-29 19-23 8.28X19 14X34 9.39X30

Op 40X29 is de combinatie der schijven 27 en 29 zwak.

9. ... 20-25 10.44-39 25X34 11.39X30 10-14 12.43-39 15-20
 13.30-25 20-24 14.50-44 5-10 15.33-28 6-11 16.49-43 1-6
 17.37-31

*Op 38-33 is de volgende aardige variant mogelijk
 (zie diagram 536)*

17.38-33 10-15!

Niet 14-20 (25x5) 13-19 (5x23)

8x49 (wegens 48-73! (49x38)

42x33 en zwarts lange vleugel staat zwak.

18.46-38

Op 42-38 volgt :

24-29 (33x24) 18-22 +

Op 40 of 39-34 volgt 24-30 (35c24) 14-20 met dam.

18. ... 13-19 19.39-34 Anders volgt 8-13, de korte vleugel van wit is onbespeelbaar geworden.

19. ... 18-23 20.34-30 8-13 21.44-39 12-18 22.39-34 7-12

23.34-29 23x34 24.40x20 15x24 25.37-31 26x37 26.42x31

En zwart heeft door 18-23 iets beter spel.

17. ... 26x37 18.42x31 18-22?

Hier lijkt ons 14-19 en 18-23 meer in de lijn te liggen.

19.28x17 12x21 20.31-26* 14-19 21.26x17 11x31 22.36x27 10-14

Veel hangt nu van verdere opbouw af.

23.39-33?

Beter is hier 32-28 om 19-23 te beletten.

23. ... 19-23! 24.44-39 14-19 25.33-28 7-12 26.40-34 2-7

27.34-30 7-11 28.39-33 9-14

Om eventuele dreigingen met 25-20 en 30-24 te ontgaan.

29.45-40 4-9 30.40-34 13-18 31.43-39 (zie diagram 537)

Schijnbaar zwak.

Inderdaad schept deze zet voor

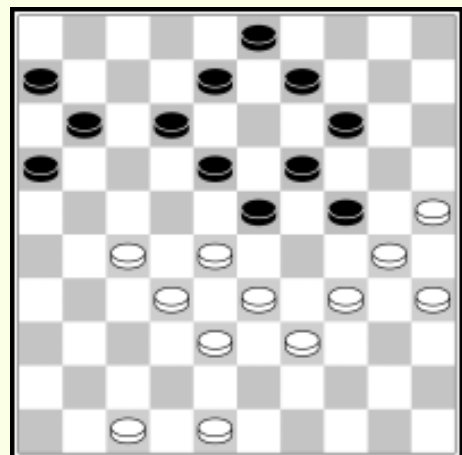
wit kansen. De uitruil 14-20

(25x14) 19x10 (30x19) 23x14

(34-29!) is slecht. Op 11 of 12-17

volgt 28-22 (17x37) 38-32 +

Zwart besluit tot :

31. ... 8-13 32.48-43!

Dreigt nu met 34-29 (23x34) 27-22 (18x27) 32x21 (16x27)
28-23 +

32. ... 23-29* 33.34x23 18x29 34.47-41??

Een fout. Niet was, zoals Keller aangaf 32.48-43 reeds fout. Het verlies dat ontstaat vindt z'n oorzaak in wits 34^e zet. (Zie diagram 538)

Als 34^e zet had moeten geschieden 27-22 met kansen, bv.
34.27-22 12-17 (ABCD)
35.32-27 3-8

Op 17-21 volgt 28-23 +

Op 29-345 eveneens 28-23 +

36.27-21! 26x28 37.28-23 19x28

38.30x10 en zwart zal verliezen.

A (zie diagram 538)

34.27-22 12-18 35.28-23 19x37(beste) 36.28x10 18x27 37.33x4 +

B 34.27-22 29x34 35.28-23 19x37* 36.28x17 37-42(a) 37.39x30

Er dreigt nu 33-29 of 33-28. Op 42-48 volgt 43-39 +

a 36. ... 34-40 37.35x44 37-42 38.33-28! 42x33 39.32-28 +

C 34.27-22 11-17 35.22x11 6x17(a) 36.28-23 19x37

37.30x10 37-42(of?) 38.33x24 42x44 39.43-39 44x33

40.10-4! Met de niet te keren dreiging 24-19 +

a 34.27-22 11-17 35.22x11 16x7 36.32-27

belet 12-18 of 13-18 en 29-34 door 28-23

36. ... 12-17 37.28-22 17x28 38.33x22 29-34 met

ongeveer gelijk spel.

D 34.27-22 3-8 35.47-42

Op 12-18 nu 22-17! Met minstens gelijke stand

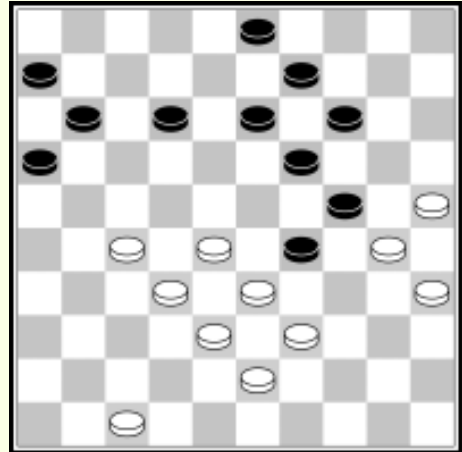
Op 12-17 bv.

35. ... 12-17 36.32-27

Op 8-12 nu 27-21 (16x18) 28-23 (19x28) 30x8 (12x3)
33x4+

Op 17-21 volgt 28-23 (19x17) 30x10 (21x32) 33x24 +

Het enige is dus :

36. ... 29-34 37.42-37 8-12(beste) 38.38-32 12-18
39.43-38 34x43 40.38x49 dreigt 33-29 enz. +1
40. ... 18-23 41.37-31

Op 49-43 of 44 volgt 24-29 en 23-29 en 19-23 meteen remise dam.

41. ... 17-21 42.31-26 11-17 43.22x11 6x17 44.49-43 13-18
45.43-39 23-29 46.28-23 19x37 47.28x10 21x32 48.33x24
met remise

34. ...12-18?

Hier gaf Keller aan dat zwart als volgt de winst kon forceren.

34. ... 13-18 35.41-37 18-23 36.28-22 9-13 37.37-31 12-18
38.31-26 3-8 39.33-28 8-12 40.39-33 12-17 41.43-39(a) 29-34 +
a *Op 27-21 volgt 16x27 (32x12) en 18x27! en wit heeft geen goede zet meer.*

35.41-36 3-8 36.28-22?

De beslissende fout. Wit meende abusievelijk dat 28-23 hier onmogelijk was door :

28-23 (19x37) 30x10 (29-34) 39x30 (37-42) 38x47 en nu zou 9-14 gaan met dam voor zwart maar wit vergiste zich een vakje! Hier was dus wederom remise mogelijk.

36. ... 11-17 37.22x11 6x17 38.36-31 18-22! 39.27x18 13x22
40.31-26 08-12 41.32-27(of?) 22x31 42.26x37 17-22! 43.39-34
Nog wel 't beste, maar ook dit schijffoffer helpt niet.

43. ... 29x40 44.35x44 24x35 45.33-29 12-18 46.43-39 9-13
47.39-34 19-23 48.29-24 13-19 49.24x13 18x9 50.38-33 23-28
51.33-29 22-27 52.29-24 27-32 53.37-31 32-38 *en wit gaf op.*

*Zeer terecht want de aanval op zwarts lange vleugel loopt op niets uit, daar zwart tijdig op dam is.
(Zie hoofdstuk Eindspelen no 34)*

Overigens een leerzame partij met enkele zwakke momenten vooral van wit.

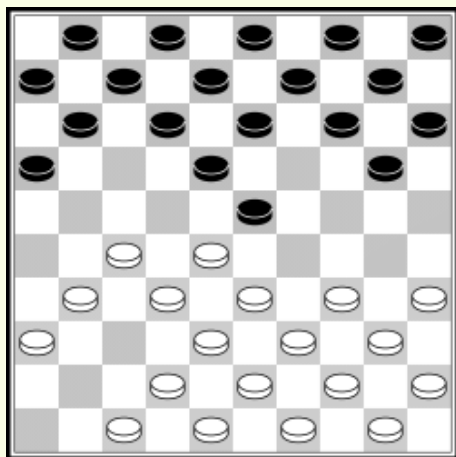
*Partij 2. Gespeeld in de Achtkamp ter
gelegenheid van 't 20-jarig bestaan van damclub
D.O.S. te Amsterdam tussen
R.C. Keller en W. Rustenburg*

01.31-27 17-21 02.37-31 21-26 03.32-28 26X37 04.41X32 11-17
05.46-41 17-21 06.41-37 21-26

Tot hier is de partij gelijk aan de vorige.

Thans besluit wit tot :

07.37-31 26X37 08.42X31 7-11 09.47-42 19-23 (zie diagram 539)

10.28X19 14X23

*Zwart gaat wits centrum
bestrijden.*

11.33-28 9-14 12.28X19 14X23

13.39-33 4-9 14.33-28 9-14

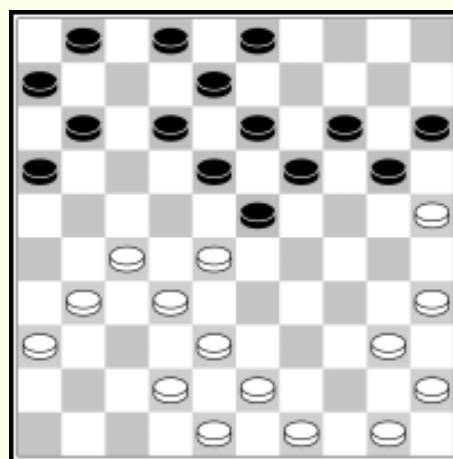
15.28X19 14X23 16.44-39 10-14

17.39-33 5-10 18.34-30 14-19

Op 20-25 volgt sterk 33-29

19.30-25 10-14 20.33-28
(zie diagram 540)

*Schijnbaar heeft wit nu het
centrum herovert. Zwart
bewijst echter zeer instructief
dat hij nu iets voordeel heeft.*

20. ...12-17! 21.50-44 17-22!

22.28X17 11X22 !

Heeft wit van 't centrum verdreven.

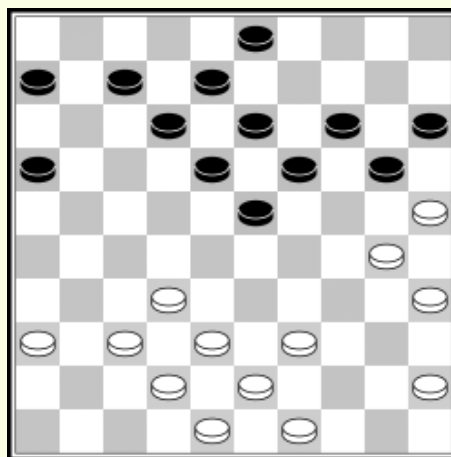
23.35-30 1-7 24.40-35 7-12 25.44-39

Speelt op tempi

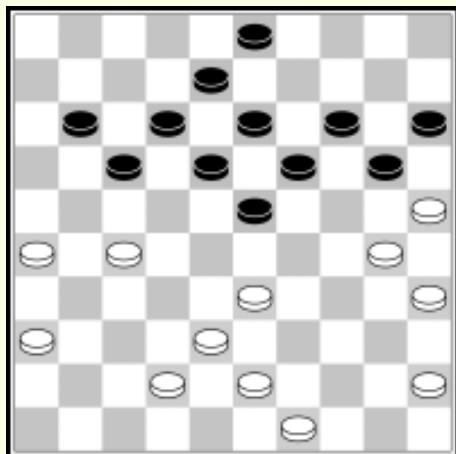
25. ...2-7 26.31-26 22X31 27.26X37
(zie diagram 541)

Zwart heeft thans wit in de verdediging gedrongen

27. ...16-21 28.37-31 21-26
29.32-27 26X37 30.42X31
Op 29.42-37 blijft schijf 36 werkeloos.

30. ... 6-11 31.48-42 11-17 32.31-26 7-11 33.39-33
(zie diagram 542)

Toch blijft schijf 36 werkeloos, want op 38-32 volgt nu sterk 23-28! Met sterke aanval.

33. ... 11-16 34.33-29
Op 30-24 enz. volgt weer sterk 23-28!

34. ... 23X34 35.30X39 19-23
Op 20-24 blijft ook schijf 15 achter.

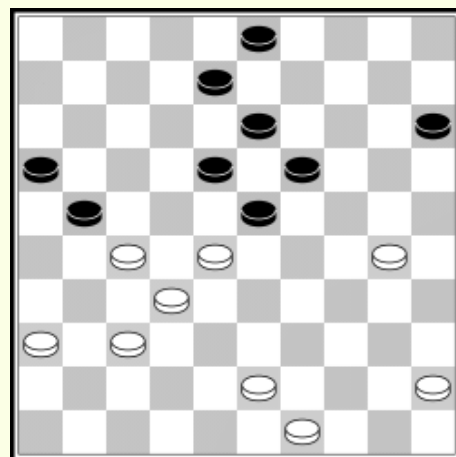
36.38-32 14-19 37.25X14 19X10 38.39-33 10-14 39.42-37

Dreigt nu met 37-31 gevolgd door 43-38 waardoor zwarts korte vleugel in ernstig gevaar zou komen.

39. ... 17-21 40.26X17 12X21 41.33-28
Op 37-31 (8-12*) 31-26 (12-17) blijft wit toch in 't nadeel.

41. ...14-19 42.35-30 (zie diagram 543)

Op 19-24 volgt nu sterk 28x19! (24x35) 36-31! (13x254) en 31-26 waarna schijf 36 gunstig is opgelost.

42. ...15-20 43.49-44

Op 20-25 of 24 volgt weer 36-31-26

43. ...21-26!

Coupeert deze spelgang

44.30-25 20-24 45.44-40 8-12 46.40-35 3-9 47.45-40 12-17

48.43-39 24-29! 49.40-34 29x40 50.35x44 26-31? 51.37x26 23-29

Deze spelgang is verkeerd berekend. Zwart wint de geofferde schijf niet met voordeel terug.

52.25-20!

Op 29-33 volgt nu 26-21!

52. ... 9-14 53.20x9 13x4 54.44-40

Ook 39-33 gaat remise.

(zie hoofdstuk Eindspelen no. 35)

54. ...29-33 55.26-21

En na enkele zetten werd remise gegeven.

Een echte gedegen remise partij.

Partij 3. Gespeeld in den wedstrijd om 't Kampioenschap van Z.-Holland 1934 tussen J. Kalden en Ph.J. Ham

1.32-27 19-23

De zet der moderne school

2.37-32 14-19 3.33-28

Meestal wordt hier gewoon 41-37 gespeeld

De tekstzet heeft als doel snel tot de klassieke partij te geraken.

3. ...10-14 4.39-33 17-21

Zwart doet hier geen poging om de ontwikkeling van wits lange vleugel te belemmeren. Beter is hier de variant Molimard door 23-29 (34x23) 18x29 (33x24) 20x29 enz. waarna er tekening in de partij komt.

5.31-26! 20-24 6.26x17 11x31 7.36x27 6-11 8.44-39 11-17 9.41-37 14-20

10.46-41 17-21 11.41-36 1-6 12.37-31 7-11 ?

Hier is 21-26 sterker.

13.34-30

Speelt op schijfwinst. Zuiver positioneel bezien is hier 31-26 sterker.

13. ...21-26

Niet 20-25, daarop zou wit de bekende schijfwinst met 27-22! enz. maken.

14.30-25 26X37 15.42X31!

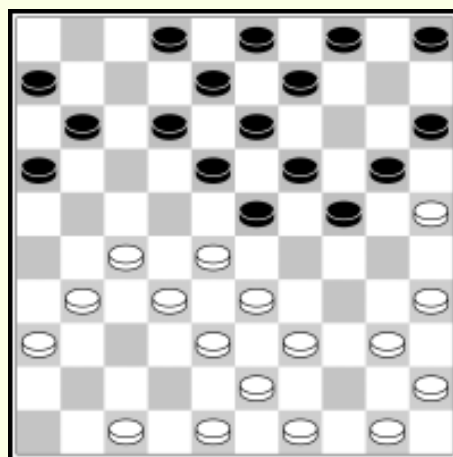
Dwingt zwart tot een tempo (zie diagram 544)

15. ...11-17

De beste, 4-10 of 9-14 zijn slecht.

16.25X14 9X20 17.47-42

Wil niet 27-22 om de aanvalstelling van de lange vleugel te handhaven.

17. ...17-21 18.40-34 4-9

Hier is 20-25 beter. Nu krijgt zwart tempo-moeilijkheden.

19.45-40! 21-26 20.50-45 26X37 21.42X31 12-17
(zie diagram 545)

Niet sterk; dit kan zwart moeilijkheden brengen.

22.34-30! 17-21?

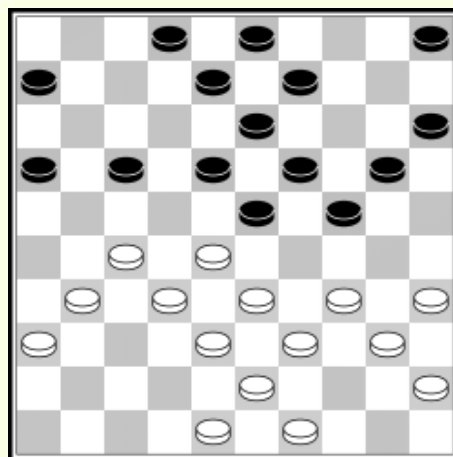
Zeer zwak. Beter is hier 20-25.

Wit speelt dan 31-26 (25X34)

40X20 (15X24) 35-30 (24X35) 33-29

(23X34) 39X30 (35X24) 27-21

(16X27) 32X14 (9X20) enz. met enig voordeel.

23.31-26!! 24-29(of?) 24.26X17! 29-34(of?) 25.40X29 23X25

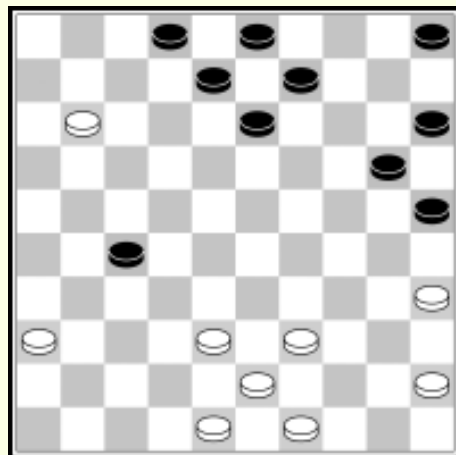
26.27-22! 18X27 27.32X21 16X27 28.17-11 6X17 29.28-23 19X28

33X11 (zie diagram 546-

Ten koste van een schijf heeft wit zich een doorbraak naar dam verzekerd.

30. ...20-24!

Speelt op een valletje, indien wit te snel schijf 27 wil terugwinnen.

31.48-42 8-12 32.42-37?

Zwarts opzet is gelukt. Winnend was hier 11-6 bv.

32.11-6 13-18(A) 33.42-37 12-17 34.39-33 17-22(B) 35.43-39
9-13 36.49-44 13-19 37.44-40 3-8 38.39-34 19-23 39.34-30
25X34 40.40X20 15X24 41.6-1 8-12

Er dreigt 35-30, 45-40 en 33-29

42.1-6! 23-29

Op 12-17 volgt 37-32!!

43.6X28 27-32(of?) 44.38X27 29X38 45.38-32! +
want 18-22 is onmogelijk.

A 32. ... 2-7 33.6-1 13-18(of?) 34.42-37 18-23 35.1-6 23-28(of?)
36.6X20 15X24 37.37-31 + 1

B Er dreigt hier 33-28. Bv.

34. ... 9-13 35.33-28

Nu dreigt 28-22 en 38-32 gedwongen is derhalve

35. ... 18-22 36.28-23! + Wit kan nu dam halen zonder dat
zwart hem met gelijk spel kan afnemen.

32. ... 2-7 33.11X2 27-31! 34.2X30 31X44 35.49X40 25X34

36.40X29 9-13 37.43-38 13-18 38.35-30 5-10 39.45-40 12-17 40.30-24

En na nog enkele zetten remise gegeven.

Een door beide spelers niet sterk behandelde partij, waarin wit bovendien nog een eenvoudige winst miste.

Partij 4. Gespeeld in de match om 't Wereldkampioenschap 1934 tussen M. Raichenbach en R.C. Keller

1.31-27 19-23 2.33-28

Hier is 37-31 te verkiezen boven de tekstzet.

Nu krijgt de lange vleugel moeilijkheden.

2. ... 17-21! 3.28x19 14x23 4.39-33 10-14 5.44-39

Op 37-31 volgt sterk 21-26 bv.

5.37-31 21-26! 6.33-28(of?) 26x37 7.28x10 37x28

8.35-30(of?) 5x14 9.30-24 20x29 10.34x32 18-23!

11.41-37 11-17 12.37-31 12-18 13.44-39 14-19 14.39-33 15-20

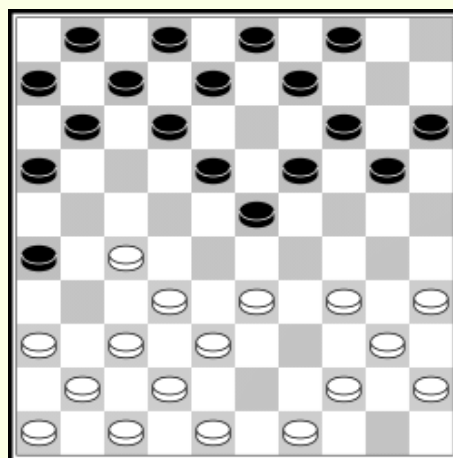
15.50-44 6-11 16.44-39 7-12 17.41-37 1-6 18.41-37 17-22

En zwart heeft enig voordeel door z'n sterk centrum.

5. ...5-10 6.33-28 21-26 7.28x19 14x23 8.39-33 10-14

9.50-44 13-19! (zie diagram 547)

*Zwart gaat over naar 't
klassieke genre in verband met
de minder gunstige opstelling
van wits lange vleugel.*

10.44-39 8-13 11.33-28 11-17

*Dwingt wit naar de rand want
er dreigt 27-21 met sterke
klaverblad stelling*

12.27-21! 16x27 13.32x21 23x32 14.37x28 6-11 15.41-37 1-6

*Op 11-16 zou volgen 47-41 (16x27) 37-31 (26x37) 42x11
(7x16) 41-37 =*

16.39-33 2-8 17.47-41 17-22! 18.28x17 11x22 19.21-16

(Zie diagram 548)

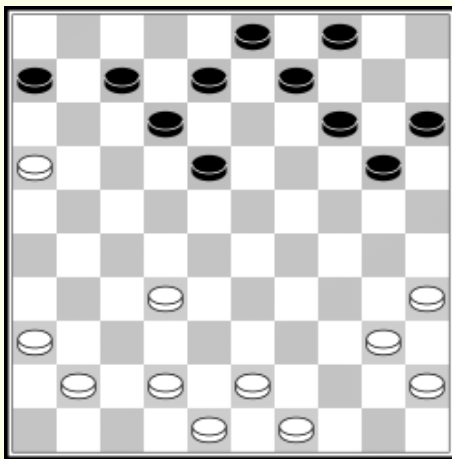
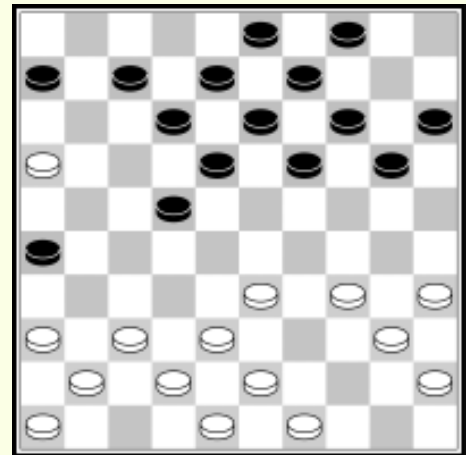
Thans heeft zwart 't centrum in z'n bezit en heeft wit 't nadeel van schijf 16.

19. ...19-23 20.37-31

Op 37-32 volgt 22-27!

20. ...26x37 21.41x32 13-19!

22.34-29 23x34 23.40x29 19-23 24.46-41! 23x34 25.33-28 22x33
26.38x40 (zie diagram 549)

Zwart heeft de opening krachtig gespeeld en heeft thans uitgesproken voordeel.

26. ...14-19 27.41-37 19-23?

Hierdoor komen de schijven 20 en 25 zwak te staan.

Beter ware dan ook 20-24, gevolgd door 9-13 en 15-20-25

28.42-38 9-13 29.43-39 4-9 30.37-31 6-11 31.39-33 23-29
32.33x24 20x29 (zie diagram 550)

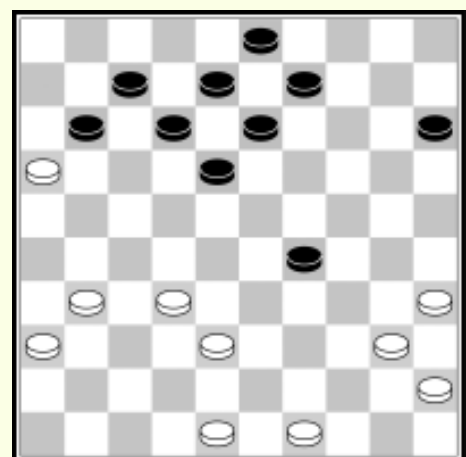
Zwart tracht deze schijven (20 en 25) gunstig te ontwikkelen, doch nu "combineert wit gelijk spel"

33.49-44

Belet 11-17 door 38-33 +

33. ... 18-23 34.44-39 9-14 35.32-27 11-17

Er dreigde 38-33, 48-43 en 31-26

36.40-34 29x40 37.45x34!

Dreigt nu 38-33 en 27-22 waartegen weinig te doen is.

37. ...3-9 38.38-33! 17-21 39.16-11! 7x16 40.33-29 21x32
41.29x7 8-12 42.7x18 13x22 43.39-33! 14-19 44.35-30! 19-23
45.33-29 23-28 6.30-25 09-13 47.48-43 16-21 48.31-27 22x31
49.36x16 32-37 remise gegeven.

Een interessante partij, waarin getracht werd van een klein voordeeltje te profiteren. Wit speelde echter subliem tegen en zwart kon tegen de doeltreffende verdediging weinig bereiken.

De Oud-Franse opening

1.34-30

Hiervan is reeds de "30-24 variant" behandeld

*Partij 1. Gespeeld in de wedstrijd om 't
Kampioenschap van 's Gravenhage 1933 tussen
J.M. Bom en J. Kalden*

1.34-30 20-25

De flankspel verdediging

2.32-28

*De theoretische voortzetting die reeds in oude
standaardwerken voorkomt.*

2.25x34 3.39x30 17-22 4.28x17 11x22 5.37-32 6-11 6.32-27

*Deze partij is een merkwaardig voorbeeld van een
tactische psychologische strijd. Wit wil geen complicaties,
zwart wel. In de eerste phase overwint wit (tot de 22^e
zet). Daarna heeft wit definitief 't karakter van de partij
bepaald: eenvoudig overzichtelijk spel.*

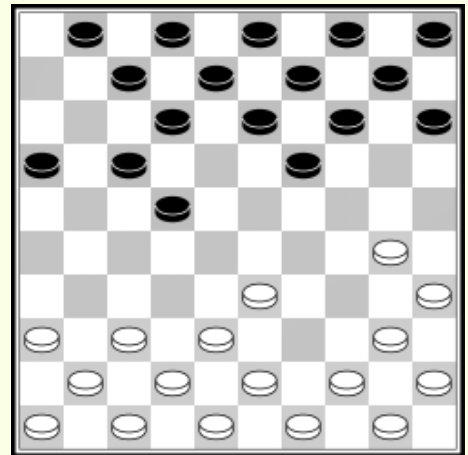
6. ... 11-17 7.31-26 22x31 8.26x37 18-22

(zie diagram 551)

Het begin van zwarts pogingen om complicaties in de partij te brengen.

9.30-25 16-21 10.44-39 13-18
11.40-34 7-11 12.50-44 11-16
13.37-32 22-27

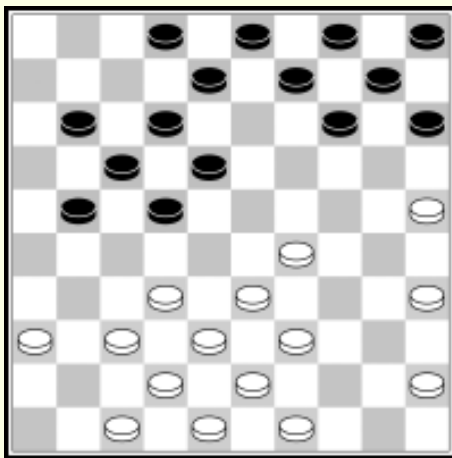
Zet de pogingen consequent door.

14.41-37 17-22 15.44-40

Op 32-28 en 37-32 zou zwart 't gewenste resultaat behaald hebben.

15. ... 21-26 16.32x21 26x17 17.34-29 19-23 18.37-32 23x34
19.40x29 1-6 20.46-41 16-21 21.41-36 6-11 (zie diagram 551)

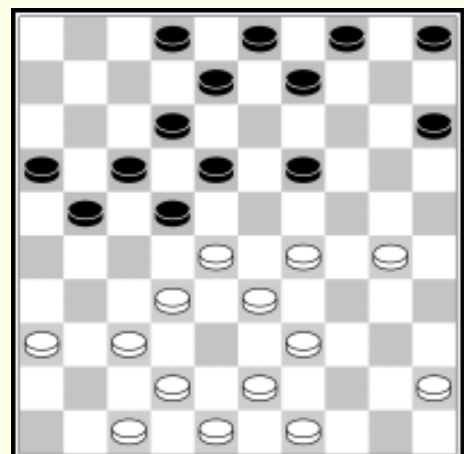
Tot nu toe is wit de situatie meester gebleven. Door gebrek aan tempi wordt wit gedwongen zwart naar 't land der onbegrensde mogelijkheden te volgen.

32-28 11-16 23.38-32 14-20!

Op 14-19 volgt weer 29-24 met vereenvoudiging.

24.25x14 10x19 25.35-30
(zie diagram 552)

Schijnbaar in strijd met de tactiek die wit volgt. Hij had hier echter een vereenvoudiging die in de partij geschiedt.

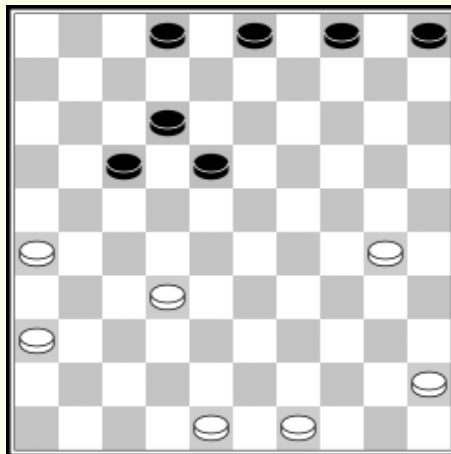

25. ...15-20 26.42-38 20-25 27.29-24 25X34 28.24X13 8X19
29.39X30 18-23 30.37-31!!

Dreigt sterk 31-27

30. ... 23-29(of?) 31.33X13 22X42 32.47X38 9X18 33.31-26 21-27
34.32X21 26X27 35.38-32! 27X38 36.43X32
(zie diagram 553)

*Tenslotte heeft wit gezegevierd.
De stand is sterk vereenvoudigd
en 't aantal schijven zeer
verminderd.*

36. ... 2-7 37.36-31 7-11 38.45-40 11-16
39.49-43 3-8 40.43-38 17-22
41.31-27 22X31 42.26X37 18-22

43.40-34 12-17 44.34-29 17-21 45.30-24 21-26 46.38-33 5-10?

*De terugslag op wits vereenvoudigend spel. Sterker was
22-27.*

47.32-28! 16-21 49.28X17 21X12 50.33-28 10-14 51.42-38 8-12
52.38-32 4-10?

Hier was 12-17 noodzakelijk.

53.28-23 10-15 54.32-28?

*Gelijk remise gegeven. Hier was 32-27 winnend.
(zie hoofdstuk Eindspelen onder 36)*

Een mooie partij.

Partij 2. Gespeeld in den wedstrijd om 't Kampioenschap van Z.-Holland 1934 tussen Ph.J. Ham en J.M. Bom

1.34-30 20-25 2.32-28 25X34 3.40X29

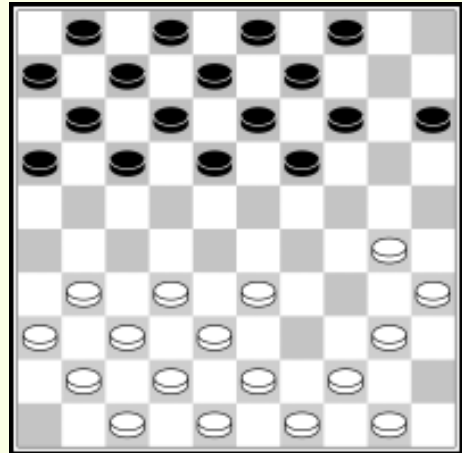
*Een kleine afwijking van 't hier gewoonlijk gespeelde
39X30*

3. ... 19-23 4.28X19 14X34 5.39X30 10-14

Hier is onmiddellijk 16-21 iets sterker.

6.37-32! 5-10 7.41-37 14-19 8.46-41 10-14 9.45-10
(zie diagram 554)

*Zwart moet nu kiezen :
trachten een klassiek genre te
bereiken door 18-23, of
flankspel. Hij kiest het laatste.*

9. ... 17-22 10.33-29 11-17

Beter is 19-23 gevolgd door 13-19

11.30-24 19X30 12.35X24

*Wit speelt wel agressief, maar deze aanval is te vroeg en
leidt dan ook tot niets.*

12. ... 7-11 13.43-39 Belet 17-21

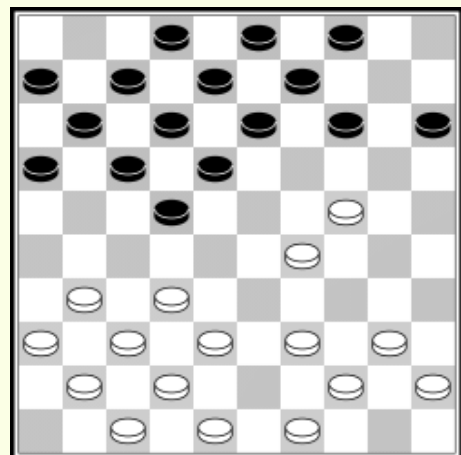
13. ... 1-7 14.50-45 (zie diagram 555)

Zwart moet nu tempi maken.

14. ... 22-27 15.31X22 18X27

16.32X21 17X26

*Beter dan 16x27 daar zwart
dan minder tempi tot z'n
beschikking heeft.*

17.37-32 11-17 18.41-37 12-18 19.39-33 7-11 20.32-28 17-22!

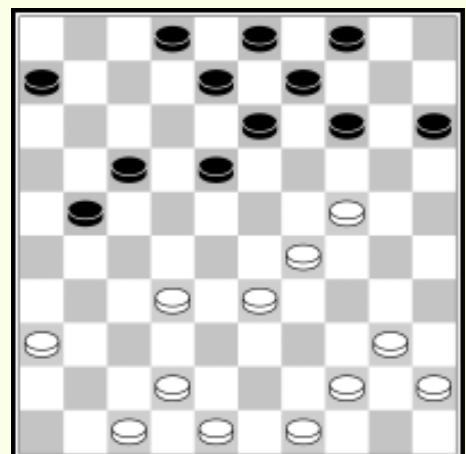
21.28X17 11X22

*Deze stelling zou men 't stereotype van de flankspel
partij kunnen noemen. Beide
spelers vallen de lange vleugel
van de tegenstander aan en doen
dit zonder centrum.*

22.38-32 22-27 23.32X21 26X17

24.37-32 16-21 (zie diagram 556)

25.32-28 21-26 26.42-38 17-21 27.47-42

In verband met 't genre niet de sterkste.

De voorkeur verdiende 44-39

27. ... 18-22 28.28x17 21x12

Zwart maakt steeds tempi en verzwakt wits centrum.

29.42-37 13-18

Brengt schijven naar de korte vleugel waar de strijd zich voornamelijk afspeelt.

30.38-32 9-13 31.49-43 18-22 32.43-38 3-9!

Weer een typische zet uit de flankspel-partij. Zwart neemt voorzorgen tegen een mogelijke aanval op z'n lange vleugel.

33.32-28 12-17 34.36-31!

Brengt deze schijf nu gunstig in 't spel

34. ... 6-11

Ineens verandert zwart van tactiek en probeert een omsingelingspoging. Op 17-21 kon 't volgende :

(zie diagram 557)

34. ... 17-21 35.28x17 21x12

36.31-27? 12-18 37.33-28* 14-19!

Op 40-35 nu 19x30 (35x24)

15-20 (24x15) 18-23! +

Ook kan zwart na 33-28

direct winnen door 18-23

(28x10) 9-14 (10x19) 15-20

(24x15) en 13x22 +1

Echter kan wit bij de 36^e

zet spelen :

36.33-28 12-18 37.37-32 26x37 38.32x41

met mooi spel voor wit.

35.37-32 26x37 36.32x41 11-16 37.41-37 8-12 38.37-31 16-21!

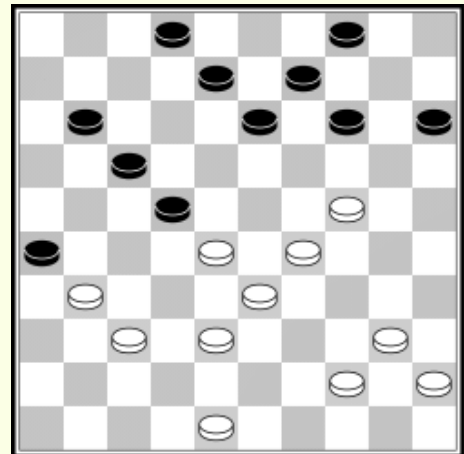
Een mooie zet, schijnbaar kan wit nu groot voordeel behalen, doch zwart bewijst 't tegendeel.

39.31-26 21-27! 40.28-23?

De beslissende fout. Zwart behaalt nu groot voordeel.

40. ... 15-20!! 41.24x15 13-19! 42.23-18

Nog wel 't beste.

42. ... 12x34 43.40x29 2-8 44.45-40 8-13 45.40-35 13-18
46.35-30

Offert z'n positie op aan een "combinatietje" :

Op 19-23 volgt 38-32

46. ... 18-23! 47.29x18 22x13 48.33-28 19-23! 49.29x18 13x22

Op 48. ... 13-18 volgt 38-32 (27x38) 48-42 (38x47) en 29-24 +
50.44-39 22-28!*

Vrijwel beslissend.

51.48-42 9-13 52.38-33 28-32 53.39-34 17-22 54.30-24 14-19

55.33-28 29x39 56.28x17* 39-44 57.17-11 44-50 58.11-6 50-45

En zwart won na weinige zetten.

Een typische flankspelpartij met enige interessante momenten.

Partij 3. Gespeeld in den wedstrijd om 't Kampioenschap van Z.-Holland 1934 tussen Ph.J. Ham en C.R. Tybout jr.

1.34-30 20-25 2.32-28 25x34 3.39x30

De theoretische variant

3. ... 16-21! 4.44-39

Op 31-26 volgt sterk 21-27 met dreiging 27-32 en 19-24 +

4. ... 21-26 5.40-34 17-22 6.28x17 11x22!

Met 't doel wit de lange vleugel-ontwikkeling te beletten.

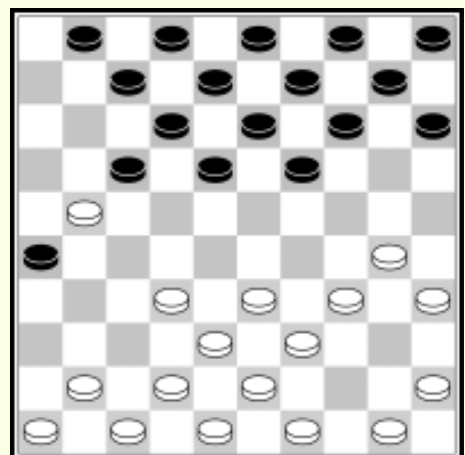
7.31-27 22x31 8.36x27 6-11

*Zwart heeft zich nu een aanvalspunt op schijf 27
gevormd.*

9.37-32 11-17 10.27-21 (zie diagram 558)

*Prefereert een theoretisch
nadeeltje boven een dreigende
vereenvoudigingspartij die zou
ontstaan door de aanval op
schijf 27.*

10. ... 17-22 11.21-26 22-27

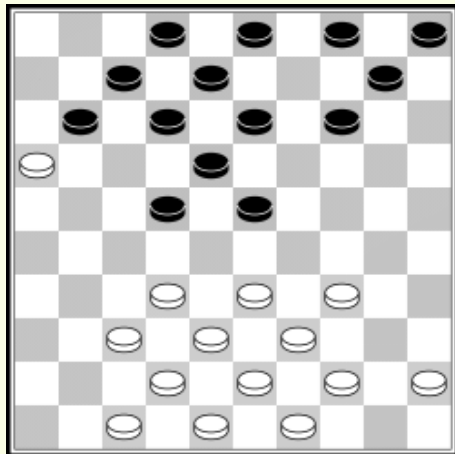

12.32x21 26x17 13.41-37 19-23 14.46-41 14-19 15.30-25 10-14
 16.34-30 1-6 17.30-24 19x30 18.25x34 14-19 19.35-30 15-20
 20.30-25 17-22 21.25x14 19x10 22.50-44 9-14

Op 10-14 volgt 33-28! +1

23.37-32 6-11 24.41-37

Dreigt nu met een omsingelingsbeweging door 37-31 die kans van slagen heeft. (zie diagram 559)

Zwart speelt derhalve

24. ... 22-27! 25.32x21 11-17
 26.37-32 17x26 27.44-40 12-17
 28.34-29! 23x34 29.40x29

Dringt nu sterk in 't centrum op als tegenwicht voor schijf 16.

29. ... 7-11 *Om 42-37-31 te ontgaan.*

30.16x7 2x11 31.33-28! 14-19 32.38-33 17-21 33.42-37 21-27
 34.32x21 26x17

Door sterk spel heeft wit enig terreinvoordeel behaald.

35.43-38 10-14 36. 38-32 8-12 37. 48-43 5-10 38.49-44!

Hoopt op t' volgende :

38. ... 17-21? 39.37-31 21-26! 40.47-42 26x48 41.29-24 19x30
 42.43-38 48x34 43.33-29! +

38. ... 3-8 39.44-40 17-21?? *Hier was 19-23 noodzakelijk.*
 40.37-31??

*Winst was : 28-22 (18x49) 39-34 (49x35) en 34-30 (25x34)
 29x36*

40. ... 11-16?? 41.40-34?

Nog steeds kon 28-22 enz.. Wit maakt 't zich veel te moeilijk.

41. ... 21-27?? *Loopt in de val!*

42.31x22!! 18x49 43.45-40 49x35

En wit won door 34-30 en 29x7. Het laatste gedeelte was een merkwaardig voorbeeld van "damblindheid"

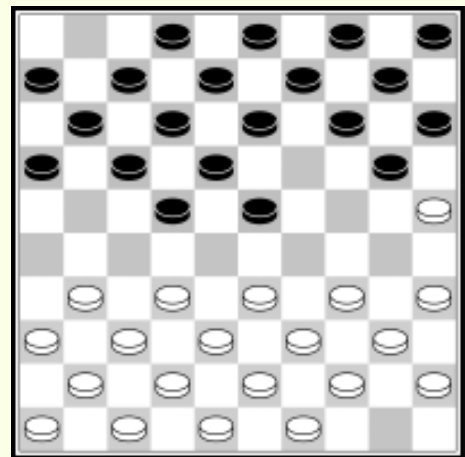
*Partij 4 : gespeeld in de wedstrijd "D.I.O." -
 "G.S." om 't clubkampioenschap van Nederland
 tussen
 A.K.W. Damme en J.H. Vos*

1.34-30 17-22

*Een weinig gespeelde zet die ten doel heeft 't spel
 onregelmatig te maken.*

2.30-25 11-17 3.40-34 6-11 4.44-40 1-6 5.50-44 19-23
 (zie diagram 559)

*Ook heel goed speelbaar is hier
 17-21. Op 31-26 kan dan of 11-17
 met zeer interessant spel of
 22-27 en 12x21*

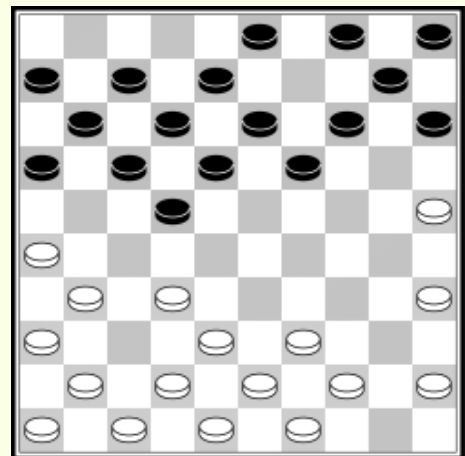

6.34-29 23x34 7.40x29 13-19

*20-24 is gevaarlijk door de
 aanwezigheid van een schijf op 22.*

8.29-24 20x29 9.33x13 8x19 10.31-26 9-13 11.37-31 2-8!
 (zie diagram 560)

*Wil wit verlokken tot 't nemen
 van de hekstelling door 32-27.
 Deze is hier niet zo goed omdat
 wit nog te veel schijven op z'n
 lange vleugel heeft.*

12.31-27 22x31 13.26x37 19-23

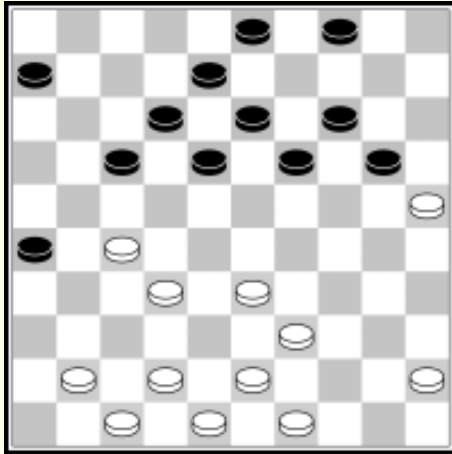
14.39-33 14-20 15.25x14 10x19

16.44-39 5-10 17.35-30 10-14 18.30-25 15-20

*Probeer nu de klassieke partij te verkrijgen, hetgeen
 voor zwart hier de beste opbouw is.*

19.32-28 23x32 20.37x28 17-22! 21.28x17 11x22 22.41-37 16-21

23.37-32 21-26 24.32-27 22x31 25.36x27 7-11 26.46-41 11-17

27.38-32 (zie diagram 561)

27. ...17-22

Deze aanval pareert wit gemakkelijk.

28.41-36 22x31 29.36x27 12-17

30.33-28 4-9 31.39-33 20-24

32.43-38 18-23 33.42-37 14-20

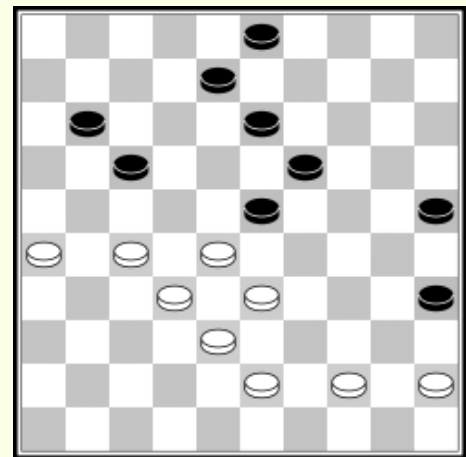
34.25x14 9x20 35.47-42 20-25 36.37-31 26x37 37.42x31 24-30

38.49-44 30-35 39.48-43 6-11 40.31-26

(zie diagram 562)

40. ... 3-9

Door deze en de volgende zetten geeft zwart aan wit gelegenheid een schitterende combinatie uit te voeren.

41.44-39!

De inleiding

41. ...25-30 42.27-21!! 08-12(of?) 43.21-16!!

Op 13-18 nu (16x7) 12x1 (28-22!) 22x32 (38-32!) + !

43. ...23-29* 44.16x18 13x22 45.33x04 22x44($\mathcal{A}$)

Voor 't afspel en $\mathcal{A}$ zie verder hoofdstuk Eindspelen.

Partij 5 : Gespeeld in de wedstrijd om 't Kampioenschap van 's Gravenhage 1934 tussen L.W. Scholtes en J.M. Bom

1.34-30 20-25 2.32-28 25x34 3.39x30 16-21 4.44-39 21-26
5.30-25 17-21
(zie diagram 563)

*Tracht wit zich 't eerst te laten
verklaren.*

6.40-34 11-16 7.50-44 7-11
8.44-40 1-7 9.37-32

*Was vermoedelijk bang voor 18-22
doch dit is niet te vrezen, bv.*

9.34-30 18-22 10.28x17 11x22

*11.30-24 19x30 12.25x34 Dreigt nu met gunstige ontwik-
keling door 31-27 enz. 12. ... 21-27 13.49-44 dreigt 33-28
13. ... 22-28 15.31x22 28x17 15.37-32 enz. met goed spel.*

9. ... 26x37 10.42x31 21-26 11.41-37

*Gemakkelijker spel geeft 32-27 hetgeen een geliefkoosde
voortzetting is van Fabre en de Marseillaan Raphaël.*

11. ... 16-21 12.31-27 11-16 13.47-42

Te prefereren was hier 37-22 en 28-23

13. ... 7-11 14.34-29?

Zeer zwak. Nu krijgt zwart positief voordeel.

14. ... 19-23 15.28x19 14x34 16.40x29??

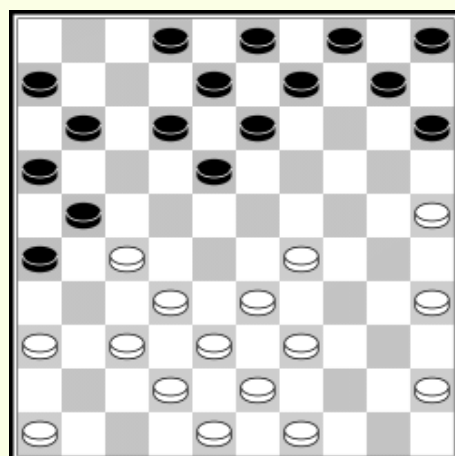
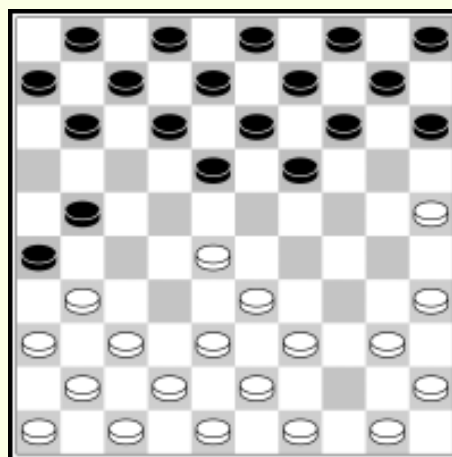
Hier moet 39x30

(zie diagram 564)

*Zwart maakt nu mooi gebruik
van de zwakke opstelling 27 en 29*

16. ... 10-14 17.49-44 12-17!

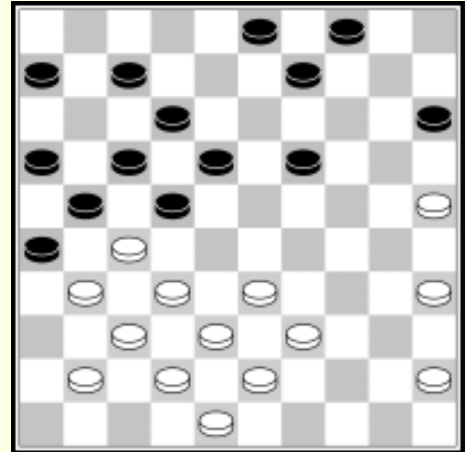
18.44-40 17-22!! 19.36-31 gedwongen.

Op 46-41 volgt : 22x31 (36x27) 18-23 (29x18) 13x31 (41-36) 21-27! (32x21) 16x27 en de verloren schijf is niet terug te winnen.

19. ...2-7 20.46-41 8-12 21.39-34 11-17 22.34-30 14-19
 23.30-24 19x30 24.25x34 13-19 25.34-30 5-10 26.30-25 10-14
 27.35-30 19-23 28.40-35 23x34 29.30x39 14-19
 (zie diagram 565)

Zodra zwart zich definitief op 23 kan nestelen is elke hoop voor wit verloren

30.39-34 19-23 31.34-29
Op 34-30 volgt 23-28 (32x23) 21x32 +

31. ... 25x34 32.33-28 22x33 33.38x40 17-22!
Dreigt opnieuw met 22-28

34.42-38 6-11 35.40-34 11-17 36.34-29!
Op 9-14 redt wit zich door 29-23! (18x29) 27x18 (12x23) 32-27 (21x32) 37x10 (26x46) 10-5! En tegen 38-32 is geen verweer waarna wit een gewonnen eindspel houdt.

36. ... 4-10! *Loopt er niet in !*

37. 35-30 9-14!
Op 10-14 weer boven aangegeven combinatie; 30-24 wordt thans belet door 14-19.

38.48-42 14-19!
Hiermede gaat zwart op een combinatie spelen, die wit moet toelaten, daar anders de stand verloren wordt.

39.30-24 19x30 40.25x34 10-14! 41.45-40!?
Schijnbaar is 29-23 nu onafwendbaar maar wit wordt verrast door

41. ... 22-28!! 42.32x23 21x32 43.38x27* 18-22 44.27x18 14-19
 45.23x14 12x23 46.29x18 3-9 47.14x3 7-11 48.12x21 16x49
 49.40-35

En zwart won na een lang eindspel.

(Zie hoofdstuk Eindspelen onder no. 27)

Zwart heeft mooi 't nadeel der schijven 27 en 29 aangetoond, en tevens de ondeugdelijkheid van deze lange vleugel-opsluiting.

We hebben hiermee een overzicht van de heden ten dage gebruikelijke openingen gegeven. Rest on nog de behandeling van enkele "Spelsystemen" nl. : Het systeem de Haas, de Hoogland variant en de variant De Jongh.

Het Systeem de Haas

*Partij 1 : Gespeeld in 't Landskampioenschap 1919
tussen
H. Hoogland en J. de Haas*

1.33-28 17-21 2.31-26 12-17!

*De inleiding. Tegenwoordig wordt veel 2. ...20-24
gespeeld.*

3.39-33 7-12 4.44-39 18-22

*Hier toont zich 't eerste grondprincipe in 't systeem van
de Haas : ophoping materiaal aan wits lange vleugel.*

5.50-44 13-18 6.37-31 9-13 7.41-37

*Hier kan de variant door 31-27 en 26x37 vermeden
worden.*

*33. ... 4-9 Later meende de Haas dat 3-9 beter was in
verband*

*met de komende aanval op z'n
lange vleugel. Het verschil is*

echter miniem.

8.31-27 22x31 9.36x27
(Zie diagram 566)

34-29 geeft zwart gelijk spel, bv.

8.34-29 1-7! 9.40-34(**A**) 19-23!
10.28x19 14x23 11.44-40 23-28
12.32x23 22-27 13.31x22 17x19

14.26x17 11x22 15.29-24 =

A 8.34-29 1-7! 9.46-41 21-27! 10.32x21 16x27 11.37-32 20-25!!
Op 11-16 (32x21) 16x27 volgt 29-24 ! +1

12.32x21 19-23 13.28x19 14x34 14.40x29 22-28 =

B 8.34-29 1-7! 9.29-24 20x29 10.33x24 19x30 11.35x24 22x33
12.38x29(**a**) 18-23!! 13.29x18 12x23 14.31-27

Op 40-34 volgt 14-20 +

Op 39-33 : 23-29

Op 39-34 : 23-28 en 21-27 +

Op 40-35 ook 23-28 en 21-27 gevolgd door 14-19 en de
schijf is niet te houden.

14. ... 23-28 15.32x23 21x41 16.46x37 7-12!!

Het eenvoudigst : altijd minstens schijfwinst

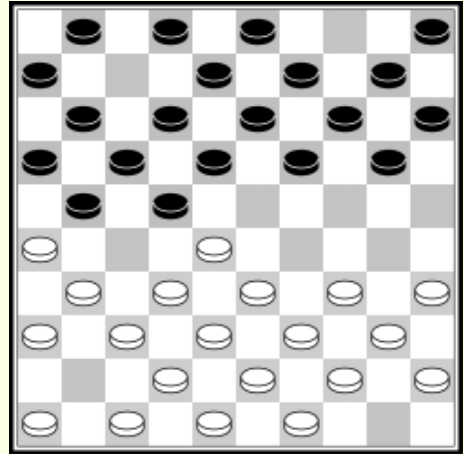
a 12.39x28 18-23! 13.28x19 14x23 14.40-35* 23-28

15.32x23 21-27 16.31x22 17x30 17.35x24 10-14

Met moeilijk spel voor wit. Schijf 24 staat gevaarlijk.

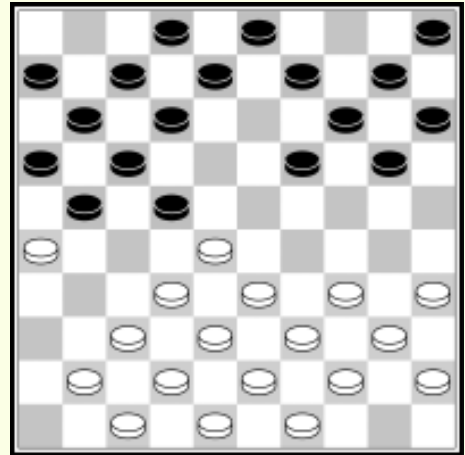
*Ook na de tekstzet kan zwart de stand door 17-22 verbreken,
en houdt dan alleen enig positienadeel. Hij speelt echter
consequent :*

9. ...1-7 10.46-41 18-22 11.27x18 13x22

(zie diagram 567)

*Het kritieke moment
34-29 geeft zwart enkele kansen
op herstel. Zie de varianten op
blz. 106-112. De zet echter die
dodelijk is voor 't systeem de
Haas wordt hier door wit
gespeeld.*

12.28-23!! 19x28 13.32x23

De strategische voordelen zijn de volgende :

- 1. Als door een wig is de zwarte positie in twee delen gescheiden, die elk z'n ontwikkeling naar de rand moeten zoeken.*
- 2. Het opbrengen der schijven 12 en 7, noodzakelijk voor zwart in dit systeem wordt verhinderd.*
- 3. Nog voor de zwarte aanval komt is hij reeds in de kiem gesmoord, en heeft wit een tegenactie opgezet. De kern van 't probleem daar hierom : zwart moet schijf 23 verwijderen zonder de lange vleugel ernstig te verzwakken. Dit is echter onmogelijk.*

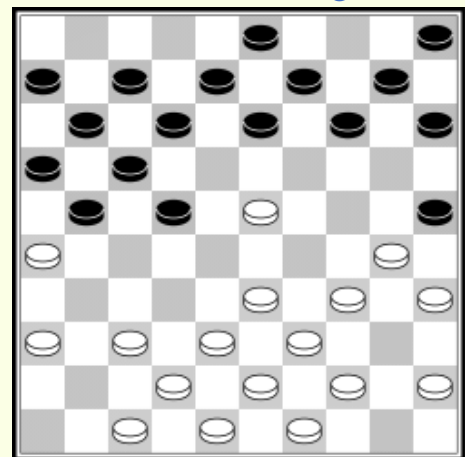
13. ...08-13 14.34-30 02-08 15.40-34 20-25 16.41-36

Deze zet moet toch komen om eventueel 21-27-31 tegen te gaan (zie diagram 568)

16. ...13-18

*Een nieuw brandpunt. Is direct
14-19 beter ? We zullen zien :*

16. ... 14-19 17.23x14 10x19
18.30-24 19x30 19.35x24 12-18
20.37-32! 7-12 21.32-28 21-27
22.34-29 9-17 23.28-23! 14-20
24.44-40 5-10 25.30-34 10-14
26.43-39 14-19 27.23x14 20x9 28.48-43 9-14(of?)

29.24-20(**A**) 15x24 30.29x9 3x14 31.40-35! 18-23(**B**)
 32.42-37 12-18 33.37-31 23-28 34.45-40 8-12©
 35.35-30 16-21(**D**) 36.30-24 11-16 37.24-20!! 27-32(of?)
 38.20x9 13x4 39.38x27 21x32 40.49-11!! 23-28* 41.33-29 4-9*
 42.40-35 9-14 43.44-40 6-11 Op 14-20 volgt 35-30!
 44.47-41 14-20(of?) 45.35-30! +

*Vooral 't laatste gedeelte was
 fraai, daar zwart door
 37. ... 27-32 schijnbaar los
 kwam*

A (zie diagram 569)
*Hier de stelling vast laten lopen is
 slecht voor wit bv.*

29.40-35 14-20 30.45-40 3-9
 31.38-32(**I**) 27x38 32.43x32 22-27!
 33.32x21 16x27 34.49-44 9-14 35.33-
 28 17-22! 36.28x17 11x22

37.42-38(**II**) 22-28! 38.47-42 18-22 39.42-37 13-18! 40.37-31*
 en wit verliest.

I (zie diagram 570)

31.35-30 9-14 32.40-35 14-19
 33.49-44 19-23

*De dam door 18-23 wint
 niet.*

34.47-41(of?) 16-21

35.41-37 23-28

36.24-29(of?) 13x24

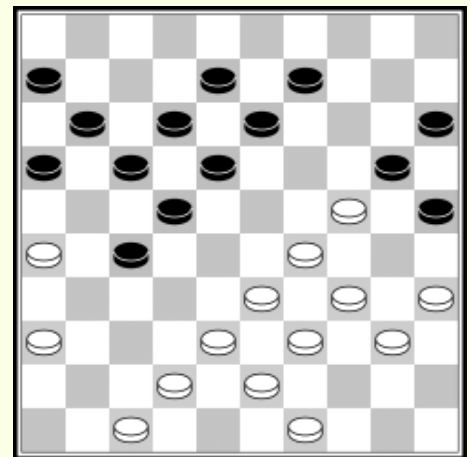
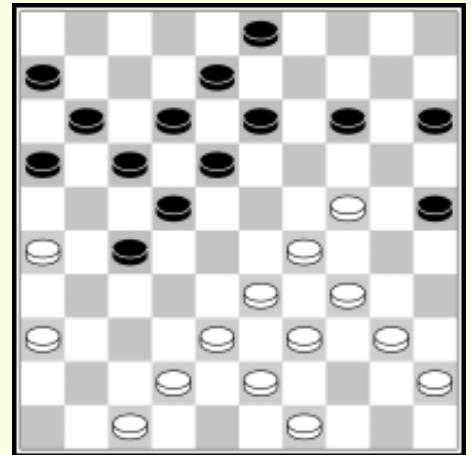
37.30x19 13-19 38.19x8 12x3

39.44-40 20-24 40.29x20 25x14 41.34-30 11-16

42.37-31 23-28 43.33-28(of?) 22x44 44.31x11* 6x17(**a**)

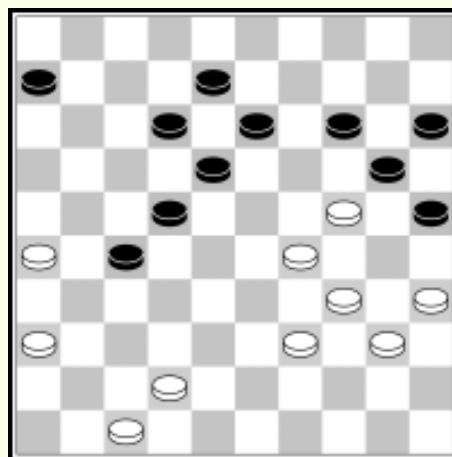
45.40x49 15-20 48.36x47 16-21! enz. met voordeel.

a 44. ... 16x7 45.38x16 44-50! en zwart zal winnen

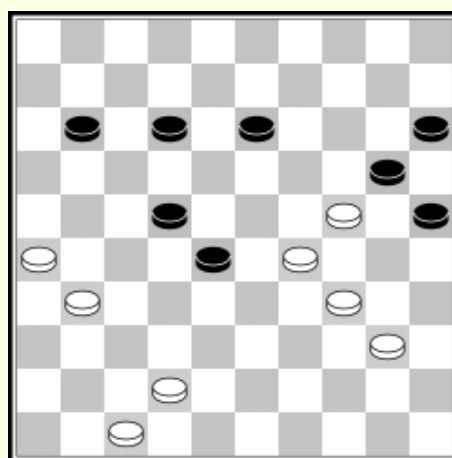
II (zie *diagram 571*)

37.39-33 14-19 38.44-39 19x30
39.35x24 12-18 40.42-38 8-12
41.38-32 27x38 42.33x42 22-27
43.42-38 17-22 44.39-43 6-11
45.38-32 27x38 46.33x42 22-28
47.36-31 18-22 48.42-37(a) 12-17
49.37-32 28x37 50.31x42 22-28
51.42-38 11-19 52.47-42 16-21
53.42-37 21-27 en wit zal
verliezen.

a (zie *diagram 572*)

48.31-27 22x31
49.26x37 11-17
50.42-38 28-33!
51.37-31(x) 33x42
52.48x37 enz. met remise
stand

x op 38-32 volgt

51.38-32 13-18

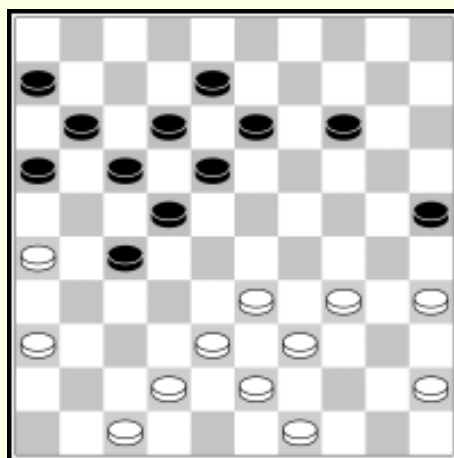
52.29x38 20x29

53.34x23 18x29 met

Winnend voordeel voor zwart (zie
hoofdstuk Eindspelen no. 38)

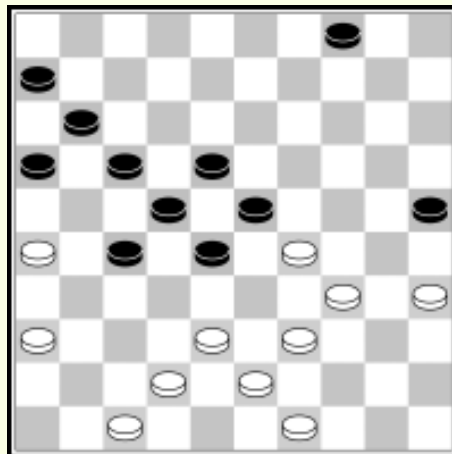
B (zie *diagram 573*)

31. ... 13-19 32.34-29! 19-23(of?)
33.29-24 8-13 34.24-20 23-28(of?)
35.20x9 13x4 36.45-40 18-23(of?)
37.40-34 12-18 38.33-29 16-21(x)
39.42-37! 4-9 40.29-24! 9-13
41.34-29 23x34 42.39x30 25x34
43.38-32 enz. +

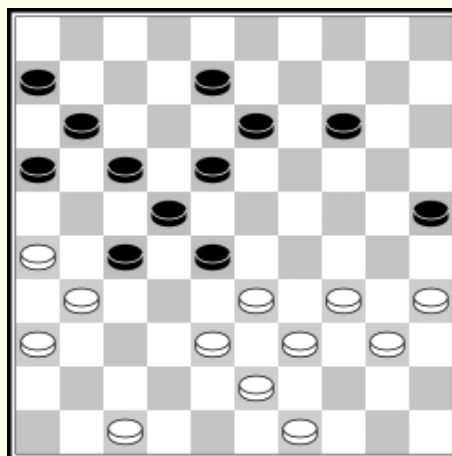
x (zie *diagram 574*)

38. ... 28-32 39.35-30 22-28
40.38-33 17-22 41.42-38 en
36-31 met *schijfverlies* is
niet meer te ontgaan.

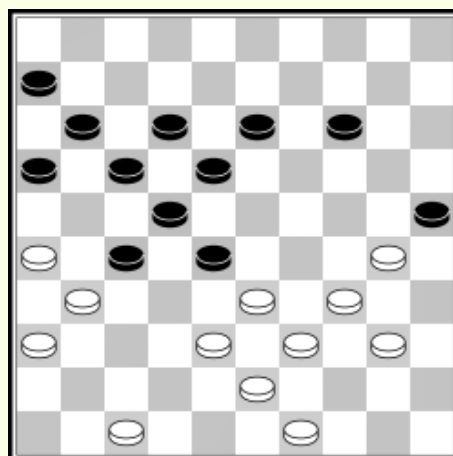
C (zie *diagram 575*)

34. ... 18-23 35.33-29 13-18
36.29-24 8-13(of?) 37.24-20! 16-21*
38.20x9 13x4 39.38-33 11-16
40.33-29 4-9 41.35-30 9-13
42.30-24 28-32 43.39-33! 23-28
44.43-39 13-19* 45.24x13 18x9
46.29-24 9-13 47.34-29 13-18
48.40-34 en zwart *verliest*

D (Zie *diagram 576*)

35. ... 14-19 36.40-35 19-23 (*z*)
37.33-29 16-21(*y*) 38.38-33 11-16
39.49-44 6-11 40.47-41 13-19
41.30-24 19x30 42.35x24
En zwart moet een *schijf*
verliezen.

*De schijven 47 en 49 zijn de kracht van de witte positie.
Door de tekstzet ontstaan zwaktes die zwart zeer
instructief bewijst.*

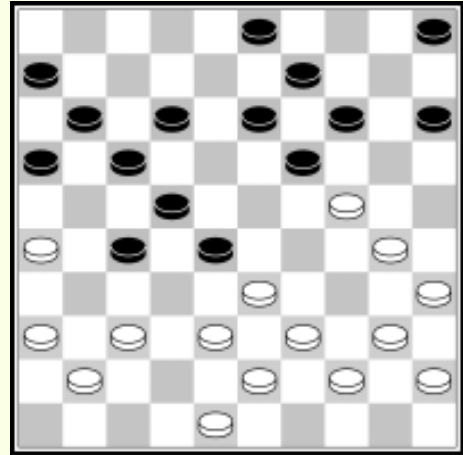
23. ...10-14 24.49-44 ?

Zie opmerking bij wits 23^e zet

23. ... 22-28!! 25.38-33 18-22 26.42-38 21-27!

(zie diagram 579)

*In onze analyse kwamen we
ook tot dit soort spel; in de
diagramstand mist wit echter
de steunpunten 47 en 49 en
zwarfs lange vleugel is nog
intact*

27.40-34 ?

*Wit speelt alsof hij nog steeds zeer goed staat. Het beste
was 30-25x34*

27. ... 12-18 28.37-31

(zie diagram 580)

*Met de tekstzet, de enige speel-
bare lokt wit een foutzet uit als
volgt*

(17-21) 26x17 (28-32) 17x37 (14-20)

31x22 (20x49) 39-34!! (18x27)

*43-39 (49x32) en 37x28 en zwart
verliest een schijf door de*

dreiging 28-23!

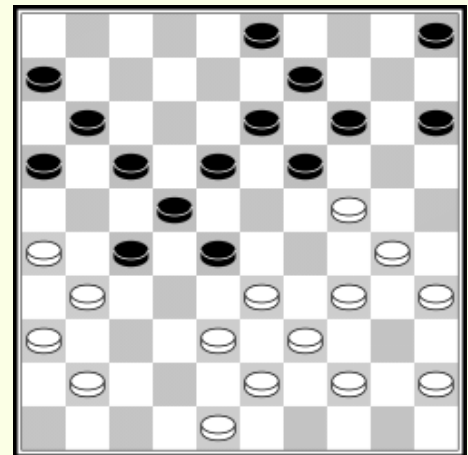
Fraai gezien ! Maar zwart verrast wit nu met :

27. ...27-32!!! 29.38x27 14-20!!

Schitterend; wit moet nu altijd een schijf verliezen.

Op 33-29 speelt zwart 28-33 +

Op 34-29 volgt 20-25 enz. met schijfwinst wat wit ook

speelt. Wit vervolgte met :

30.26-21 20X29 31.21X32 29-34 32.27X18 34X25 en wit verloor.

Partij einde :

33.32-27 13X22 34.27X18 03-08 35.41-37 05-10 36.37-32 10-14
37.32-28 08-12 38.18X07 11X02 39.31-27 09-13 40.28-22 06-11
41.36-31 11-17 42.22X11 16X07 43.27-22 15-20 44.31-27 20-24
45.48-43 07-12 46.27-21 13-18 47.22X13 19X08 48.39-33 08-13
49.33-28 13-18 50.45-40 14-19 51.40-34 18-23

Een door zwart schitterend gespeelde partij, waarin hij aantoonde dat de kleinste foutjes den tegenspeler noodlottig werden.

*Partij 22 : Gespeeld
door
B. Springer en J. de Haas*

1.33-28 17-21 2.39-33

Wit speelt niet dadelijk 21-26 om varianten als 20-24 te vermijden.

2. ... 11-17 3.44-39

Nu zou op 31-26 sterk 21-27 gevolgd zijn.

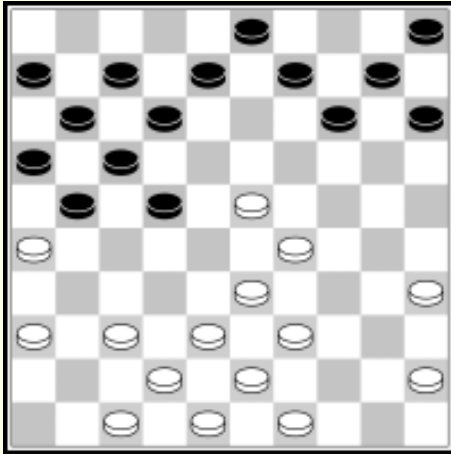
3. ...7-11 4.31-26! 1-7 5.36-31 18-22 6.41-36 13-18 7.31-27 32X21
8.36X27 9-13 9.46-41 4-9

Wanneer wit gevaren wil vermijden dan is hier 27-22 (18X27) en 28-23 goed.

10.50-44 18-22 11.27X18 13X22 12.28-23! 19X28 13.32X23 8-13
14.41-36 2-8 15.35-30 20-25 16.40-35 13-18 17.44-40!!

Het verschilpunt met Hoogland's speelwijze ligt hier : thans kan zwart niet de schijven 12 en 7 opbrengen daar schijf 23 gehandhaafd blijft.

17. ... 18X29 18.34X23 25X34 19.40X29
(zie diagram 581, volgende pagina)

Het gaat zwart nu zwaar vallen de schijven 12 en 7 te ontwikkelen zonder z'n lange vleugel te verzwakken.

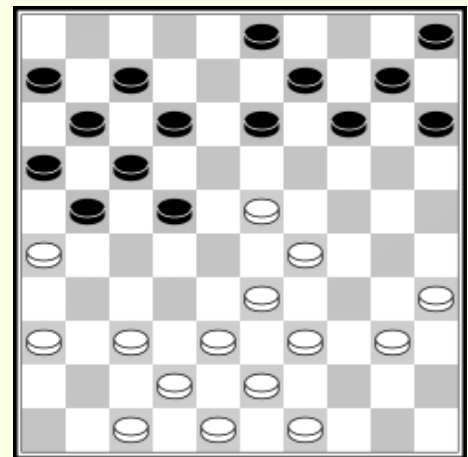
19. ... 8-13 20.45-40!

Brengt nu de korte vleugel in actie tegen zwarts lange vleugel.

20. ... 14-19 *Wat anders? Bezien we eens 't volgende:*

20... 21-27(A) 21.29-24 13-18 22.23-29 27-31(B) 23.36x27 22x31
 24.37-32 31-36* 25.39-33 9-13 26.32-28 14-19(of?)
 27.23x14 10x30 28.35x24 5-10 29.43-39 10-14
 30.49-44 14-20(C) 31.39-34 3-9 32.44-39 9-14
 33.40-35 20-25(D) 34.24-20 15x24 35.29x9 13x4
 36.35-30 18-22(E) 37.30-24 12-18 38.34-29 7-12 39.42-37 4-9
 40.28-23 9-13 41.23-19 16-21* 42.19x8 12x3 43.37-32 11-16
 44.48-42 3-8 45.24-19 ! +

A (zie diagram 582)

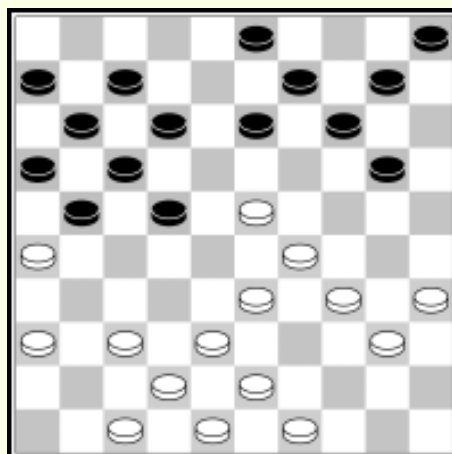

20. ... 15-20 21.39-34 20-25(a)
 22.43-39 14-19(b) 23.23x14 10x19
 24.29-24 19x30 25.35x24 12-18
 26.37-32 7-12 (c) 27.32-28 9-14
 28.34-29 14-19 29.40-35 19x30
 30.35x24 14-19 31.24x13 19x8
 32.28-23 25-30 33.49-44 9-13
 34.44-40 30-35 35.29-24 35x44 36.39x50 5-10
 37.33-29 21-27(of?) 38.42-37 10-15 39.50-44 3-9 40.44-39 9-14
 41.39-34 14-20* 42.48-43 16-21(of?) 43.37-31 11-16
 44.38-33 13-18 45.43-39 6-11 46.34-30 20-25* 47.39-34 +
Zwart heeft geen zet meer

a (zie diagram 583)

21. ... 20-24 22.29x20 14x25 23.34-29 13-19(I)
 24.23x14 10x19 25.29-24! 19x30 26.35x24 12-18

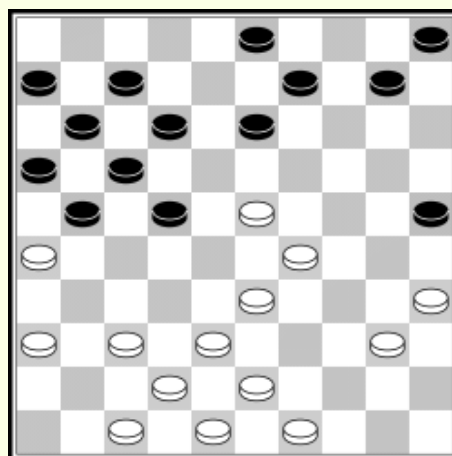
27.37-32 7-12 28.32-28 9-13
 29.40-34 13-19
 30.24x13 18x9 31.28-23 9-13
 32.33-29 13-18 33.49-44 5-10
 34.44-40 10-14 35.40-35 3-9
 36.35-30 9-13
 37.30-24 21-27(II)

38.43-39 16-21 39.39-33 11-16
 40.47-41 27-32*
 41.38x27 21x32 42.42-37 32-38* 43.33x42 22-28(of?)
 44.23x32 14-19 45.29-24 25x14

I (zie diagram 584)

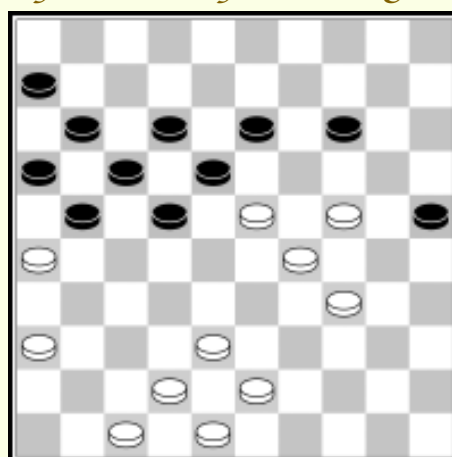
23. ... 10-14
 24.43-39 5-10
 25.29-24 10-15
 26.49-44 14-19(beste)
 27.23x34 9x29
 28.33x24 25-30
 29.24-20 15x24
 30.37-31!! 12-18

31.40-34 en zwart staat slecht. Het aantal varianten wordt hier echter zo groot dat analyse moeilijk meer gaat.

II (zie diagram 585)

37. ... 22-28
 38.32x32 14-19
 39.32-28!! 19x39
 40.43x34 13-19
 41.38-33 19-24
 42.29x20 24x14
 43.34-29 21-27
 44.42-38 16-21
 45. 48-43 11-16
 46.43-39 18-22 47.28-23 +

b (zie diagram 586)

22. 14-20

23.35-30 10-15 24.30-24 5-10

25.48-43 10-14 26.37-31!! 21-27*

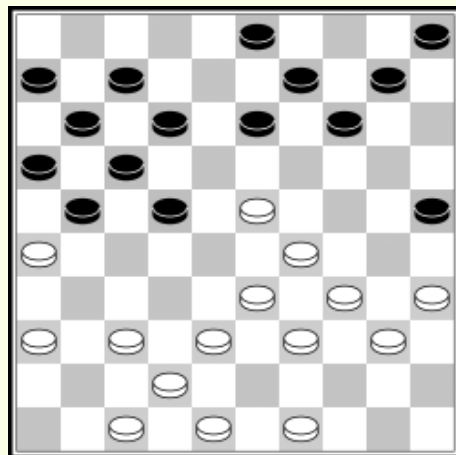
27.42-37 16-21 28.49-44 3-8

29.47-41

En wit wint want noch

11-16 noch 13-18 zijn

mogelijk door 33-28 +

c (zie diagram 587)

26. ... 18-23

27.33-29 22-28 28.29x18 28x37

29.42x31 13x22 30.48-42 7-12

31.34-29 5-10 32.49-44 10-15

33.42-37 3-8 34.47-42 8-13

35.38-33 12-18 36.33-28 22x33

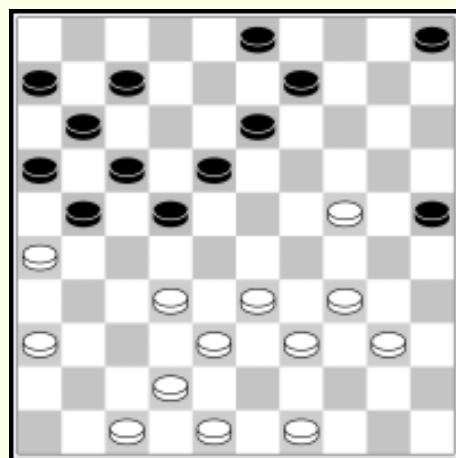
37.39x28 17-22 38.28x17 21x12

39.37-32(x) 12-17 40.42-38 17-21

41.26x17 11x22 42.31-27

Zie verder hoofdstuk Eindspelen no. 39

x Hier wint 29-23 en 26-21 eenvoudig

B (zie diagram 588)

22. ... 9-13 23.38-33 13-19(a)

24.24x13 18x9 25.29-24 9-13

26.40-34 14-19 27.23x14 10x30

28.35x24 12-18 29.37-31 7-12

30.42-38 5-10 31.33-29 10-14

32.48-42 14-19 33.42-37 19x30

34.34x25 3-9 35.39-34 13-19

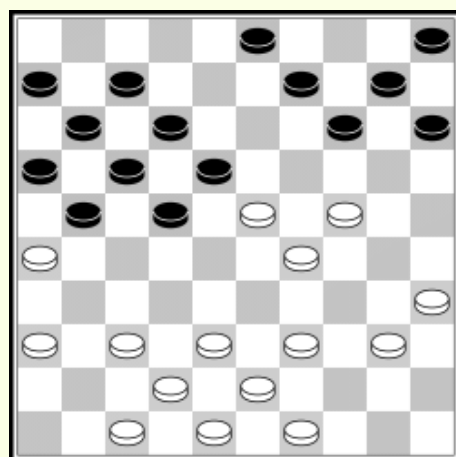
36.34-29 19-23 37.38-33 23x34

38.30x39 18-23 39.33-29 23x34

40.39x30 9-13 41.30-24 12-18 42.43-39 13-19 43.24x13 18x9

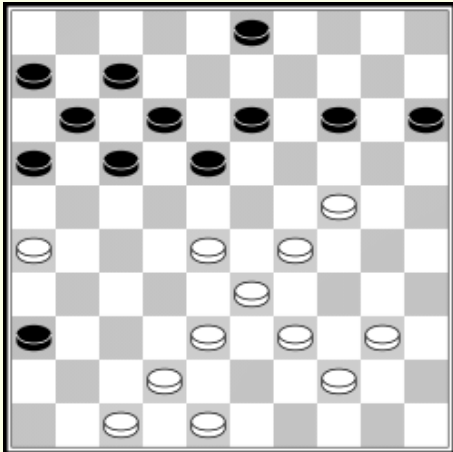
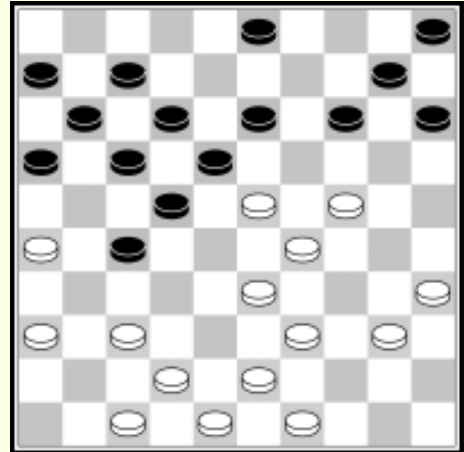
44.37-32 16-21* 45.47-42 9-13 46.49-43 13-19 47.25-20 15x24

48.32-28! +

a (Zie diagram 589)

23. ... 14-20 24.43-38 10-14
 25.40-34 13-19 26.24x13 18x9
 27.35-30 20-25 28.30-24 14-20
 29.37-31 9-13 30.49-44! 5-10
 31.33-28 22x33 32.39x28 +1

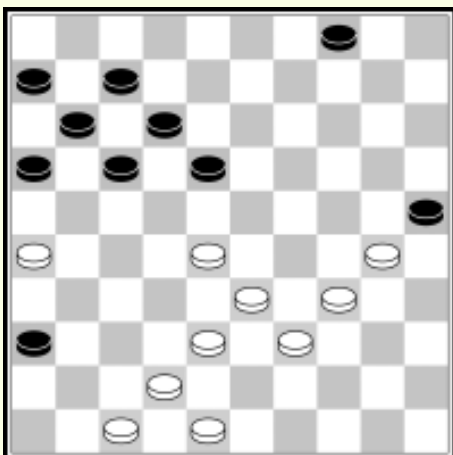
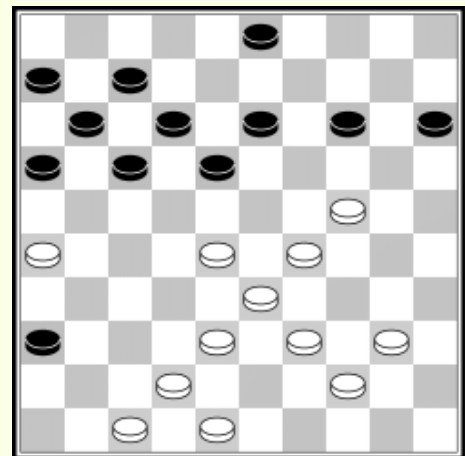

C (zie diagram 590)

30. ... 18-22 31.28-23 3-9
 32.40-34 22-24 33.33-28 13-18
 34.39-33 14-20 35.44-40 9-13
 36.40-35 16-21 37.42-37 18-22
 38.37-32 13-18 39.35-30 20-25
 40.24-19 +

D (zie diagram 591)

33. ... 16-21 34.28-23 21-27
 35.34-30 20-25 36.39-34 14-20
 37.24-19 13x24 38.30x19 17-22
 39.34-30 25x34 40.29x40 18x29
 41.33x24 20x29 42.38-32 +

E (zie diagram 592)

36. ... 4-9 37.30-24 16-21
 38.34-29 9-13 39.42-37 18-22*
 40.28-23 11-16 41.39-34 13-18
 42.24-19 en zwart verliest.

Uit bovenstaande varianten blijkt wel dat na 20. ... 21-27 de stand vrijwel verloren is.

20. ... 24-19 21.23x14 10x19 22.29-24!! 19x30 23.35x24
Begint nu de attaque tegen zwarts lange vleugel

23. ... 5-10 24.39-34 10-14 25.34-30 12-18 26.37-32!
Brengt nu ook deze schijf naar het centrum.

26. ... 7-12 27.32-28 14-20

Hierdoor krijgt wit wel is waar veel schijven op zijn korte vleugel om te attaqueren, maar zwart moet de korte vleugel vrijmaken.

28.30-25! 20x29 29.33x24 22x33 30.38x29 21-27 31.40-35 17-22
32.43-38 (zie diagram 593)

Nog steeds kan de korte vleugel van zwart niet opgebracht worden.

Op 22-28 volgt nu 26-21 +1

32. ... 11-17 33.38-33

49-44-39-33 komt te laat om 6-11 en 22-28 te beletten.

33. ... 27-32

Anders snijdt wit met 42-38 de pas af.

34.49-43 6-11 35.42-38! 22-27* 36.47-41 16-21!
(Zie diagram 594)

Weer een aardige valstrik.

Op 48-42 om schijf 32 te winnen zou volgen 13-19 en 21-27! +

37.35-30 ?

Springer heeft later in 't werk "Damstudie en Analyses"

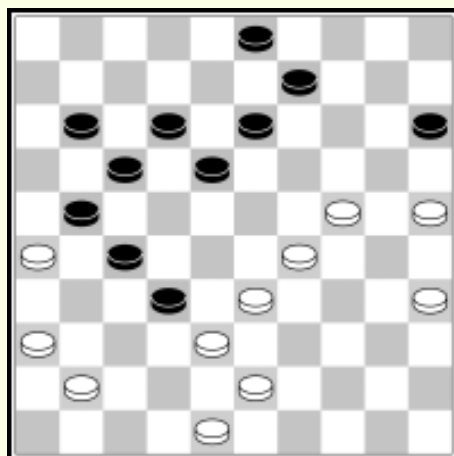
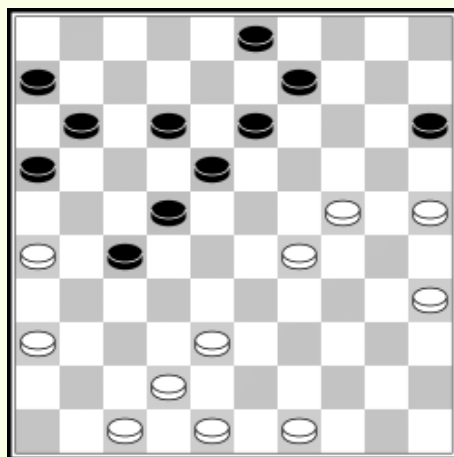
getoond dat deze zet fout is en

wit hier als volgt de winst had kunnen forceren

37.24-20! 15x24 38.29x20 9-14* 39.20x9 3x14*

Anders 48-42-37 +1

40.48-42! 13-19* 32-37 verliest

41.35-30 11-16* 42.30-24 19x30 43.25x34 14-19
44.34-29 19-23* 45.29-24 23-29* 46.42-37 29x20
47.37x28 20-24 48.43-39 18-22 49.28-23 +

Inderdaad een fraaie winst. Toch was wits fout begrijpelijk, daar hij een winnende combinatie meende te forceren.

37. ... 9-14(of?) 38.25-20 14x23 39.24-20 15x24 40.33-29 24x42
41.48x8 18-23 42.43-39 23-28?

Wie kon bij de 37^e zet zien dat 23-29 hier remise gaf. De Haas zag het bij de 42^e zet nog niet! Als volgt was remise mogelijk :

42. ... 23-29 43.8-2

Op 41-37 wint zwart zowaar nog door 29-33 en 27-31!!

43. ... 12-18! 44.2x16 17-22!! 45.26x28 18-22 46.26x24 22x44
Remise. (Zie Eindspeltheorie)

43.8-2 12-18 44.2x16 18-22 45.16-7 28-23 46.39x28 22x33
47.7-1 27-32

Op 33-38 of 39 volgt 1-6 met winst

48.41-37! 32x41 49.36x47

En zwart gaf op. Terecht want er dreigt 1-6 +

Op 21-27 volgt dat ook. Op 17-21 slaat zwart 6x39.

Ondanks het foutje bij de 37^e zet heeft wit deze partij schitterend gespeeld en aangetoond, dat zwarts systeem bij doelmatige verdediging moet falen.

Het Hoogland systeem

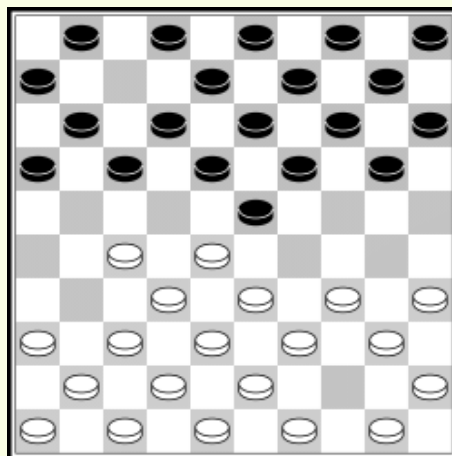
Partij 1 : Gespeeld tussen de heren Herman Hoogland en J. de Haas

1.33-28 18-23 2.39-33

Volgens de oude theorie was dit zwak. Hoogland wilde nu met zijn systeem deze beoordeling als onjuist kwalificeren.

2. ...12-18 3.44-39 7-12 4.31-27 20-24 (Zie diagram 595)

De oude theorie acht dit de sterkste zet. O.i. is hier 17-21 doeltreffender ; op 17-21 volgt dan sterk 23-29 met de variant Molimard. Op 34-30 volgt sterk 20-25 en 89 50-44 speelt zwart 1-7 en dezelfde moeilijkheden voor wit bestaan.

5.37-31 14-20 6.41-37 10-14 7.34-29 !

De inleiding

7. ... 23x34 8.40x29 17-22

Ook op 20-25 volgt 27-22x22 met zeer gunstig spel.

9.28x17 12x21 10.27-22 18x27 11.31x22 (Zie diagram 596)

Wit volledig z'n doel bereikt

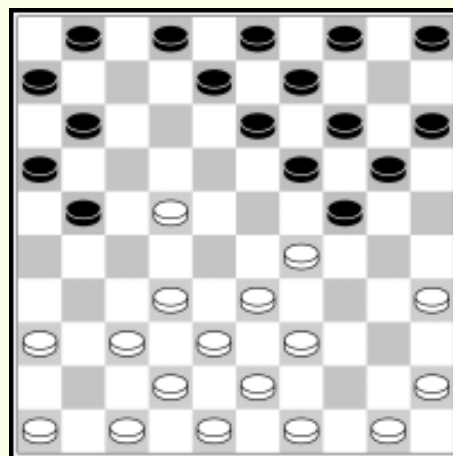
11. ...21-26 12.32-28 1-7 13.45-40 20-25

14.29x20 15x24 15.40-34 24-30

Algemeen wordt dit als de beste ontwikkeling beschouwd. Op 5-10 komt 34-30 en wit neemt 't spel geheel in handen.

16.35x24 19x30 17.37-31 26x37

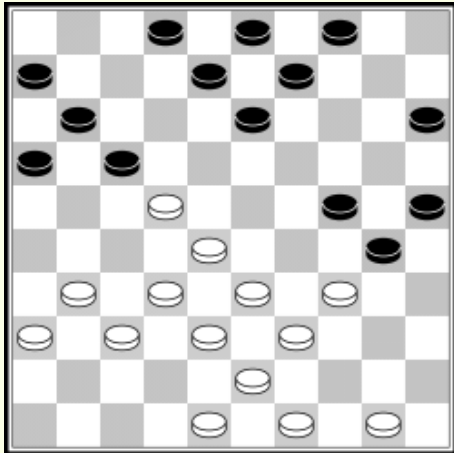
18.42x31 Om schijf 46 in 't spel te brengen.

18. ...7-12 19.46-41 5-10 20.41-37 10-15 21.47-42

In dit genre is het handhaven van deze schijf onnodig. Een flankspelaanval op deze vleugel behoeft wit niet te vrezen.

21. ... 14-20 22.38-32 20-24 23.42-38 12-17 (Zie diagram 597)

Zwart acht de tijd gekomen om wits lange vleugel vast te gaan houden. Dit wordt het zwaartepunt van de partij.

24.49-44!

Treft voorbereidingen voor een centrum aanval.

24. ... 13-19 25.48-42!! 9-13

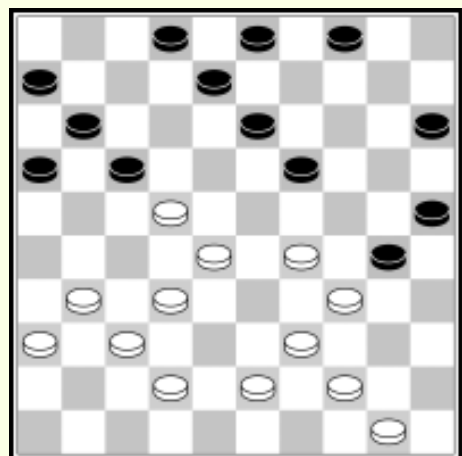
Sterker achten we hier 8-13. Immers zwart moet op de lange vleugel zo veel mogelijk schijven hebben om daar aan te kunnen vallen. Weet wit ook op zwarts lange vleugel 't spel in handen te krijgen, dan is er voor zwart weinig hoop meer op een gunstige beslissing van de partij.

26.33-29! 24x33 27.38x29 (zie diagram 598)

Hiermede dreigt wit zwart te overvleugelen. Zwart moet nu eerst weer voor speelruimte zorgen.

27. ...19-24!

Zeer juist : sterke centrum-schijven van de tegenstander afruilen, tegen randschijven

28.29x20 15x24 29.43-38!

Wil weer 't centrum op.

29. ...30-35 30.34-29! 24x33 31.38x29 17-21?

Hier was 25-30 beter, thans krijgt zwart zeer moeilijk spel.

32.31-27 8-12 33.39-34! 12-17 34.42-38 3-9 35.29-23! 9-14

36.38-33 14-20 37.36-31!!

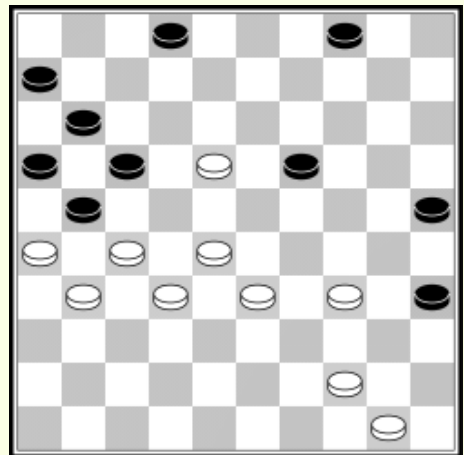
Op 21-26 volgt nu 22-18 en er blijft van de zwarte positie niet veel over.

37. ... 13-19 38.23x14 20x9 39.31-26! 9-14 40.37-31! 14-19

41.22-18!! (zie diagram 599)

Wit heeft met de laatste tien zetten op een schitterende wijze geprofiteerd van zwarts zwakke 31^e zet en hij heeft thans de allerbeste kansen.

Op 17-22 volgt 26x17 en 17-12 met doorbraak.

41. ... 2-7 42.33-29

27-22 gaf zwart remisekansen door 9-13 en 19-23

42. ... 4-9

Op 7-12 de volgende variant

42. ... 7-12(**A**) 43.18x7 11x2 44.27-22 19-24(of?)

45.29x20 25x14 46.22x11 6x17* 47.31-27!! 2-7*

48.44-39!! *Op 27-22 volgt 35-40 remise. Nu echter beslist 27-22 (7-11*) en 22-18*

A *Ook 17-22 kan hier niet :*

42. ... 17-22 43.26x17 22x24 44.17-12 19-23(of?)

45.18x20 7x18 46.20-14 18-23(**a**) 47.44-39 11-7

48.31-26 +

a 46. ... 11-17 47.32-28! *Op 17-21 nu 14-10-5*

47. ... 13-19 48.28x19 17-21 49.12-18! 21x32
50.13-8 32-38 51.8-2 4-10 52.14x5 +
(zie Hoofdstuk Eindspelen)

43.50-45 17-22(of?) 44.26x17! 22x24 45.27-22!!

Wit is een schijf achter maar de zwarte positie is hopeloos.

45. ... 24-30(of?) 46.44-39 19-23

Voor 35-40 zie hoofdstuk Eindspelen onder no. 91)

47.18x29 9-13 48.32-27 13-19 49.29-24! 19-23 50.24-20! 25x14
51.34x25 16-21 52.17x26!

Op 27x16 volgt 22-28 met remisekans.

52. ...23-29 53.39-34 29x40 54.45x34 7-12 55.27-21 11-17

56.22x11 6x17 57.31-27

En wit won na nog een vijftiental zetten.

(zie verder hoofdstuk Eindspelen onder no. 43)

Zwart heeft in deze partij niet de sterkste verdediging toegepast. Dit is echter ook niet te verwonderen. Wit kende dit spel door en door, terwijl zwart 't voor 't eerst zag ! In theorie is van nadeel voor zwart geen sprake, echter stelt 't genre spel zeer hoge eisen aan beide partijen !

Partijeinde :

57. ...14-19 58.34-29 19-24 59.29x20 35-40 60.20-14 40-44 61.14-10 44-50
62.10-04 50-33 63.21-16 33-29 64.27-21 29-15 65.04-13 15-29 66.13-27 29-15
67.27-49 15-10 68.25-20 10-23 69.49-44 23-29 70.44x06 29x15 71.06-01 15-04
72.01x45

De variant “de Jongh” (consequent doorgevoerd)

In deze partij voert de Jongh zelf de witte partij

Partij 1 : Gespeeld in 't tournooi om 't
Wereldkampioenschap 1928 te A'dam tussen
H. de Jongh en Dr. A. Molimard

1.33-28 18-23 2.39-33 12-18 3.31-27 17-21 4.37-31 21-26
5.44-39 26x37 6.42x31 7-12 7.47-42 2-7

*De variant van dr. Molimard : 23-29 heeft nu weinig
waarde omdat wits lange vleugel reeds ontwikkeld is.*

8.41-37 12-17 9.46-41 7-12 10.50-44 1-7
(zie diagram 600)

*Wit staat nu voor de keuze : of
27-22 of 31-26 met de variant de
Jongh : beschouwen we hier eens
27-22*

11.27-22 18x27 12.31x22 20-24

Voor 16-21 zie blz.53

variant a diagram 75

13.36-31 Ook 34-29 is hier goed (zie blz. 53)

13. ... 16-21?

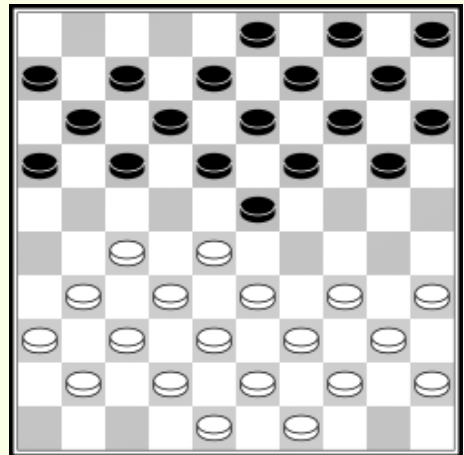
*Springer analyseerde in 't meinumner van “Het
Damspel” dat deze zet alsnog schijfverlies
opleverde :*

14.31-27 21-26* 15.41-37

op 27-21 volgt 26-31 (37x26) en 24-29 dam

15. ... 14-20*

*Op 12-18 volgt 35-30 (24x35) 34-29 (23x34) 39x30
(35x24) 33-29 (24x33) 28x39 (17x28) 32x1 dam.*

16.27-21 *Dreigt 33-29 met dam*

16. ... 24-29* 17.33x24 20x29(A) 18.35-30 10-14(of?)

19.40-35! 29x40 20.45x34

En zwart heeft geen verdediging tegen 22-18.

A Hier toonde de heer W Stroo uit Haarlem als volgt aan dat zwart zich redden kan.

17. ... 19x30!! 18.34x14 9x20 19.28x19 17x28

20.32x23 26x17 21.40-34(of?) 13x24 22.34-30(of?) 4-9

23.30x19 9-13 24.39-34(of?) 13x24 25.24-30(of?) 3-9

26.30x19 9-13 27.44-39 13x24 28.39-34*

Er dreigt 24-30.

28. ...24-29! 29.23-19 29x40 30.45x34 8-13

(de schijf 19 kan niet gewonnen worden)

31.19x8 12x3

En wit heeft misschien iets beter spel. Een mooie weerlegging van een schijfwinst, die algemeen als juist erkend werd!

11.31-26 20-24

Op 17-21 of 22 houdt wit 't beste spel.

12.27-21?

De zet die volgens de Jongh tot voordeel leidt.

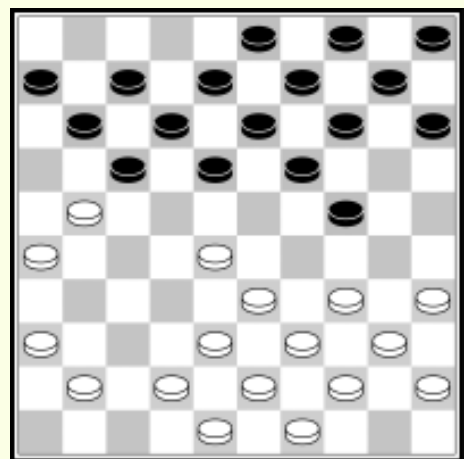
12. ... 16x27 13.32x21 23x32 14.37x28

(zie diagram 601)

Het kernpunt der variant : de Jongh acht 't witte spel voordeliger, Springer geeft zwart de voorkeur.

14. ... 14-20 15.42-37 10-14

Hieruit concludeert Springer een kenmerkend verschil tussen de "Moderne School" en de meer oudere richting waartoe dr. Molimard behoort. De moderne school zou hier 17-22 met snelle ontwikkeling van schijf 6

prefereren, terwijl dr. Molimard daar geen haast mee heeft.

O.i. generaliseert de heer Springer hier te veel. Wel is waar, dat de moderne school meer waarde hecht aan de randschijven dan de oudere richting. Echter in 't systeem de Jongh speelt de strijd zich voornamelijk in 't centrum af. Eerst tracht zwart daar vaste voet te krijgen. Eerst daarna gaat zwart profiteren van de randschijven door 17-22 enz. Kan zwart het centrum niet veroveren dan is 17-22 't laatste middel.

16.48-42 5-10 17.21-16 20-25 18.37-32 18-23

Dreigt 23-29 en 17-22

(Zie diagram 602)

19.34-29

Schijnbaar slechts leidt 34-29 tot voordeel bv.

19.34-30 25x34 20.40x18 12x23

21.41-37 8-12!

Op 28-22 volgt nu sterk 13-18 en 9x18 en zwart heeft 't centrum veroverd.

22.37-31 13-18

Dreigt 24-30 met dam

23.42-37 9-13 24.31-27(A) 3-8! 25.37-31(B) 4-9

Hierdoor wordt belet : 27-22 en 31x22 door 24-30

26.27-21(C) 14-20 27.44-40 10-14

28.49-44(D) 24-29! 29.33x24 20x29

En 18-22 is niet te verhinderen.

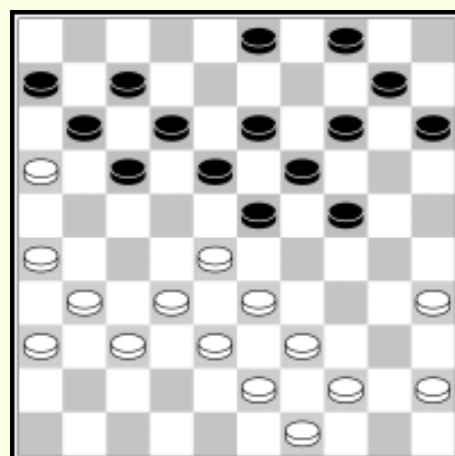
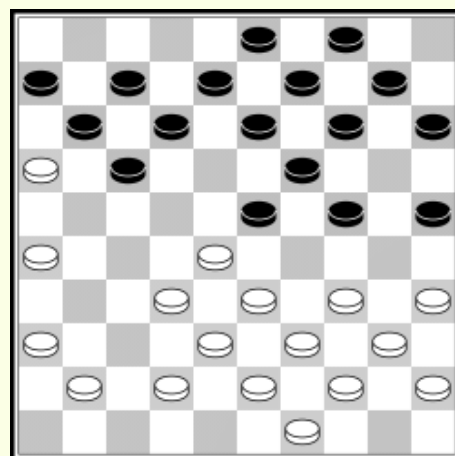
A (zie diagram 603)

24.28-22 17x28 25.33x22 18x27

26.31x22 3-9! 27.32-27 13-18!

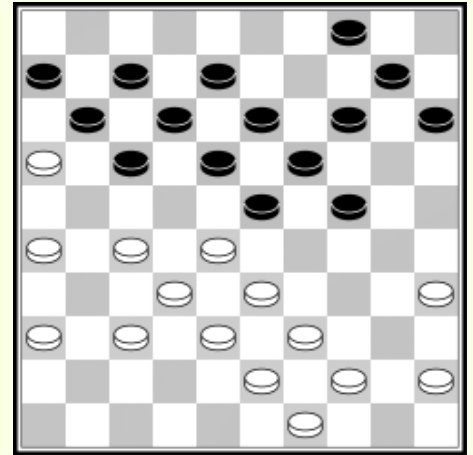
28.22x13 19x8! 29.37-31 14-19

30.27-22 8-13 31.31-27 10-14!

32.27-21 13-18 33.22x13 9x18 34.36-31 4-9
 35.31-27 11-17! 36.38-32 9-13 37.37-32 23x32
 38.27x38 15-20 39.39-33 20-25 40.38-32 19-23
 41.43-38 14-19 42.44-39 17-22 met groot voordeel
 voor zwart

B (zie diagram 604)

25.27-21 14-20 26.44-40
 Op 37-31 de hoofdvariant
 26. ... 10-14 27.40-34 24-29
 28.33x24 20x40 29.45x34 15-20
 30.34-30 18-22 31.39-33(a) 23-29
 32.33x15 22x31 33.36x27* 13-18
 34.32-28

*Er dreigde 17-22 gevolgd
 door 11-17 +1*

34. ... 17-22 35.28x17 11x31 36.26x37 6-11 37.37-31 18-23
 38.43-38 8-13 39.38-33 11-17!! 40.31-26(b) 17-22
 41.49-43 12-18

(zie verder hoofdstuk Eindspelen)

a 31.38-33 20-24 32.49-44 23-29 33.43-38
 ook 32-37 geeft slecht spel

33. ... 29-34 34.30-25(I)
 33-29 verliest een schijf.

34. ... 34x43 35.38x49 13-18!!
 Niet 22-27 door 25-20 =

36.33-29(of?) 24x33 37.28x39 22-27
 38.32-28(of?) 27-31 +1 door 17-22

I *Geen betere kansen geeft 't volgende
 34.37-31 om na 34x25 met 32-27 te
 Vervolgen*

34. ... 34x43!! 35.38x49 22-27!
 36.31x22 19-23 dam

b (zie diagram 605)

40.15-10 17x37 41.10-5 4-10!

Op 30-24 en 35x24

volgt nu 14-19x10

op 33-28 en 30-24

speelt zwart 13-18.

Nu kan 24-20 noch

24-19 dus 49-43* nu

zwart 10-15 en 18-23!

Gedwongen is dus :

42.30-25 10-15 43.35-30(of?) 15-20

Op 33-29 volgt nu 37-41-46 + Het beste is

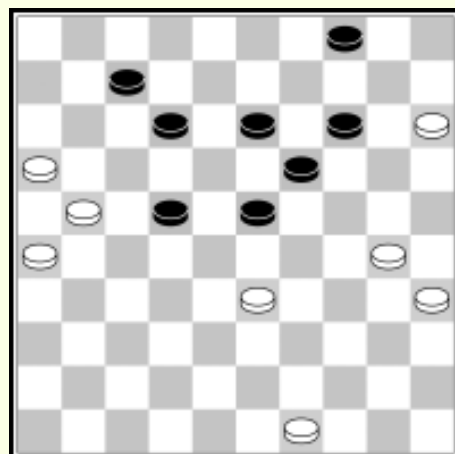
44.33-28 23x32 45.30-24 20x29 46.25-20 14x25

47.5x34 32-37!! 48.34-43 37-41 49.43-48 12-18!

50.48x29 41-46 en wit kan niet 26-12 door 46-23

45 waardoor hij verliest.

(zie hoofdstuk Eindspelen)

C (zie diagram 606)

27.27-22 18x27 28.32x21 23x32

29.38x27 17-22 30.27x18 12x23

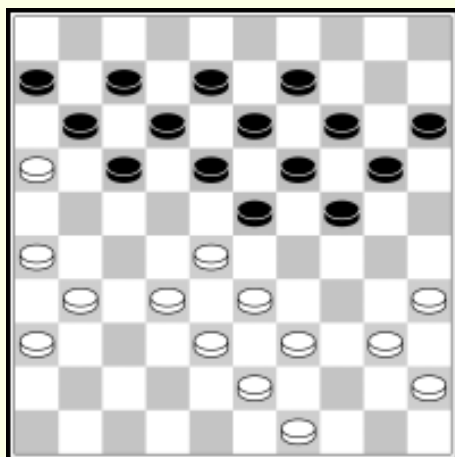
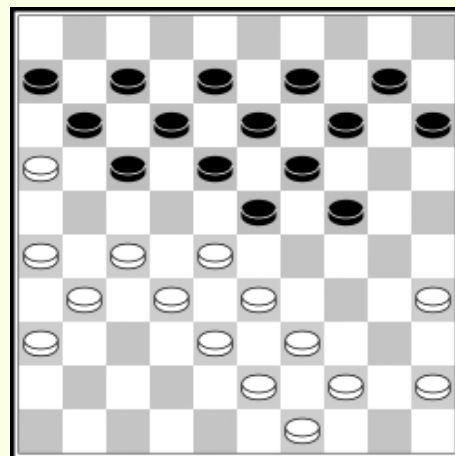
31.31-27 14-20 32.33-28 23x32

33.27x38 13-18 34.36-31 9-13

35.31-27 10-14 36.27-22 21x32

Enz. met enig voordeel voor

zwart.

D (zie diagram 607)

32-27 en 27-22 geeft nadeel

(zwart slaat 17x28!)

28.40-34 24-29 29.33x24 20x40

30.45x34 17-22 31.28x17 11x22

32.31-27 22x31 33.26x37 6-11

34.36-31 23-28 35.32x23 18x40

35X44 11-17 37.31-26 13-18 38.39X33 15-20

En zwart staat beter.

Deze varianten tonen wel aan, dat wit met 19.34-30 't centrum verliest en in 't nadeel komt.

19. ... 23X34 20.40X20 15X24 21.41-37

Hier merkt de heer Springer nu 't maximum bereikt heeft wat hij te bereiken heeft : zwart is van 't centrum verdrongen en heeft moeilijk spel aan de lange vleugel. Inderdaad bewijst deze stelling dat de variant de Jongh zeker wel speelbaar is.

21. ...24-30

Vrijwel de enige om nog wat van deze vleugel te maken.

22.35X24 19X30 23.44-40! 13-19 24.40-35 9-13 25.35X24 19X30

Wits 24^e zet heeft ten doel zwart consequent 't centrum te betwisten.

26.45-40

Wit ontwikkelt wel deze schijf !

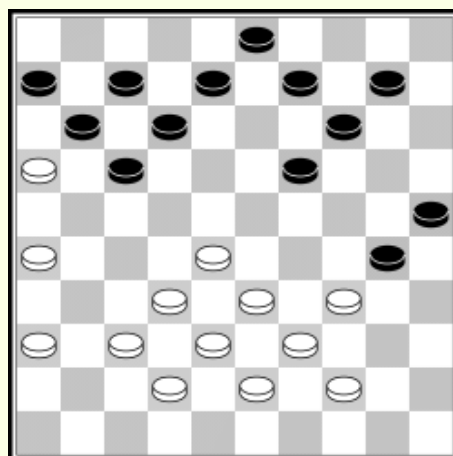
26. ...13-19 27.40-34

Op 40-35 zou nu sterk 30-34! Volgen.

27. ... 4-9 28.49-44

(zie diagram 608)

Thans is de witte stelling volgens de moderne theoretici volmaakt. Springer acht de korte vleugel "te dun". Er kon nog beter een schijf 45 staan. De partij zal aantonen wat de juiste opvatting is.

28. ... 19-23!

Zwart begint thans de centrumaanval.

29.28x19 14x23 30.33-28 ?

Bij deze zet merkt de heer Springer niets op. Deze is echter de oorzaak van wits nadeel. Nu wordt inderdaad de korte vleugel "te dun". Hier moest 37-31-27 met zeer goed spel.

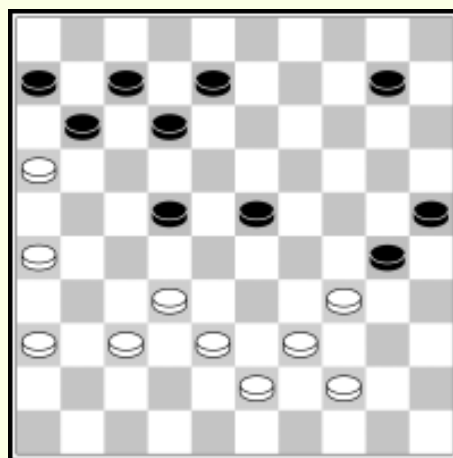
30. ... 9-14 31.28x19 14x23 32.38-33 3-9! 33-28?

Alsnog was hier 37-31-27 't beste.

33. ... 9-14 34.28x19 14x23 35.42-38 17-22!

(zie diagram 609)

Thans acht zwart de tijd gekomen om 't centrum te steunen van uit de korte vleugel.

36.37-31 22-28!

Zeer juist anders volgt 31-27.

37.32-27?

Zeer zwak. Hier was 38-33 aangewezen waarna de partij wellicht nog te redden ware geweest.

37. ...10-14 38.38-33 12-17 39.33x22 17x28 40.43-38?

Een blunder. Beter ware hier 27-21 geweest hoewel wit ook dan zeer moeilijk spel houdt.

40. ... 7-12 41.16x29 28-33 42.39x28 30x50 43.27-22(of?) 25-30

44.22-18(of?) 50x04 45.31-27 4x31 46.36x27 30-35

47.29-23 35-40 48.38-33 40-44 49.26-21

(zie verder hoofdstuk Eindspelen)

Uit deze partij blijkt niet dat de variant de Jongh krachtig is weerlegd door dr. Molimard. O.i. tonen opening en middenspel een genre dat beide partijen kansen biedt.

Bovendien heeft deze variant voor dat er een strijd ontstaat, waarbij de natuurlijke speelkracht der spelers van groot gewicht is : en dat is al veel gewonnen.

Hiermede zijn we aan het einde gekomen van de praktische toepassingen en afwijkingen van de theoretische openingsvarianten.

Hieronder nog een enkele belangrijke openingsstudie, aanwinsten voor de theorie der laatste jaren.

HET WERELDKAMPIOENSCHAP DAMMEN.
Te Amsterdam wordt momenteel verwoed gestreden
om het wereldkampioenschap schijven-zetten. Een
tweetal speurders op de honderd ruiten : Springer
(links) en De Jong (rechts).

DE BESLISSENDE PARTIJ om het wereldkampioenschap dammen, werd gisteren tus-
schen den Nederlander Springer (links) en den Franschman Bonnard (rechts) gespeeld.
Door remise heeft onze landgenoot definitief beslag op den titel weten te leggen. Staande
o.a.: Fabre (Frankrijk), S. S. v. Baalen (2e voorz. N.D.B.), H. Lieve (Secr. N.D.B.),
J. Voorburg (penningm. N.D.B.) en A. B elard (Frankrijk).

